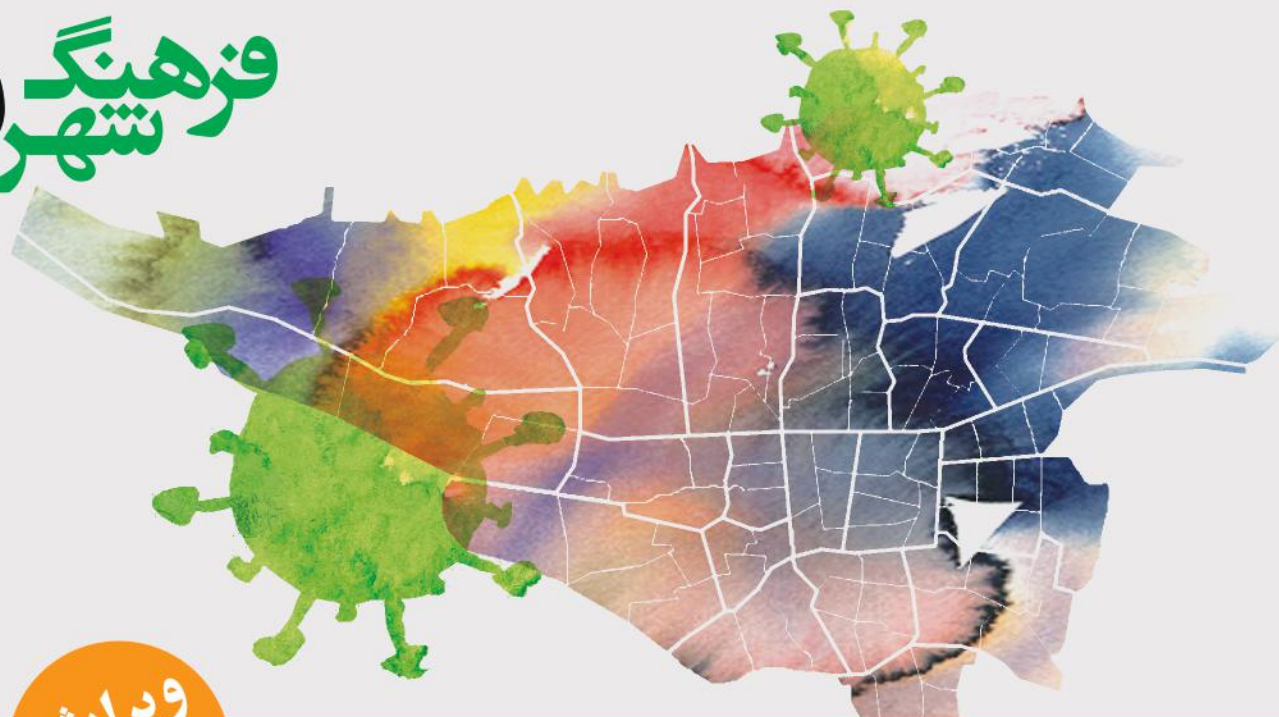

فرهنگ
شهر ۵

ویرایش
دوم

کرونا از نگاه مردم ایران

گزارش ده موج نظرسنجی

از اسفند ۹۸ تا اردیبهشت ۱۴۰۰

مرکز مطالعه فرهنگی ملی کشور
www.ir Kud.ir

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مرکز تحقیقات و توسعه سلامت کشور

www.ircud.ir

انتشار این مجموعه به صورت کاغذی در شمارگان محدود بوده است.
می‌توانید فایل این گزارش و دیگر گزارش‌های مجموعه فرهنگ شهر را، در پایگاه اینترنتی زیر دریافت نمایید.

farhangi.tehran.ir/report

کرونا از نگاه مردم تهران؛ گزارش ده موج نظرسنجی (از اسفند ۹۸ تا اردیبهشت ۱۴۰۰)

■ دفتر مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران
شورای علمی

● محمدرضا جوادی یگانه، عباس عبدی، محسن گودرزی

■ مدیر علمی

● آرش نصرافهانی

■ مشاوران طراحی پرسشنامه

● شکوفه اکبری، عبدالعلی رضایی، زین العابدین سفرچی، مهدی عباسی، رضا کرمی

● غلامحسین محمدی، زینب نصیری

■ جمع‌آوری اطلاعات

● مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا)

■ کارشناس آمار و تدوین گزارش

● علی اکبر صادقی

مرکز رصد فرهنگی کشور

www.ircud.ir

کرونا از نگاه مردم تهران؛ گزارش ده موج نظرسنجی

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران

مرکز رصد فرهنگی کشور

www.ircud.ir

۶	کلیات
۶	مقدمه
۷	جامعه آماری و نمونه‌گیری
۸	طراحی پرسشنامه
۸	تحلیل اطلاعات و تدوین گزارش
۱۰	موج اول
۱۰	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۱۱	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۱۱	مهم‌ترین منبع کسب اطلاعات درباره کرونا
۱۲	ارزیابی از بیلبردهای آموزشی سطح شهر
۱۴	اولین اقدام در صورت مواجهه‌شدن با علائم شبیه به کرونا
۱۵	مهم‌ترین دلیل شیوع کرونا در کشور
۱۶	موافقت با قرنطینه شدن تهران
۱۶	دسترسی به اقلام بهداشتی
۱۸	نگرش به عادلانه بودن ارائه خدمات درمانی
۱۸	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۱۹	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۲۱	موج دوم
۲۱	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۲۲	ترس از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۲۳	اثر کرونا بر درآمد خانوار
۲۳	ابتلای آشنایان و بستگان به کرونا
۲۴	قرنطینه شدن شهرهای با شیوع بیشتر کرونا
۲۵	میزان کاهش تردد در شهر
۲۶	برنامه سفر در ایام نوروز
۲۶	دسترسی به اقلام بهداشتی و پیشگیری
۲۸	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۲۹	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۲۹	رضایت از اقدامات شهرداری در مقابله با کرونا
۳۲	موج سوم
۳۲	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۳۴	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۳۴	ابتلای اعضای خانواده به کرونا
۳۵	دلایل شیوع کرونا در ایران و جهان
۳۶	تداوم تعطیلی یا شروع فعالیت‌ها
۳۷	تاب‌آوری اقتصادی
۳۸	پایبندی به قرنطینه
۳۹	اختلافات و تنش در خانواده‌ها
۴۰	چشم‌انداز مهار کرونا
۴۰	طب اسلامی برای درمان کرونا
۴۱	مدیریت کرونا و تحریم‌های بین‌المللی
۴۲	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۴۳	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۴۴	رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با کرونا
۴۵	موج چهارم
۴۵	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۴۶	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۴۷	کرونا؛ خطر واقعی یا بزرگنمایی
۴۸	تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب‌وکارها
۴۹	چشم‌انداز شیوع کرونا در هفته‌های آینده
۵۰	نگرش به کادر درمانی کشور
۵۱	چشم‌انداز کاهش درآمد خانوار به خاطر کرونا
۵۱	روابط بین اعضای خانواده در دوران خانه‌نشینی
۵۲	کرونا و آموزش کودکان
۵۴	بازگشایی شدن اماکن عمومی
۵۵	کرونا و لیگ فوتبال
۵۵	بزرگ‌ترین مشکل کشور در سال ۹۹
۵۶	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۵۷	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۵۷	رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا
۵۹	موج پنجم
۵۹	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۶۰	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۶۱	تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب‌وکارها
۶۲	چشم‌انداز شیوع کرونا در هفته‌های آتی
۶۳	میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی
۶۳	کرونا و اثرات اقتصادی آن بر خانوارها
۶۵	بازگشایی اماکن عمومی
۶۷	طرح ترافیک در دوران کرونا
۶۹	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۶۹	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۷۰	رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا
۷۳	موج ششم
۷۳	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۷۴	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۷۸	رعایت دستورالعمل‌های بهداشت فردی
۸۰	کرونا؛ خطر واقعی یا بزرگنمایی
۸۰	اثرات کرونا بر زندگی مردم

۸۳	.....	بازگشایی باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی
۸۳	.....	اجباری شدن ماسک در فضاهای عمومی برای همه
۸۴	.....	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۸۵	.....	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۸۶	.....	رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

۸۷ ..... **موج هفتم**

۸۷	.....	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۸۸	.....	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۸۹	.....	ابتلای اعضای خانواده به کرونا
۸۹	.....	چشم‌انداز مهار کرونا
۹۰	.....	چشم‌انداز مرگ‌ومیر کرونا
۹۱	.....	سلامت یا اقتصاد ملی؟
۹۱	.....	اثر کرونا بر درآمد خانوار
۹۲	.....	استفاده از ماسک
۹۲	.....	مدت زمان بیرون از خانه
۹۳	.....	برگزاری کنکور
۹۴	.....	مراسم عزاداری محرم
۹۷	.....	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۹۸	.....	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۹۹	.....	رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

۱۰۰ ..... **موج هشتم**

۱۰۰	.....	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۱۰۱	.....	مهم‌ترین نگرانی در زندگی
۱۰۴	.....	رضایت از وضعیت اقتصادی کشور
۱۰۵	.....	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۱۰۶	.....	کرونا یا مشکلات اقتصادی؟

۱۰۶ ..... **ابتلا به کرونا در خانوار**

۱۰۸	.....	دسترسی به اقلام بهداشتی
۱۰۹	.....	اولین اقدام در صورت مواجه‌شدن با علائم
۱۰۹	.....	کرونا و مهمانی‌های خانوادگی
۱۱۰	.....	علت افزایش مرگ‌ومیر
۱۱۰	.....	تعطیلی دو هفته‌ای تهران
۱۱۱	.....	چشم‌انداز واکسن کرونا
۱۱۲	.....	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۱۱۲	.....	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۱۱۳	.....	رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

۱۱۵ ..... **موج نهم**

۱۱۵	.....	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۱۱۶	.....	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۱۱۶	.....	ابتلای فرد به کرونا
۱۱۷	.....	کرونا یا مشکلات اقتصادی؟
۱۱۸	.....	امید به تولید واکسن کرونا در کشور
۱۱۸	.....	چشم‌انداز تولید واکسن داخلی
۱۱۹	.....	تمایل به داوطلب شدن برای تست واکسن داخلی
۱۱۹	.....	تمایل به استفاده از واکسن داخلی
۱۲۰	.....	واردات واکسن
۱۲۱	.....	انتخاب میان واکسن ایرانی و خارجی
۱۲۲	.....	اولویت‌بندی کشورها برای خرید واکسن
۱۲۳	.....	اعتماد به واکسن داخلی
۱۲۳	.....	اعتماد به واکسن خارجی
۱۲۴	.....	توزیع عادلانه واکسن
۱۲۵	.....	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۱۲۶	.....	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۱۲۶	.....	رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

۱۲۸ ..... **موج دهم**

۱۲۸	.....	معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق
۱۲۹	.....	نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا
۱۲۹	.....	کرونا یا مشکلات اقتصادی؟
۱۳۰	.....	امید به تولید واکسن کرونا در کشور
۱۳۱	.....	تمایل به استفاده از واکسن داخلی
۱۳۱	.....	واردات واکسن
۱۳۲	.....	انتخاب میان واکسن ایرانی و خارجی
۱۳۳	.....	اولویت‌بندی کشورها برای خرید واکسن
۱۳۴	.....	واردات واکسن توسط بخش خصوصی
۱۳۵	.....	توزیع عادلانه واکسن
۱۳۵	.....	موفقیت دولت در واکسیناسیون
۱۳۶	.....	واکسن برای پاکبانهان افغانستانی
۱۳۷	.....	انتشار اسامی واکسینه شدگان
۱۳۸	.....	اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا
۱۳۸	.....	رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی
۱۳۹	.....	رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

۱۴۱ ..... **جمع‌بندی و تحلیل روندها**

۱۴۱	.....	مقدمه
۱۴۲	.....	پیامدهای اقتصادی کرونا بر خانوار
۱۴۲	.....	دوراهی قرنطینه و اقتصاد
۱۴۴	.....	اعتماد به آمار رسمی
۱۴۴	.....	کرونا و رسانه‌های جمعی
۱۴۵	.....	رضایت از عملکرد دولت و نهادهای عمومی
۱۴۶	.....	مؤخره

۱۴۸ ..... **پیوست‌ها**

کلیات

مقدمه

شیوع بیماری کووید ۱۹ زندگی انسان‌ها در سراسر جهان را چنان متحول کرد که حتی تصور آن برای بسیاری ممکن نبود. همه‌چیز با تصویرهای آخرالزمانی از ووهان آغاز شد که برای مهار یک ویروس کشنده و انتقال یافته از خفاش به انسان به شهر ارواح بدل شده بود. سرنوشتی که به تدریج و البته با شدت کمتر گریبان بسیاری از شهرهای دیگر جهان را هم گرفت. در عرض چند ماه کرونا به همه قاره‌ها رسید، میلیون‌ها نفر را مبتلا و صدها هزار نفر را به کام مرگ کشاند. در ۲۱ اسفندماه ۱۳۹۸ سازمان جهانی بهداشت رسماً کووید ۱۹ را همه‌گیری جهانی یا پندمی اعلام کرد. بسیاری فعالیت‌های جمعی و حضور در فضای عمومی به در شهرها تعلیق درآمد، بازارها و کسب‌وکارها تعطیل شده و بسیاری از مردم خانه‌نشین شدند. انسان‌ها که به خانه رفتند طبیعت مجال بیشتری یافت؛ حتی در برخی شهرها حیوانات وحشی در شهر دیده شدند و گزارش‌هایی از ترمیم لایه اوزن منتشر شد.

اما کرونا فقط بحران نظام سلامت و درمان کشورها نبود و پیامدهای آن بسیار فراتر از حوزه پزشکی بر جهان اثر گذاشت. گرچه برخی برای این همه‌گیری تبعات مثبتی هم قائل بودند و برایشان خانه‌نشینی، فرصتی برای لذت بردن از فراغت و کشف مجدد مفهوم خانه بود، گسترش بیماری زندگی بخشی از مردم جهان را چنان دستخوش تغییر کرد که مجالی برایشان جهت تعمق و تفکر باقی نماند. آمارها از کاهش درآمد سرانه جهانی به دنبال تعطیلی‌های گسترده کسب‌وکارها حکایت داشتند. حتی بانک جهانی هشدار داد به دنبال این همه‌گیری بین ۴۰ تا ۶۰ میلیون نفر در جهان در سال جاری به فقر مطلق سقوط می‌کنند و سازمان جهانی کار نیز تخمین زد نیمی از جمعیت شاغل در جهان در معرض خطر بیکاری قرار گرفته‌اند. گرچه در ابتدا تصور می‌شد کرونا تهدیدی یکسان برای همه انسان‌هاست اما به تدریج روشن شد که آسیب‌پذیرترین گروه‌های اجتماعی و فقرا بیش از دیگران از این بیماری آسیب خواهند دید. خطر از دست رفتن شغل و مصائب مردم برای تأمین معیشت با نیمه تعطیل شدن شهرها برای فرودستان کمتر از خطر کرونا نبود. دولت‌هایی که نظام رفاه فراگیرتر و البته منابع بیشتری داشتند بهتر توانستند قرنطینه را اعمال کنند، گسترش بیماری را مهار و با پرداخت‌های مستقیم معیشت مردم را در زمان تعطیلی کسب‌وکارها تأمین کنند. اما این سرنوشت معدودی از کشورهای اروپایی بود و در مقیاس جهانی کرونا فقر و نابرابری‌های اجتماعی را تشدید کرد و گرسنگی و بیکاری به همراه آورد.

ناشناخته بودن و بی‌سابقه بودن پدیده‌ای با این مقیاس از چالش‌های مهم مدیریت مسئله بشمار می‌آید و بسیاری تصمیم‌ها در فضای ابهام نسبت به بیماری و آینده گرفته می‌شد. اطلاعات و دانسته‌ها درباره بیماری به تدریج تکمیل می‌شد و روش‌های جلوگیری از شیوع بیشتر بیماری به مرور زمان دقیق‌تر شد. اثرات اجتماعی-اقتصادی آن بر زندگی مردم نیز به اندازه

ویروس امری ناشناخته بود. در این فضای ابهام و سردرگمی مطالعات افکارسنجی درباره کرونا به یکی از منابع ایجاد شناخت جامعه و پیامدهای کرونا در کشورهای مختلف بدل شد. از طریق این مطالعات دولت‌ها می‌توانستند ارزیابی اجمالی از نگرش عمومی به کرونا، انتظارات مردم از دولت‌ها و پیامدهای همه‌گیر شدن بیماری بر مردم و شیوه زندگی آن‌ها به دست آورند.

ورود کرونا به ایران در اول اسفندماه ۱۳۹۸ با تأیید مثبت بودن تست دو نفر در قم به‌طور رسمی اعلام شد. ایران به همراه ایتالیا اولین کشورهای بودند که بعد از چین درگیر این اپیدمی شدند. در روزهای اول اقلام بهداشتی و وسایل پیشگیری نیاب شد و بسیاری از مردم اطلاعات دقیقی از علائم بیماری و شیوه‌های جلوگیری از گسترش آن نداشتند. در چنین شرایطی علاوه بر آماده شدن نظام سلامت کشور برای مواجهه با موج بیماران ورودی، اقدامات دیگری همچون ضدعفونی کردن معابر عمومی، آموزش و آگاهی بخشی و همچنین محدود کردن فعالیت‌های جمعی آغاز شد. توصیه‌ها برای تغییر در عادات زندگی روزمره مانند اجتناب از دست دادن، شستشوی مداوم دست‌ها و پرهیز از حضور در مکان‌های پرازدحام هم در رسانه‌ها شدت گرفت.

فضای اجتماعی ملتهب روزهای اول ورود بیماری و لزوم شناخت نگرش مردم به مسئله، نیازها و انتظارات آن‌ها ضرورت اجرای نظرسنجی را در تهران به عنوان یکی از شهرهایی که به‌طور جدی درگیر بیماری بود ایجاد می‌کرد. بر همین اساس در معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران تصمیم بر این شد که مطالعات افکارسنجی در تهران آغاز شود تا در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها مورد توجه قرار گیرد. بر همین مبنا در هفته دوم اسفندماه با همکاری مرکز افکارسنجی دانشجویان (ایسپا) اجرای اولین نظرسنجی در سطح مناطق ۲۲گانه به‌صورت تلفنی آغاز شد. دو نظرسنجی اسفندماه با یک مشکل اصلی مواجه بودند؛ به‌واسطه شروع کرونا و ترس از ابتلا در فضاهای جمعی امکان حضور پرسشگران به روال عادی وجود نداشت اما با تمهیدات مدیران ایسپا فضای مناسب برای استقرار پرسشگران فراهم و انجام نظرسنجی میسر شد. پرسشنامه طرح در دفتر مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران با مشورت و نظارت شورای علمی نظرسنجی متشکل از محمدرضا جوادی یگانه، عباس عیدی و محسن گودرزی و اخذ نظر از مدیران واحدهای مختلف در شهرداری تهران تدوین شده و برای اجرا در اختیار ایسپا قرار گرفت. به همین منوال ده نظرسنجی متوالی از میانه اسفند ۱۳۹۸ تا اردیبهشت ۱۴۰۰ انجام شد. گزارش همه نظرسنجی‌ها در اختیار مدیران ارشد نظام و شهرداری تهران قرار گرفته و به فاصله چند روز اهم نتایج آن به‌صورت عمومی منتشر شد. گزارش موج اول که در هفدهم اسفندماه در روزنامه همشهری منتشر شد اولین مطالعه افکار عمومی انتشار یافته از زمان شروع کرونا در ایران بود.

جامعه آماری و نمونه‌گیری

جامعه آماری این طرح شامل کلیه شهروندان بالای ۱۸ سال ساکن شهر تهران بوده است. نمونه هر تحقیق بر اساس سطح اطمینان ۹۵ درصد و حاشیه خطای ۳ درصد ۱۰۰۰ نفر بوده که برای تناسب با جمعیت مناطق ۲۲گانه تهران در هر نظرسنجی -جز نظرسنجی اول- تعداد نمونه اندکی بالاتر رفته است. برای انتخاب نمونه، ابتدا با استفاده از شیوه تولید اعداد تصادفی، چند برابر تعداد نمونه‌های مورد نظر، شماره ثابت و همراه بر اساس پیش شماره مناطق تولید شده است. در مرحله بعد، پرسشگران به صورت تصادفی شروع به انتخاب شماره تماس افراد و تکمیل نمونه از آن‌ها پرداختند. لازم به ذکر است برای این‌که رده سنی و جنسی در کل رعایت شود، گروه سنی و جنسی افرادی که باید انتخاب شوند ابتدا تعیین شده و بر اساس آن‌ها نمونه‌ها تکمیل شده است.

طراحی پرسشنامه

پرسشنامه ده موج بر اساس مهم‌ترین مسائل روز مرتبط با کرونا طراحی شد. به تدریج و بر اساس تحولات روز در کشور، متغیرها تعریف و در پرسشنامه وارد شد. سه متغیر نگرانی از ابتلا، اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا و همچنین رضایت از اقدامات دولت و دیگر نهادهای عمومی در مقابله با کرونا در هر ده موج تکرار شده است. از موج دوم به مسئله اثرات اقتصادی کرونا بر درآمد و هزینه خانوارها پرداخته اما در هر موج طراحی پرسش متفاوت است. پرسش از لزوم قرنطینه در اسفندماه و دیدگاه مردم درباره تداوم محدودیت‌ها و بازگشایی اماکن عمومی در بهار ۱۳۹۹ نیز بخش ثابت پرسشنامه بوده است. از اواسط سال ۱۳۹۹ موضوع واکسن نیز به بخش مهمی از نظرسنجی بدل شد.

در موج اول و خصوصاً موج دوم به سبب سختی شرایط پرسشگری تلاش شد پرسشنامه تا حد ممکن کوتاه باشد. در اغلب موارد از طیف لیکرت پنج‌تایی برای سنجش نظر پاسخگویان استفاده شده است. تنها در موج سوم برای کوتاه شدن مدت مصاحبه از طیف سه‌تایی استفاده شده که خصوصاً در تحلیل‌های روندی باید به آن توجه شود.

تحلیل اطلاعات و تدوین گزارش

گزارش پیش رو در دوازده بخش تنظیم شده است. پس از این بخش که به معرفی پژوهش می‌پردازد در ده بخش بعدی گزارش همه نظرسنجی به ترتیب زمان اجرا آمده است. در بخش آخر نیز تحلیلی تطبیقی از یافته‌های ده موج ارائه و روندها ارائه شده است. در هر گزارش، توزیع پاسخ به هر سؤال به‌طور جداگانه به تفکیک متغیرهای زمینه‌ای بر روی نمودار نشان داده شده است. همان‌طور که گفته شد به‌جز موج دوم در همه نظرسنجی‌ها از طیف پنج‌تایی استفاده شده اما در این گزارش برای ساده شدن نمایش، نتایج به طیف سه‌تایی بر روی نمودار تبدیل شده‌اند. همچنین برای ساده‌تر شدن متن و اجتناب از واژگان تخصصی آماری، در موارد لازم برای بررسی

معناداری تفاوت‌ها یا روابط میان متغیرها آزمون آماری انجام شده اما صرفاً نتیجه آن بدون ذکر جزئیات آماری آمده است. برای بررسی معناداری تفاوت میان گروه‌ها در پاسخ به سؤالات از آماره d سامرز استفاده شده و هر جا تفاوت معنادار بوده بدون اشاره به مقدار آماره در گزارش معنادار بودن تفاوت ذکر شده است. برای خوانندگانی که با اصطلاحات آماری آشنا نیستند ذکر این نکته ضروری است که وقتی به‌عنوان مثال در متن نوشته شده تفاوت میان زن و مرد در رضایت از دولت معنادار نیست به این معناست که حتی با وجود تفاوت ظاهری بر روی نمودار میان رضایت مردان و زنان این تفاوت به‌قدری کوچک است که قابل‌تعمیم به کل جمعیت نیست. به عبارت از این تفاوت میان زن و مرد در نمونه نمی‌توان تفاوت در کل شهروندان تهرانی را نتیجه گرفت.

موج اول

۱۲ تا ۱۴ اسفندماه ۱۳۹۸

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج اول نظرسنجی در تاریخ ۱۲ تا ۱۴ اسفند اجرا شد. در آن مقطع زمانی، ایران بعد از چین اولین کشوری بود که به شکل فراگیر با کرونا درگیر شده بود. هنوز محدودیت‌های کسب‌وکار و تردد در شهر شروع نشده و کمبود ماسک و الکل یک مسئله جدی بشمار می‌آمد. فضا هنوز در ابهام قرار داشت، هنوز علائم بیماری هنوز روشن نبود و اطلاعات کافی در مورد بیماری و انتقال آن به جامعه منتقل نشده بود. تا چهاردهم اسفند مرگ ۹۲ نفر به علت کرونا و جمعاً ۲۹۲۲ مورد ابتلا به‌طور رسمی اعلام شد. آماري که به شدت مورد مناقشه بود و افکار عمومی را قانع نمی‌کرد. در این شرایط موج اول نظرسنجی با نمونه ۹۲۸ نفر به‌صورت تلفنی و با همه مشکلات در استقرار پرسشگران اجرا شد. نارضایتی از دسترسی به اقلام پیشگیری کرونا، بی‌اعتمادی به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا و مقصر دانستن دولت در شیوع کرونا مهم‌ترین یافته‌های این موج است. مشخصات نمونه تحقیق در جدول زیر آمده است.

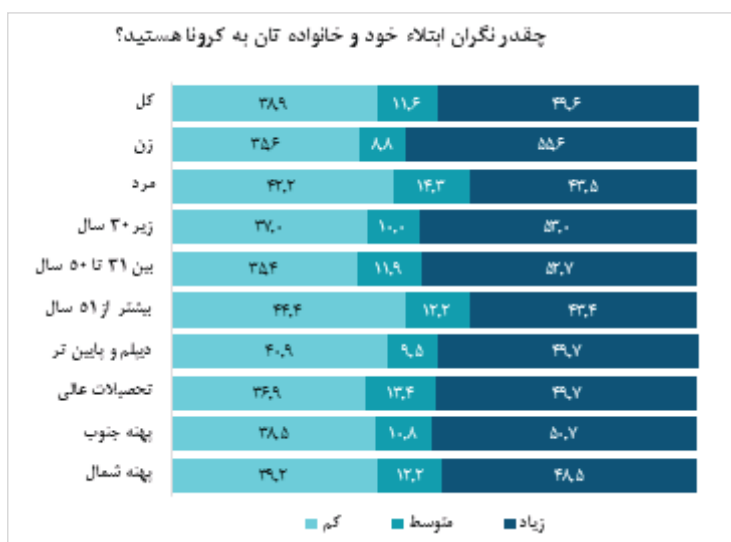
جدول ۱ مشخصات جمعیت شناختی پاسخگویان - موج اول

متغیر زمینه‌ای	فراوانی	درصد
جنس	مرد	۴۶۶
	زن	۴۶۲
گروه سنی	۱۸-۲۹ سال	۲۱۹
	۳۰-۴۹ سال	۴۴۰
	۵۰ و بالاتر	۲۶۹
میزان تحصیلات	دیپلم و زیر دیپلم	۴۵۶
	تحصیلات عالی	۳۴۹
	بی‌پاسخ	۲
پهنه سکونت	پهنه جنوب	۴۵۳
	پهنه شمال	۴۷۵

از کل پاسخگویان ۵۰,۲ درصد زن و ۴۹,۸ درصد مرد بوده‌اند. بررسی بازه سنی پاسخگویان نشان می‌دهد ۲۳,۶ درصد در بازه سنی ۱۸-۲۹ سال، ۴۷,۴ درصد در بازه سنی ۳۰-۴۹ سال و ۲۹ درصد در بازه سنی بالاتر از ۵۰ سال قرار داشتند. میانگین سن پاسخگویان ۴۱,۲ سال بوده است. بررسی وضعیت تحصیلی پاسخگویان نشان می‌دهد ۴۹,۱ درصد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم، ۵۰,۶ درصد دارای تحصیلات عالی (فوق دیپلم به بالاتر) بوده‌اند.

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

نگرانی از ابتلا به کرونا یکی از مهم‌ترین سؤالات نظرسنجی است که در همه موج‌ها تکرار شده است. به‌طور مشخص از افراد پرسیده شد «تا چه اندازه نگران ابتلای خود یا خانواده‌تان به کرونا هستید؟». نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

نمودار ۱ نگرانی از ابتلا به کرونا در موج اول

۴۹،۶ درصد از پاسخگویان به میزان زیاد و ۳۸،۹ درصد به میزان کم نگران ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا هستند. زنان بیشتر از مردان نگران ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا هستند اما میزان نگرانی پاسخگویان برحسب سایر متغیرهای زمینه‌ای تفاوت معناداری ندارد.

مهم‌ترین منبع کسب اطلاعات درباره کرونا

با شیوع کرونا دسترسی به اطلاعات درست و معتبر در مورد این بیماری، روش‌های پیشگیری از ابتلا و همچنین اقدامات در صورت مواجهه با علائم آن اهمیت بسیاری یافت. در شرایطی که از منابع مختلف اطلاعات در مورد این بیماری تولید و منتشر می‌شد در مواردی این حجم از پیام نه تنها کمکی به مهار این همه‌گیری نمی‌شد بلکه بر ابهام و سردرگمی نیز اضافه می‌کرد. بر همین مبنا و برای بررسی مهم‌ترین منبع خبر مردم برای اطلاع از توصیه‌های بهداشتی در مورد بیماری کرونا، در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «مهم‌ترین منبع شما برای اطلاع از توصیه‌های بهداشتی در مورد کرونا چیست؟» در این سؤال پاسخگو می‌توانستند به بیش از یک گزینه اشاره کنند. جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد.

جدول ۲ مهم‌ترین منبع کسب اطلاع از توصیه‌های بهداشتی در مورد کرونا

درصد ^۱	فراوانی	رسانه
۶۵,۱	۶۰۴	صداوسیما
۳۷,۳	۳۴۶	شبکه‌های اجتماعی مانند اینستاگرام و تلگرام
۱۵,۵	۱۴۴	متخصصان و پزشکان
۱۰,۳	۹۶	شبکه‌های ماهواره‌ای
۱۰,۱	۹۴	دوستان و آشنایان
۶,۳	۵۸	روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها
۴,۸	۴۵	بروشورهای آموزشی کاغذی
۳,۱	۲۹	پیامک وزارت بهداشت
۱,۷	۱۶	هیچ‌کدام
۳,۲	۳۰	سایر ^۲

همان‌طور که در جدول بالا دیده می‌شود ۶۵ درصد از پاسخگویان صداوسیما را یکی از منابع کسب اطلاعات می‌دانند که معنای دیگرش این است که ۳۵ درصد پاسخگویان از این رسانه استفاده نمی‌کنند. اگر صداوسیما و شبکه‌های اجتماعی را دو منبع اصلی در نظر بگیریم ۴۶ درصد پاسخگویان فقط به صداوسیما و ۱۸ درصد فقط به شبکه‌های اجتماعی مراجعه می‌کنند. ۱۹ درصد نیز از هر دو منبع بهره می‌گیرند.

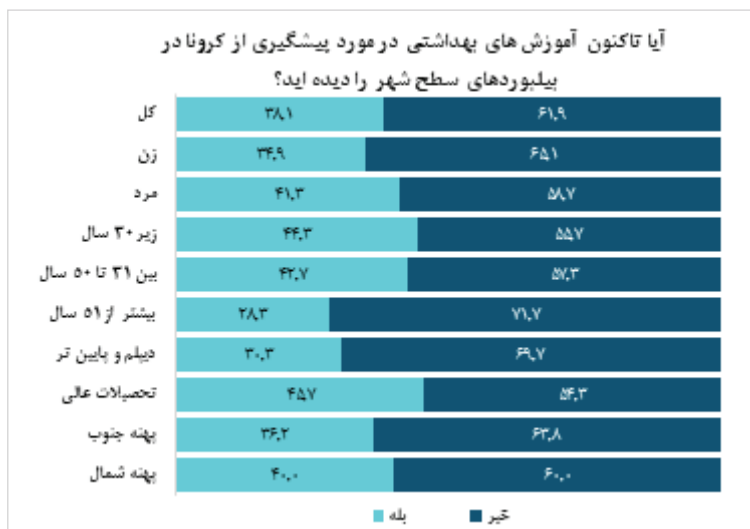
تحصیلات متغیری تعیین‌کننده در انتخاب منبع کسب اطلاعات است؛ در بین کسانی که تحصیلات دانشگاهی دارند ۵۶ درصد از صداوسیما استفاده می‌کنند در حالی که در افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر این نسبت ۷۵ درصد است. در مورد شبکه‌های اجتماعی نیز افراد با تحصیلات عالی بیشتر از افراد با مدرک دیپلم و پایین‌تر به آن رجوع می‌کنند (۴۹ درصد در برابر ۲۵ درصد).

ارزیابی از بیلبردهای آموزشی سطح شهر

یکی از اقدامات شهرداری تهران از همان روزهای نخست نصب بیلبردهای آموزشی در سطح شهر برای افزایش آگاهی عمومی نسبت به کرونا بود. بیلبردهایی که مهم‌ترین علائم بیماری و توصیه‌های بهداشتی برای پیشگیری از ابتلا را به شهروندان آموزش می‌داد. برای بررسی میزان توجه شهروندان و در مرحله بعد میزان اثرگذاری بیلبردهای سطح شهر با موضوع آموزش‌های کرونا ابتدا در سؤالی از پاسخگویان پرسیده شد که آیا تاکنون بیلبردها را در سطح شهر دیده‌اند. نتایج در نمودار زیر آمده است.

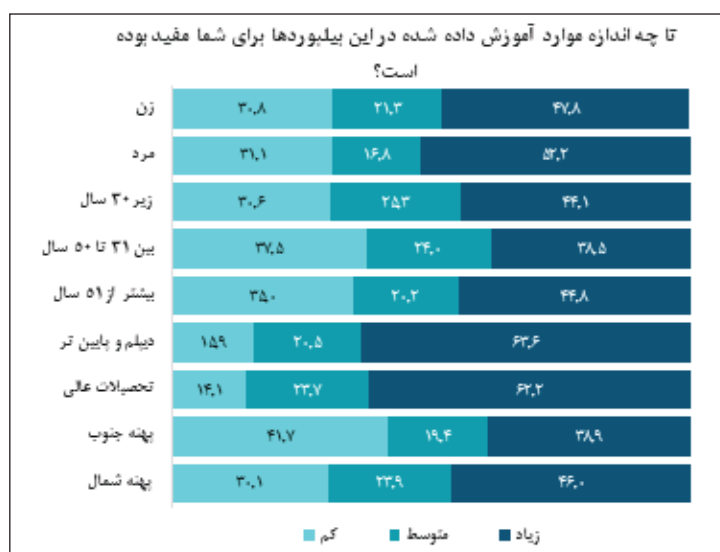
۱. لازم به ذکر است با توجه به اینکه پاسخگویان در این سوال امکان انتخاب چند گزینه را داشته‌اند، جمع این ستون بیش از ۱۰۰ است.

۲. در بین گزینه‌های سایر مواردی چون اینترنت، محل کار و سایت سازمان بهداشت جهانی بیشترین فراوانی را داشته‌اند.

نمودار ۲ مشاهده آموزش‌های بهداشتی پیشگیری از کرونا در بیلبوردهای سطح شهر

۳۸ درصد از پاسخگویان آموزش‌های بهداشتی در مورد پیشگیری از کرونا در بیلبوردهای سطح شهر را دیده‌اند. جوانان بیشتر از بزرگسالان و افراد دارای تحصیلات عالی بیشتر از افراد دارای تحصیلات دیپلم و پایین‌تر، متوجه این نوع آموزش‌ها در بیلبوردهای سطح شهر شده‌اند. میزان مشاهده بیلبوردهای آموزشی برحسب جنسیت و پهنه محل سکونت از نظر آماری تفاوت معناداری نداشته است. جهت بررسی ارزیابی شهروندان از اثرگذاری آموزش‌های بهداشتی ارائه‌شده در بیلبوردهای سطح شهر در مورد پیشگیری از کرونا، در سؤالی از کسانی که آموزش‌های بهداشتی در مورد پیشگیری از کرونا در بیلبوردهای سطح شهر را دیده‌اند پرسیده شد «تا چه اندازه موارد آموزش ارائه‌شده در این بیلبوردهای برای شما مفید بوده است؟» نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

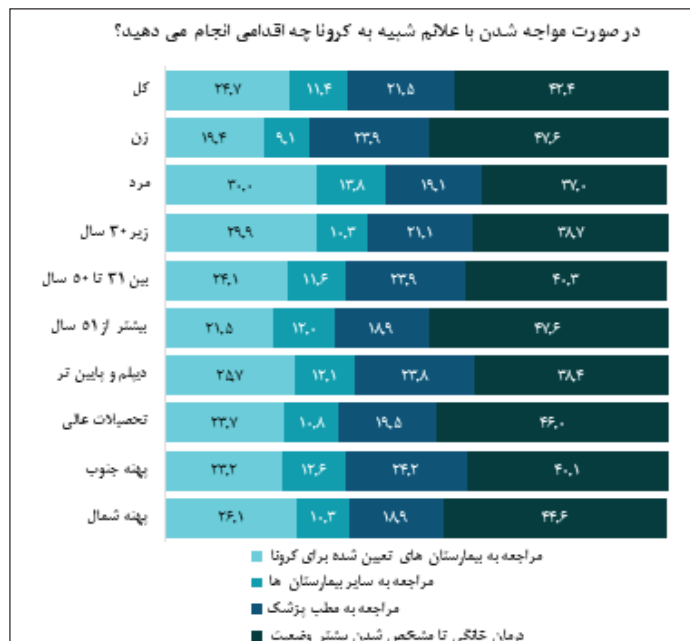

نمودار ۳ ارزیابی از میزان مفید بودن مطالب آموزش بیلبوردها

از بین کسانی که آموزش‌های بهداشتی ارائه‌شده در بیلبردهای سطح شهر در مورد پیشگیری از کرونا را دیده‌اند ۴۷,۸ درصد از آن‌ها این‌گونه آموزش‌ها را به میزان زیاد مفید دانسته اما ۳۰,۸ درصد چندان مفید ارزیابی نکرده‌اند. مردان نسبت به زنان این آموزش‌ها را مفیدتر دانسته‌اند اما تفاوت در ارزیابی از مفید بودن این آموزش‌ها برحسب سایر متغیرهای مورد بررسی (سن، سطح تحصیلات و پهنه محل سکونت) معنادار نبوده است.

اولین اقدام در صورت مواجه شدن با علائم شبیه به کرونا

یک موضوع در روزهای اول ابهام مردم درباره واکنش به علائم کرونا بود. بسیاری نمی‌دانستند در صورتی که علائم مشکوک به کرونا داشتند چه باید کرد. برای بررسی میزان آگاهی عمومی در سؤالی از پاسخگویان پرسیده شد «در صورت مواجه شدن با علائم شبیه به بیماری کرونا چه اقدامی انجام می‌دهید؟». چهار گزینه در برابر آن‌ها گذاشته شد: مراجعه به بیمارستان‌های اعلام شده برای کرونا، مراجعه به دیگر بیمارستان‌ها، مراجعه به مطب پزشک و قرنطینه خانگی تا مشخص شدن وضعیت. نمودار زیر توزیع پاسخ شهروندان تهرانی را نشان می‌دهد.

نمودار ۴ اولین اقدام شهروندان در صورت مواجهه با علائم کرونا

نتایج به‌دست‌آمده ابهام در میان مردم را به‌صورت کامل نشان می‌دهد؛ ۴۲,۴ درصد از پاسخگویان بیان کرده‌اند در صورت مواجه شدن با علائم شبیه به بیماری کرونا، تا مشخص شدن بیشتر وضعیت درمان خانگی انجام می‌دهند که آن زمان توصیه اصلی به مردم همین انتخاب بود. در مقابل ۲۴,۷ درصد گفته‌اند به بیمارستان‌های تعیین شده برای کرونا مراجعه می‌کنند که فقط برای افراد با علائم حاد توصیه می‌شد.

بر اساس نمودار بالا، نوع اقدام پاسخگویان در صورت مواجه شدن با علائم شبیه به بیماری کرونا در بین دو گروه زنان و مردان معنادار و در بین گروه‌های تحصیلی، سنی و پهنه محل سکونت معنادار نبوده است. زنان بیشتر از مردان تا مشخص شدن بیشتر وضعیت درمان خانگی انجام می‌دهند و مردان بیشتر از زنان مراجعه به مراکز درمانی را بهترین واکنش می‌دانند.

مهم‌ترین دلیل شیوع کرونا در کشور

با توجه به اینکه ایران اولین کشوری بود که پس از چین به‌طور گسترده درگیر کرونا می‌شد این سؤال در افکار عمومی که چرا در میان کشورهای جهان ایران باید دچار این بیماری شود به‌طور جدی مطرح بود. بسیاری در شبکه‌های اجتماعی دولت را به سبب عدم کنترل مرزها و محدود نکردن مسافر ورودی از چین یا قرنطینه نشدن قم ملامت می‌کردند. برخی نیز مردم را به سبب عدم رعایت توصیه‌های بهداشتی مقصر می‌دانستند. برای درک بهتر تلقی افکار عمومی از دلیل شیوع کرونا در کشور، در سؤالی از پاسخگویان پرسیده شد «به نظر شما مهم‌ترین دلیل شیوع کرونا در کشور چیست؟». چهار گزینه اصلی هم در برابر آن‌ها قرار گرفت. جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد.

جدول ۳ مهم‌ترین دلیل شیوع کرونا در کشور

درصد	فراوانی	دلایل شیوع
۳۵,۶	۳۳۰	عدم کنترل ورودی از کشور چین
۲۲,۶	۲۱۰	مدیریت ضعیف دولت در درمان مبتلایان
۱۵,۷	۱۴۶	قرنطینه نشدن قم در ابتدای شیوع بیماری
۱۱,۶	۱۰۸	عدم رعایت توصیه‌های بهداشتی توسط مردم
۵,۹	۵۵	همه موارد
۵,۲	۴۸	سایر ^۱
۰,۴	۴	هیچ‌کدام
۲,۹	۲۷	نمی‌دانم-بی‌پاسخ
۱۰۰,۰	۹۲۸	جمع

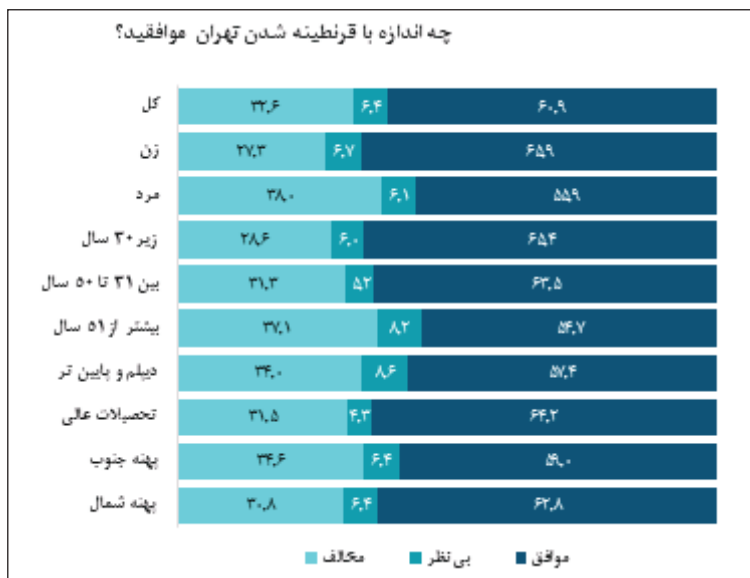
۳۵,۶ درصد از پاسخگویان عدم کنترل ورودی از کشور چین، ۲۲,۶ درصد مدیریت ضعیف دولت در درمان مبتلایان، ۱۵,۷ درصد قرنطینه نشدن قم در ابتدای شیوع بیماری و ۱۱,۶ درصد عدم رعایت توصیه‌های بهداشتی توسط مردم را مهم‌ترین دلیل شیوع کرونا در کشور دانسته‌اند.

۱. در بین گزینه‌های سایر مواردی چون عدم مدیریت به دلیل سیاست‌های حاکمیت، هواپیمایی ماهان و دیر باخبر شدن مردم بیشترین فراوانی را داشته است.

موافقت با قرنطینه شدن تهران

قرنطینه شدن شهر راهی بود که ووهان برای جلوگیری از گسترش بیماری کرونا پیش گرفت. در ایران هم بسیاری بر این باور بودند که شهر باید قرنطینه شود گرچه تعریف قرنطینه چندان روشن نبود. در زمان اجرای موج اول هنوز محدودیت‌های چندانانی در ایران برای تردد یا کسب و کارها اعمال نشده بود. در آن شرایط از مردم پرسیده شد «تا چه اندازه با قرنطینه شدن تهران موافق یا مخالفید؟» قرنطینه هم این‌طور برای مردم تعریف شد: ورود و خروج به تهران محدود شود، شهر تعطیل شود و مردم جز برای کار ضروری از خانه بیرون نیایند. نمودار زیر پاسخ مردم به این سؤال را نشان می‌دهد.

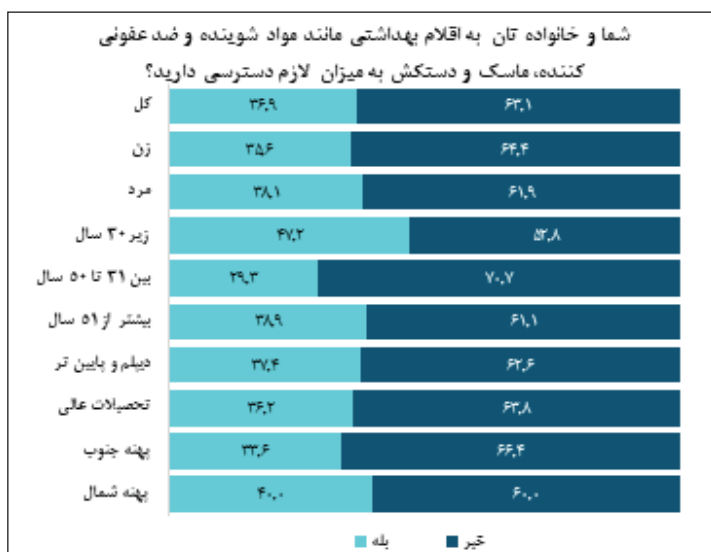

نمودار ۵ موافقت با قرنطینه شدن تهران

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود ۶۰٫۹ درصد از پاسخگویان با قرنطینه شدن تهران موافق و ۳۲٫۶ مخالف‌اند. موافقت با قرنطینه شدن شهر تهران بین زنان و مردان تفاوت معناداری دارد؛ زنان بیشتر از مردان موافق قرنطینه شدن شهر تهران هستند. نظر مردم درباره قرنطینه شدن شهر تهران در بین گروه‌های مختلف سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معنی‌داری ندارد. موافقت اکثریت مردم با قرنطینه و محدود شدن تردد و فعالیت شهر یکی از ویژگی‌های افکار عمومی در مورد نحوه مدیریت کروناسست که در موج‌های بعدی نیز به اشکال مختلف خود را نشان می‌دهد؛ حتی وقتی مردم در برابر انتخاب میان تداوم محدودیت‌ها و از دست رفتن شغل و درآمد قرار می‌گیرند.

دسترسی به اقلام بهداشتی

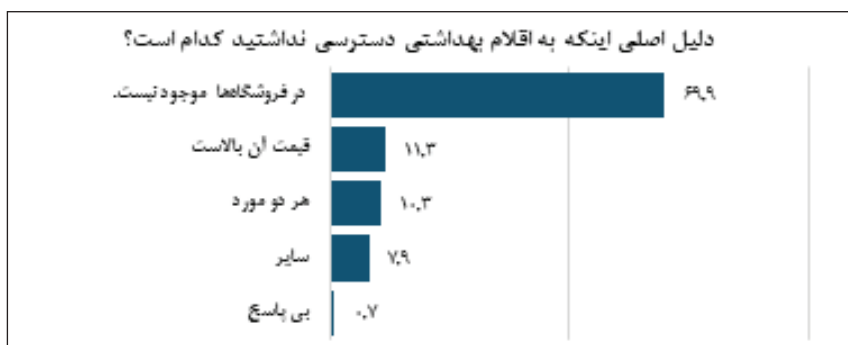
یکی از موضوعات مهم در هفته‌های اول شیوع کرونا، کمبود اقلام بهداشتی مانند ماسک و الکل در فروشگاه‌ها و بالا رفتن یک‌باره اقلام بود. برای بررسی میزان دسترسی پاسخگویان به اقلام بهداشتی، در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «آیا شما و خانواده‌تان به اقلام بهداشتی مانند مواد شوینده و ضدعفونی‌کننده، ماسک و دستکش به میزان لازم دسترسی دارید؟» نمودار زیر میزان دسترسی را نشان می‌دهد.

نمودار ۶ دسترسی به اقلام بهداشتی و پیشگیری

۶۳,۱ درصد از پاسخگویان به اقلام بهداشتی مانند مواد شوینده و ضد عفونی کننده، ماسک و دستکش به میزان لازم دسترسی ندارند. میزان این دسترسی در پهنه شمال و جنوب شهر تهران از نظر آماری متفاوت و معنادار بوده است؛ مطابق انتظار ساکنان پهنه جنوب دسترسی کمتری به اقلام بهداشتی مرتبط با کرونا داشته‌اند.

در ادامه از کسانی که به اقلام بهداشتی مانند مواد شوینده و ضد عفونی کننده، ماسک و دستکش به دسترسی نداشته‌اند دلیل عدم دسترسی پرسیده شده است. نتایج در نمودار زیر آمده است.

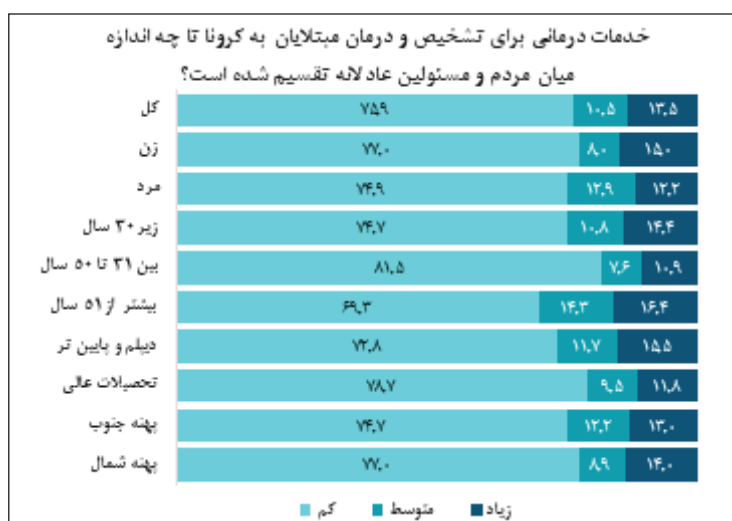

نمودار ۷ علت عدم دسترسی به اقلام بهداشتی

۶۹,۹ درصد از پاسخگویان دلیل اصلی عدم دسترسی خود به اقلام بهداشتی را عدم وجود اقلام بهداشتی در فروشگاهها دانسته‌اند. ۱۱,۳ درصد گفته‌اند قیمت اقلام بهداشتی بالاست و ۱۰,۳ درصد هر دو مورد را ذکر کرده‌اند. علت عدم دسترسی در پهنه شمال و جنوب تهران تفاوت معناداری ندارد.

نگرش به عادلانه بودن ارائه خدمات درمانی

در اسفندماه اخبار متعددی از ابتلای مقامات و مدیران به کرونا منتشر شد. نحوه ارائه خدمات این شائبه را در جامعه بوجود آورد که نوع دسترسی به امکانات محدود درمانی میان مسئولان و مردم تبعیض آمیز است. برای سنجش نگرش مردم نسبت به این مسئله از آن‌ها پرسیده شد «به اعتقاد شما خدمات درمانی برای تشخیص و درمان مبتلایان به کرونا تا چه اندازه میان مردم و مسئولین عادلانه تقسیم شده است؟» نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

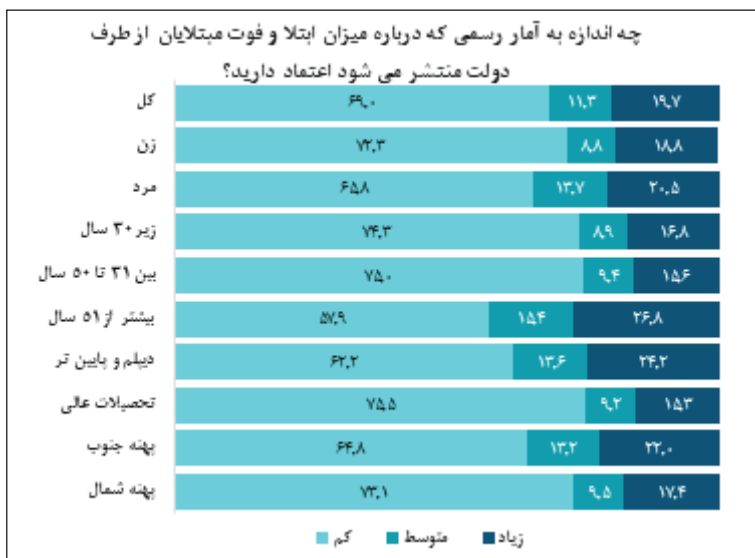

نمودار ۸ توزیع عادلانه خدمات درمانی میان مردم و مسئولین

یافته‌های نظرسنجی، احساس بی‌عدالتی در آن مقطع را بسیار بالا نشان می‌دهد به نحوی که ۷۶ درصد توزیع خدمات میان مردم و مسئولان را عادلانه نمی‌دانستند و تنها ۱۳,۵ درصد اعتقاد داشتند که خدمات درمانی برای تشخیص و درمان مبتلایان به کرونا تقسیم شده است. دیدگاه پاسخگویان در خصوص عادلانه بودن خدمات درمانی در بین گروه‌های مختلف سنی، جنسی، تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری وجود نداشته است؛ تقریباً همه افراد با هر یک از ویژگی‌های مذکور ارزیابی یکسانی در عادلانه بودن خدمات درمانی در زمینه کرونا بین مردم و مسئولان داشته‌اند.

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا یکی از موضوعات مناقشه برانگیز از روزهای اول بود که البته تا امروز هم پابرجاست. برای ارزیابی اعتماد پاسخگویان به آمار رسمی اعلام شده از سوی دولت از پاسخگویان پرسیده شد «تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارید؟» نمودار زیر پاسخ تهرانی‌ها به این سؤال را نشان می‌دهد.

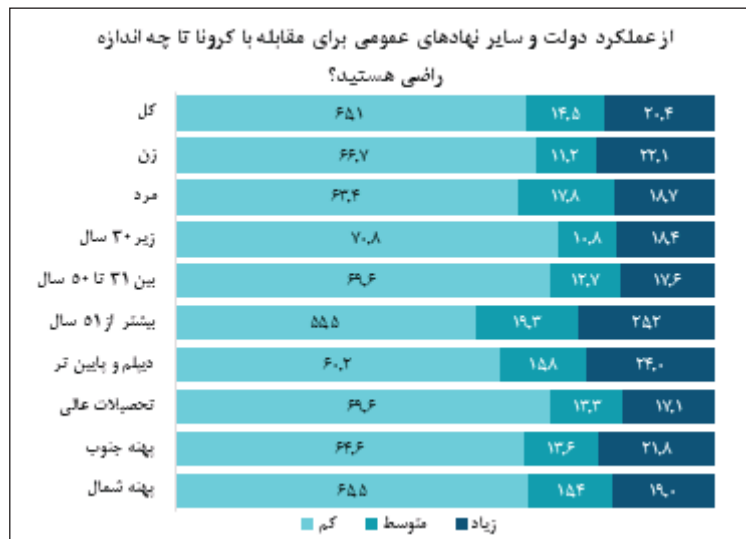
نمودار ۹ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

۶۹ درصد از پاسخگویان اعتماد پایینی به آمار رسمی دارند و ۱۹,۷ درصد اعتمادشان بالاست. در موج‌های بعدی هم افرادی که به آمار بی‌اعتمادند در اکثریت هستند اما از نظر شدت بی‌اعتمادی این موج بالاترین عدد را به خود اختصاص داده است. اعتماد پاسخگویان به آمار رسمی اعلام‌شده از سوی دولت درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا بین گروه‌های مختلف سنی و تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری دارد؛ جوانان نسبت به بزرگسالان، افراد دارای تحصیلات عالی نسبت به افراد دارای تحصیلات پایین و افراد ساکن در پهنه شمال شهر تهران نسبت به افراد ساکن در پهنه جنوب، اعتماد کمتری به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود ابراز کرده‌اند.

در یکی از سوالات قبلی نشان داده شد مردم برای کسب اطلاعات در مورد بیماری از منابع مختلفی استفاده می‌کنند. ترکیب اطلاعات این دو سؤال نشان می‌دهد در بین کسانی که صداوسیما یکی از منابع مورد اعتماد آن‌هاست ۵۹ درصد به آمار رسمی فوت و ابتلا اعتماد پایینی داشته‌اند اما این رقم در کسانی که از صداوسیما استفاده نمی‌کنند ۸۹ درصد است.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

یکی از سؤالاتی که در همه موج‌ها تکرار شده میزان رضایت مردم از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا است. میزان رضایت شهروندان از عملکرد دولت در نیمه اسفندماه در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۱۰ رضایت مردم از عملکرد دولت و نهادهای عمومی

۶۵,۱ درصد از پاسخگویان به میزان کم و ۲۰,۴ درصد به میزان زیاد از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا رضایت داشته‌اند. رضایت پاسخگویان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا در بین گروه‌های مختلف سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معناداری دارد؛ جوانان بیشتر از بزرگسالان، افراد دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی و ساکنان پهنه شمال بیشتر از ساکنان پهنه جنوب شهر تهران از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا ناراضی هستند. نارضایتی در این زمینه بین زنان و مردان از نظر آماری تفاوت معناداری نداشته است.

موج دوم

۲۱ تا ۲۴ اسفندماه ۱۳۹۸

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج دوم نظرسنجی به فاصله ده روز از نظرسنجی اول در تهران انجام شد. در این مقطع محدودیت‌های فعالیت و تردد در شهر تا حدی اعمال شد و تا حدی از فعالیت‌های عمومی کاسته شده بود. ضد عفونی کردن معابر و وسایل حمل‌ونقل عمومی از جمله اقداماتی بود که در این زمان به‌طور گسترده آغاز شده بود. علیرغم نزدیک شدن به تعطیلات نوروز شهر حال و هوای سال‌های قبل را نداشت و از حجم تردد در سطح شهر نیز تا حد زیادی کاسته شده بود. در مقیاس جهانی هنوز چین در صدر آمار ابتلا و مرگ قرار داشت اما کره جنوبی در آسیا هم درگیر شده بود. بسیاری از کشورهای اروپایی مانند اسپانیا، آلمان و فرانسه دچار این اپیدمی شدند و کرونا به آمریکا هم رسیده بود. تا ۲۴ اسفندماه مرگ ۶۱۱ نفر بر اثر ابتلا به کرونا تأیید و ۱۲۷۲۹ مورد ابتلا نیز ثبت شده بود. این موج از نظرسنجی با ۱۰۰۴ نفر نمونه و در طی چهار روز به‌صورت تلفنی اجرا شد. مشخصات نمونه تحقیق به این شرح است.

جدول ۴ مشخصات جمعیت شناختی پاسخگویان - موج دوم

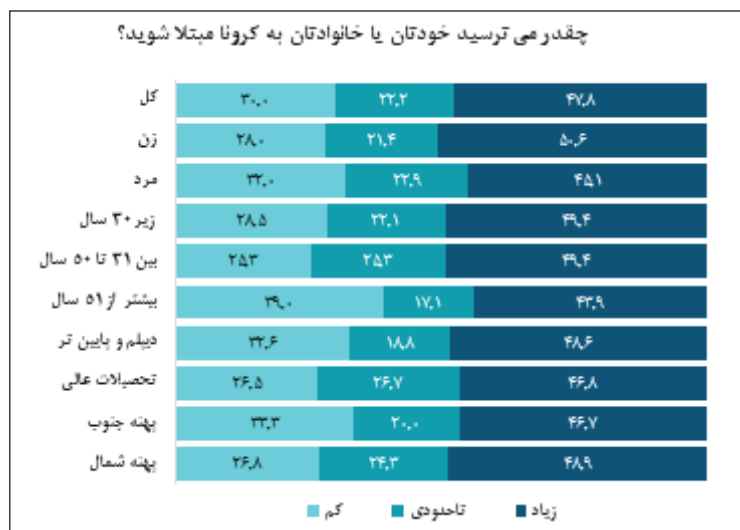
درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۵۰,۵	۵۰۷	مرد	جنس
۴۹,۵	۴۹۷	زن	
۲۱,۳	۲۱۴	۱۸-۲۹ سال	گروه سنی ^۱
۴۶,۰	۴۶۲	۳۰-۴۹ سال	
۳۲,۶	۳۲۷	۵۰ و بالاتر	
۰,۱	۱	بی‌پاسخ	
۵۸,۰	۵۸۲	دیپلم و زیر دیپلم	میزان تحصیلات
۴۱,۷	۴۱۹	تحصیلات عالی	
۰,۳	۳	بی‌پاسخ	
۴۹,۵	۴۹۷	جنوب	مناطق شهر تهران
۵۰,۵	۵۰۷	شمال	

۱. میانگین سن پاسخگویان ۴۱,۷ سال بوده است.

از کل پاسخگویان ۵۰,۵ درصد زن و ۴۹,۵ درصد مرد بوده‌اند. بررسی بازه سنی پاسخگویان نشان می‌دهد ۲۱,۳ درصد در بازه سنی ۱۸-۲۹ سال، ۴۶ درصد در بازه سنی ۳۰-۴۹ سال و ۳۲,۶ درصد در بازه سنی بالاتر از ۵۰ سال قرار داشتند. میانگین سن پاسخگویان ۴۱,۷ سال بوده است. از نظر وضعیت تحصیلی ۵۸ درصد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم، ۴۱,۷ درصد دارای تحصیلات عالی بوده‌اند. همچنین ۴۹,۵ درصد پاسخگویان در پهنه جنوب شهر تهران و ۵۰,۵ درصد در پهنه شمال شهر تهران سکونت داشتند.

ترس از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

در موج اول از میزان نگرانی افراد از ابتلا به کرونا سؤال شد که نیمی از مردم نگرانی خود را زیاد اعلام کردند. در موج دوم به جای کلمه نگرانی از ترس استفاده شد و صورت سؤال به این شکل تغییر کرد: «شما چقدر می‌ترسید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟». پاسخ شهروندان در نمودار زیر آمده است.

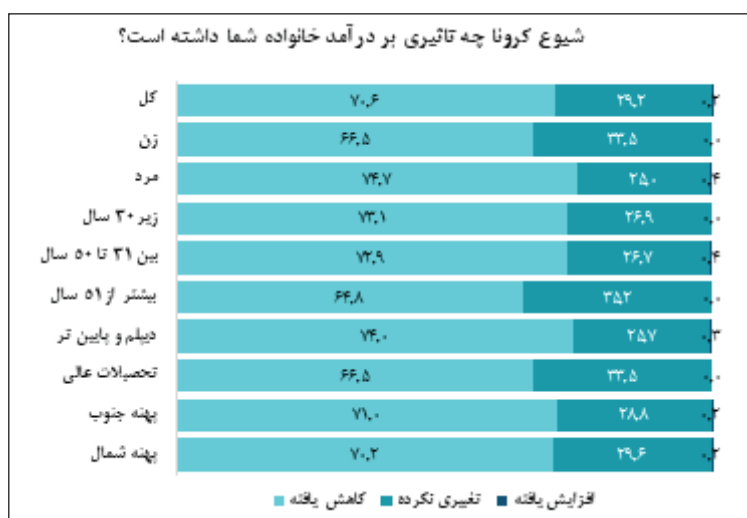

نمودار ۱۱ ترس از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

۴۷,۸ درصد از پاسخگویان به میزان زیاد و ۳۰ درصد از پاسخگویان به میزان کم می‌ترسند خود یا خانواده‌شان به کرونا مبتلا شوند. ترس پاسخگویان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا در بین گروه‌های مختلف سنی رابطه معناداری دارد؛ افراد ۵۰ سال و بالاتر کمتر از دیگر گروه‌های سنی از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا می‌ترسند. میزان ترس پاسخگویان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا برحسب سایر متغیرهای زمینه‌ای تفاوت معناداری نشان نمی‌دهد.

اثر کرونا بر درآمد خانوار

شروع تعطیلی کسب و کارها به دنبال خود مسائل اقتصادی خانوارها را به همراه داشت. روزهای پایان سال همیشه ایام رونق کسب و کارهاست اما فضای شهر نیمه تعطیل اسفندماه ۱۳۹۸ نه تنها رونقی نداشت بلکه از روزهای عادی سال هم بی‌رنگ‌تر بود. بسیاری از مشاغل در بخش خصوصی با افت جدی کار و درآمد مواجه شدند. بر همین اساس و برای بررسی تأثیر شیوع کرونا بر درآمد خانوارها، در سؤالی از شهروندان پرسیده شد «شیوع کرونا چه تأثیری بر درآمد خانوار شما داشته است؟» نتایج در نمودار زیر آمده است:

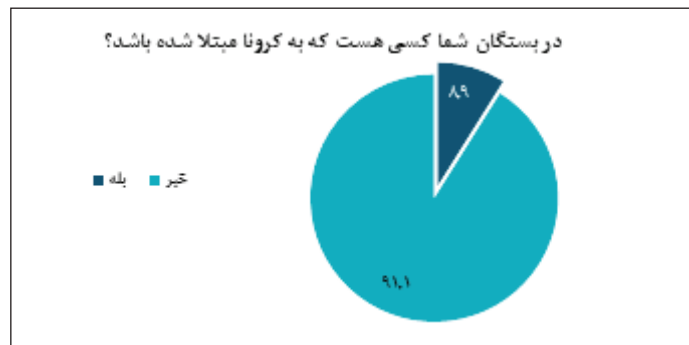
نمودار ۱۲ اثر کرونا بر درآمد خانوار

با شیوع کرونا درآمد خانوار ۷۰,۶ درصد از پاسخگویان کاهش یافته است که نشان از اثر گسترده کرونا بر وضعیت اقتصادی خانوارها در همان ماه نخست شیوع کرونا دارد. در مقابل ۲۹,۲ درصد گفته‌اند شیوع کرونا تأثیری بر درآمد خانوارشان نداشته و درآمدشان تغییری نکرده است. تأثیر شیوع کرونا بر درآمد خانوار در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف تحصیلی رابطه معناداری دارد؛ مردان بیشتر از زنان و افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاهی بیان کرده‌اند درآمد خانوار آنها تحت تأثیر شیوع کرونا کاهش یافته است. طبق نتایج به دست آمده تأثیر شیوع کرونا بر درآمد خانوار در بین گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معنی‌داری ندارد.

آشنایان و بستگان به کرونا

یک پرسش مهم از زمان آغاز کرونا این بود که چه تعداد از خانواده‌ها درگیر مسئله کرونا شده‌اند و تجربه‌ای از مواجهه مستقیم با بیماری دارند. به همین منظور از پاسخگویان پرسید شد «آیا در بستگان نزدیک شما کسی هست که به کرونا مبتلا شده باشد؟» نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

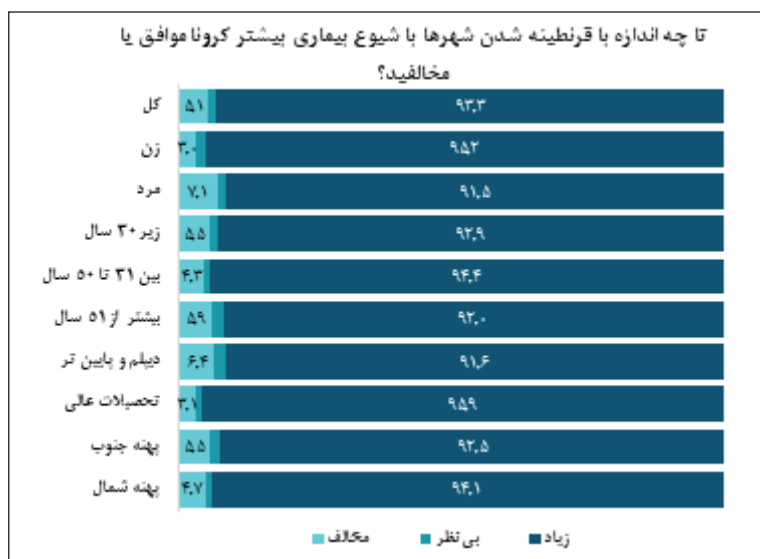

نمودار ۱۳ میزان ابتلا به کرونا در بستگان نزدیک

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود ۸٫۹ درصد گفته‌اند در بین بستگان نزدیک آن‌ها فرد یا افرادی هستند که به کرونا مبتلا شده‌اند. نکته جالب این است که ترس از ابتلا به کرونا در میان کسانی که یکی از بستگان آن‌ها به این بیماری دچار شده تفاوت معناداری با دیگران ندارد.

قرنطینه شدن شهرهای با شیوع بیشتر کرونا

مسئله قرنطینه در زمان اجرای موج دوم جدی‌تر شده بود. گرچه قرار بود در موج دوم مجدداً نظر مردم درباره قرنطینه شدن تهران بررسی و مقایسه شود اما یک اشتباه سهوی سبب شد سؤال در زمان پرسشگری تغییر کند و از مردم درباره لزوم قرنطینه شهرهای با شیوع بالا - و نه تهران- سؤال شود. در نتیجه صورت سؤال به این شکل تغییر کرد: «تا چه اندازه با قرنطینه شدن شهرهای با شیوع بیشتر کرونا موافق یا مخالفید؟» قرنطینه همان به همان معنای موج قبل تعریف شد؛ یعنی ورود و خروج به این شهرها محدود شود، شهر تعطیل شود و مردم جز برای کار ضروری از خانه بیرون نیایند. پاسخ مردم تهران به‌صورت زیر است.

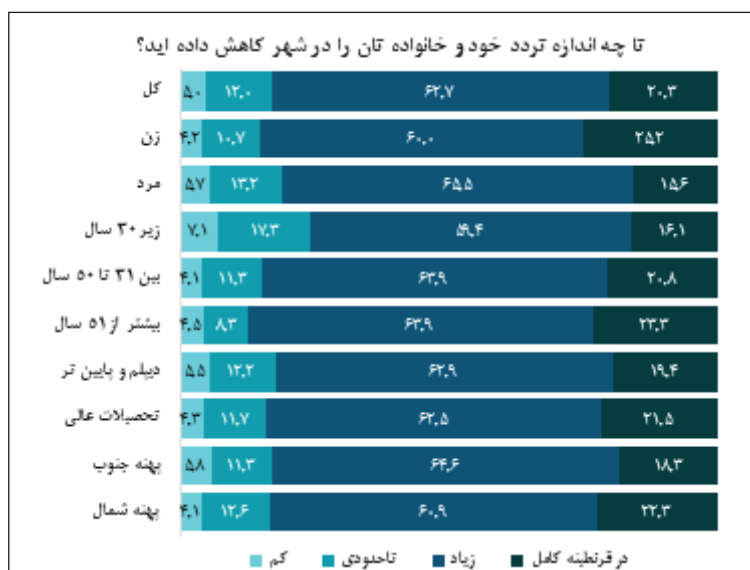

نمودار ۱۴ موافقت با قرنطینه شهرهایی که شیوع کرونا در آن زیاد است

۹۳,۳ درصد از پاسخگویان با قرنطینه شدن شهرهایی که در آن کرونا شیوع بیشتری دارد موافق و تنها ۵,۱ درصد مخالف‌اند. ده روز قبل در موج اول وقتی درباره قرنطینه تهران سؤال شد ۶۱ درصد موافق بودند. عجیب نیست که مردم درباره لزوم قرنطینه شدن شهرهای دیگر راحت‌تر از قرنطینه شدن تهران نظر موافق بدهند. نگرش به لزوم قرنطینه بین زنان و مردان و افراد دارای تحصیلات عالی و افراد دارای تحصیلات دیپلم و پایین‌تر تفاوت معناداری دارد؛ زنان بیشتر از مردان و افراد دارای تحصیلات عالی بیشتر از افراد دارای تحصیلات دیپلم و پایین‌تر، موافق قرنطینه شدن این شهرها هستند. موافقت پاسخگویان با قرنطینه شدن شهرهای با شیوع بیشتر کرونا در بین گروه‌های سنی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معنی‌داری ندارد.

میزان کاهش تردد در شهر

همان‌طور که گفته شد اکثریت شهروندان با قرنطینه شدن موافق بوده‌اند اما مسئله اینجا بود که خودشان تا چه اندازه کاهش از ترددهای غیرضروری را جدی گرفته‌اند. به همین منظور در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «تا چه اندازه میزان تردد خودتان و خانواده‌تان را در شهر کاهش داده‌اید؟» نمودار زیر نتایج بررسی را نشان می‌دهد:

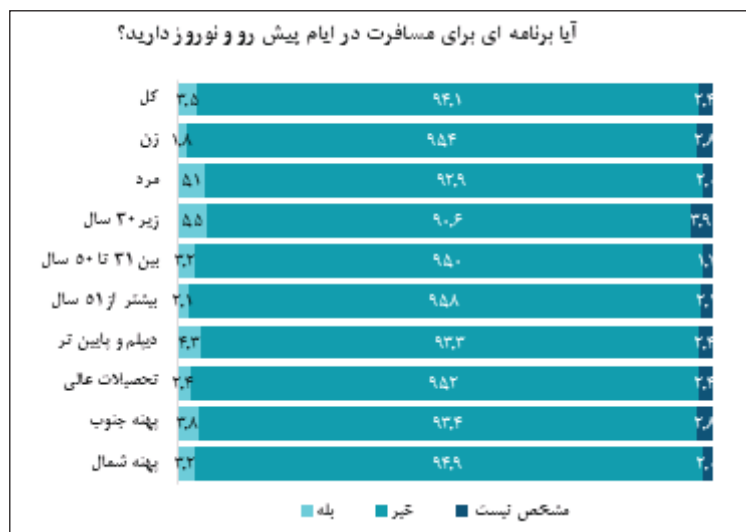

نمودار ۱۵ میزان کاهش از ترددهای غیرضروری

طبق نمودار بالا ۶۲,۷ درصد از پاسخگویان میزان تردد خودشان و خانواده‌شان را به میزان زیادی در شهر کاهش داده‌اند و ۲۰,۳ درصد هم گفته‌اند در قرنطینه کامل هستند. میزان کاهش تردد شهروندان در شهر در بین گروه‌های مختلف جنسی و سنی تفاوت معناداری دارد؛ زنان بیشتر از مردان و بزرگ‌سالان بیشتر از جوانان تردد خود را در شهر کاهش داده‌اند. میزان کاهش تردد شهروندان در شهر با شیوع ویروس کرونا در بین گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معنی‌داری ندارد.

برنامه سفر در ایام نوروز

با نزدیک شدن به تعطیلات نوروز نگرانی از مسافرت‌های نوروزی و انتقال بیماری به شهرهای مختلف افزایش یافت. در رسانه‌ها از مردم خواسته می‌شد برای شکستن زنجیره انتقال از سفر غیرضروری در تعطیلات نوروز اجتناب کنند. بر همین اساس در موج دوم از شهروندان پرسیده شد «آیا برنامه‌ای برای مسافرت در ایام پیش رو و نوروز دارید؟». نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

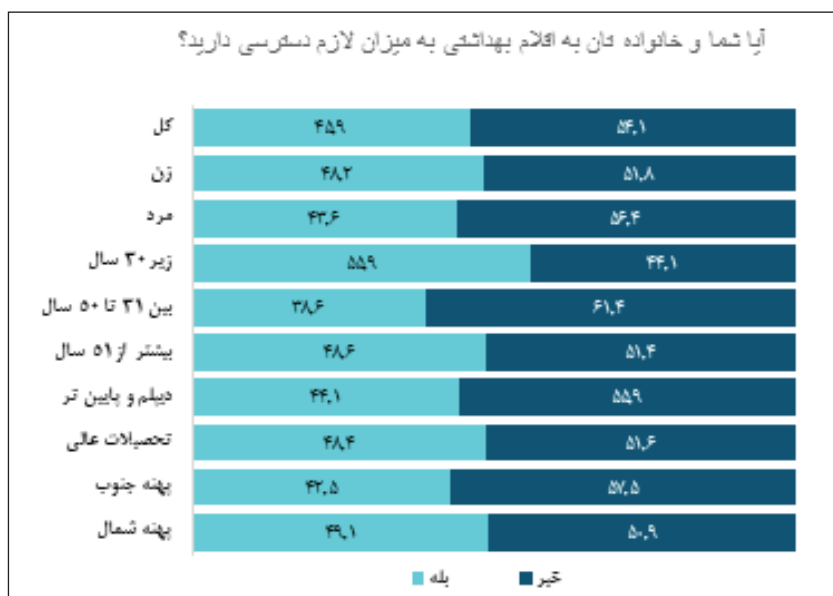

نمودار ۱۶ قصد مسافرت در ایام نوروز

۹۴,۱ درصد از پاسخگویان بیان کرده‌اند برنامه‌ای برای مسافرت در ایام پیش رو و نوروز ندارند و ۳,۵ درصد گفته‌اند مسافرت خواهند رفت. مردان بیشتر از زنان بیان کرده‌اند برای مسافرت در ایام پیش رو و نوروز برنامه‌ریزی کرده‌اند. گرچه در این موج از نظرسنجی اکثریت غالب شهروندان از تصمیم خود برای سفر نکردن گفته‌اند اما بعداً در ایام نوروز شواهد نشان می‌داد تعداد بسیاری از تهرانی‌ها به سفر رفته‌اند. در پایان هفته اول فروردین ممنوعیت ورود به شهرها با پلاک شهرهای دیگر اجرا شد؛ زمانیکه بسیاری از مسافرت‌ها انجام شده بود.

دسترسی به اقلام بهداشتی و پیشگیری

از زمان شروع کرونا عدم دسترسی به اقلام بهداشتی و نایاب بودن آن‌ها یکی از عوامل نگرانی مردم و نارضایتی آن‌ها از وضعیت بود. در موج اول ۶۳ درصد از مردم گفته بودند به ماسک و دستکش و الکل دسترسی ندارند. ده روز بعد در موج دوم مجدداً این سؤال تکرار شد تا امکان مقایسه وجود داشته باشد. نتایج به‌قرار زیر است.

نمودار ۱۷ دسترسی به اقلام بهداشتی در موج دوم

۵۴،۱ درصد از پاسخگویان بیان کرده‌اند به اقلام بهداشتی مانند مواد شوینده و ضدعفونی کننده، ماسک و دستکش به میزان لازم دسترسی نداشته‌اند که نسبت به موج اول حدود ده درصد کاهش داشته است. همچون موج قبل دسترسی شهروندان به اقلام بهداشتی بر اساس پهنه محل سکونت افراد با یکدیگر تفاوت معناداری از نظر آماری دارد؛ مطابق انتظار ساکنان پهنه شمال دسترسی بیشتری به این اقلام داشته‌اند. در مقایسه با موج قبل، عدم دسترسی در پهنه شمال از ۶۰ درصد به ۵۱ درصد و در پهنه جنوب از ۶۶ درصد به ۵۸ درصد کاهش یافته است. همچون موج قبل دلایل عدم دسترسی هم سؤال شده است. جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد.

جدول ۵ دلیل اصلی عدم دسترسی آن‌ها به اقلام بهداشتی

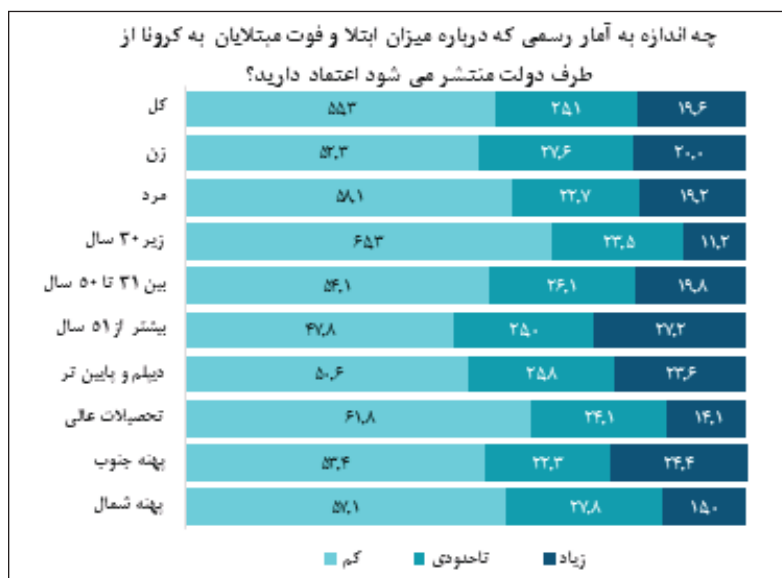
دلیل عدم دسترسی	فراوانی	درصد	درصد در موج اول
در فروشگاه‌ها موجود نیست.	۴۲۸	۷۸،۸	۶۹،۹
قیمت آن بالاست	۶۵	۱۲،۰	۱۱،۳
هر دو مورد	۲۳	۴،۲	۱۰،۳
سایر	۲۷	۵،۰	۷،۹
بی‌پاسخ	-	-	۰،۷
جمع	۵۴۳	۱۰۰،۰	۱۰۰،۰

مطابق جدول بالا، ۷۸،۸ درصد از پاسخگویان دلیل اصلی عدم دسترسی خود به اقلام بهداشتی را عدم وجود اقلام بهداشتی در فروشگاه‌ها دانسته‌اند و ۱۲ درصد گفته‌اند قیمت اقلام بهداشتی

بالاست. در نظرسنجی موج اول ۶۹,۹ درصد از پاسخگویان دلیل اصلی عدم دسترسی خود به اقلام بهداشتی را عدم وجود اقلام بهداشتی در فروشگاه‌ها اعلام کرده بودند و ۱۱,۳ درصد نیز گفته بودند قیمت اقلام بهداشتی بالاست.

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

اعتماد مردم به آمار رسمی اعلام‌شده از سوی دولت درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا در این موج هم پرسیده شد. نسبت به موج قبل تعداد موارد فوت از کرونا در آمار رسمی از ۹۲ نفر به ۶۱۱ نفر رسیده بود. نمودار زیر میزان اعتماد مردم به آمار رسمی را نشان می‌دهد.

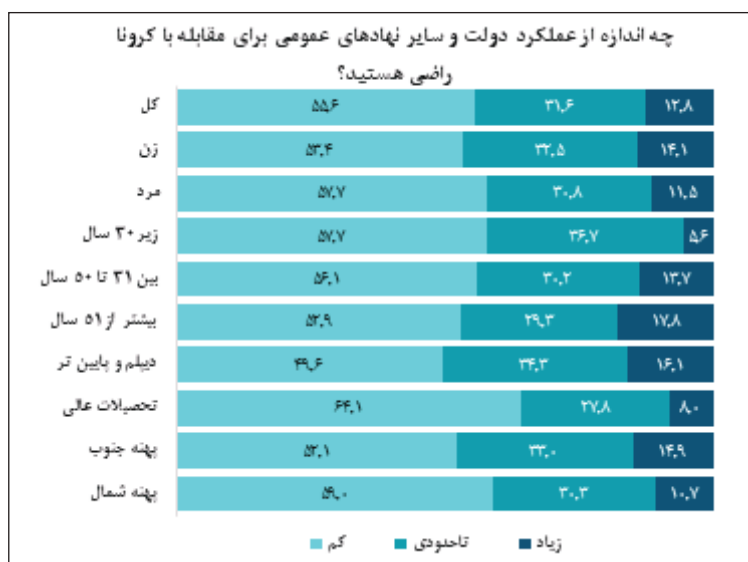

نمودار ۱۸ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا

همان‌طور که مشاهده می‌شود ۵۵,۳ درصد از پاسخگویان اعتماد پایینی به آمار رسمی دارند و ۱۹,۶ درصد اعتمادشان بالاست. نسبت به موج قبل میزان بی‌اعتمادی به آمار کاهش داشته و از ۶۹ درصد به ۵۵ درصد رسیده است. اعتماد پاسخگویان بین گروه‌های مختلف سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان رابطه معناداری دارد؛ بزرگسالان بیشتر از جوانان، افراد دارای تحصیلات غیردانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاهی و افراد ساکن در پهنه جنوب شهر بیشتر از افراد ساکن در پهنه شمال شهر به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارند. در این موج اعتماد پاسخگویان به آمار رسمی در بین زنان و مردان تفاوت معناداری ندارد.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

در موج قبل ۶۵ درصد پاسخگویان رضایت پایینی از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا ابراز کرده بودند. در این موج این سؤال مجدداً تکرار شده که نتایج به دست آمده در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۱۹ رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

مطابق نمودار بالا ۵۵,۶ درصد از پاسخگویان از اقدامات دولت ناراضی بوده‌اند و تنها ۱۲,۸ درصد از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی رضایت داشته‌اند. نسبت به موج قبل نارضایتی از دولت حدود ده درصد کاهش یافته است. رضایت پاسخگویان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا در بین گروه‌های مختلف سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان رابطه معناداری دارد؛ افراد دارای تحصیلات غیردانشگاهی، افراد بالای ۵۱ سال و ساکنین پهنه جنوب نسبت به دیگران سطح رضایت بالاتری دارند. رضایت پاسخگویان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی در بین زنان و مردان تفاوت معناداری ندارد.

رضایت از اقدامات شهرداری در مقابله با کرونا

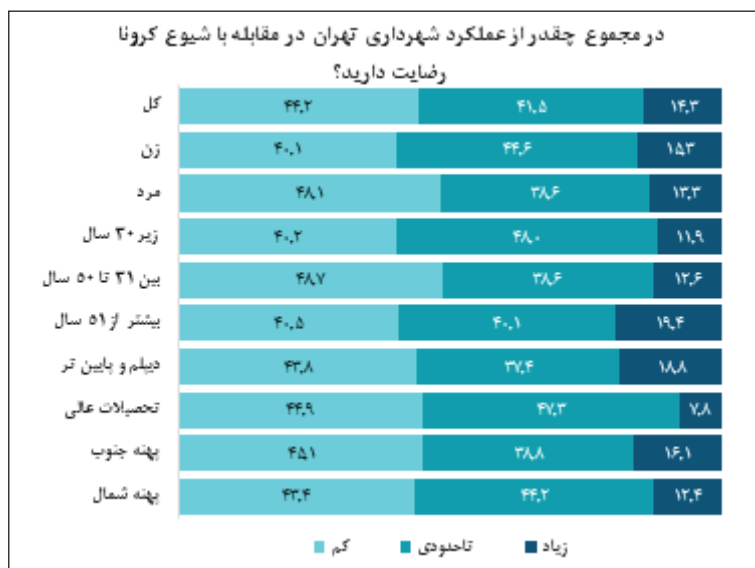
با شیوع کرونا مجموعه‌ای از اقدامات برای مقابله با بیماری در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفت. بیلبردهای آموزشی، ضدعفونی کردن معابر عمومی و تعطیل کردن اماکن ورزشی از اقدامات شهرداری در هفته‌های نخست شیوع بیماری در تهران بوده است. در موج دوم میزان رضایت شهروندان از هر یک از این اقدامات شهرداری پرسیده شد. جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد.

جدول ۶ رضایت از اقدامات شهرداری جهت پیشگیری از شیوع کرونا

جمع	بی پاسخ	اطلاعی ندارم.	کم	تا حدودی	زیاد	درصد	اقدامات
۱۰۰,۰	۰,۲	۱۸,۰	۶,۷	۷,۲	۶۷,۹	درصد	تعطیلی مراکز ورزشی و استخرها
۱۰۰,۰	-	-	۸,۲	۸,۸	۸۳,۱	درصد معتبر	
۱۰۰,۰	۰,۱	۲۶,۱	۲۲,۲	۱۸,۲	۳۳,۴	درصد	نصب بیلبردهای آموزشی درباره کرونا
۱۰۰,۰	-	-	۳۰,۱	۲۴,۷	۴۵,۲	درصد معتبر	
۱۰۰,۰	-	۶۵,۷	۱۰,۵	۸,۵	۱۵,۳	درصد	ضد عفونی کردن مترو و اتوبوس
۱۰۰,۰	-	-	۳۰,۵	۲۴,۷	۴۴,۸	درصد معتبر	
۱۰۰,۰	-	۴۵,۶	۳۰,۰	۱۱,۰	۱۳,۴	درصد	ضد عفونی کردن معابر پر تردد شهری
۱۰۰,۰	-	-	۵۵,۱	۲۰,۱	۲۴,۷	درصد معتبر	

همان طور که در جدول بالا دیده می شود میزان اطلاع شهروندان از اقدامات شهرداری متغیر است؛ ۱۸ درصد از تعطیلی مراکز ورزشی و فرهنگی، ۲۶,۱ درصد از نصب بیلبردهای آموزشی در مورد کرونا، ۶۵,۷ درصد از ضد عفونی کردن مترو اتوبوس ها و ۴۵,۶ درصد نیز از ضد عفونی کردن معابر شهری اطلاع نداشتند. با این حال اگر افرادی که از این اقدامات اطلاع داشته اند در نظر گرفته شوند ۸۳,۱ درصد از اقدام شهرداری در ارتباط با تعطیلی مراکز ورزشی و استخرها، ۴۵,۲ درصد از نصب بیلبردهای آموزشی درباره کرونا و ۴۴,۸ درصد از ضد عفونی کردن مترو و اتوبوس به میزان «زیاد» رضایت داشتند. همچنین ۵۵,۱ درصد از پاسخگویان از ضد عفونی کردن معابر پر تردد شهری توسط شهرداری ناراضی بوده اند.

در سؤالی دیگر از شهروندان پرسیده شد «در مجموع چقدر از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با گسترش شیوع کرونا رضایت دارید؟» نمودار زیر نتایج را نشان می دهد.

نمودار ۲۰ رضایت از عملکرد شهرداری در مقابله با کرونا

۴۴,۲ درصد از شهروندان از اقدامات شهرداری ناراضی هستند اما ۱۴,۳ درصد میزان رضایتشان زیاد است. رضایت پاسخگویان از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با گسترش شیوع کرونا فقط در بین گروه‌های تحصیلی رابطه معناداری داشته است؛ افراد دارای تحصیلات عالی دانشگاهی بیشتر از دیگر گروه‌های تحصیلات افراد دارای تحصیلات دیپلم و پایین‌تر از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با گسترش شیوع کرونا ناراضی بوده‌اند.

موج سوم

۱۶ تا ۱۹ فروردین ماه ۱۳۹۹

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج سوم نظرسنجی بلافاصله پس از تعطیلات عید اجرا شد. با شروع جدی محدودیت‌های کسب‌وکار و تردد از یک هفته پیش از نوروز و پیوند خوردن آن با تعطیلات تهران عملاً برای بیش از ۲۰ روز وضعیت تعطیل و نیمه تعطیل را تجربه کرد. حتی از ۱۶ فروردین و با پایان یافتن تعطیلات هم هنوز وضعیت شهر عادی نبود و بسیاری محدودیت‌ها ادامه داشت. تا ۱۹ فروردین تعداد فوت ناشی از کرونا در آمار رسمی ۳۸۷۲ نفر و مبتلایان تا آن زمان ۶۲۵۸۹ نفر بود. در مقیاس جهانی تعداد موارد ابتلا به بیش از یک میلیون و سیصد هزار نفر و تعداد موارد فوت به بیش از ۷۶ هزار نفر رسید. نظرسنجی موج سوم در شرایطی انجام شد که مهم‌ترین پرسش زمان بازگشت شهر به وضعیت عادی و چگونگی پایان محدودیت‌ها بود. این موج به صورت تلفنی و در طی چهار روز اجرا شد. مشخصات نمونه ۱۰۲۳ نفری تحقیق در جدول زیر آمده است.

جدول ۷ مشخصات جمعیت شناختی شهروندان - موج سوم

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۴۹,۵	۵۰۶	مرد	جنس
۵۰,۵	۵۱۷	زن	
۲۳,۴	۲۳۹	۱۸ - ۲۹ سال	گروه سنی ۵
۴۵,۱	۴۶۱	۳۰ - ۴۹ سال	
۳۱,۶	۳۲۳	۵۰ و بالاتر	
۵۲,۹	۵۴۱	دیپلم و زیر دیپلم	میزان تحصیلات
۴۶,۷	۴۷۸	تحصیلات عالی	
۰,۴	۴	بی‌پاسخ	
۲۲,۵	۲۳۰	یک تا دو نفر	بعد خانوار
۶۱,۰	۶۲۴	سه تا چهار نفر	
۱۶,۴	۱۶۸	پنج نفر و بیشتر	
۴۹,۲	۵۰۳	پهنه جنوب	مناطق شهر تهران
۵۰,۸	۵۲۰	پهنه شمال	

طبق نتایج جدول فوق، از کل شهروندان ۵۰,۵ درصد زن و ۴۹,۵ درصد مرد بوده‌اند. بررسی بازه سنی شهروندان نشان می‌دهد ۲۳,۴ درصد در بازه سنی ۱۸-۲۹ سال، ۴۵,۱ درصد در بازه سنی ۳۰-۴۹ سال و ۳۱,۶ درصد در بازه سنی بالاتر از ۵۰ سال قرار داشتند. میانگین سن شهروندان ۴۱,۷ سال بوده است. بررسی وضعیت تحصیلی شهروندان نشان می‌دهد ۵۲,۹ درصد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم و ۴۶,۷ درصد دارای تحصیلات عالی بوده‌اند. ۴۹,۲ درصد از شهروندان در پهنه جنوب شهر و ۵۰,۸ درصد در پهنه شمال شهر ساکن بوده‌اند. با بهتر شدن شرایط پرسشگری و امکان افزایش سؤالات نظرسنجی، در موج سوم وضعیت شغلی افراد نیز سؤال شده که نتایج آن در زیر آمده است.

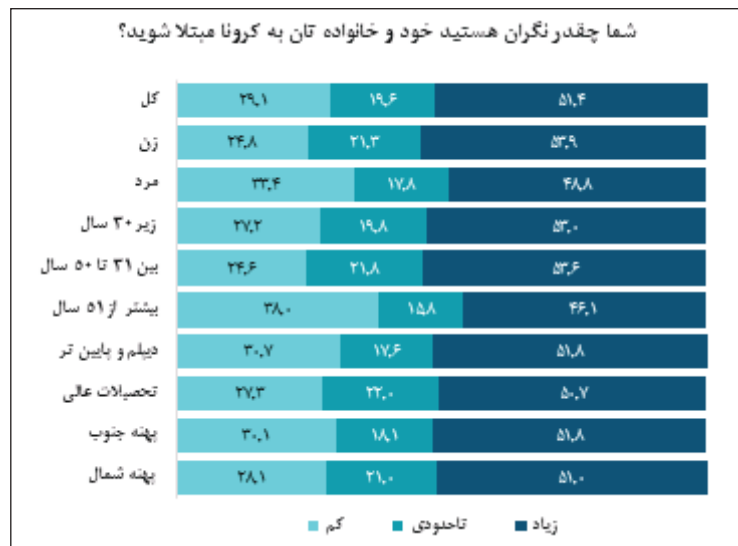
جدول ۸ مشخصات جمعیت شناختی شهروندان

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۴۵,۴	۴۶۴	شاغل	وضع فعالیت
۳۰,۵	۳۱۲	خانه‌دار	
۱۳,۰	۱۳۳	بازنشسته	
۷,۵	۷۷	در حال تحصیل	
۳,۰	۳۱	بیکار جویای کار	
۰,۵	۵	سایر	
۰,۱	۱	بی‌پاسخ	
۴۲,۵	۱۹۷	حقوق‌بگیر بخش خصوصی	شغل
۲۴,۱	۱۱۲	کارکن مستقل	
۱۴,۲	۶۶	کارمند دولت	
۱۳,۱	۶۱	کارفرما	
۰,۴	۲	کارکن فامیلی	
۵,۶	۲۶	بی‌پاسخ	

بررسی وضع فعالیت پاسخگویان نشان می‌دهد ۴۵,۴ درصد شاغل، ۳۰,۵ درصد خانه‌دار، ۱۳ درصد بازنشسته، ۷,۵ درصد محصل و ۳ درصد بیکاری جویای کار بوده‌اند. ۰,۵ درصد به سایر موارد اشاره کرده‌اند. از بین کسانی که شاغل بوده‌اند ۴۲,۵ درصد حقوق‌بگیر بخش خصوصی، ۲۴,۱ درصد مستقل کارکن، ۱۴,۲ درصد کارمند دولت، ۱۳,۱ درصد کارفرما و ۰,۴ درصد کارکن فامیلی بوده‌اند.

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

در موج اول در میانه اسفند ۵۰ درصد از شهروندان گفته‌اند نگرانی‌شان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا زیاد است. در موج سوم همین سؤال دوباره تکرار شد که نتایج آن را در نمودار زیر آمده است.

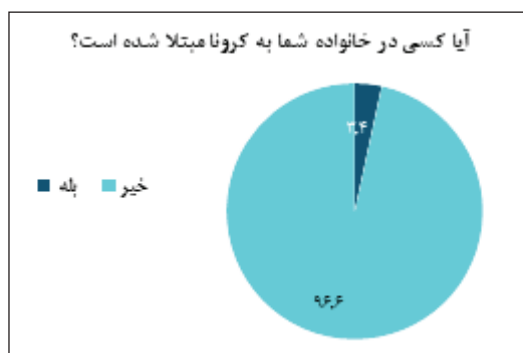

نمودار ۲۱ نگرانی از ابتلای خود و خانواده به کرونا

بر اساس نظرسنجی موج سوم، ۵۱,۴ درصد از شهروندان نگرانی‌شان از ابتلا به کرونا زیاد است و ۲۹,۱ درصد چندان نگران نیستند. تعداد کسانی که نگرانی‌شان زیاد است نسبت به میانه اسفند تغییر چندانی نشان نمی‌دهد. نگرانی از ابتلا در بین زنان و مردان، گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری دارد؛ زنان بیشتر از مردان، جوان‌ترها بیشتر از بزرگ‌ترها از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا نگران‌اند. همچنین افراد ساکن در پهنه جنوب کمتر از افراد ساکن در پهنه شمال نگران این موضوع هستند. میزان نگرانی از در بین گروه‌های مختلف تحصیلی تفاوت معناداری ندارد.

ابتلای اعضای خانواده به کرونا

در موج قبلی از مردم سؤال شد که آیا در بستگان شما کسی هست که به کرونا مبتلا شده باشد. در این موج با یک صورت‌بندی متفاوت ابتدا سؤال شد «آیا کسی در خانواده شما به کرونا مبتلا شده است؟». نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

نمودار ۲۲ ابتلای اعضای خانوار به کرونا

طبق نمودار بالا ۳,۴ درصد گفته‌اند در بین خانواده آن‌ها فرد یا افرادی به کرونا مبتلا شده‌اند. ابتلای اعضای خانواده به کرونا در پهنه‌های شمال و جنوب از نظر آماری تفاوت معناداری نداشته است. در ادامه از کسانی که در بین خانواده آن‌ها افرادی به کرونا مبتلا شده پرسیده شد «چند نفر به کرونا مبتلا شده‌اند؟» جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد.

جدول ۹ تعداد اعضای مبتلا شده به کرونا در خانواده

تعداد مبتلایان در خانوار	فراوانی	درصد
۱ نفر	۲۲	۶۲,۹
۲ نفر	۷	۲۰,۱
۳ نفر	۴	۱۱,۴
۴ نفر	۱	۲,۹
۵ نفر	۱	۲,۹
جمع	۳۵	۱۰۰,۰

از بین کسانی که گفته‌اند در بین خانواده آن‌ها افرادی به کرونا مبتلا شده‌اند ۶۲,۹ درصد از آن‌ها بیان کرده‌اند یک نفر از اعضای خانواده به کرونا مبتلا شده است. همچنین ۲۰,۱ درصد گفته‌اند ۲ نفر از اعضای خانواده به کرونا مبتلا شده است.

دلایل شیوع کرونا در ایران و جهان

با فراگیر شدن کرونا در جهان فرضیه‌های مختلفی درباره علت شیوع این بیماری و منشأ آن شکل گرفت. از یک سو نگرش به کرونا به‌مثابه یک توطئه غربی یا چینی طرفدار داشت و از سوی دیگر گروهی دیگر ضعف دولت‌ها در مهار بیماری را علت شیوع گسترده آن در جهان می‌دانستند. در موج سوم نظرسنجی و برای شناخت نگرش عمومی به کرونا این سؤال از شهروندان پرسیده شد: «به نظر شما چرا کرونا در ایران و جهان شایع شده است؟» و پنج گزینه اصلی در برابر مردم قرار گرفت. پاسخ مردم در جدول زیر آمده است.

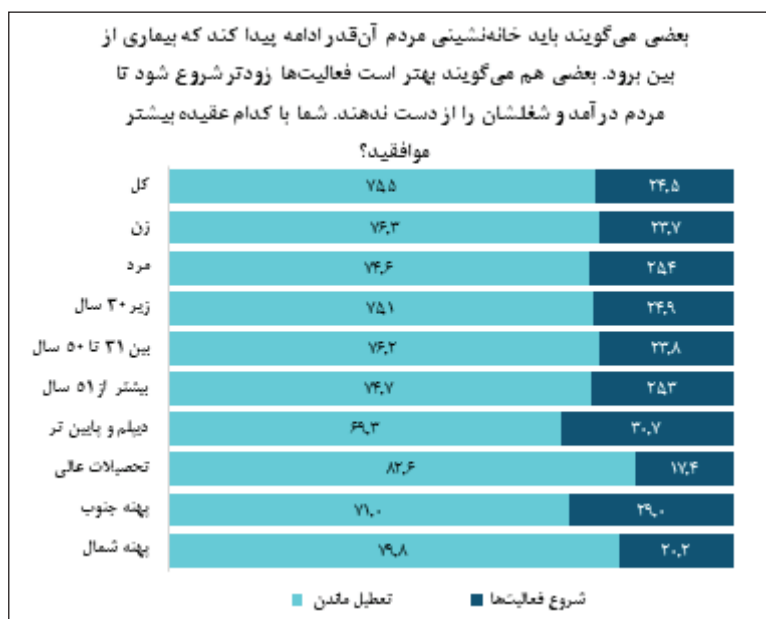
جدول ۱۰ علل شیوع کرونا در ایران و جهان

درصد	فراوانی	
۲۴,۷	۲۵۳	ضعف دولت‌ها در کنترل بیماری
۲۱,۱	۲۱۶	پدیده‌ای طبیعی است
۱۶,۸	۱۷۲	عدم رعایت بهداشت توسط مردم
۱۵,۰	۱۵۳	توطئه برخی کشورها
۱۱,۶	۱۱۹	خشم و غضب الهی
۷,۷	۷۹	سایر
۳,۰	۳۱	بی‌پاسخ
۱۰۰,۰	۱۰۲۳	جمع

طبق یافته‌های نظرسنجی ، ۲۴,۷ درصد از شهروندان علت شیوع کرونا در ایران و جهان را ضعف دولت‌ها در کنترل بیماری دانسته‌اند. ۲۱,۱ درصد بیان کرده‌اند شیوع کرونا در ایران و جهان یک پدیده طبیعی است. همچنین ۱۶,۸ درصد از شهروندان عدم رعایت بهداشت توسط مردم، ۱۵ درصد توطئه برخی کشورها و ۱۱,۶ درصد خشم و غضب الهی را علت شیوع کرونا در ایران و جهان دانسته‌اند. زنان بیش از مردان آن را نتیجه خشم و غضب خداوند (۱۵ درصد در برابر ۹ درصد) و در مقابل مردان بیشتر از آن زنان کرونا را حاصل یک توطئه می‌دانند (۱۹ درصد در برابر ۱۲ درصد). اعتقاد به قهر الهی در میان افراد با تحصیلات دیپلم و پایین‌تر به مراتب بیش از افراد با تحصیلات عالی است (۱۸ درصد در برابر ۵ درصد) اما از نظر باور به توطئه تفاوتی چندانی میان دو گروه وجود ندارد.

تداوم تعطیلی یا شروع فعالیت‌ها

با پایان تعطیلات نوروز یک پرسش اصلی در برابر سیاست گذران قرار داشت: تا چه زمان می‌توان تعطیلی اصناف و مشاغل را ادامه داد؟ تداوم محدودیت برای فعالیت‌های اقتصادی به معنای بیکاری و کاهش درآمدها خانوارها بود و از طرفی بازگشتن به شرایط عادی نتیجه‌ای جز اوج گرفتن مجدد کرونا نداشت. در چنین موقعیتی برای پی بردن به ترجیح افکار عمومی، از شهروندان پرسیده شد «بعضی‌ها می‌گویند باید خانه‌نشینی مردم آن‌قدر ادامه پیدا کند که بیماری از بین برود. بعضی‌ها هم می‌گویند بهتر است حتی با وجود کرونا فعالیت‌ها زودتر شروع شود تا مردم درآمد و شغلشان را از دست ندهند. شما با کدام عقیده بیشتر موافقید؟» در این سؤال پاسخگو می‌توانست فقط یک گزینه را انتخاب کند. نتایج در نمودار زیر آمده است.

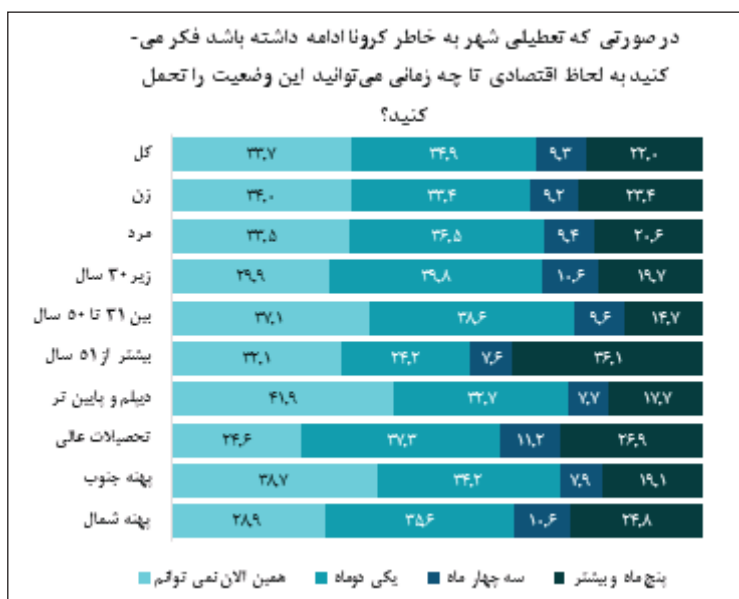

نمودار ۲۳ تعطیل ماندن شهر یا شروع کسب‌وکارها

۷۵,۵ درصد از شهروندان ترجیح می‌دهند تا از بین رفتن کامل کرونا مردم خانه‌نشینی را ادامه دهند و در خانه‌هایشان بمانند. در مقابل ۲۳,۲ درصد گفته‌اند حتی با وجود کرونا فعالیت‌ها زودتر شروع شود تا مردم درآمد و شغلشان را از دست ندهند. افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر بیش از افراد با تحصیلات عالی و افراد ساکن پهنه جنوب بیش از ساکنان پهنه شمال موافق بازگشایی کسب‌وکارها هستند که حکایت از فشار اقتصادی بیشتری بر این گروه دارد. در موج‌های قبلی هم قرنطینه شدن شهر طرفداران بیشتری نسبت به مخالفان آن داشت و حالا پس از تعطیلی بیش از سه‌هفته‌ای بازهم اکثریت ترجیح می‌دهند شهر تعطیل باقی بماند. میزان موافقت با تعطیلی در بین حقوق‌بگیران بخش دولتی و خصوصی ۸۰ درصد و در میان کارکنان مستقل و کارفرما حدود ۶۸ درصد است.

تاب‌آوری اقتصادی

در انتخاب میان تداوم تعطیلی یا شروع فعالیت‌ها یک متغیر تعیین‌کننده میزان تاب‌آوری افراد از جهت اقتصادی است. در موج سوم به این مسئله پرداخته و در سؤالی از شهروندان پرسیده شد «در صورتی که تعطیلی شهر به خاطر کرونا ادامه داشته باشد فکر می‌کنید به لحاظ اقتصادی تا چه زمانی می‌توانید این وضعیت را تحمل کنید؟» نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

نمودار ۲۴ میزان تاب‌آوری اقتصادی در صورت تداوم تعطیلی

مطابق نتایج نمودار بالا، ۳۳,۷ درصد از شهروندان گفته‌اند همین‌الان هم در تأمین مخارج خانواده به مشکل برخوردند. ۳۴,۹ درصد یکی دو ماه، ۹,۳ درصد سه چهار ماه و ۲۲ درصد گفته‌اند پنج ماه و بیشتر می‌توانند این وضعیت را تحمل کنند.

مدت‌زمان تحمل اقتصادی شهروندان در صورت ادامه تعطیلی شهر به خاطر کرونا بین گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان رابطه معناداری دارد؛ افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاهی و افراد ساکن در پهنه جنوب بیشتر از افراد ساکن در پهنه شمال بیان کرده‌اند همین‌الان هم مشکل اقتصادی دارند. در بین گروه‌های مختلف، بازنشستگان کمتر از دیگران نگران تداوم تعطیلی و اثر آن بر زندگی‌شان هستند؛ ۵۰ درصد آن‌ها گفته‌اند بیش از ۵ ماه دوام می‌آورند. بیشتر نگرانی در میان گروه‌های شغلی نیز به کارکنان مستقل تعلق دارد که ۵۰ درصدشان اعلام کرده‌اند همین‌الان هم از نظر اقتصادی مشکل دارند.

کسانی که تاب‌آوری کمتری دارند بیش از دیگران موافق تصمیم دولت برای بازگشایی هستند. ۳۱ درصد افرادی که گفته‌اند همین‌الان هم مشکل دارند با تصمیم دولت موافق‌اند درحالی‌که این رقم برای افراد با تاب‌آوری بالا ۲۰ درصد است.

پایبندی به قرنطینه

در موج قبل از مردم سؤال شده که تا چه اندازه از تردد خود در شهر کم کرده‌اند. در موج سوم همین موضوع به شکلی دیگر پرسیده شد: «به‌طور متوسط در سه روز اخیر چند ساعت بیرون از خانه بوده‌اید؟». جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد.

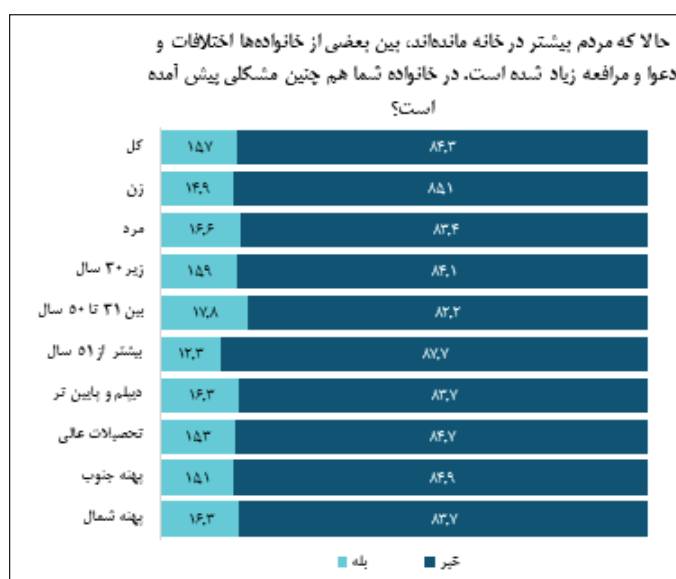
جدول ۱۱ متوسط مدت زمان بیرون بودن از منزل در سه روز اخیر

درصد	فراوانی	زمان خارج از منزل
۳۹,۷	۴۰۶	بیرون نرفتم (صفر ساعت)
۲۳,۱	۲۳۶	یک ساعت
۱۷,۹	۱۸۳	دو تا پنج ساعت
۱۵,۶	۱۶۰	بالاتر از پنج ساعت
۳,۷	۳۸	بی پاسخ
۱۰۰,۰	۱۰۲۳	جمع

بر اساس داده‌های جدول فوق، ۳۹,۷ درصد از شهروندان بیان کرده‌اند در سه روز اخیر از خانه بیرون نرفته‌اند. همچنین در سه روز اخیر ۲۳,۱ درصد از شهروندان یک ساعت، ۱۷,۹ درصد دو تا پنج ساعت و ۱۵,۶ درصد از شهروندان گفته‌اند بالاتر از پنج ساعت بیرون از خانه بوده‌اند. به‌طور میانگین شهروندان ۳ ساعت و ۵۰ دقیقه در سه روز قبل را بیرون از خانه سپری کرده‌اند. مردان به‌طور میانگین شش ساعت و زنان حدود یک ساعت و نیم خارج از خانه بوده‌اند.

اختلافات و تنش در خانواده‌ها

نیمه تعطیل شدن سبب جر شد افراد زمان بیشتری را در خانه با دیگر اعضا بگذرانند. برخی شواهد حاکی از این بود که حضور بیشتر اعضای خانواده تنش را افزایش داده است. به همین سبب در سؤالی از شهروندان پرسیده شد «حالا که مردم بیشتر در خانه مانده‌اند، بین بعضی از خانواده‌ها اختلافات و دعوا و مرافعه زیاد شده است. در خانواده شما هم چنین مشکلی پیش آمده است؟». پاسخ به این سؤال در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۲۵ افزایش تنش‌های خانوادگی به سبب قرنطینه

طبق نتایج به دست آمده، ۱۵,۷ درصد از خانواده‌ها شاهد افزایش اختلافات، دعوا و مراغه‌ای بین اعضای خانواده به سبب در خانه ماندن شده‌اند. اختلاف و دعوا در خانواده در زمان قرنطینه در بین هیچ‌یک از گروه‌های جنسی، سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری وجود نداشته است. در سؤالی دیگر از کسانی که تجربه افزایش تنش داشته‌اند سؤال شده که این اختلافات بیشتر میان کدام‌یک از اعضا بوده است. ۵۷ درصد گفته‌اند تنش میان زن و شوهر افزایش یافته و ۴۶ درصد هم افزایش اختلافات فرزندان با پدر و مادر را تجربه کرده‌اند.

چشم‌انداز مهار کرونا

یکی از مهم‌ترین سوالات مردم این است که کرونا چه زمانی پایان می‌یابد. از یک طرف بسیاری منتظر تولید واکسن کرونا هستند و برخی هم ایمنی گله‌ای را راه‌حل نهایی می‌دانند. برای بررسی تصور مردم تهران از زمان مهار کرونا در سؤالی از مردم پرسیده شد «فکر می‌کنید کرونا چه زمانی کنترل می‌شود و زندگی به حالت عادی برمی‌گردد؟». جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد.

جدول ۱۲ چشم‌انداز مهار کرونا

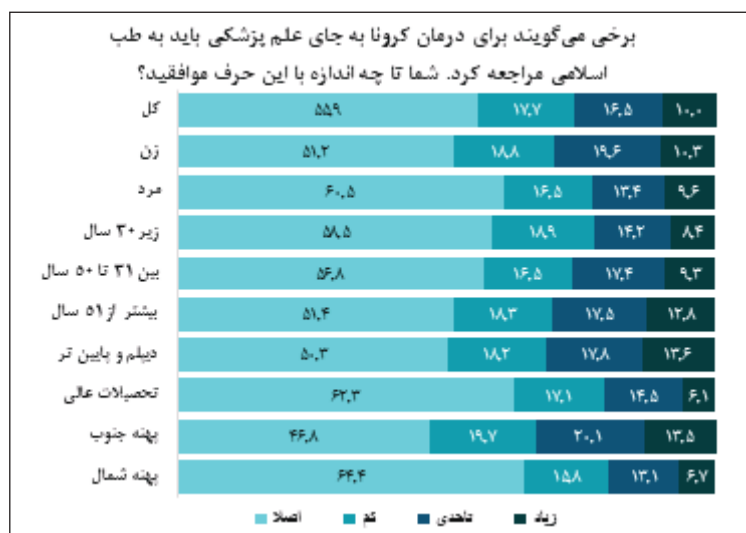
درصد	فراوانی	
۴,۶	۴۷	تا پایان فروردین
۱۵,۲	۱۵۶	تا پایان اردیبهشت
۲۱,۵	۲۲۰	تا پایان خرداد
۷,۷	۷۹	تا پایان تیر
۳۱,۴	۳۲۱	مرداد به بعد
۱۹,۶	۲۰۰	نمی‌دانم
۱۰۰,۰	۱۰۲۳	جمع

همان‌طور که در جدول بالا دیده می‌شود حدود نیمی از تهرانی‌ها در اواسط فرودین تصور می‌کردند تا پایان تیرماه کرونا مهار می‌شود و زندگی به حالت عادی برمی‌گردد. واقعیت نشان داد این گروه در اشتباه بودند و شرایط در پایان تیرماه هم به حالت عادی بازنگشت. نکته مهم دیگر این است که از هر پنج تهرانی یک نفر هیچ تصویری از زمان مهار کرونا ندارد.

طب اسلامی برای درمان کرونا

طب سنتی در بحبوحه کرونا جنجال‌ساز شد؛ گروهی از مدافعان آن با انتقاد از علم پزشکی درمان‌های جایگزین ارائه دادند. برخی رفتارهای جنجالی این گروه به اعتراض نهادهای دینی و حتی بازداشت این افراد منجر شد. با توجه به اهمیت پیدا کردن این گروه در شبکه‌های

اجتماعی و برای شناخت پایگاه این رویکرد در افکار عمومی، نگرش به طب اسلامی در نظرسنجی موج سوم سؤال شده است. نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

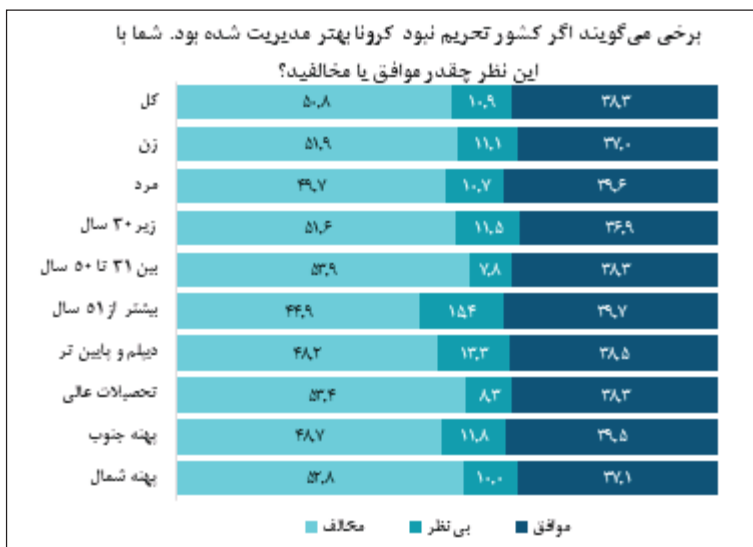

نمودار ۲۶ نگرش به طب اسلامی در درمان کرونا

مطابق نمودار بالا ۵۵,۹ درصد از شهروندان اصلاً موافق مراجعه به طب اسلامی به جای علم پزشکی برای درمان کرونا نیستند اما در مورد ۴۴ درصد از تهرانی‌ها قضیه فرق دارد. ۱۷,۷ درصد از شهروندان به میزان کم، ۱۶,۵ درصد تا حدی و ۱۰ درصد به میزان زیاد موافق مراجعه به طب اسلامی به جای علم پزشکی برای درمان کرونا هستند. دیدگاه شهروندان در خصوص مراجعه به طب اسلامی به جای علم پزشکی در درمان کرونا در بین زنان و مردان، گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان رابطه معناداری دارد؛ مردان بیشتر از زنان، افراد دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی و افراد ساکن در پهنه شمال بیشتر از افراد ساکن در پهنه جنوب مخالف (انتخاب گزینه اصلاً در سؤال مربوطه) مراجعه به طب اسلامی به جای علم پزشکی برای درمان کرونا هستند. دیدگاه شهروندان در خصوص مراجعه به طب اسلامی به جای علم پزشکی در درمان کرونا در بین گروه‌های مختلف سنی تفاوت معناداری ندارد.

مدیریت کرونا و تحریم‌های بین‌المللی

تحریم‌های بین‌المللی و تنگناهای اقتصادی کشور توان دولت را برای مقابله با کرونا و پیامدهای آن کاهش داده است. یک پرسش در زمان اجرای موج سوم این بود که مردم تا چه اندازه با این موضوع موافقت می‌کنند. به همین سبب این سؤال در نظرسنجی قرار داده شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

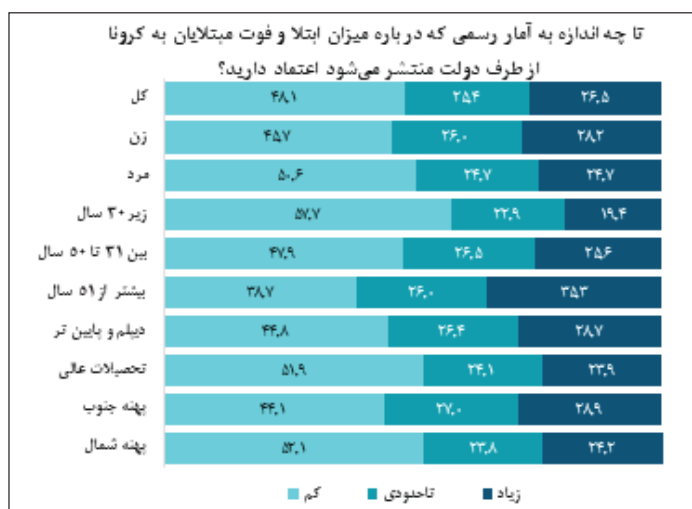

نمودار ۲۷ نگرش مردم به اثر تحریم بر مدیریت کرونا در ایران

همانطور که در جدول بالا دیده می‌شود نیمی از پاسخگویان با اثر داشتن تحریم‌های بین‌المللی در مشکلات دولت در مدیریت کرونا موافق نیستند. دیدگاه شهروندان در خصوص مدیریت بهتر کرونا در صورت نبود تحریم‌ها در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف سنی و تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری ندارد.

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

تعداد موارد فوت از کرونا در دوره انجام این موج نظرسنجی بیش از ۳۵۰۰ مورد اعلام شده بود. در موج اول ۶۹ درصد شهروندان به آمار رسمی بی‌اعتماد بودند که در موج دوم به ۵۵ درصد کاهش یافت. در موج سوم این سؤال مجدداً تکرار شد که نمودار زیر نتایج آن را نشان می‌دهد.

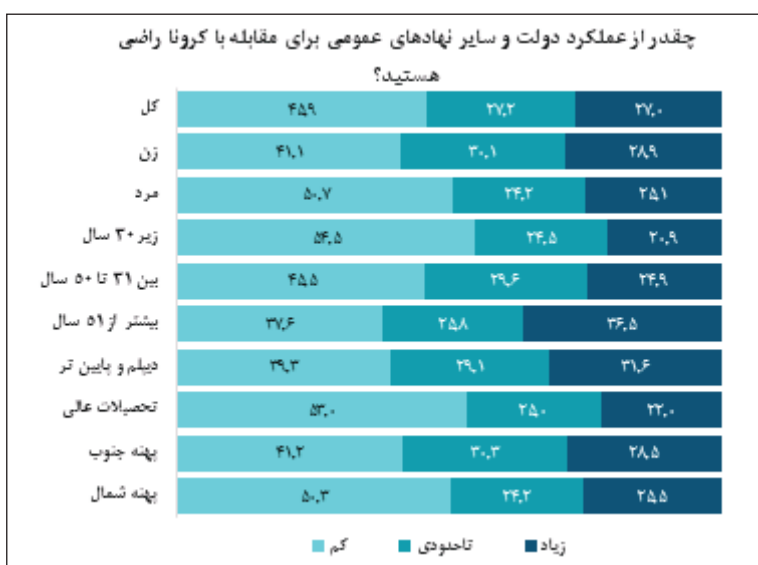

نمودار ۲۸ به آمار رسمی ابتلا و فوت به کرونا

مطابق نمودار بالا بی‌اعتمادی به آمار رسمی نسبت به موج‌های قبلی روندی کاهشی دارد. در مقطع زمانی ۴۶,۷ درصد از شهروندان به میزان کم و ۲۵,۷ درصد به میزان زیاد به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارند. اعتماد شهروندان به آمار رسمی اعلام‌شده از سوی دولت درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا بین گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت رابطه معناداری دارد؛ بزرگسالان بیشتر از جوانان و افراد ساکن در پهنه جنوب بیشتر از افراد ساکن در پهنه شمال به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارند. طبق نتایج جدول فوق، اعتماد شهروندان به آمار رسمی در بین گروه‌های تحصیلی و جنسی تفاوت معناداری ندارد.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

رضایت شهروندان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا در این موج هم تکرار شده است. در موج اول ۶۵ درصد و در موج دوم ۵۵ درصد از عملکرد دولت ناراضی بودند. نتایج موج سوم در نمودار زیر آمده است.

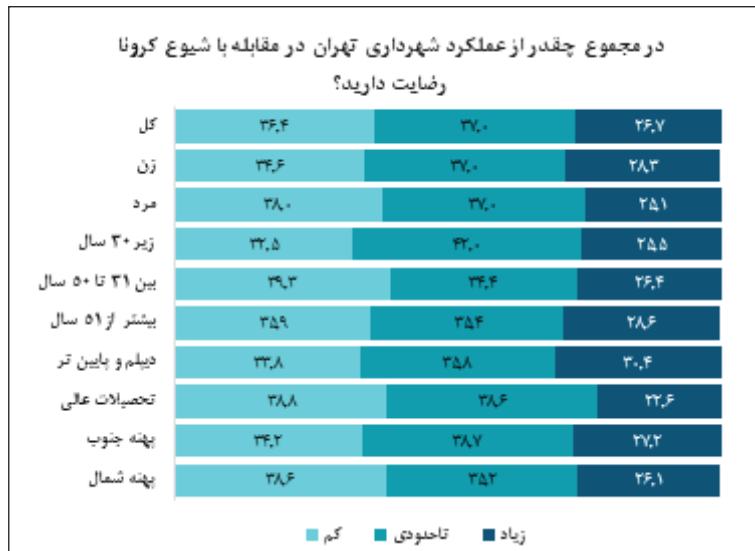

نمودار ۲۹ رضایت از عملکرد دولت و نهادهای عمومی در مقابله با کرونا

بر اساس نتایج نمودار فوق، ۴۵,۹ درصد از شهروندان به میزان کم و ۲۷ درصد به میزان زیاد از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا رضایت داشته‌اند. میزان نارضایتی نسبت به موج قبل حدود ده درصد کاهش یافته است. رضایت شهروندان در این زمینه در بین زنان و مردان، گروه‌های مختلف سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری دارد؛ زنان بیشتر از مردان، بزرگسالان بیشتر از جوانان، افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاهی و ساکنان پهنه جنوب بیشتر از ساکنان پهنه شمال از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا رضایت داشته‌اند.

رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با کرونا

همچون موج پیشین در موج سوم نیز رضایت مردم از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با کرونا سؤال شد. نتایج به دست آمده در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۳۰ رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با کرونا

بر اساس نمودار بالا، ۳۶,۴ درصد از شهروندان رضایت پایینی از عملکرد شهرداری ابراز کرده‌اند و در مقابل ۲۶,۷ درصد رضایتشان بالا بوده است. ۲۸,۳ درصد از شهروندان هم تا حدودی از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا رضایت داشته‌اند. نسبت به موج قبل که ۴۴ درصد از عملکرد شهرداری ناراضی بودند در این موج ناراضی‌گی کاهش یافته است. میزان رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا در بین گروه‌های مختلف تحصیلی رابطه معناداری دارد؛ افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاهی از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا رضایت دارند. میزان رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا در بین گروه‌های مختلف جنسی، سنی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

موج چهارم

۲ تا ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۹۹

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج چهارم نظرسنجی در ابتدای اردیبهشت در مقطعی اجرا شد که دولت به تدریج محدودیت‌های وضع شده را کاهش داده بود. از روز شنبه ۲۳ فروردین ماه و با دستور رئیس جمهور بسیاری از اصناف اجازه یافتند با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی فعالیت خود را از سر بگیرند و ادارات دولتی نیز مکلف شدند با کاهش دورکاری با تعداد بیشتری از پرسنل کار را آغاز کنند. موضوعی که سبب شد بسیاری نگران افزایش تردد مردم و رشد مجدد کرونا شوند. به علاوه محدودیت تردهای بین شهری هم که از ۶ فروردین ماه اجرایی شده بود از ابتدای اردیبهشت لغو شد. تا چهارم اردیبهشت تعداد فوت از کرونا ۵۴۸۱ نفر و تعداد موارد ابتلا به ۸۷۰۲۶ نفر رسیده بود. تعداد مبتلایان در سطح جهانی بیش از دو میلیون و پانصد هزار نفر و تعداد موارد مرگ بیش از یکصد و هشتاد هزار نفر اعلام شد. این موج از نظرسنجی در چنین شرایطی با نمونه ۱۰۴۲ نفری و با به شیوه تلفنی اجرا شد. نتایج این موج نشان می‌دهد سطح نگرانی از ابتلا در تهران افزایش یافته و نارضایتی از دولت افزایش یافته است. مشخصات نمونه تحقیق به شرح زیر است.

جدول ۱۳ مشخصات جمعیت شناختی شهروندان - موج چهارم

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۵۰,۳	۵۲۴	مرد	جنس
۴۹,۷	۵۱۸	زن	
۲۳,۳	۲۴۳	۱۸-۲۹ سال	گروه سنی ^۱
۴۶,۷	۴۸۷	۳۰-۴۹ سال	
۲۹,۸	۳۱۱	۵۰ و بالاتر	
۴۹,۸	۵۱۹	دیپلم و زیر دیپلم	میزان تحصیلات
۵۰,۰	۵۲۱	تحصیلات عالی	
۲۷,۷	۲۸۹	مجرد	وضعیت تأهل
۶۸,۲	۷۱۱	متأهل	
۴,۰	۴۲	بدون همسر(فوت- طلاق)	
۴۹,۶	۵۱۷	پهنه جنوب	مناطق شهر تهران
۵۰,۳	۵۲۴	پهنه شمال	

از کل پاسخگویان ۵۰,۳ درصد زن و ۴۹,۷ درصد مرد بوده‌اند. بررسی بازه سنی شهروندان نشان می‌دهد ۲۳,۳ درصد در بازه سنی ۱۸-۲۹ سال، ۴۶,۷ درصد در بازه سنی ۳۰-۴۹ سال و ۲۹,۸ درصد در بازه سنی بالاتر از ۵۰ سال قرار داشتند. میانگین سن شهروندان ۴۱,۲ سال بوده است. بررسی وضعیت تحصیلی شهروندان نشان می‌دهد ۴۹,۸ درصد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم و ۵۰ درصد دارای تحصیلات عالی بوده‌اند. از کل پاسخگویان ۶۸,۲ درصد متأهل، ۲۷,۷ درصد مجرد و ۴ درصد بدون همسر بوده‌اند. همچنین ۴۹,۶ درصد پاسخگویان ساکن پهنه جنوب و ۵۰,۳ درصد ساکن پهنه شمال بوده‌اند.

جدول ۱۵- مشخصات جمعیت شناختی شهروندان

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۴۷,۳	۴۹۳	شاغل	وضع فعالیت
۲۷,۴	۲۸۶	خانه‌دار	
۱۱,۴	۱۱۹	بازنشسته	
۷,۶	۷۹	در حال تحصیل	
۴,۰	۴۲	بیکار جویای کار	
۱,۹	۲۰	سایر	
۰,۳	۳	بی‌پاسخ	
۴۰,۰	۱۹۷	حقوق‌بگیر بخش خصوصی	شغل
۳۴,۱	۱۶۸	کارکن مستقل	
۱۸,۳	۹۰	کارمند دولت	
۷,۱	۳۵	کارفرما	
۰,۶	۳	کارکن فامیلی	

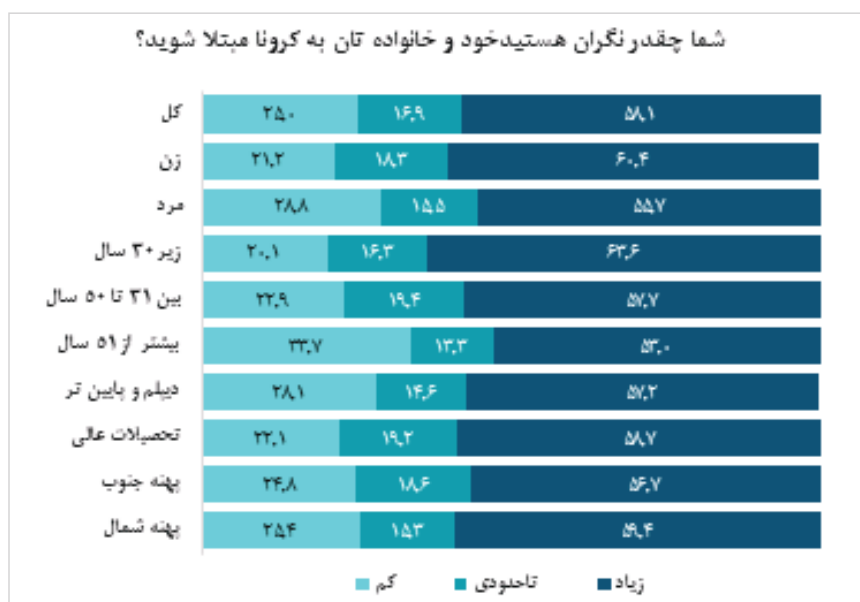
بررسی وضع فعالیت پاسخگویان نشان می‌دهد ۴۷,۳ درصد شاغل، ۲۷,۴ درصد خانه‌دار، ۱۱,۴ درصد بازنشسته، ۷,۶ درصد محصل و ۴ درصد بیکاری جویای کار بوده‌اند. ۱,۹ درصد به سایر موارد اشاره کرده‌اند. از بین کسانی که شاغل بوده‌اند ۴۰ درصد حقوق‌بگیر بخش خصوصی، ۳۴,۱ درصد مستقل کارکن، ۱۸,۳ درصد کارمند دولت، ۷,۱ درصد کارفرما و ۰,۶ درصد کارکن فامیلی بوده‌اند.

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

میزان نگرانی از ابتلا به کرونا با سؤال «شما چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟» در این موج هم پرسیده شد. در موج‌های قبلی نسبت کسانی که

۱. میانگین سن پاسخگویان ۴۱,۲ سال بوده است.

نگرانی‌شان را زیاد گزارش کردند حدود ۵۰ درصد بود. نمودار زیر نتایج را در موج چهارم نشان می‌دهد.

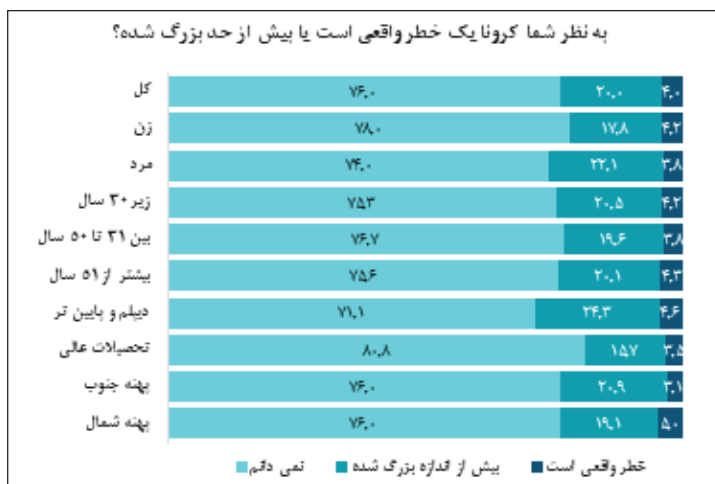
نمودار ۳۱ نگرانی از ابتلا به کرونا

نتایج موج چهارم حاکی از افزایش میزان نگرانی شهروندان از ابتلای خود و خانواده‌شان به بیماری کروناست. سهم کسانی که زیاد نگران ابتلا به این بیماری‌اند از ۵۰ درصد در نیمه اسفند سال قبل به ۵۸ درصد افزایش یافته است. از طرف دیگر در میانه اسفند ۳۹ درصد نگرانی‌شان را کم اعلام کرده بودند که در این دوره به ۲۵ درصد کاهش یافته است. تصمیم دولت به رفع محدودیت را می‌توان دلیل اصلی این افزایش نگرانی دانست. نگرانی شهروندان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف سنی رابطه معناداری دارد؛ زنان بیشتر از مردان و جوانان بیشتر از بزرگسالان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا نگران‌اند. میزان نگرانی شهروندان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا در بین گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معناداری ندارد.

کرونا؛ خطر واقعی یا بزرگنمایی

در این نظرسنجی از پاسخگویان سؤال شد «با توجه به آنچه در این دو ماه گذشته دیده‌اید و شنیده‌اید به نظر تان کرونا یک خطر واقعی است یا بیش از اندازه بزرگ شده؟». پاسخ به این سؤال نگرش مردم تهران به کرونا را تا حد زیادی روشن می‌کند. نتایج در نمودار زیر آمده است.

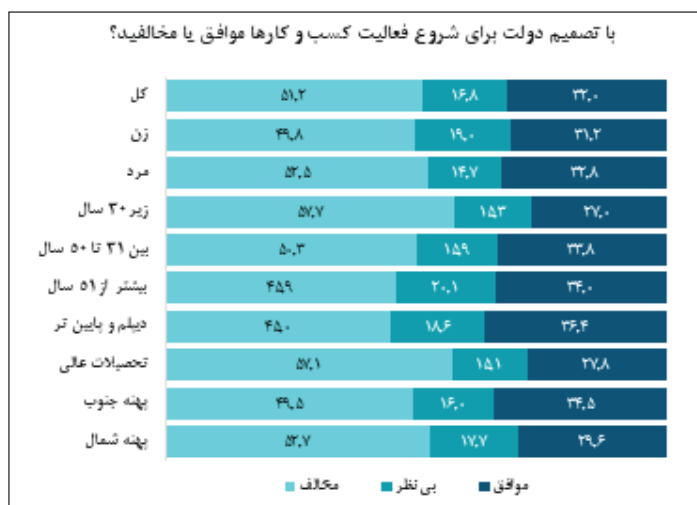

نمودار ۳۲ نگرش به کرونا؛ خطر واقعی یا بزرگنمایی شده

با توجه به نمودار بالا ، ۷۶ درصد از شهروندان کرونا را یک خطر واقعی می‌دانند اما در مقابل ۲۰ درصد گفته‌اند کرونا بیش از اندازه بزرگ شده است. تحصیلات در نگرش افراد به کرونا اثرگذار است؛ افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی کرونا را یک خطر واقعی می‌دانند. نگرش در خصوص خطر بیماری کرونا در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معناداری ندارد.

تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب و کارها

یکی از مناقشه‌انگیزترین موضوعات در این زمان، تصمیم دولت برای کاهش محدودیت‌ها و شروع تدریجی فعالیت‌ها بود. برای بررسی دیدگاه شهروندان در خصوص این تصمیم دولت در سؤالی از پاسخگویان پرسیده شد «تا چه اندازه با تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب و کارها موافق یا مخالفید؟» نتایج در نمودار زیر آمده است:

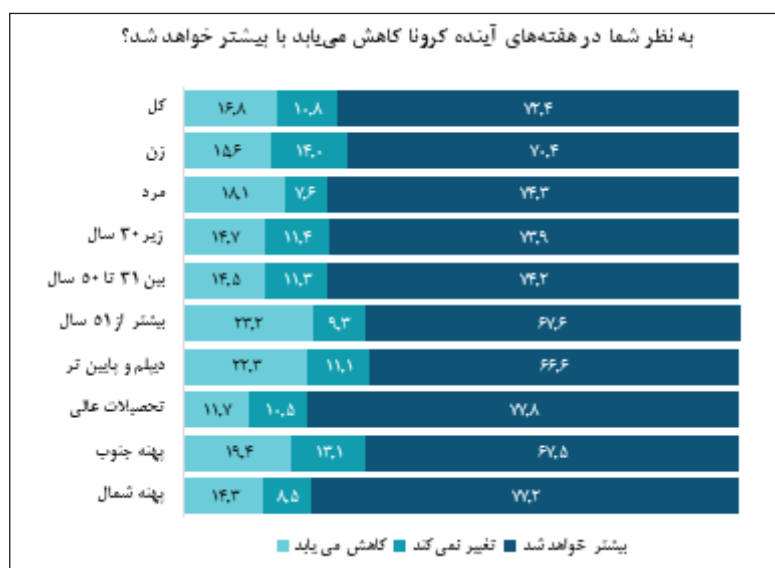

نمودار ۳۳ موافقت با تصمیم دولت برای بازگشایی کسب و کارها

همان طور که دیده می‌شود نیمی از شهروندان با تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب‌وکارها مخالف و ۳۲ درصد موافق بوده‌اند. افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی با تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب‌وکارها مخالف بوده‌اند اما دیدگاه شهروندان در خصوص تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب‌وکارها در بین زنان و مردان، گروه‌های سنی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری ندارد. به‌علاوه وضع فعالیت (شاغل بودن، خانه‌دار بودن، بازنشسته بودن و ...) تفاوت معناداری در نظر نسبت به این اقدام دولت ایجاد نمی‌کند.

چشم‌انداز شیوع کرونا در هفته‌های آینده

با شروع فعالیت‌های پس از یک دوره تعطیلی نسبی نگرانی از افزایش مجدد بیماری در جامعه افزایش یافت. برای بررسی دیدگاه شهروندان در خصوص احتمال افزایش شیوع کرونا در هفته‌های آینده، در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «به نظر شما در هفته‌های آینده در تهران کرونا کاهش می‌یابد یا بیشتر خواهد شد؟». نتایج در نمودار زیر آمده است.

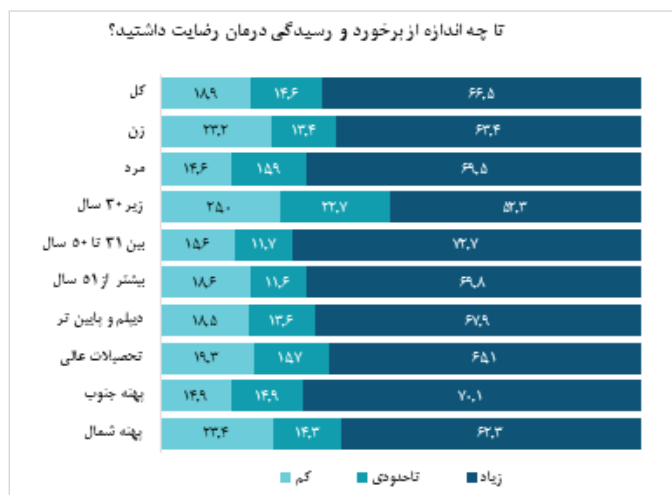

نمودار ۳۴ تصور از وضعیت کرونا در هفته‌های آتی

همان طور که دیده می‌شود ۷۲,۴ درصد از شهروندان معتقد بوده‌اند کرونا در هفته‌های آینده در تهران بیشتر خواهد شد. در مقابل ۱۶ درصد گفته‌اند در هفته‌های آینده، کرونا در تهران کاهش می‌یابد و ۱۰,۳ درصد معتقد بودند شیوع کرونا در هفته‌های آینده تغییری نمی‌کند. دیدگاه شهروندان در خصوص شیوع کرونا در هفته‌های آینده در تهران، در بین زنان و مردان، گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معناداری وجود دارد؛ مردان بیشتر از زنان، افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی و ساکنین پهنه شمال بیشتر از ساکنین پهنه جنوب بر این باور بوده‌اند که شیوع کرونا در هفته‌های آینده در تهران بیشتر خواهد شد.

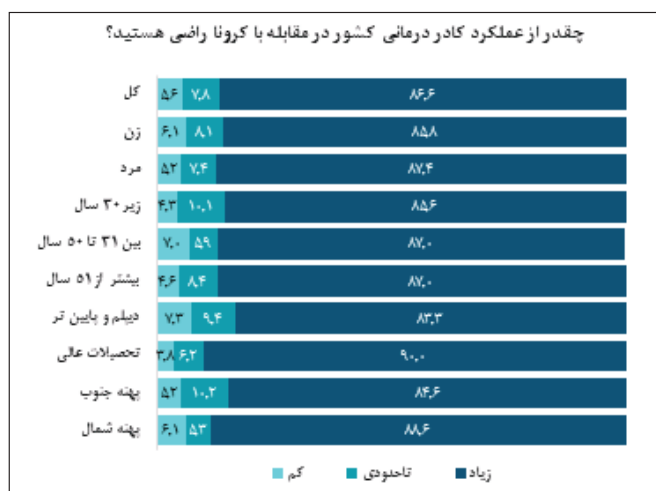
نگرش به کادر درمانی کشور

نگرش به کادر درمانی کشور در بحران همه‌گیری کرونا از موضوعاتی بود که در موج چهارم نظرسنجی بدان پرداخته شد. ابتدا از تجربه مستقیم افراد و مراجعه به بیمارستان سؤال شد. ۱۵,۸ درصد شهروندان در دو ماه گذشته تجربه مراجعه به بیمارستان داشتند. از این افراد پرسیده شد «تا چه اندازه از برخورد و رسیدگی کادر درمانی رضایت داشتید؟» نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

نمودار ۳۵ رضایت از کادر درمانی در برخورد با کادر درمانی

مطابق نمودار بالا از بین کسانی که گفته‌اند در دو ماه گذشته به بیمارستان مراجعه کرده‌اند ۶۶,۵ درصد از آن‌ها به میزان زیاد و ۱۴,۶ درصد تا حدی از برخورد و رسیدگی کادر درمانی رضایت داشتند. این میزان رضایت در بین گروه‌های جنسی، سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری نداشته است. علاوه بر رضایت از کادر درمان در تجربه مستقیم، نگرش به کادر درمانی به صورت کلی نیز با سؤال «از عملکرد کادر درمانی کشور در مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟» سنجیده شده است. توزیع پاسخ شهروندان در نمودار زیر آمده است.

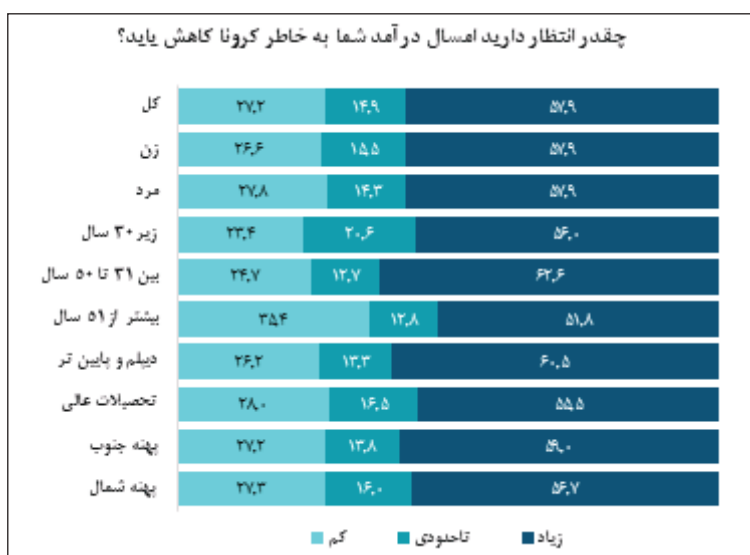

نمودار ۳۶ نگرش به عملکرد کادر درمانی کشور در مقابله با کرونا

همان طور که دیده می‌شود اکثریت تهرانی‌ها (۵۷,۹ درصد) رضایت زیادی از عملکرد کادر درمانی کشور در مقابله با کرونا ابراز کرده‌اند. افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی از عملکرد کادر درمانی برای مقابله با کرونا به میزان زیاد رضایت دارند. رضایت شهروندان از عملکرد کادر درمانی برای مقابله با کرونا در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

چشم‌انداز کاهش درآمد خانوار به خاطر کرونا

در موج دوم از مردم سؤال شد کرونا چه تاثیری بر درآمد خانوارشان داشته است. نتایج نشان داد برای ۷۰ درصد پاسخگویان کرونا به کاهش درآمد منجر شده است. این بار در موج چهارم برای سنجش چشم‌انداز اقتصادی خانوار در سال ۱۳۹۹ این سؤال پرسیده شد: «چقدر انتظار دارید امسال درآمد خانوار شما به خاطر کرونا کاهش یابد؟». نتایج در نمودار زیر آمده است.

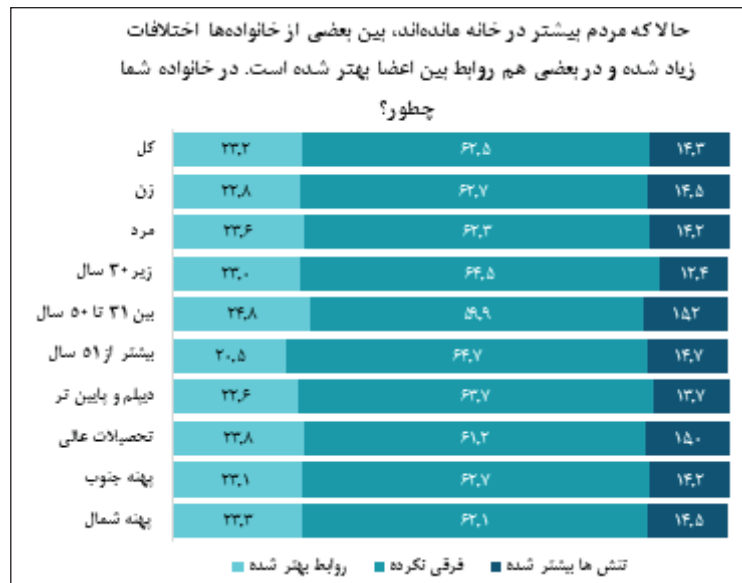
نمودار ۳۷ چشم‌انداز کاهش درآمد در سال پیش رو

مطابق نمودار بالا ۵۷,۹ درصد از شهروندان به میزان زیاد و ۱۴,۹ درصد تا حدی انتظار دارند امسال درآمد خانوار آن‌ها به خاطر کرونا کاهش یابد. بر اساس نتایج حاصله، انتظار شهروندان از کاهش درآمد امسال خانوار به خاطر کرونا بین گروه‌های مختلف جنسی، سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد. در بین گروه‌های شغلی بیشترین نگرانی به ترتیب متعلق به کارفرماها، کارکنان مستقل و حقوق‌بگیران بخش خصوصی است.

روابط بین اعضای خانواده در دوران خانه‌نشینی

در موج قبل از افراد سؤال شد قرنطینه و حضور در بیشتر اعضا در کنار هم تا چه اندازه باعث افزایش تنش در خانواده شده است. در این موج سؤال به شکل دیگری طرح شد که امکان بررسی بهتر شدن

روابط خانوادگی هم ممکن باشد. صورت سؤال به این شکل تغییر کرد: «حالا که مردم بیشتر در خانه مانده‌اند، بین بعضی از خانواده‌ها اختلافات زیاد شده و در بعضی هم روابط بین اعضا بهتر شده است. در خانواده شما چگونه؟». نمودار زیر نتایج بررسی را نشان می‌دهد:

نمودار ۳۸ روابط میان اعضای خانواده در دوره خانه‌نشینی

بر اساس داده‌های نمودار بالا برای ۶۲,۵ درصد از شهروندان در دوران خانه‌نشینی زمان کرونا روابط بین اعضای خانواده آن‌ها فرقی نگرده است. ۲۳,۱ درصد گفته‌اند در این دوران روابط بین اعضای خانواده بهتر شده است. همچنین ۱۴,۳ درصد از شهروندان بیان کرده‌اند در دوران خانه‌نشینی زمان کرونا تنش‌ها بین اعضای خانواده آن‌ها بیشتر شده است که تفاوت چندانی با نسبت به دست آمده در موج قبل ندارد. بر اساس نتایج حاصله، ارزیابی شهروندان از روابط بین اعضای خانواده در دوران خانه‌نشینی در بین گروه‌های مختلف جنسی، سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

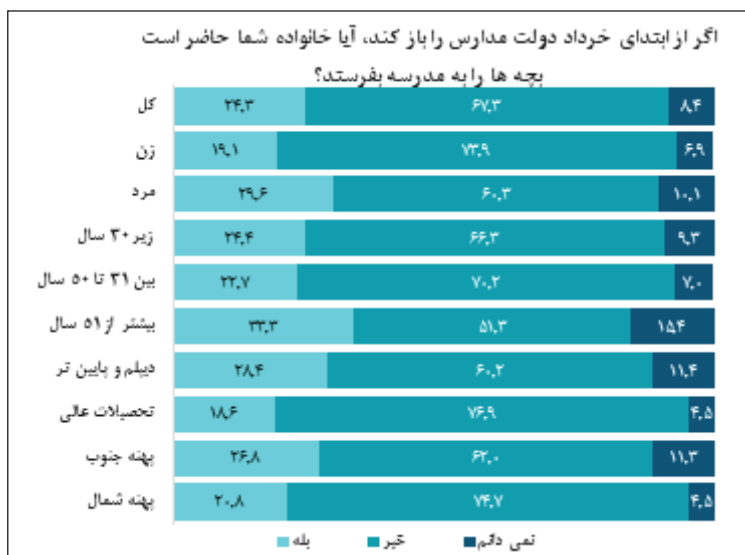
کرونا و آموزش کودکان

با تعطیلی مدارس موضوع آموزش کودکان به یکی از نگرانی‌های اصلی خانواده‌ها بدل شد. آموزش آنلاین راه‌حلی بود که وزارت آموزش و پرورش برای ادامه سال تحصیلی اجرا کرد. اما این شیوه از آموزش با مسئله دسترسی به گوشی هوشمند و اینترنت مواجه بود. در موج چهارم به موضوع آموزش کودکان در قالب دو سؤال اصلی پرداخته شد؛ دسترسی به امکانات لازم برای آموزش آنلاین و تمایل به باز شدن مدارس. ابتدا از افراد سؤال که آیا در خانه دانش‌آموز دارند یا نه. جدول زیر نتایج بررسی را نشان می‌دهد.

جدول ۱۴ خانواده‌ها با دانش‌آموز در منزل

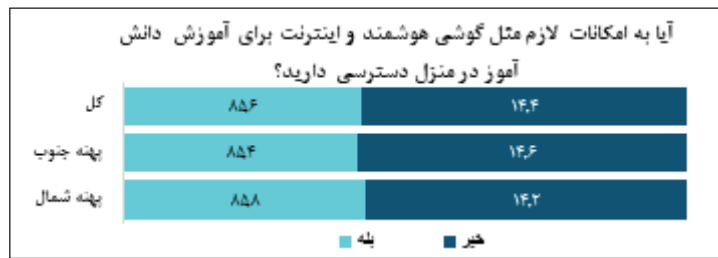
درصد	فراوانی	دانش‌آموز در منزل دارید؟
۳۵,۴	۳۶۹	بله
۶۴,۶	۶۷۳	خیر
۱۰۰,۰	۱۰۴۲	جمع

همان‌طور که مشاهده می‌شود ۳۵,۴ درصد از شهروندان گفته‌اند در خانواده خود محصل و دانش‌آموز دارند. از این گروه در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «اگر از ابتدای خرداد دولت مدارس را باز کند، آیا خانواده شما حاضر است بچه‌ها را به مدرسه بفرستد؟». نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

نمودار ۳۹ تمایل به حضور کودکان در مدرسه در صورت بازگشایی مدارس

همان‌طور که دیده می‌شود ۶۷,۳ درصد خانواده‌هایی که دانش‌آموز در منزل دارند حاضر نبودند اگر از ابتدای خرداد دولت مدارس را باز می‌کرد، بچه‌ها را به مدرسه بفرستند. تنها ۲۴,۳ درصد گفته‌اند در صورت باز بودن مدارس از ابتدای خرداد، حاضرند بچه‌ها را به مدرسه بفرستند. تمایل شهروندان به حضور بچه‌ها در مدرسه در بین زنان و مردان، گروه‌های مختلف سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت رابطه معناداری ندارد. در سؤالی دیگر از کسانی که گفته‌اند در خانواده محصل و دانش‌آموز دارند پرسیده شد «آیا به امکانات لازم مثل گوشی هوشمند و اینترنت را برای آموزش دانش‌آموز در منزل دسترسی کافی دارید؟». نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

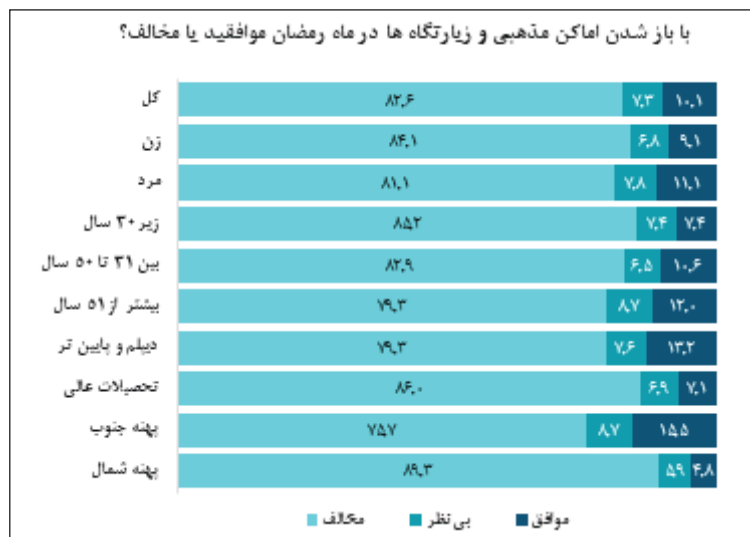

نمودار ۴۰ دسترسی به امکانات برای آموزش آنلاین دانش آموزان

طبق نتایج نمودار فوق، از بین کسانی که در خانواده محصل و دانش آموز دارند ۸۵،۶ درصد گفته‌اند در منزل به امکانات لازم مثل گوشی هوشمند و اینترنت برای آموزش دانش آموز دسترسی کافی دارند اما ۱۴،۴ درصد در این زمینه مشکل دارند. این دسترسی در بین افراد برحسب پهنه محل سکونت تفاوت معناداری وجود ندارد.

بازگشایی شدن اماکن عمومی

در ابتدای اردیبهشت گرچه شهر از حالت نیمه تعطیل درآمده بود اما هنوز بسیاری اماکن اجازه شروع فعالیت نداشتند. با نزدیک شدن ماه رمضان موضوع بازگشایی مساجد و اماکن مذهبی مطرح بود. برای بررسی دیدگاه شهروندان درباره باز شدن این اماکن در این موج از مردم پرسیده شد «با باز شدن اماکن مذهبی و زیارتگاه‌ها در ماه رمضان موافقت یا مخالف؟». نتایج در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۴۱ موافقت با بازگشایی اماکن مذهبی در ماه رمضان

همان‌طور که قبلاً هم نشان داده شد تداوم تعطیلی خصوصاً در مورد مکان‌هایی که حضور جمعی ویژگی آن‌هاست خواسته اکثریت تهرانی‌ها برای کنترل کرونا از زمان شیوع آن بوده است. اینجا هم ۸۲،۶ درصد از شهروندان با باز شدن اماکن مذهبی و زیارتگاه‌ها در ماه رمضان مخالف

و ۱۰,۱ درصد موافق‌اند. بر اساس نتایج حاصله، دیدگاه شهروندان در خصوص باز شدن اماکن مذهبی و زیارتگاه‌ها در ماه رمضان در بین گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت رابطه معناداری دارد؛ افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی و ساکنین پهنه شمال بیشتر از ساکنین پهنه جنوب مخالف باز شدن اماکن مذهبی و زیارتگاه‌ها در ماه رمضان هستند. دیدگاه شهروندان در خصوص باز شدن اماکن مذهبی و زیارتگاه‌ها در ماه رمضان در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف سنی تفاوت معناداری ندارد.

در ادامه از بین کسانی که موافق باز شدن اماکن مذهبی و زیارتگاه‌ها در ماه رمضان بوده‌اند، در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «آیا خودتان در صورت باز شدن به اماکن مذهبی خواهید رفت؟». از بین کسانی که موافق باز شدن اماکن مذهبی و زیارتگاه‌ها در ماه رمضان بوده‌اند ۸۴,۸ درصد در صورت باز شدن به اماکن مذهبی خواهند رفت اما ۱۵,۲ درصد گفته‌اند در صورت باز شدن به اماکن مذهبی نمی‌روند.

کرونا و لیگ فوتبال

با شروع کرونا مسابقات ورزشی به حالت تعلیق درآمد. با شروع مجدد فعالیت‌ها نحوه ادامه مسابقات لیگ فوتبال نیز به یک موضوع محل مناقشه تبدیل شد. بر همین اساس در موج چهارم نظر مردم درباره شیوه ادامه این مسابقات سؤال شد. جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد.

جدول ۱۵ دیدگاه شهروندان در خصوص برگزاری لیگ فوتبال

نحوه ادامه مسابقات	فراوانی	درصد
پایان دادن لیگ و ادامه ندادن مسابقات	۴۵۳	۴۳,۵
ادامه مسابقات در استادیوم خالی	۳۱۷	۳۰,۴
ادامه مسابقات با تماشاگر	۱۸	۱,۷
نظری ندارم.	۲۴۱	۲۳,۱
بی‌پاسخ	۱۳	۱,۲
جمع	۱۰۴۲	۱۰۰,۰

همان‌طور که در جدول دیده می‌شود ۴۳,۵ درصد از شهروندان با پایان دادن لیگ و ادامه ندادن مسابقات، ۳۰,۴ درصد با ادامه مسابقات در استادیوم خالی و ۱,۷ درصد با ادامه مسابقات با تماشاگر بیشتر موافق هستند. ۲۳,۱ درصد از شهروندان در ارتباط با برگزاری لیگ فوتبال نظر خاصی ندارند.

بزرگ‌ترین مشکل کشور در سال ۹۹

در موج قبیل از مردم درباره اثر تحریم بر مدیریت کرونا سؤال شد. در این موج با یک صورت‌بندی متفاوت از مردم پرسیده شد «به نظر شما کدام‌یک از موارد زیر مشکل بزرگ‌تری

برای کشور در سال ۹۹ است؟». چهار گزینه تحریم‌های بین‌المللی، کرونا، سقوط قیمت نفت و مدیریت کشور در برابر پاسخگویان قرار گرفت. پاسخ مردم در جدول زیر آمده است.

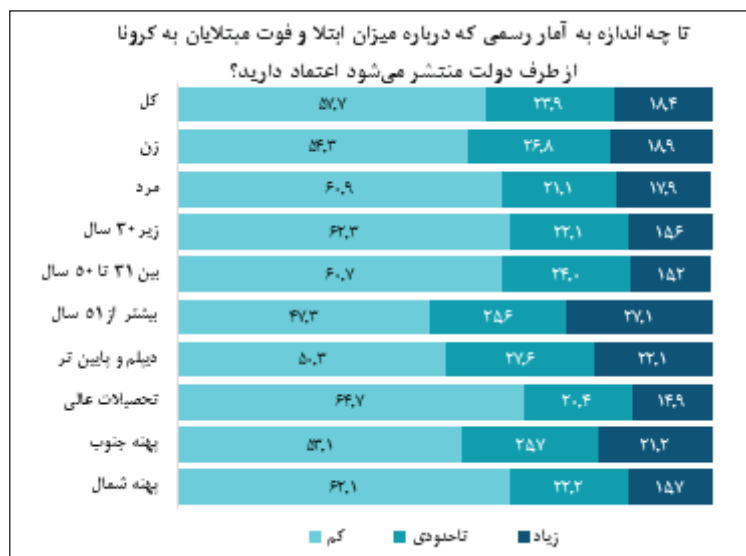
جدول ۱۶ بزرگ‌ترین چالش کشور در سال ۹۹

درصد	فراوانی	
۵۴,۲	۵۶۵	ضعف مدیریت در کشور
۲۲,۵	۲۳۴	بیماری کرونا
۱۲,۵	۱۳۰	تحریم‌های بین‌المللی
۴,۴	۴۶	پایین آمدن قیمت نفت
۶,۴	۶۷	بی‌پاسخ
۱۰۰,۰	۱۰۴۲	جمع

بر اساس نتایج جدول بالا، بیش از نیمی از پاسخگویان مسائل داخلی را مهم‌ترین چالش کشور می‌دانند. ۵۴,۲ درصد از شهروندان ضعف مدیریت کشور را مهم‌ترین چالش در سال آینده می‌دانند. کرونا، تحریم‌های بین‌المللی و پایین آمدن قیمت نفت در رده‌های بعدی قرار دارند. افراد با تحصیلات عالی بیش از کسانی که دیپلم و پایین‌ترند مهم‌ترین چالش کشور را ضعف مدیریت می‌دانند (۶۲ درصد در برابر ۴۷ درصد).

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا در اواخر فروردین با تشکیک چند نفر از اعضای شورای شهر تهران در آمار منتشرشده از تهران مسئله‌ساز شد. این موضوع به همراه افزایش نگرانی مردم از شروع کسب‌وکارها خود را در میزان اعتماد به آمار رسمی هم نشان داد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

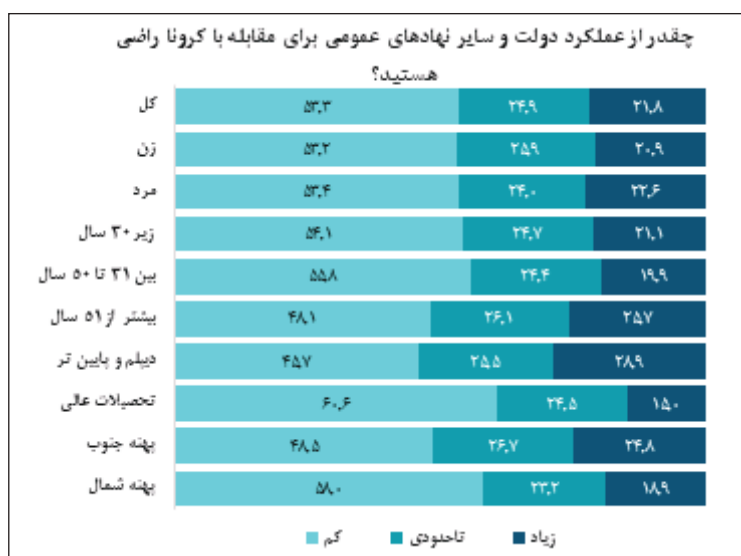

نمودار ۴۲ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا

نتایج موج چهارم نشان می‌دهد روند کاهش بی‌اعتمادی به آمار رسمی ابتلا و فوت از کرونا قطع شده و بی‌اعتمادی رو به افزایش گذاشته است. بر اساس نمودار بالا، ۵۷,۷ درصد از شهروندان اعتماد پایینی به آمار رسمی دارند که نسبت به موج قبلی افزایش یافته است. در موج قبل میزان بی‌اعتمادی به ۴۸ درصد رسیده بود. البته هنوز بی‌اعتمادی با نیمه اسفندماه که حدود ۷۰ درصد بود فاصله دارد. بزرگسالان نسبت به جوانان، افراد غیردانشگاهی نسبت به افراد دارای تحصیلات دانشگاهی و افراد ساکن در پهنه جنوب نسبت به افراد ساکن در پهنه شمال، به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد بیشتری دارند. اعتماد شهروندان به آمار رسمی اعلام‌شده از سوی دولت درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا در بین زنان و مردان تفاوت معناداری ندارد.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

رضایت شهروندان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا، در این موج نیز پرسیده شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

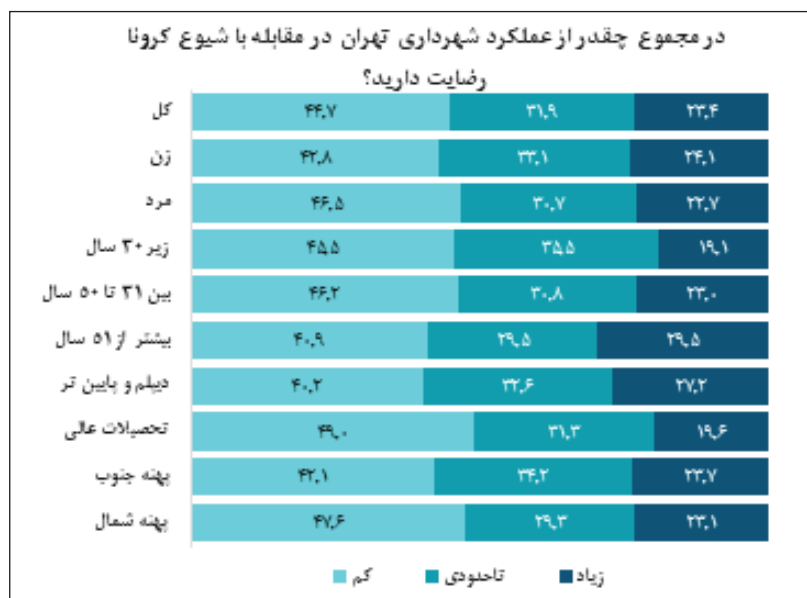

نمودار ۴۳ رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا

بر اساس نمودار بالا، ۵۳,۳ درصد از شهروندان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا ناراضی هستند که نسبت به موج قبل افزایش یافته است (در موج سوم نسبت افرادی که رضایتشان را کم اعلام کرده بودند ۴۶ درصد بود). نارضایتی از عملکرد دولت در بین افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی است. رضایت شهروندان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

سؤال از میزان رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران برای مقابله با گسترش شیوع کرونا در این موج هم از پاسخگویان پرسیده شد. نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

نمودار ۴۴ میزان رضایت از شهرداری تهران در مقاله با کرونا

مطابق نمودار بالا ۴۴,۷ درصد شهروندان رضایت چندانی از اقدامات شهرداری ندارند و در مقابل ۲۳,۴ درصد رضایتشان بالاست. نسبت به موج قبل که نارضی‌ها ۳۶ درصد بودند در این موج میزان نارضایتی افزایش یافته است. بر اساس نمودار بالا، افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاهی از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا به رضایت دارند. میزان رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا در بین گروه‌های مختلف جنسی و سنی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری ندارد.

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج پنجم نظرسنجی کرونا در میانه اردیبهشت در شرایطی اجرا شد که به تدریج شهر در مسیر عادی شدن فعالیت هر قرار می گرفت. تعداد موارد فوت تا ۲۱ اردیبهشت در آمار رسمی ۱۳۸۳ نفر و موارد ابتلا ۱۰۷۶۰۳ نفر بود. در مقیاس جهانی موارد ابتلا به چهار میلیون نفر نزدیک شده و موارد فوت نیز بالاتر از ۲۷۹ هزار نفر ثبت شد. موج قبلی نظرسنجی که در ابتدای اردیبهشت (دوم تا چهارم) انجام شد و نشان داد تصمیم دولت برای بازگشایی کسب و کارها، میزان نارضایتی و نگرانی عمومی را افزایش داده است. لیکن آن طور که نتایج این موج نشان می دهد از شدت نگرانی به ابتلا کاسته شده و میزان نارضایتی از دولت نیز کاهش یافته است. این موج با نمونه ۱۰۴۶ نفر و به صورت تلفنی اجرا شد. مشخصات نمونه تحقیق به شرح زیر است.

جدول ۱۷ مشخصات جمعیت شناختی پاسخگویان - موج پنجم

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۵۱،۰	۵۳۳	مرد	جنس
۴۹،۰	۵۱۳	زن	
۲۳،۱	۲۴۲	۱۸ - ۲۹ سال	گروه سنی ۱
۴۵،۵	۴۷۶	۳۰ - ۴۹ سال	
۳۱،۴	۳۲۸	۵۰ و بالاتر	
۵۰،۴	۵۲۷	دیپلم و زیر دیپلم	میزان تحصیلات
۴۹،۰	۵۱۲	تحصیلات عالی	
۰،۷	۷	بی پاسخ	
۲۸،۳	۲۹۶	مجرد	وضعیت تأهل
۶۸،۱	۷۱۲	متأهل	
۳،۴	۳۶	بدون همسر (فوت - طلاق)	
۴۸،۸	۵۱۰	پهنه جنوب	مناطق شهر تهران
۵۱،۱	۵۳۴	پهنه شمال	
۰،۲	۲	بی پاسخ	

از کل شهروندان ۴۹ درصد زن و ۵۱ درصد مرد بوده‌اند. بررسی بازه سنی شهروندان نشان می‌دهد ۲۳,۱ درصد در بازه سنی ۱۸-۲۹ سال، ۴۵,۵ درصد در بازه سنی ۳۰-۴۹ سال و ۳۱,۴ درصد در بازه سنی بالاتر از ۵۰ سال قرار داشتند. میانگین سن شهروندان ۴۱,۵ سال بوده است. بررسی وضعیت تحصیلی شهروندان نشان می‌دهد ۵۰,۴ درصد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم، ۴۹ درصد دارای تحصیلات عالی بوده‌اند. از کل پاسخگویان ۶۸,۱ درصد متأهل، ۲۸,۳ درصد مجرد و ۳,۴ درصد بدون همسر بوده‌اند. ۴۸,۸ درصد پاسخگویان ساکن پهنه جنوب و ۵۱,۱ درصد ساکن پهنه شمال شهر تهران بوده‌اند.

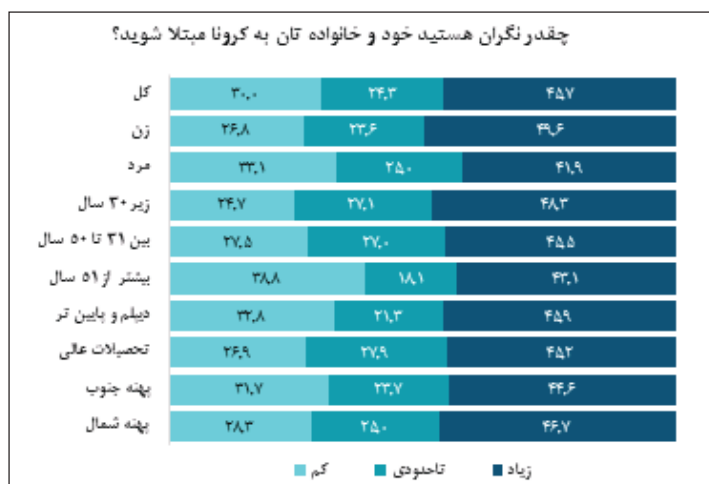
ادامه جدول ۱۹ مشخصات جمعیت شناختی شهروندان

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۴۷,۷	۴۹۹	شاغل	وضع فعالیت
۲۷,۵	۲۸۸	خانه‌دار	
۱۰,۵	۱۱۰	بازنشسته	
۷,۰	۷۳	در حال تحصیل	
۵,۷	۶۰	بیکار جویای کار	
۱,۱	۱۱	سایر	
۰,۵	۵	بی‌پاسخ	
۴۲,۹	۲۱۴	حقوق‌بگیر بخش خصوصی	شغل
۳۷,۹	۱۸۹	کارفرما- خصوصی	
۱۱,۷	۵۹	کارمند دولت	
۱,۸	۹	دولتی- دارای مسئولیت	
۵,۷	۲۸	بی‌پاسخ	

بررسی وضع فعالیت پاسخگویان نشان می‌دهد ۴۷,۷ درصد شاغل، ۲۷,۵ درصد خانه‌دار، ۱۰,۵ درصد بازنشسته، ۷ درصد محصل و ۵,۷ درصد بیکاری جویای کار بوده‌اند. ۱,۱ درصد به سایر موارد اشاره کرده‌اند. از بین کسانی که شاغل بوده‌اند ۴۲,۹ درصد حقوق‌بگیر بخش خصوصی، ۳۷,۹ درصد کارفرما بخش خصوصی، ۱۱,۷ درصد کارمند دولت و ۱,۸ درصد شغل دولتی دارای مسئولیت بوده‌اند. ۵,۷ درصد به این سؤال پاسخ نداده‌اند.

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

نگرانی شهروندان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا در این موج هم بررسی شد. در موج قبلی میزان نگرانی از ابتلا به نسبت دوره‌های قبلی تا حدی بالاتر رفته بود. میزان نگرانی شهروندان در میانه اردیبهشت در نمودار زیر آمده است.

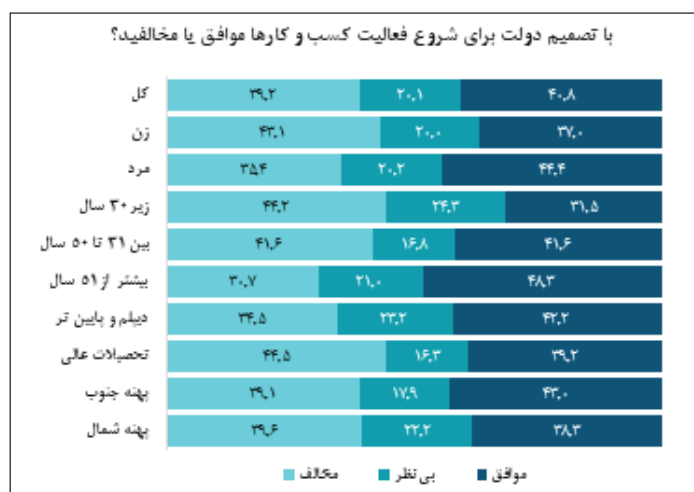

نمودار ۴۵ نگرانی از ابتلای خود و خانواده به کرونا

بر اساس نتایج نظرسنجی موج پنجم، نسبت کسانی که نگرانی زیادی از ابتلا به کرونا دارند از ۵۸ درصد در موج چهارم به ۴۵،۷ درصد رسیده و کاهش قابل ملاحظه‌ای یافته است. نتایج نشان می‌دهد زنان بیشتر از مردان و جوانان بیشتر از بزرگسالان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا نگران‌اند.

تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب و کارها

در این موج و با گذشت زمان از تصمیم دولت برای کاهش محدودیت‌ها و شروع فعالیت کسب و کارها مجدد نظر مردم درباره تصمیم دولت پرسیده شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

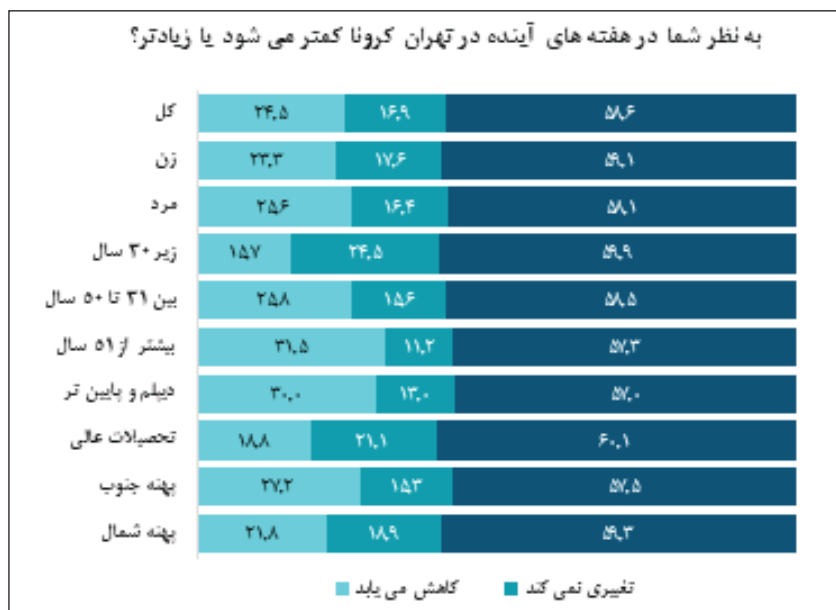

نمودار ۴۶ موافقت با تصمیم دولت برای شروع فعالیت‌ها

طبق یافته‌های نظرسنجی موج پنجم، ۳۹,۲ درصد از شهروندان با تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب‌وکارها مخالف بوده‌اند که نسبت به موج قبل که ۵۱ درصد بود حدود ۱۲ درصد کاهش یافته است. در طی این دو هفته موافقان تصمیم دولت هم از ۳۲ درصد به ۴۰,۸ درصد رسیده است. نتایج نشان می‌دهد زنان بیشتر از مردان، جوانان بیشتر از دیگر گروه‌های سنی و افراد دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی با تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب‌وکارها مخالف بوده‌اند. نظرات شهروندان در این خصوص برحسب پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری وجود نداشته است.

چشم‌انداز شیوع کرونا در هفته‌های آتی

در موج قبل اکثریت مردم (۷۲ درصد) معتقد بودند در هفته‌های بعد کرونا افزایش خواهد یافت؛ احتمالاً واکنش به تصمیم دولت برای رفع محدودیت‌های کرونایی. با گذشت چند هفته از تصمیم دولت این سؤال مجدداً در این موج تکرار شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

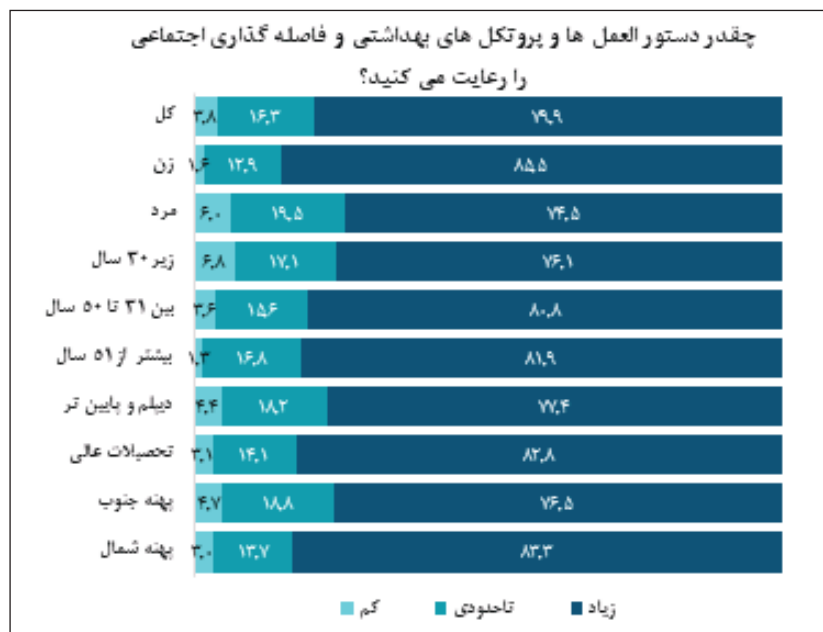

نمودار ۴۷ افزایش یا کاهش کرونا در هفته‌های آتی

همان‌طور که در نمودار دیده می‌شود در میانه اردیبهشت ۵۸,۶ درصد از شهروندان معتقد بودند کرونا در هفته‌های آینده در تهران بیشتر خواهد شد که نسبت به موج قبل ۱۳ درصد کاهش یافته است. افراد دارای تحصیلات دانشگاهی نسبت به افراد دارای تحصیلات غیردانشگاهی بیشتر به افزایش شیوع کرونا در هفته‌های آینده در تهران اعتقاد دارند. طبق نتایج به‌دست‌آمده دیدگاه شهروندان در خصوص شیوع کرونا در هفته‌های آینده در تهران در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت تفاوت معنی‌داری ندارد.

میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی

با گذشت زمان از شروع اپیدمی کرونا به نظر می‌رسید برخی از مردم از رعایت قواعد بهداشتی خسته شده‌اند. به همین دلیل برای بررسی میزان رعایت دستورالعمل‌ها و پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی توسط شهروندان، در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «چقدر دستورالعمل‌ها و پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی را رعایت می‌کنید؟». نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

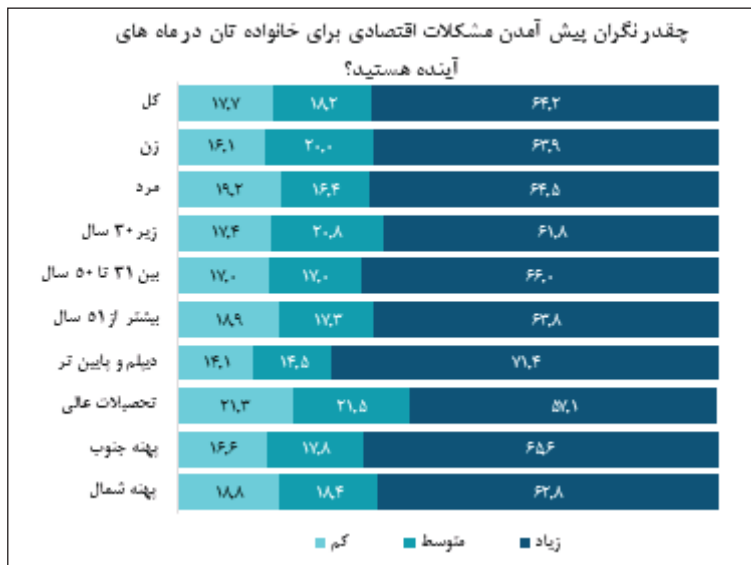
نمودار ۴۸ رعایت دستورالعمل‌ها و پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی

همان‌طور که نمودار بالا نشان می‌دهد ۷۹,۹ درصد از شهروندان گفته‌اند قواعد و پروتکل‌های بهداشتی را به میزان زیادی رعایت می‌کنند. زنان بیشتر از مردان، بزرگسالان بیشتر از جوانان و ساکنان پهنه شمال بیشتر از ساکنان پهنه جنوب دستورالعمل‌ها، پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی را رعایت می‌کنند. میزان رعایت دستورالعمل‌ها، پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی در بین گروه‌های مختلف تحصیلی تفاوت معناداری ندارد.

کرونا و اثرات اقتصادی آن بر خانوارها

پیوند خوردن کرونا با دیگر مسائل کشور سبب شد بسیاری مردم بیش از گذشته نگران وضعیت اقتصادی خانوار خود باشند. قبلاً از چشم‌انداز کاهش درآمد سؤال شده بود و اکثریت مردم از کاهش درآمد کرونا پس از شروع کرونا سخن گفته و انتظار داشتند در سال جاری کرونا بر درآمد خانوار اثر منفی داشته باشد. در این موج از نظرسنجی در سؤالی از شهروندان پرسیده شد «چقدر نگران پیش آمدن مشکلات اقتصادی برای خانواده‌تان در ماه‌های آینده هستید؟». نتایج را در نمودار زیر می‌بینید.

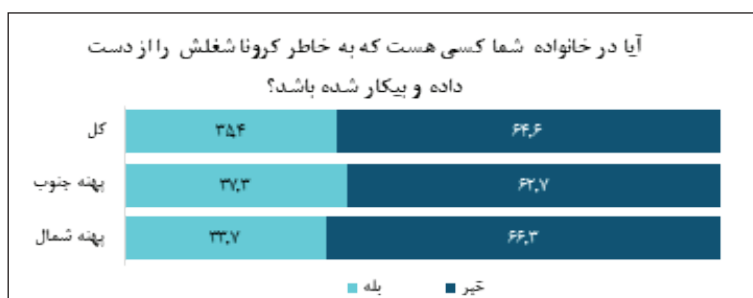

نمودار ۴۹ نگرانی از بروز مشکلات اقتصادی در ماه های آینده

همان طور که در نمودار دیده می شود ۶۴,۲ درصد از شهروندان نگرانی زیادی از بروز مشکلات اقتصادی در ماه های آینده دارند. افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دارای تحصیلات دانشگاهی از پیش آمدن مشکلات اقتصادی برای خانواده در ماه های آینده نگران اند. نگرانی از پیش آمدن مشکلات اقتصادی برای خانواده در بین گروه های مختلف جنسی و سنی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معناداری ندارد.

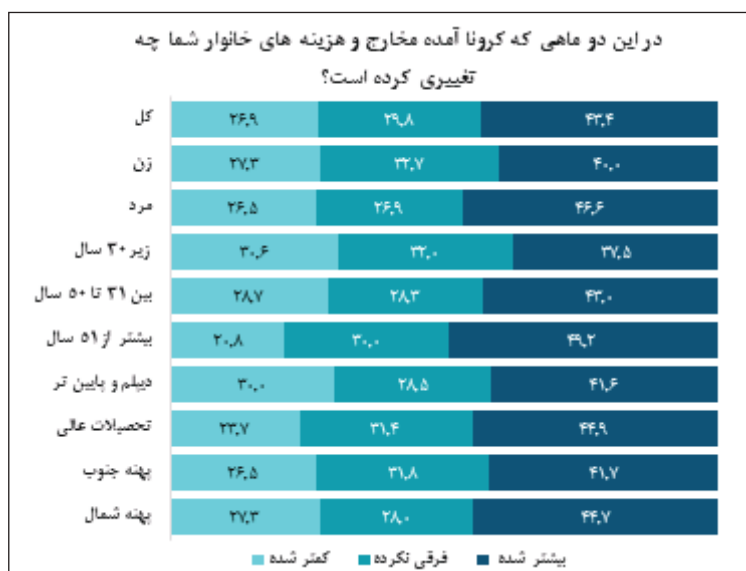
یکی از پیامدهای اقتصادی کرونا در جهان و البته ایران افزایش بیکاری بوده است. برای بررسی همین مسئله در تهران در سؤالی از شهروندان پرسید شد «آیا در خانواده شما کسی هست که به خاطر کرونا شغلش را از دست داده و بیکار شده باشد؟». در نمودار زیر پاسخ شهروندان آمده است.

نمودار ۵۰ بیکاری در اثر کرونا

همان طور که در نمودار بالا دیده می شود ۳۵,۴ درصد از شهروندان گفته اند در خانواده آن ها فردی یا افرادی هستند که به خاطر کرونا شغلشان را از دست داده اند و بیکار شده اند. تفاوت میان پهنه شمال و جنوب در این سؤال معنادار نیست.

در موج قبل از اثر کرونا بر درآمد سؤال شد که نشان داد اکثریت خانواده‌ها با کاهش درآمد مواجه شدند. در این موج از شهروندان درباره مخارج آن در دو سه ماه اخیر پرسیده شد. نمودار نتایج را نشان می‌دهد.

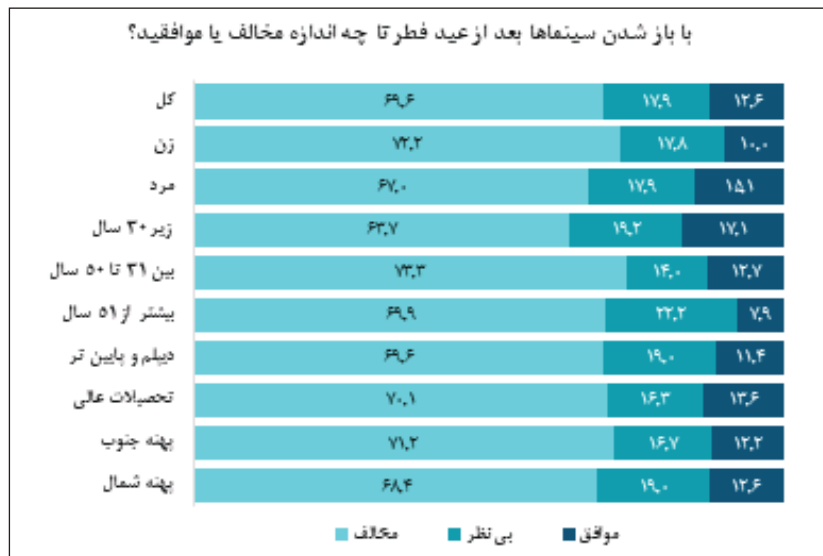

نمودار ۵۱ اثر کرونا بر هزینه خانوار

طبق نتایج نمودار بالا برای ۴۳,۴ درصد از شهروندان از زمان شروع کرونا مخارج خانوار بیشتر شده است. البته این افزایش مخارج تا حد زیادی ناشی از تورم و افزایش قابل توجه قیمت‌ها در این مدت است و منحصراً مرتبط با کرونا نیست. ولی به‌رحال ترکیب کاهش درآمد به‌واسطه کرونا و افزایش مخارج، زندگی و معیشت بسیاری را با چالش مواجه کرده است. افراد بین ۳۱ تا ۵۰ سال بیشتر از دیگر گروه‌های سنی بیان کرده‌اند که مخارج خانوار آن‌ها در دوران کرونا افزایش پیدا کرده است. طبق نتایج به‌دست‌آمده، ارزیابی شهروندان از مخارج خانوار در دوران کرونا در بین زنان و مردان، گروه‌های تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

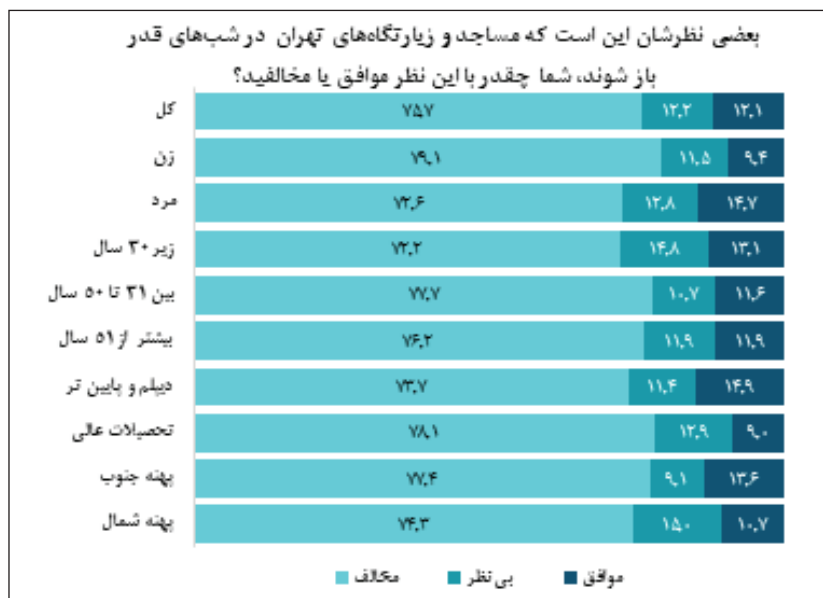
بازگشایی اماکن عمومی

با شروع فعالیت اصناف، زمان بازگشایی اماکن عمومی به یکی از مسائل روز در اردیبهشت‌ماه بدل شد. یکی از مکان‌های عمومی که کرونا آن را از پیش از نوروز به تعطیلی کشاند سینما بود. برای بررسی نظر شهروندان در خصوص بازگشایی سینماها از بعد عید فطر (۴ خرداد) -که بحث آن مطرح بود- سؤالی در این خصوص در موج پنجم مطرح شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۵۲ موافقت با بازگشایی سینماها از عید فطر

همان طور که دیده می‌شود قریب به هفتاد درصد از شهروندان با بازگشایی سینماها از عید فطر به بعد مخالف بودند. زنان بیشتر از مردان و افراد دارای سن ۳۱ تا ۵۰ سال بیشتر از سایر گروه‌های سنی با بازگشایی سینماها بعد از عید فطر مخالف‌اند. دیدگاه شهروندان در این خصوص بین گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد. در موج پنجم نظر مردم درباره باز شدن مساجد و زیارتگاه‌های تهران در شب‌های قدر (۲۳ تا ۲۷ اردیبهشت) نیز سؤال شده است. نمودار زیر دیدگاه مردم تهران را نشان می‌دهد.

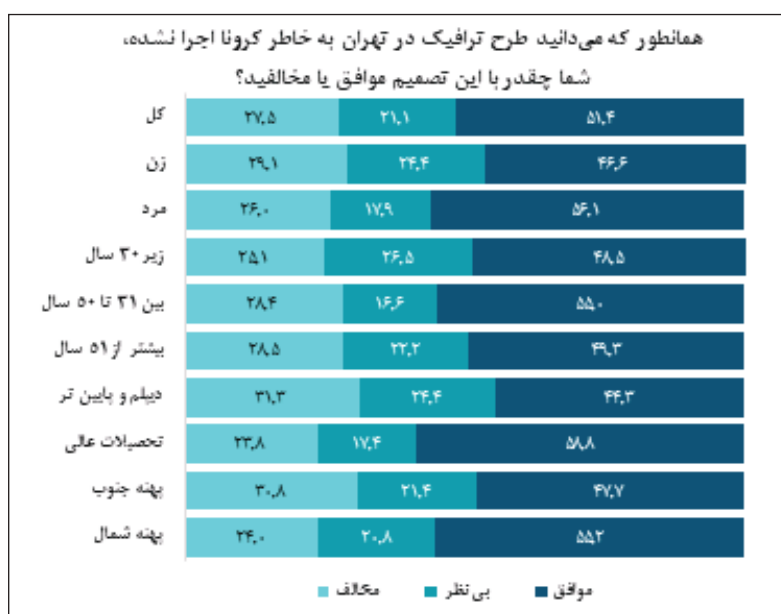

نمودار ۵۳ موافقت با باز شدن مساجد در شب‌های قدر

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود سه‌چهارم شهروندان با باز شدن مساجد و زیارتگاه‌های تهران در شب‌های قدر مخالفانند. دیدگاه شهروندان در خصوص باز شدن مساجد و زیارتگاه‌های تهران در شب‌های قدر در بین زنان و مردان و گروه‌های تحصیلی تفاوت معناداری دارد. مردان بیشتر از زنان و افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دارای تحصیلات دانشگاهی موافق باز شدن مساجد و زیارتگاه‌های تهران در شب‌های قدر هستند. دیدگاه شهروندان این خصوص در بین گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

طرح ترافیک در دوران کرونا

طرح ترافیک هم موضوعات مناقشه برانگیز در تهران در روزهای کروناست. در ابتدای ورود کرونا و با هدف کاهش تردد مردم با مترو اتوبوس اجرای طرح لغو شد. از اردیبهشت‌ماه و با تشدید ترافیک در محدوده مرکزی شهر موضوع اجرای مجدد آن مطرح شد. در این نظرسنجی از مردم درباره درست بودن تصمیم برای اجرا نشدن طرح ترافیک سؤال شد. نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

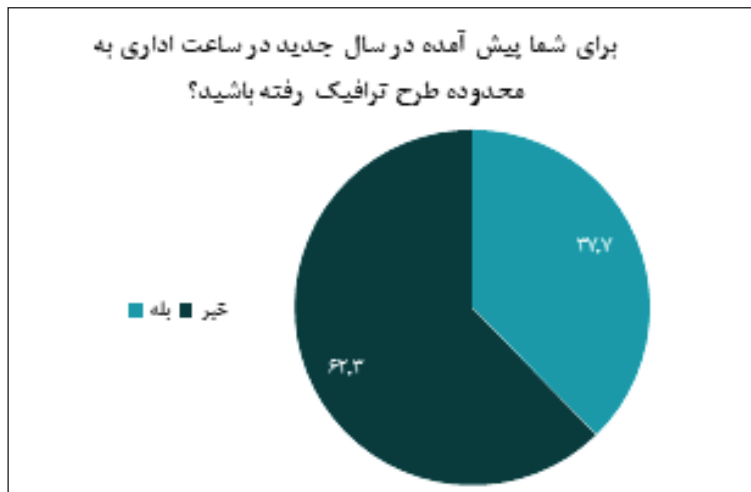

نمودار ۵۴ نظر مردم درباره اجرا نشدن طرح ترافیک در ایام کرونا

نتایج نشان می‌دهد نیمی از شهروندان با اجرا نشدن طرح ترافیک در تهران به خاطر کرونا موافق و ۲۷ درصد مخالف بودند. مردان نسبت به زنان، افراد دارای سن ۳۱ تا ۵۰ بیشتر از سایر گروه‌های سنی، افراد دارای تحصیلات دانشگاهی نسبت به افراد غیردانشگاهی و افراد ساکن در پهنه شمال نسبت به افراد ساکن در پهنه جنوب بیشتر با اجرا نشدن طرح ترافیک در تهران به خاطر کرونا موافق بوده‌اند.

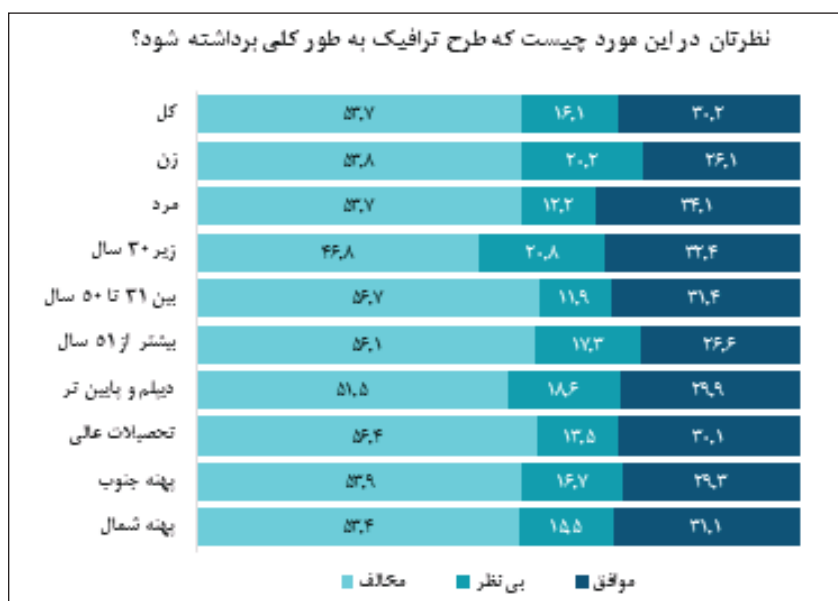
برای درک بهتر نگرش مردم به طرح ترافیک و نظرشان درباره لغو یا اجرای مجدد آن بهتر است

نظر کسانی که وضعیت ترافیکی محدوده مرکزی شهر را در ایام عدم اجرای طرح ترافیک دیده‌اند جداگانه بررسی شود. همان‌طور که در نمودار زیر دیده می‌شود ۳۷,۷ درصد از پاسخگویان در دوران کرونا تجربه حضور در محدوده طرح ترافیک داشته‌اند.

نمودار ۵۵ تجربه حضور در محدوده طرح ترافیک

در بین کسانی که تجربه رفتن به محدوده داشته‌اند، میزان موافقت با اجرا نشدن طرح ترافیک در دوره کرونا ۶۴ درصد است در حالی که برای کسانی که به این محدوده نرفته‌اند میزان موافقت ۴۴ درصد است. در یک سؤال دیگر نظر کلی پاسخگویان در مورد حذف همیشگی طرح ترافیک پرسیده شد. نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

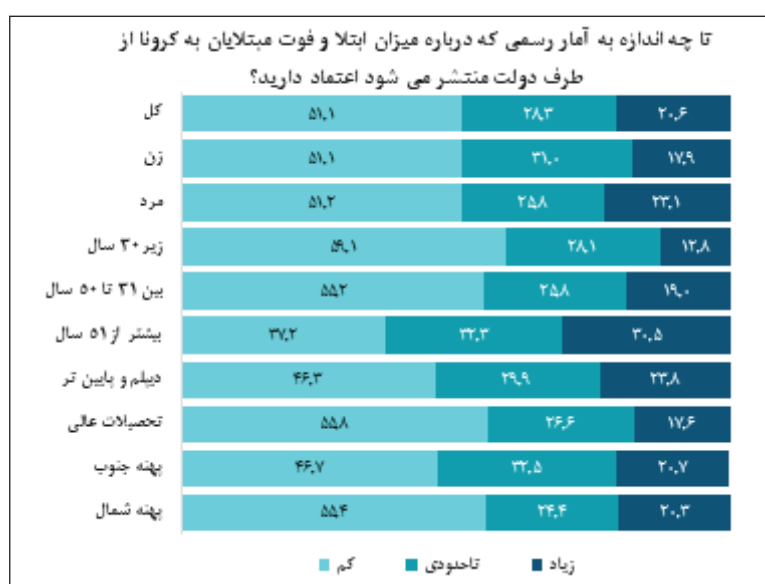

نمودار ۵۶ نظر مردم درباره حذف کامل طرح ترافیک

همان طور که در نمودار بالا دیده می‌شود ۵۳,۷ درصد از شهروندان با طرح ترافیک موافق‌اند و ۳۰ درصد هم خواهان برچیده شدن آن هستند. مردان بیشتر از زنان و جوانان بیشتر از بزرگسالان موافق برداشته شدن همیشگی طرح ترافیک هستند. دیدگاه شهروندان در خصوص برداشته شدن طرح ترافیک در بین گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری ندارد.

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

اعتماد شهروندان به آمار رسمی اعلام‌شده از سوی دولت درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا، در این موج نیز پرسیده شد. نمودار زیر نتایج در این موج را نشان می‌دهد.

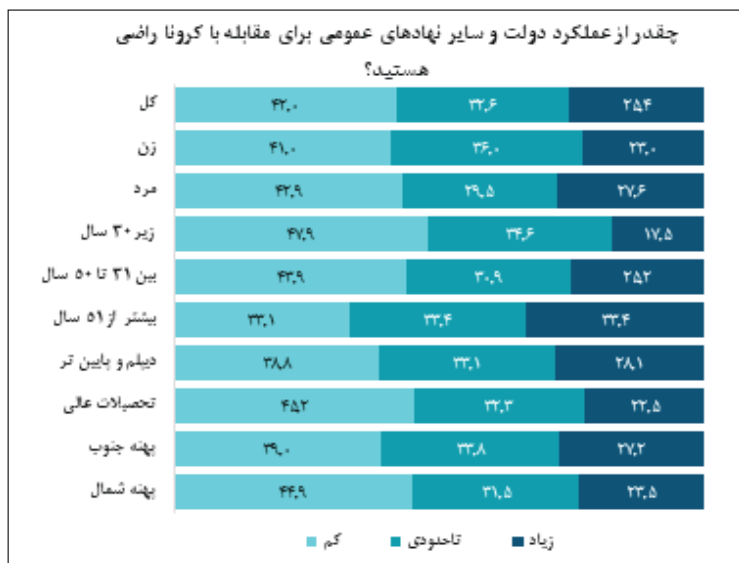

نمودار ۵۷ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا

بر اساس نمودار بالا میزان بی‌اعتمادی به آمار رسمی ۵۱,۱ درصد است که نسبت به موج قبل کاهش نشان می‌دهد. در این موج اعتماد شهروندان در این زمینه بین گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری دارد؛ جوانان کمتر از دیگر گروه‌های سنی و افراد ساکن در پهنه شمال کمتر از افراد ساکن در پهنه جنوب به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارند. اعتماد شهروندان به آمار رسمی اعلام‌شده از سوی دولت درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا در بین زنان و مردان و گروه‌های تحصیلی تفاوت معناداری نداشته است.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

نمودار زیر رضایت شهروندان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی در مقابله با کرونا را در میانه اردیبهشت‌ماه نشان می‌دهد.

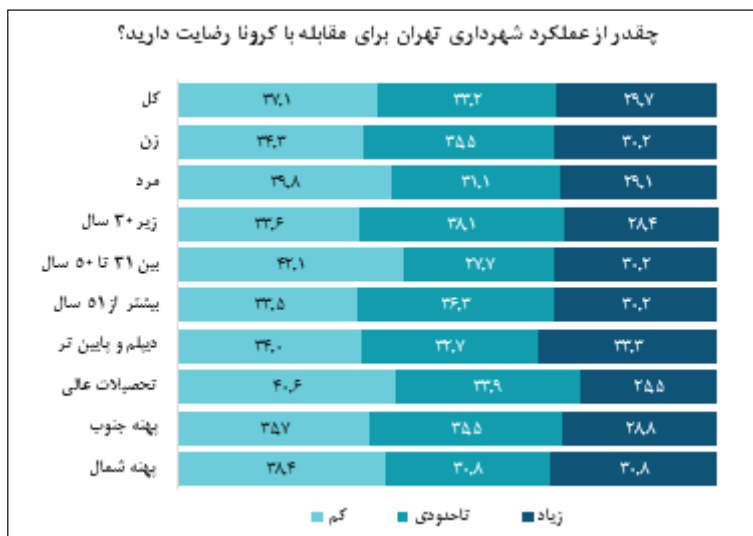

نمودار ۵۸ رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی در مقابله با کرونا

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود یک‌چهارم پاسخگویان رضایت بالایی از اقدامات دولت دارند اما ۴۲ درصد نیز ناراضی‌اند. در مقایسه با موج قبلی نسبت ناراضیان حدود ۱۱ درصد کمتر شده است. جوانان بیشتر از دیگر گروه‌های سنی و افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افراد غیردانشگاهی از عملکرد دولت ناراضی هستند. رضایت شهروندان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا در بین زنان و مردان و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

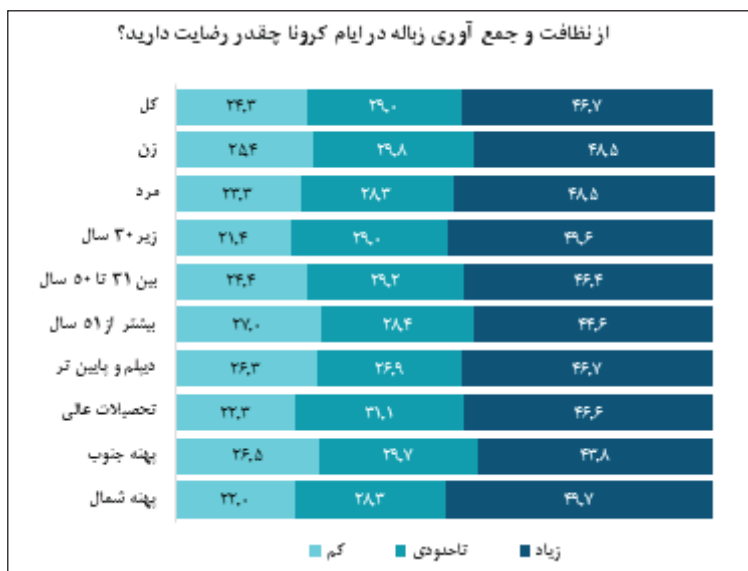
رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا در این موج نیز پرسیده شد. نمودار زیر نتایج را نشان می‌دهد.

نمودار ۵۹ رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری در مقابله با کرونا

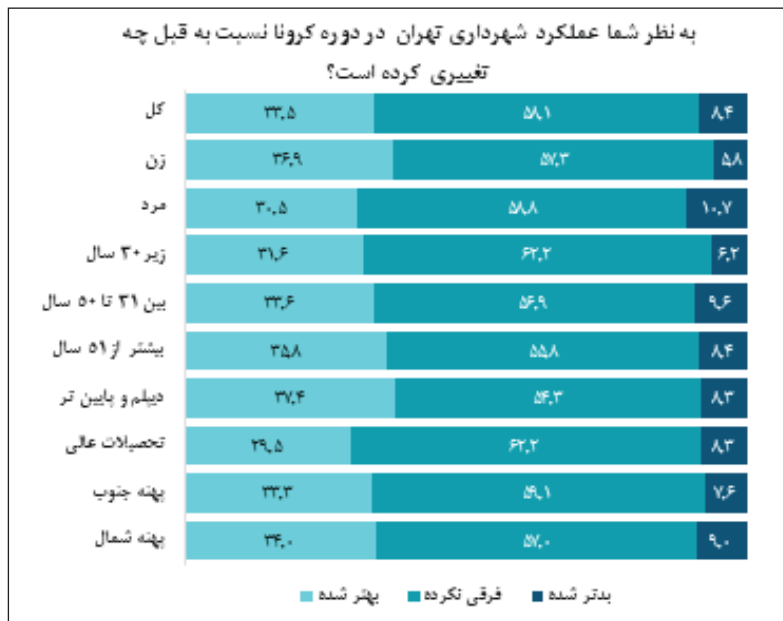
حدود ۳۰ درصد شهروندان رضایتشان از عملکرد شهرداری بالاست و ۳۷ درصد نیز ناراضی‌اند. نسبت به موج قبلی نسبت ناراضیان حدود ۷ درصد کاهش یافته است. میزان رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا در بین تحصیلی تفاوت معناداری دارد؛ افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاهی از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا به میزان زیاد رضایت دارند. میزان رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا در بین گروه‌های مختلف جنسی و سنی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد. در این موج از نظرسنجی علاوه بر سؤال کلی از رضایت از شهروندان عملکرد شهرداری تهران، در چند موضوع مشخص هم نظر آن‌ها در مورد شهرداری سؤال شد. ابتدا از نظافت شهر در ایام کرونا پرسیده شد که نتایج به شرح نمودار زیر است.

نمودار ۶۰ رضایت از عملکرد شهرداری تهران - نظافت و جمع‌آوری زباله

۴۶٫۷ درصد شهروندان رضایتشان از نظافت شهر و جمع‌آوری زباله در ایام کرونا بالاست و یک‌چهارم هم رضایت چندانی ندارند. میزان رضایت شهروندان از نظافت شهر و جمع‌آوری زباله در ایام کرونا در بین گروه‌های مختلف جنسی، سنی و تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری ندارد. در یک سؤال مقایسه‌ای از شهروندان پرسیده شد «به نظر شما عملکرد شهرداری تهران در دوره کرونا نسبت به قبل چه تغییری کرده است؟». پاسخ شهروندان در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۶۱ مقایسه عملکرد شهرداری در دوره کرونا با قبل از آن

بر اساس نمودار بالا تنها ۷,۸ درصد پاسخگویان معتقدند عملکرد شهرداری در دوره کرونا نسبت به قبل بدتر شده است. زنان بیشتر از مردان و افراد دارای تحصیلات غیردانشگاهی بیشتر از افراد دارای تحصیلات عالی معتقدند عملکرد شهرداری تهران در دوره کرونا نسبت به گذشته بهتر شده است. دیدگاه شهروندان در این باره در بین گروه‌های مختلف سنی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج ششم نظرسنجی کرونا در میانه خردادماه اجرا شد. تعداد مرگ ناشی از کرونا تا ۱۳ خرداد به ۷۹۴۲ نفر و کل مبتلایان نیز به ۱۵۷۵۶۲ نفر رسیده بود. در مقیاس جهانی تعداد موارد ابتلا از شش میلیون و دویست هزار نفر گذشته و تعداد موارد مرگ از کرونا به از ۳۷۵ هزار نفر بالاتر رفت. نتایج این موج نشان می‌دهد در مقایسه با ماه‌های پیشین میزان نگرانی جامعه کاهش یافته و مردم کمتر اخبار کرونا را دنبال می‌کنند اما اکثریت مردم تهران با اجباری شدن ماسک در فضاهای عمومی موافق‌اند و از باز شدن اماکن ورزشی استقبال نمی‌کنند. مشخصات نمونه ۱۰۵۵ نفری تحقیق در جدول زیر آمده است.

جدول ۱۸ مشخصات جمعیت شناختی پاسخگویان - موج ششم

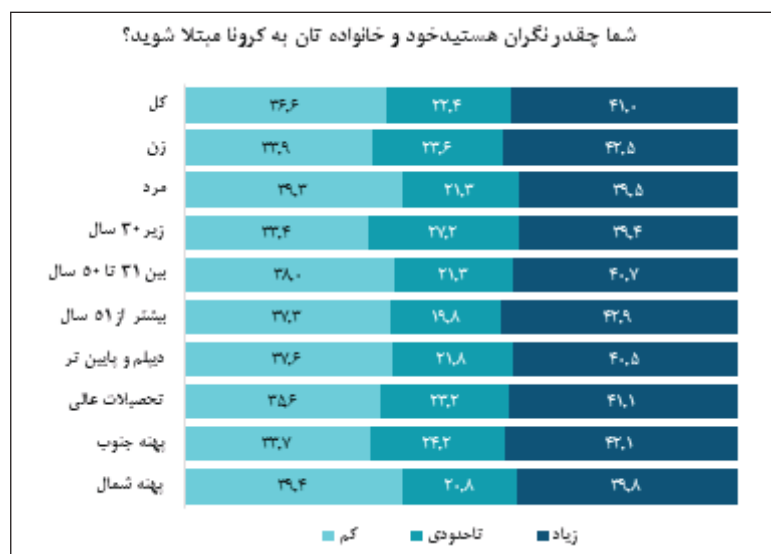
درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۵۰,۳	۵۳۱	مرد	جنس
۴۹,۷	۵۲۴	زن	
۲۴,۰	۲۵۳	۱۸-۲۹ سال	گروه سنی ۱
۴۴,۴	۴۶۸	۳۰-۴۹ سال	
۳۱,۶	۳۳۴	۵۰ و بالاتر	
۴۹,۵	۵۲۲	دیپلم و زیر دیپلم	میزان تحصیلات
۵۰,۵	۵۲۸	تحصیلات عالی	
۰,۵	۵	بی‌پاسخ	
۲۹,۰	۳۰۶	مجرد	وضعیت تأهل
۶۶,۴	۷۰۱	متأهل	
۴,۵	۴۷	بدون همسر(فوت- طلاق)	
۴۸,۹	۵۱۶	پهنه جنوب	مناطق شهر تهران
۵۱,۱	۵۳۹	پهنه شمال	

طبق جدول بالا از کل پاسخگویان ۴۹,۷ درصد زن و ۵۰,۳ درصد مرد بوده‌اند. بررسی بازه سنی پاسخگویان نشان می‌دهد ۲۴ درصد در بازه سنی ۱۸-۲۹ سال، ۴۴,۴ درصد در بازه سنی ۳۰-۴۹ سال و ۳۱,۶ درصد در بازه سنی بالاتر از ۵۰ سال قرار داشتند. میانگین سن شهروندان ۴۱,۹ سال

بوده است. بررسی وضعیت تحصیلی پاسخگویان نشان می‌دهد ۴۹,۵ درصد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم، ۵۰ درصد دارای تحصیلات عالی بوده‌اند. از کل پاسخگویان ۶۶,۴ درصد متأهل، ۲۹ درصد مجرد و ۴,۵ درصد بدون همسر بوده‌اند. ۴۸,۹ درصد از شهروندان در پهنه جنوب و ۵۱,۱ درصد در پهنه شمال ساکن بوده‌اند.

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

سؤال در مورد نگرانی از ابتلا به کرونا در این موج هم تکرار شده است. نتایج در نمودار زیر آمده است.

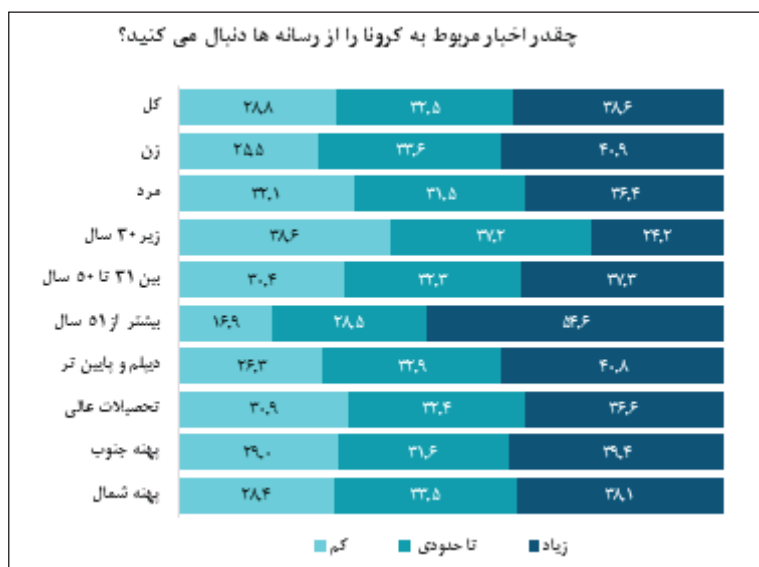

نمودار ۶۲ نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

نسبت کسانی که نگرانی‌شان از ابتلای خود و خانواده به کرونا «زیاد» است به کمترین حد خود از میانه اسفندماه رسیده و اکنون ۴۱ درصد سطح نگرانی‌شان را بالا اعلام کرده‌اند. برای اولین بار در نظرسنجی‌ها میزان نگرانی پاسخگویان از ابتلای خود یا خانواده‌شان به کرونا برحسب گروه‌های جنسی، سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری وجود ندارد. رسانه‌ها و اخبار کرونا

پیگیری اخبار کرونا یکی از شاخص‌هایی است که نشان می‌دهد تا چه اندازه هنوز کرونا مسئله‌ای جدی در افکار عمومی است. برای بررسی میزان پیگیری اخبار مربوط به کرونا توسط شهروندان، در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «چقدر اخبار مربوط به کرونا را از رسانه‌ها پیگیری می‌کنید؟». نتایج در نمودار زیر آمده است.

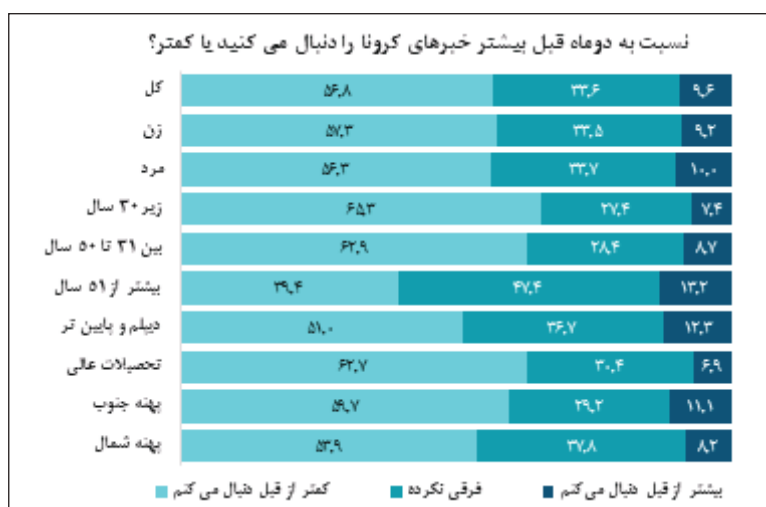
۱. میانگین سن پاسخگویان ۴۱,۹ سال بوده است.

نمودار ۶۳ پیگیری اخبار کرونا در رسانه‌ها

طبق یافته‌های این نظرسنجی، ۳۸،۶ درصد از پاسخگویان به میزان زیادی پیگیر اخبار کرونا هستند اما ۲۸،۸ درصد چندان اخبار مربوط به کرونا را از رسانه‌ها پیگیری نمی‌کنند. میزان پیگیری پاسخگویان از اخبار مربوط به کرونا در رسانه‌ها، در بین گروه‌های مختلف سنی مختلف متفاوت است؛ افراد ۵۱ سال و بالاتر بیشتر از دیگر گروه‌های سنی بیان کرده‌اند اخبار مربوط به کرونا را از رسانه‌ها پیگیری می‌کنند. طبق نتایج به‌دست‌آمده، ارزیابی میزان پیگیری پاسخگویان از اخبار مربوط به کرونا در رسانه‌ها در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معنی‌داری ندارد.

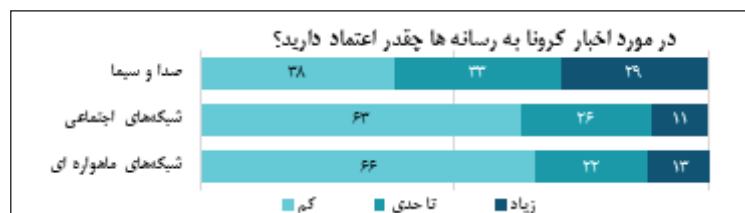
در سؤالی دیگر پرسیده شد «نسبت به یکی دو ماه قبل بیشتر خبرهای کرونا را دنبال می‌کنید یا کمتر؟». نتایج در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۶۴ میزان پیگیری اخبار نسبت به ماه‌های گذشته

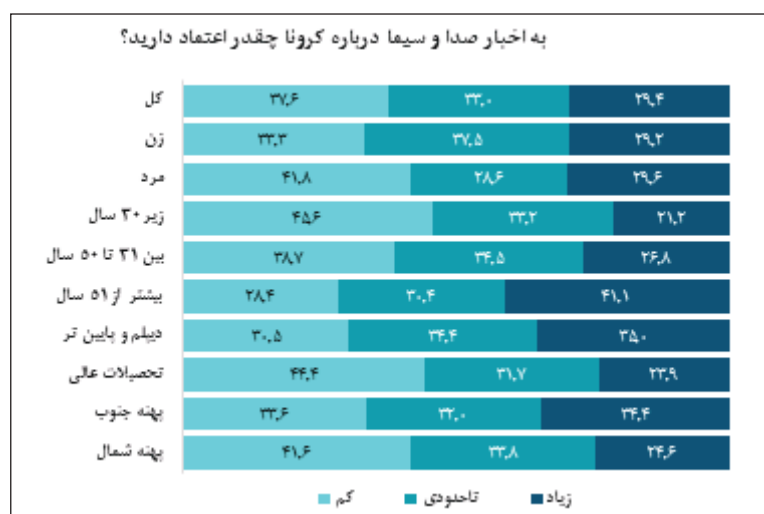
مطابق نمودار بالا ۵۶٫۸ درصد از پاسخگویان گفته‌اند کمتر از یکی دو ماه قبل خبرهای مربوط به کرونا را دنبال می‌کنند و در مقابل تنها ۹٫۶ درصد بیان کرده‌اند بیشتر از قبل خبرهای مربوط به کرونا را دنبال می‌کنند. پیگیری خبرهای مربوط به کرونا نسبت به یکی دو ماه قبل در بین گروه‌های مختلف سنی و تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری دارد؛ جوانان نسبت به بزرگسالان، افراد دانشگاهی نسبت به افراد غیردانشگاهی و افراد ساکن در پهنه جنوب نسبت به افراد ساکن در پهنه شمال کمتر از قبل اخبار مربوط به کرونا را دنبال می‌کنند. پیگیری پاسخگویان از اخبار مربوط به کرونا نسبت به یکی و دو ماه قبل در بین زنان و مردان تفاوت معناداری ندارد.

میزان اعتماد به رسانه‌ها در مورد اخبار کرونا در این موج مورد توجه قرار گرفت و اعتماد مردم به سه منبع اصلی خبری یعنی صداوسیما، شبکه‌های اجتماعی و تلویزیون‌های ماهواره‌ای پرسیده شد. نتایج در نمودارهای زیر آمده است.

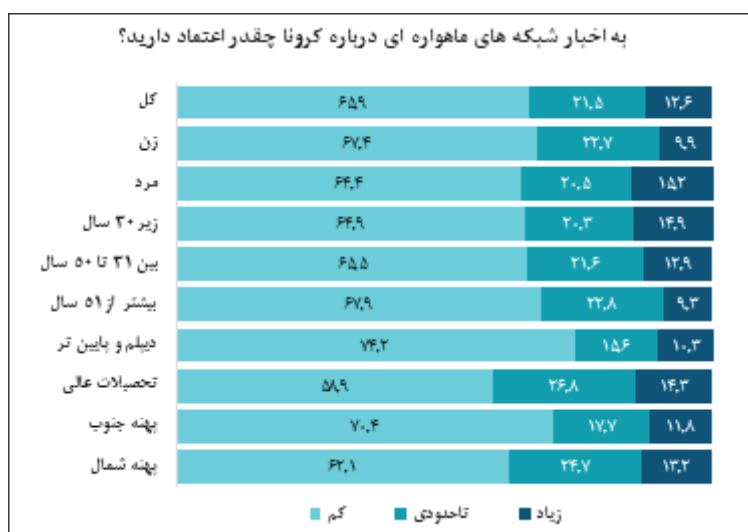
نمودار ۶۵ مقایسه اعتماد به رسانه‌ها

مطابق نمودار بالا، ۲۹ درصد از پاسخگویان به صداوسیما اعتماد دارند که بیشتر از دو منبع دیگر است اما در کل اعتماد چندانی به این رسانه‌ها وجود ندارد. در ادامه اعتماد به هر یک این رسانه‌ها به تفکیک بررسی می‌شود.

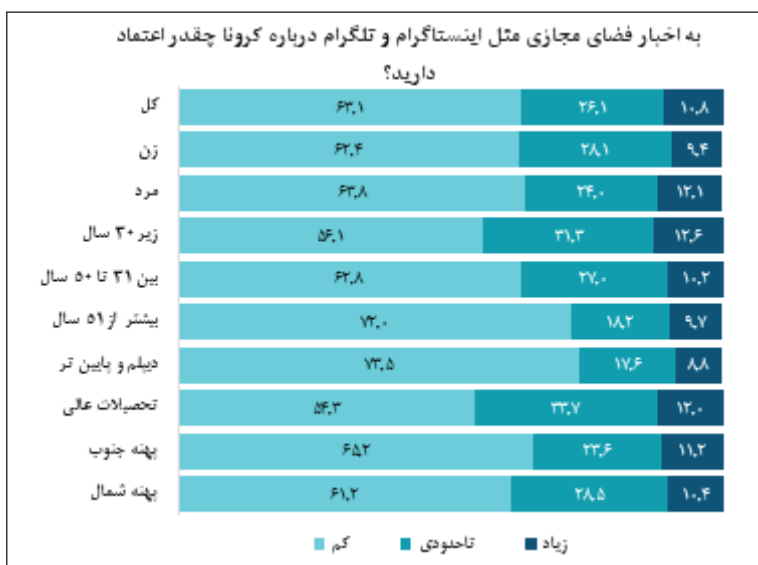
نمودار ۶۶ اعتماد به اخبار کرونا در صداوسیما

بر اساس نمودار حدود ۳۰ درصد از پاسخگویان به اخبار منتشرشده در مورد کرونا در صداوسیما اعتماد زیادی دارند. اعتماد پاسخگویان به اخبار مربوط به کرونا در صداوسیما در بین زنان و مردان، گروه‌های مختلف سنی و تحصیلی و پهنه محل سکونت تفاوت معناداری دارد؛ مردان نسبت به زنان، جوانان نسبت به دیگر گروه‌های سنی، افراد دانشگاهی نسبت به افراد غیردانشگاهی و ساکنان پهنه شمال نسبت به ساکنان پهنه جنوب اعتماد کمتری به اخبار مربوط به کرونا در صداوسیما دارند.

نمودار ۶۷ اعتماد به اخبار کرونا در شبکه‌های اجتماعی

میزان اعتماد به اخبار کرونا در شبکه‌های اجتماعی مانند اینستاگرام و تلگرام پایین‌تر از صداوسیما بوده و تنها حدود ۱۱ درصد اعتمادشان به این رسانه‌ها بالاست. اعتماد پاسخگویان به اخبار مربوط به کرونا در رسانه‌های اجتماعی در بین گروه‌های مختلف سنی و تحصیلی تفاوت معناداری دارد؛ میزان اعتماد گروه سنی ۵۰ سال به بالا و کسانی که تحصیلات دانشگاهی ندارند به اخبار کرونا در تلگرام و اینستاگرام کمتر از دیگر گروه‌های سنی و تحصیلی است. این اعتماد در بین گروه‌های جنسی و پهنه محل سکونت افراد تفاوت معناداری ندارد.

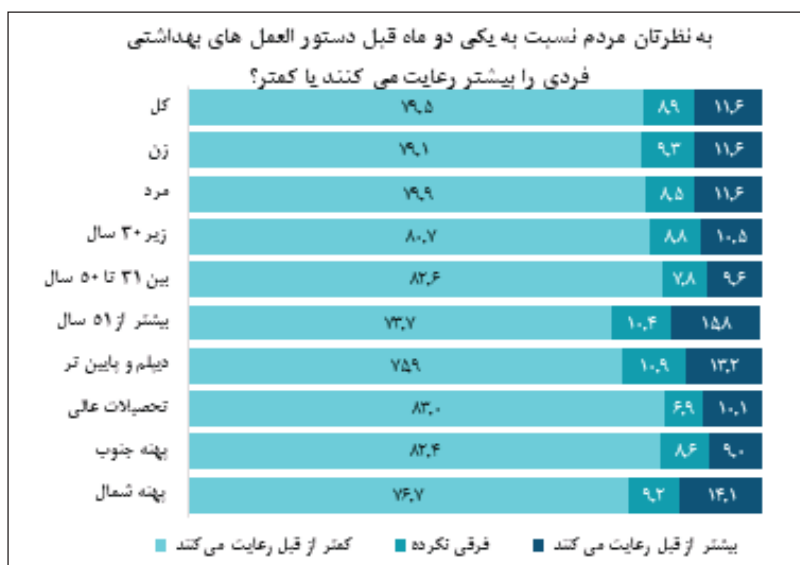

نمودار ۶۸ اعتماد به اخبار کرونا در شبکه‌های ماهواره‌ای

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود ۶۶ درصد از پاسخگویان نسبت به اخبار کرونا در شبکه‌های ماهواره‌ای بی‌اعتمادند. اعتماد پاسخگویان به اخبار مربوط به کرونا در شبکه‌های ماهواره‌ای در بین گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت شهروندان تفاوت معناداری دارد؛ افراد غیردانشگاهی کمتر از افراد دانشگاهی و افراد ساکن در پهنه جنوب کمتر از افراد ساکن در پهنه شمال به اخبار مربوط به کرونا در شبکه‌های ماهواره‌ای اعتماد دارند. اعتماد پاسخگویان به اخبار مربوط به کرونا در شبکه‌های ماهواره‌ای در بین زنان و مردان و گروه‌های مختلف سنی تفاوت معناداری ندارد.

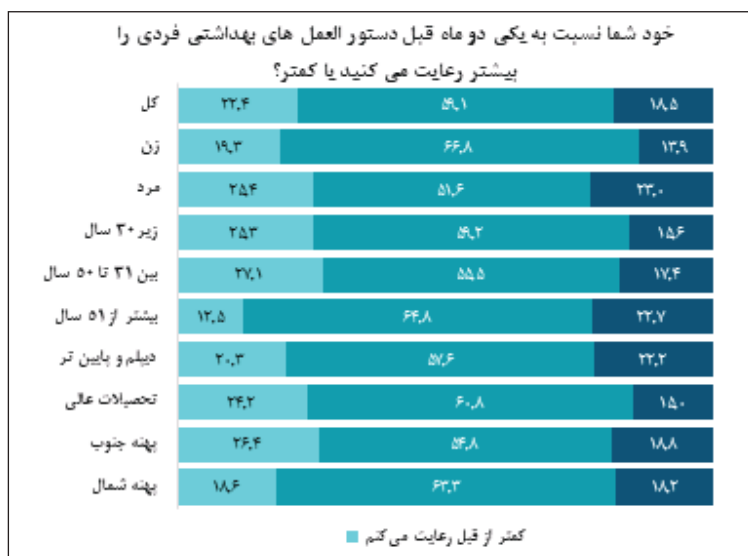
رعایت دستورالعمل‌های بهداشت فردی

در موج قبل از افراد سؤال شد آیا به رعایت دستورالعمل‌ها و پروتکل‌های بهداشتی پای بند هستند که اکثریت خود را مقید می‌دانستند. در این موج در یک صورت‌بندی متفاوت از شهروندان پرسیده شد «به نظرتان مردم نسبت به یکی دو ماه قبل دستورالعمل‌های بهداشتی فردی مثل شستن دست و زدن ماسک را بیشتر رعایت می‌کنند یا کمتر؟». نمودار زیر نتایج ارزیابی را نشان می‌دهد.

نمودار ۶۹ میزان رعایت دستورالعمل های بهداشتی نسبت به ماه های قبل

همان طور که در نمودار دیده می شود ۷۹,۵ درصد از پاسخگویان معتقدند که مردم نسبت به یکی دو ماه قبل دستورالعمل های بهداشتی فردی مثل شستن دست و زدن ماسک را کمتر رعایت می کنند. افراد دارای سن بین ۳۱ تا ۵۰ سال نسبت به سایر گروه های سنی، افراد دارای تحصیلات دانشگاهی نسبت به افراد دارای تحصیلات غیردانشگاهی و افراد ساکن در پهنه جنوب نسبت به افراد ساکن در پهنه شمال گمان می کنند رعایت دستورالعمل های بهداشتی توسط مردم نسبت به یکی دو ماه قبل کم شده است. زنان و مردان ارزیابی متفاوتی در این زمینه نداشته اند. در ادامه از پاسخگویان پرسیده شد «خود شما چطور؟ نسبت به یکی دو ماه قبل بیشتر رعایت می کنید یا کمتر؟» نمودار زیر نتایج ارزیابی را نشان می دهد.

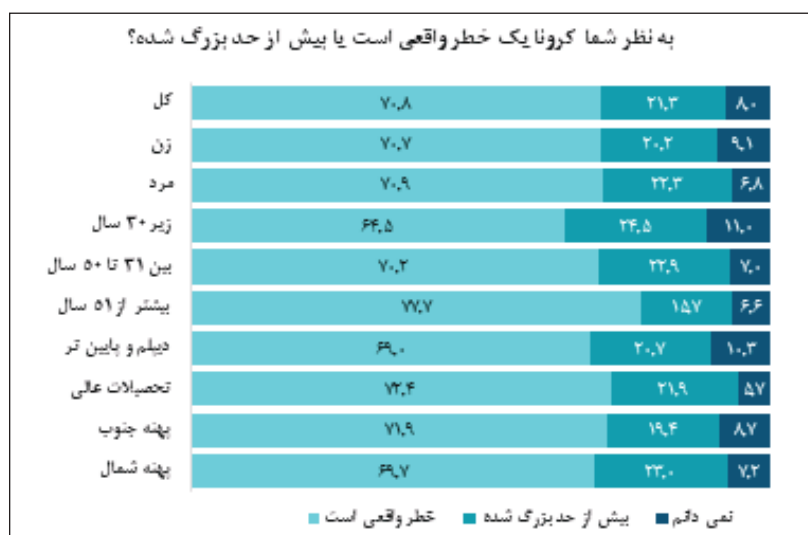
نمودار ۷۰ میزان رعایت دستورالعمل های بهداشتی فردی نسبت به ماه های قبل

وقتی از افراد در مورد خودشان سؤال می‌شود نوع ارزیابی آن‌ها متفاوت است؛ نزدیک به شصت درصد از پاسخگویان اعلام کرده‌اند توجه آن‌ها به رعایت دستورالعمل‌های بهداشت فردی مثل شستن دست و زدن ماسک نسبت به یکی دو ماه قبل فرقی نکرده است. میزان رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی توسط بزرگ‌ترها نسبت به جوان‌ترها، و افراد دارای تحصیلات غیردانشگاهی نسبت به افراد دارای تحصیلات دانشگاهی نسبت به یکی دو ماه قبل بیشتر شده است.

کرونا؛ خطر واقعی یا بزرگنمایی

در موج چهارم از مردم سؤال شد تا چه اندازه کرونا را خطری جدی می‌دانند. در این موج این سؤال دوباره تکرار شد. نمودار زیر نتایج ارزیابی را نشان می‌دهد.

نمودار ۷۱ نگرش به کرونا به‌مثابه خطر واقعی یا موضوعی بزرگنمایی شده

مطابق نمودار بالا، ۷۰٫۷ درصد از پاسخگویان کرونا را یک خطر واقعی می‌دانند که با نتایج موج چهارم تفاوت چندانی ندارد که در آن ۷۶ درصد کرونا را یک خطر واقعی می‌دانستند. ۲۰ درصد از پاسخگویان هم کرونا را امری بزرگنمایی شده می‌دانند. نظر پاسخگویان در خصوص واقعی بودن خطر بیماری کرونا در بین گروه‌های مختلف سنی متفاوت است؛ افراد ۵۱ سال و بالاتر بیشتر از دیگر گروه‌های سنی آن را خطری واقعی دانسته‌اند. همچنین طبق نتایج به‌دست‌آمده، ارزیابی پاسخگویان در خصوص خطر بیماری کرونا در بین زنان و مردان، گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

اثرات کرونا بر زندگی مردم

اثرات اجتماعی-اقتصادی کرونا زندگی بسیاری از انسانها را دگرگون کرده است؛ کاهش درآمد، ازدست دادن شغل، ایجاد استرس، اضطراب، کاهش روابط اجتماعی و ... از جمله تاثیرات کرونا

بر زندگی مردم بشمار می آید. برای شناخت بهتر اثرات کرونا در یک سؤال باز از پاسخگویان پرسیده شد «برخی معتقدند کرونا فقط یک بیماری ساده نبود و زندگی ما را از این به بعد تغییر می دهد. به نظر شما کرونا چه اثراتی بر زندگی ما می گذارد؟» این سؤال به صورت باز و بدون گزینه مطرح شده بود. جدول زیر نتایج را نشان می دهد.

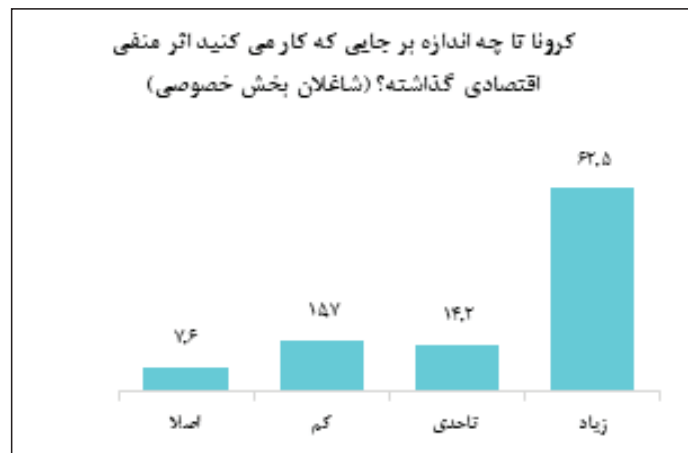
جدول ۱۹ مهم ترین اثرات کرونا بر زندگی مردم

درصد ۹	فراوانی	اثرات کرونا بر زندگی
۳۹,۰	۴۱۲	رکود اقتصادی (ضعیف شدن اقتصاد خانواده و سخت شدن زندگی، کم شدن درآمد، گرانی، از دست دادن شغل و مشکلات کار و بیکاری)
۲۷,۰	۲۸۵	مشکلات در روابط اجتماعی (کم شدن معاشرت ها و محدودیت در رفت و آمدها، تغییر ارتباطات و روابط اجتماعی، تغییر در رفتارهای اجتماعی، تغییر در سیستم زندگی، بیشتر شدن فاصله ها)
۱۹,۶	۲۰۷	بالا رفتن سطح بهداشت
۱۳,۸	۱۴۶	ایجاد مشکلات روحی و روانی، افسردگی، استرس و ترس
۲,۳	۲۴	کم شدن تفریحات و مسافرت
۴,۱	۴۳	اثر خاصی ندارد
۲۱,۶	۲۲۸	سایر ^۱

طبق جدول بالا، ۳۹ درصد از پاسخگویان رکود اقتصادی (ضعیف شدن اقتصاد خانواده و سخت شدن زندگی، کم شدن درآمد، گرانی، از دست دادن شغل و مشکلات کار و بیکاری)، ۲۷ درصد مشکلات در روابط اجتماعی (کم شدن معاشرت ها و محدودیت در رفت و آمدها، تغییر ارتباطات و روابط اجتماعی، تغییر در رفتارهای اجتماعی، تغییر در سیستم زندگی، بیشتر شدن فاصله ها)، ۱۹,۶ درصد بالا رفتن سطح بهداشت، ۱۳,۸ درصد ایجاد مشکلات روحی و روانی، افسردگی، استرس و ترس و ۲,۳ درصد از پاسخگویان کم شدن تفریحات و مسافرت را اثرات کرونا بر زندگی می دانند. ۴,۱ درصد بیان کرده اند کرونا اثر خاصی بر روی زندگی ندارد. ۲۱,۶ درصد به سایر موارد اشاره کرده اند.

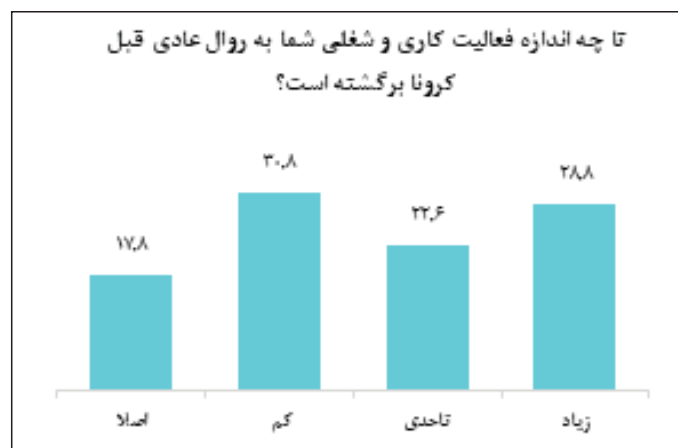
کرونا و پیامدهای اقتصادی آن برای کسب و کارها

با آنکه محدودیت در فعالیتهای اقتصادی تا حد زیادی کاهش یافت اما اثرات کرونا بر کسب و کارها بسیار عمیق تر بوده و حتی با گذشت زمان هنوز هم بسیاری مشاغل به ویژه در بخش خصوصی به وضعیت عادی برنگشته اند. در این موج ۳۱ درصد از پاسخگویان، شاغل بخش خصوصی بودند. از آن ها پرسیده شد «کرونا تا چه اندازه در جایی که کار می کنید اثر منفی اقتصادی داشته است؟». نمودار زیر نتایج را نشان می دهد.

نمودار ۷۲ اثر اقتصادی کرونا بر کسب و کارها

بر اساس نتایج به دست آمده، ۶۲,۵ درصد از پاسخگویان اثر منفی اقتصادی بر کسب و کاری که در آن فعال هستند را زیاد ارزیابی کرده اند. در ادامه از کلیه شاغلان اعم از دولتی و خصوصی که حدود ۴۰ درصد از نمونه را تشکیل می دهند پرسیده شده «تا چه اندازه فعالیت کاری و شغلی شما به روال عادی قبل از کرونا برگشته است؟». نمودار زیر نتایج را نشان می دهد.

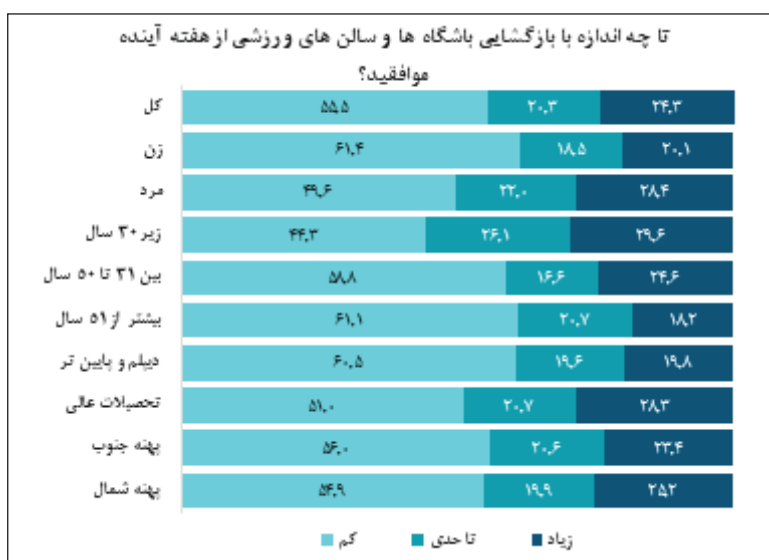
نمودار ۷۳ بازگشت روال کاری به حالت عادی

بر اساس نتایج به دست آمده، در کمتر از یک سوم از شاغلان فعالیت های کاری و شغلی تا حد زیادی به روال عادی قبل از کرونا برگشته است.

۱. در بین گزینه های سایر مواردی چون زیاد شدن مرگ و میر، بیشتر شدن دور کاری، ارتباط بیشتر با خانواده، دگرگون شدن همه از نظر معنوی و ... بیشترین فراوانی را داشته اند.

بازگشایی باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی

شیوع ویروس کرونا باعث تعطیلی بسیاری از مجموعه‌ها، اماکن و باشگاه‌های ورزشی شده و تا زمان اجرای موج ششم هم مجوز بازگشایی به آن‌ها داده نشده بود. با توجه به اینکه قرار بود در این مورد تصمیم‌گیری شود در سؤالی از پاسخگویان پرسیده شد «تا چه اندازه با بازگشایی باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی از هفته آینده موافقت می‌کنید؟». نتایج در نمودار زیر آمده است.

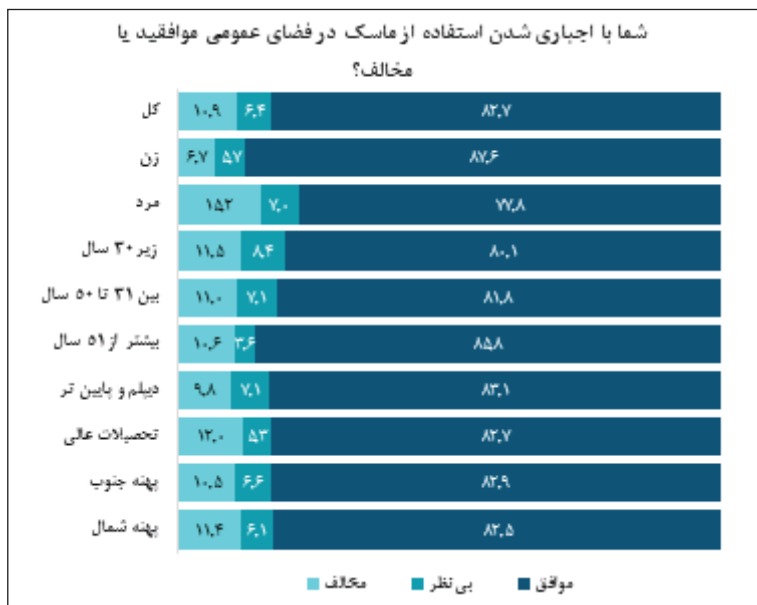

نمودار موافقت با بازگشایی اماکن ورزشی

مخالفان بازگشایی اماکن عمومی هنوز هم در اکثریت هستند و مطابق نمودار بالا، ۵۵.۵ درصد از پاسخگویان با بازگشایی باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی از هفته آینده مخالفانند. دیدگاه پاسخگویان در بازگشایی این مکان‌ها از هفته آینده در بین زنان و مردان، گروه‌های مختلف سنی و تحصیلی تفاوت معناداری دارد. زنان بیشتر از مردان، افراد ۵۱ سال و بالاتر بیشتر از دیگر گروه‌های سنی و افراد غیردانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاهی با بازگشایی باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی از هفته آینده مخالفانند. دیدگاه پاسخگویان در خصوص بازگشایی باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی از هفته آینده در بین پهنه محل سکونت تفاوت معناداری ندارد.

اجباری شدن ماسک در فضاهای عمومی برای همه

با توجه به نگرانی‌ها از آغاز موج دوم کرونا برخی معتقد بودند برای جلوگیری از شیوع بیماری کرونا، استفاده از ماسک باید در فضاهای عمومی از جمله در وسایل حمل‌ونقل عمومی اجباری شود. برای سنجش دیدگاه مردم در این باره در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «نظرتان چیست استفاده از ماسک در فضاهای عمومی برای همه افراد اجباری شود؟». نتایج در نمودار زیر آمده است.

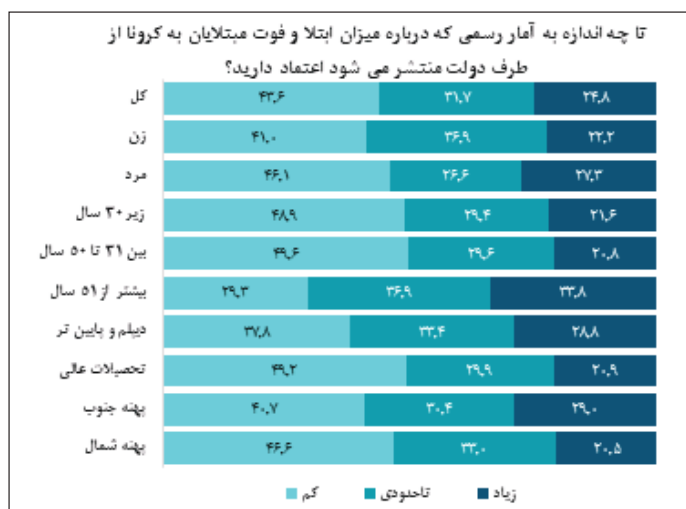

نمودار ۷۵ نظر شهروندان درباره اجباری شدن ماسک

بر اساس داده‌های نمودار بالا، ۸۲,۷ درصد از پاسخگویان با اجباری شدن ماسک در فضاهای عمومی برای همه موافق و تنها ۱۱ درصد مخالف‌اند. دیدگاه پاسخگویان در خصوص اجباری شدن ماسک در فضاهای عمومی برای همه در بین زنان و مردان متفاوت است؛ زنان بیشتر از مردان با اجباری شدن ماسک در فضاهای عمومی برای همه موافق‌اند. دیدگاه پاسخگویان در خصوص اجباری شدن ماسک در فضاهای عمومی برای همه در بین گروه‌های مختلف سنی، تحصیلی و محل سکونت آنان تفاوت معناداری ندارد.

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا از سؤالات ثابت شش موج نظرسنجی کرونا بوده است. میزان اعتماد مردم به آمار در میانه خرداد در نمودار زیر نشان داده شده است.

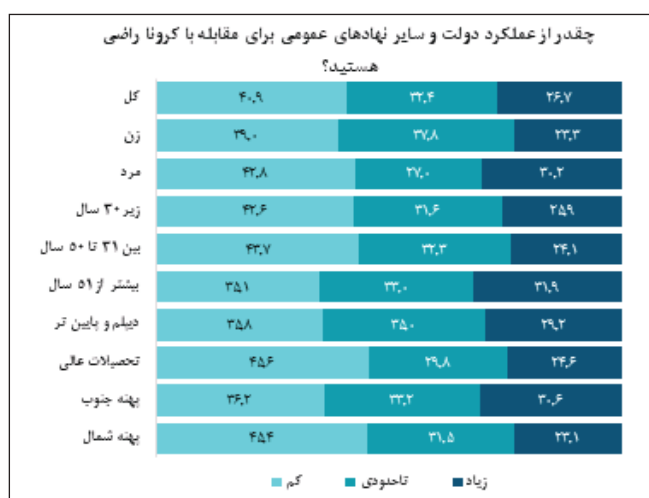

نمودار ۷۶ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا

۴۳٫۶ درصد پاسخگویان اعتماد چندانی به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا ندارند که البته نسبت به موج قبل حدود ۸ درصد کاهش یافته است. اعتماد پاسخگویان در این زمینه در بین گروه‌های مختلف سنی و تحصیلی و پهنه محل سکونت متفاوت است؛ مسن‌ترها بیش‌تر از جوانان، افراد فاقد تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افراد دانشگاه‌رفته و ساکنان پهنه جنوب بیشتر از ساکنان پهنه شمال به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارند. تفاوت معناداری بین زنان و مردان در این زمینه وجود ندارد.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

همچون موج‌های قبلی برای بررسی میزان رضایت پاسخگویان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا، در سؤالی از آن‌ها پرسیده شد «در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟». نتایج در نمودار زیر آمده است.

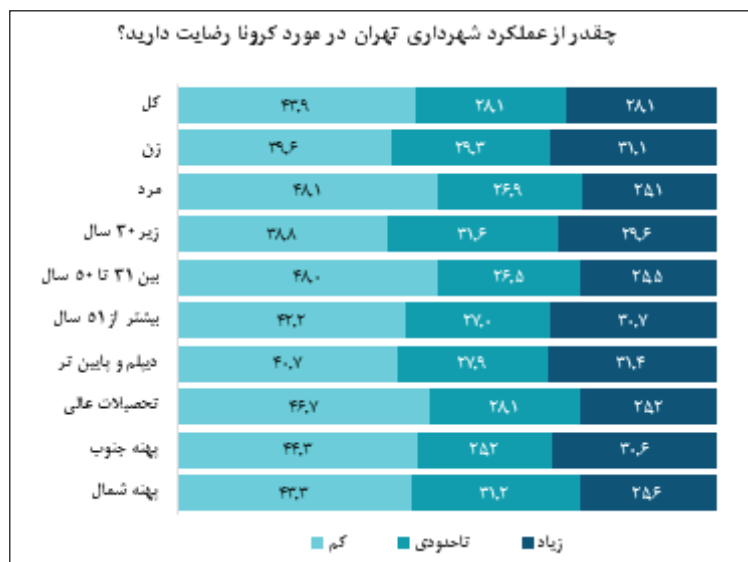

نمودار ۷۷ رضایت از عملکرد دولت و نهادهای عمومی

۴۰٫۹ درصد از پاسخگویان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا رضایت ندارند که نسبت به موج قبل تفاوت چندانی ندارد. رضایت پاسخگویان از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا در بین گروه‌های مختلف تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان متفاوت است؛ افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از افرادی که تحصیلات دانشگاهی ندارند و افراد ساکن در پهنه شمال بیشتر از افراد ساکن در پهنه جنوب از عملکرد دولت ناراضی هستند. رضایت پاسخگویان در این زمینه در بین گروه‌های جنسی و سنی تفاوت معناداری وجود ندارد.

رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

رضایت شهروندان از اقدامات شهرداری تهران برای مقابله با گسترش شیوع کرونا در شهر در این موج هم پرسیده شده است. نتایج در جدول زیر آمده است.

نمودار ۷۸ رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با کرونا

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود ۲۸٫۱ درصد از شهروندان رضایتشان از عملکرد شهرداری بالا بوده است که تفاوت چندانی با موج قبل ندارد؛ اما نسبت کسانی که از شهرداری ناراضی‌اند از ۳۷ به ۴۳ درصد افزایش یافته است. این روند برخلاف موج‌های قبلی است زیرا روند تغییر رضایت از عملکرد شهرداری تهران با رضایت از دولت مشابه در موج‌های قبلی مشابه بود اما در اینجا با اینکه ناراضی‌تری از دولت تغییر چندانی نکرده اما ناراضی‌تری از شهرداری افزوده شده است. زنان بیش از مردان از عملکرد شهرداری رضایت دارند اما در بین گروه‌های سنی، تحصیلی و پهنه محل سکونت آنان تفاوت معنادار نیست.

موج هفتم

۱۲ تا ۱۶ مردادماه ۱۳۹۹

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج هفتم نظرسنجی کرونا با فاصله‌ای دو ماهه از موج قبلی اجرا شد. در میانه خرداد به نظر می‌رسید وضعیت در مسیر مهار شدن است اما با شروع تابستان به تدریج کرونا مجدداً اوج گرفت و در مرداد ماه آمار مرگ‌ومیر روزانه حتی از فروردین ماه بیشتر شد. در پیش بودن کنکور سراسری و مراسم ماه محرم دو موضوعی بود که با توجه به احتمال گسترش بیشتر کرونا مسئله روز بود. تا ۱۶ مرداد تعداد کل فوت از کرونا در آمار رسمی به عدد حدود ۱۸ هزار نفر رسید. در چنین شرایطی موج هفتم با نمونه ۱۰۸۰ نفر در تهران و بصورت تلفنی اجرا شد. مشخصات نمونه تحقیق در زیر آمده است.

جدول ۲۰ مشخصات جمعیت‌شناختی پاسخگویان - موج هفتم

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای
۴۹,۵	۵۳۵	مرد
۵۰,۵	۵۴۵	زن
۲۲,۷	۲۴۵	۱۸ - ۲۹ سال
۴۶,۷	۵۰۴	۳۰ - ۴۹ سال
۳۰,۶	۳۳۱	۵۰ و بالاتر
۴۸,۶	۵۲۵	دیپلم و زیر دیپلم
۵۰,۹	۵۵۰	تحصیلات عالی
۰,۵	۵	بی‌پاسخ
۲۷,۳	۲۹۵	مجرد
۶۷,۴	۷۲۸	متاهل
۵,۳	۵۷	بدون همسر (فوت - طلاق)
۵۰,۴	۵۴۴	پهنه جنوب
۴۹,۶	۵۳۶	پهنه شمال

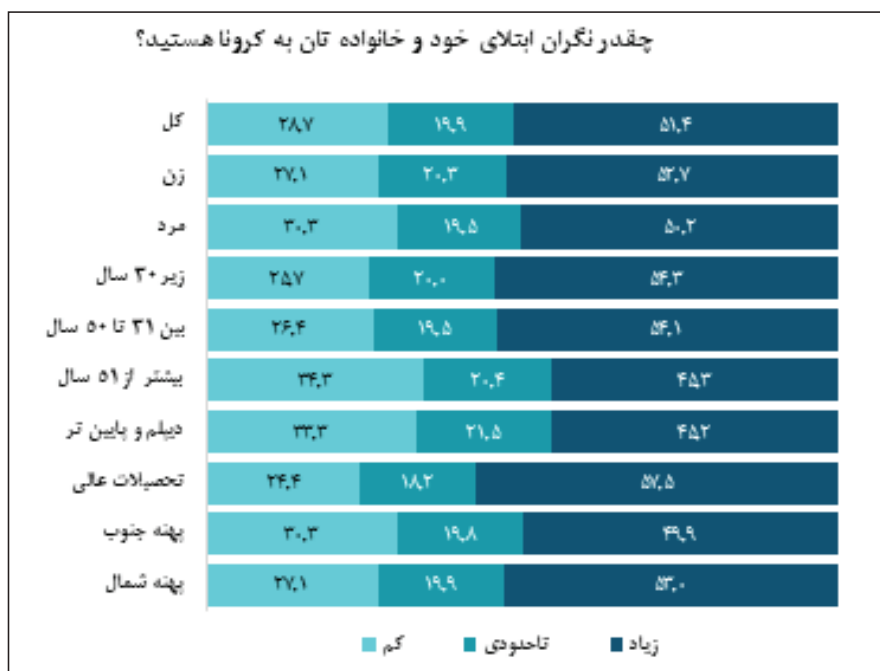
همان‌طور که در جدول بالا دیده می‌شود نسبت جنسی در این موج نیز رعایت شده و نیمی از پاسخگویان زن و نیمی مرد هستند. در این نمونه همچون موج‌های قبلی نیمی از پاسخگویان تحصیلات عالی دارند. بر اساس نتایج سرشماری ۱۳۹۵ تعداد افراد با مدرک تحصیلی بالاتر از

دیپلم در شهر تهران حدود ۴۰ درصد است. در نتیجه به نظر می‌رسد تعداد این گروه در نمونه تحقیق بیش از سهم آن‌ها در جامعه آماری است. یک دلیل احتمالا این است که در سرشماری آخرین مدرک تحصیلی ثبت می‌شود و دانشجویان مقطع کارشناسی به مثابه فرد با مدرک دیپلم در آمار قرار می‌گیرند. در حالی که در نظرسنجی این افراد با توجه به مقطع تحصیلی گروه‌بندی می‌شوند. برای بررسی این موضوع در این موج تعداد سال تحصیل نیز پرسیده شد. بر اساس تعداد سال‌های تحصیل ۵۹ درصد از پاسخگویان کمتر از ۱۳ سال هستند که نشان می‌دهد با لحاظ کردن دانشجویان کارشناسی در آمار مدرک دیپلم، تا حد زیادی ترکیب تحصیلی در نمونه با جامعه آماری نزدیک است.

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

در موج قبلی نگرانی از ابتلا به کرونا به کمترین میزان خود از زمان شیوع رسیده بود. در این موج با توجه به گسترش مجدد بیماری این سؤال مجدد پرسیده شد که نتیجه آن در نمودار زیر آمده است.

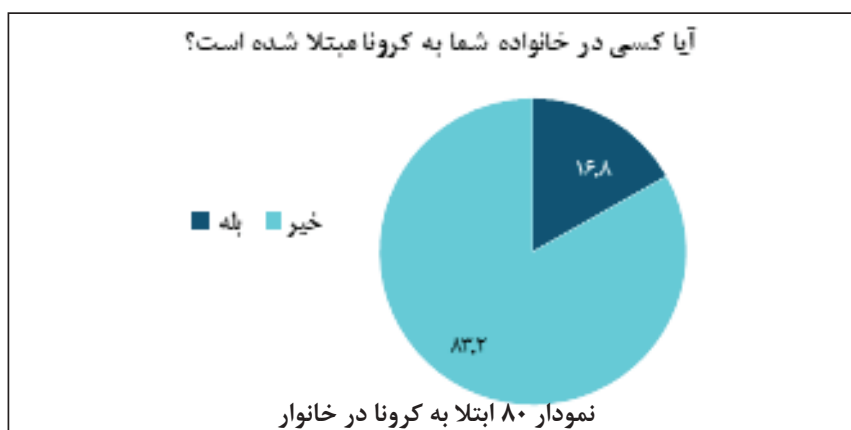

نمودار ۷۹ نگرانی از ابتلای خود و خانواده به کرونا

مطابق نمودار نسبت کسانی که نگرانی‌شان از ابتلا بالاست به ۵۱ درصد رسیده که نسبت به موج قبل ده درصد افزایش نشان می‌دهد. از نظر میزان نگرانی به ابتلا میان زنان و مردان تفاوت معنادار نیست اما افراد زیر ۳۰ سال نسبت به مسن‌ترها و افراد با تحصیلات عالی نسبت به سایرین بیشتر نگران ابتلا به کرونا هستند.

ابتلای اعضای خانواده به کرونا

در موج سوم در میانه فروردین از افراد سؤال شده آیا در خانواده‌شان کسی هست که به کرونا مبتلا شده باشد. در آن مقطع ۳,۵ درصد از پاسخگویان به این پرسش پاسخ مثبت دادند. به فاصله چهار ماه در این موج این سؤال دوباره پرسیده شده که نتایج آن در نمودار زیر آمده است.

۱۶,۸ درصد از پاسخگویان یعنی تقریباً پنج برابر فروردین ماه گفته‌اند کسی در خانواده‌شان به کرونا مبتلا شده است. در اواسط فروردین آمار کل مبتلایان در ایران حدود ۶۰ هزار نفر بود که در میانه مرداد به حدود ۳۱۵ هزار نفر رسید. در نتیجه روند افزایش در آمار رسمی و نظرسنجی تهران تقریباً مشابه است.

چشم‌انداز مهار کرونا

به منظور شناخت ارزیابی مردم از آینده از پاسخگویان سؤال شد تصور می‌کنند چه زمانی کرونا مهار می‌شود و زندگی به حالت عادی بازمی‌گردد. نتیجه در جدول زیر آمده است.

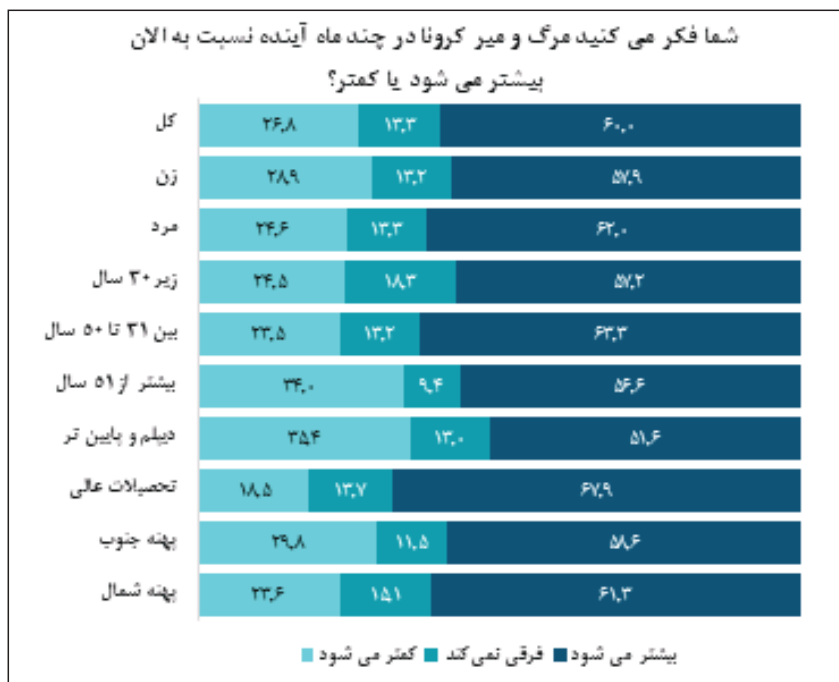
جدول ۲۱ چشم‌انداز مهار کرونا و بازگشت به زندگی عادی

زمان مهار کرونا	فراوانی	درصد
تا پایان تابستان	۴۳	۴,۰
تا پایان پاییز	۶۴	۵,۹
تا پایان زمستان	۸۲	۷,۶
سال آینده به بعد	۶۴۳	۵۹,۵
نمی‌دانم	۲۴۸	۲۳,۰
جمع	۱۰۸۰	۱۰۰,۰

در فروردین ماه که این سؤال پرسیده شد ۵۰ درصد از شهروندان معتقد بودند تا پایان تیرماه کرونا مهار می‌شود. حالا در میانه مرداد ۶۰ درصد از پاسخگویان امیدی به مهار آن در سال جاری ندارند. حدود یک‌چهارم پاسخگویان هم نمی‌دانند چه زمانی زندگی به حالت عادی برمی‌گردد. نسبت افرادی که گفته‌اند نمی‌دانند چه زمانی کرونا مهار می‌شود در افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر ۳۲ درصد و در افراد با تحصیلات عالی ۱۴ درصد است.

چشم‌انداز مرگ‌ومیر کرونا

با گسترش مجدد کرونا و افزایش نگرانی از این بیماری این سؤال که تصور افراد از میزان مرگ‌ومیر ناشی از آن چقدر است اهمیت یافت. در سؤالی از شهروندان پرسیده شد «شما فکر می‌کنید مرگ‌ومیر کرونا در چند ماه آینده نسبت به الان بیشتر می‌شود یا کمتر؟». پاسخ شهروندان در نمودار زیر آمده است.

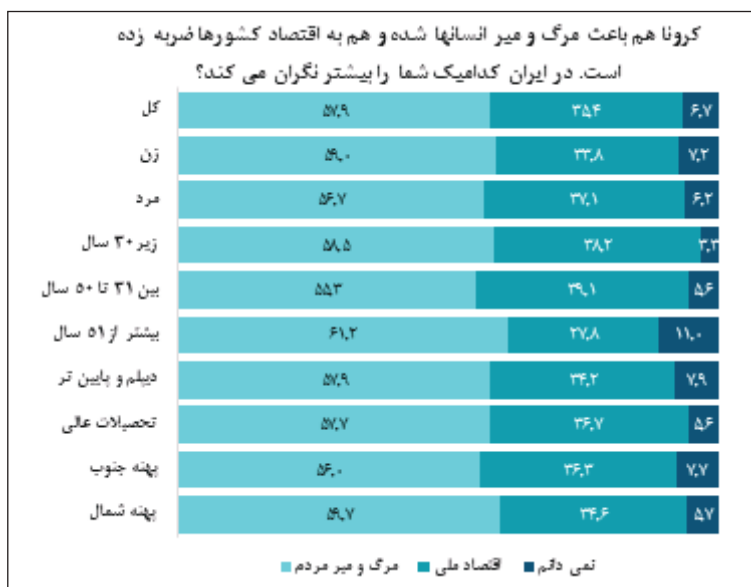

نمودار ۸۱ چشم‌انداز مرگ‌ومیر کرونا

همان‌طور که در نمودار دیده می‌شود ۶۰ درصد پاسخگویان معتقدند مرگ‌ومیر ناشی از کرونا در ماه‌های آتی شدت می‌گیرد. میزان تحصیلات در نگرش به این موضوع اثرگذار است؛ افراد با تحصیلات عالی بیشتر از دیگران معتقدند مرگ‌ومیر کرونا شدت خواهد یافت. بقیه متغیرهای زمینه‌ای در این مورد معنادار نیستند.

سلامت یا اقتصاد ملی؟

کرونا در دو بخش سلامت و اقتصاد بیشترین اثرات را در کشورهای مختلف داشته است. در ایران و با گذشت بیش از شش ماه از ورود کرونا از مردم سؤال شد بیشتر نگران مرگ و میر کرونا هستند یا اثرات منفی آن بر اقتصاد کشور. پاسخ شهروندان در نمودار زیر آمده است.

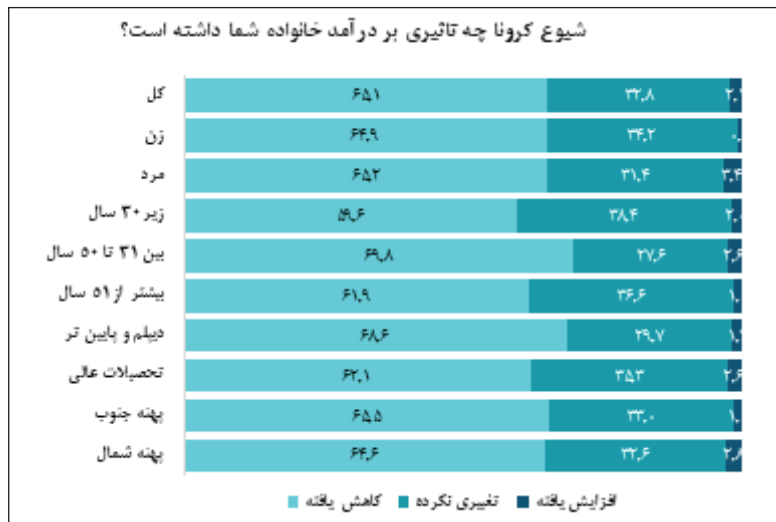

نمودار ۸۲ مقایسه نگرانی از پیامدهای سلامت و اقتصادی کرونا

همان‌طور که نمودار نشان می‌دهد مردم بیشتر نگران جان انسان‌ها هستند تا پیامدهای اقتصادی آن برای کشور. در پاسخ به این سؤال هیچ‌یک از متغیرهای زمینه‌ای معنادار نیستند و در میان همه گروه‌ها این قضاوت یکسان است. به‌علاوه وضع فعالیت و شغل هم تفاوتی در شیوه پاسخ به این سؤال ایجاد نمی‌کند.

اثر کرونا بر درآمد خانوار

در موج دوم در میانه اسفند ماه از افراد در مورد اثر کرونا در درآمد خانوار سؤال شد. در آن مقطع ۷۰ درصد از پاسخگویان از کاهش درآمد خانوارشان گفته بودند. این سؤال مجدداً در این موج تکرار شد که نتایج آن در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۸۳ اثر کرونا بر درآمد خانوار

همان‌طور که دیده می‌شود نسبت کسانی که درآمدشان بواسطه کرونا کاهش یافته ۶۵ درصد است که تفاوت چندانی با این رقم در میانه اسفند ندارد. نسبت بیشتری از افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر در مقایسه با دیگران درآمدشان کاهش یافته است. به‌علاوه کارکنان مستقل بیش از دیگر گروه‌های شغلی دچار افت درآمد شده‌اند (۷۶ درصد).

استفاده از ماسک

یکی از سوالات در موج هفتم این بود که آیا در فضای خارج از خانه چه میزان از ماسک استفاده می‌کنید. پاسخ شهروندان به این سؤال در جدول زیر آمده است.

جدول ۲۲ میزان استفاده از ماسک در خارج از خانه

درصد	فراوانی	
۱,۷	۱۸	اصلا
۲,۵	۲۷	به ندرت
۵,۰	۵۴	گاهی
۱۵,۰	۱۶۲	بیشتر وقت‌ها
۷۵,۴	۸۱۴	همیشه
۰,۵	۵	بی‌پاسخ
۱۰۰,۰	۱۰۸۰	جمع

همان‌طور که دیده می‌شود ۷۵ درصد از پاسخگویان گفته‌اند بیرون از خانه همیشه از ماسک استفاده می‌کنند. شاغلان به طرز معناداری کمتر از دیگر گروه‌ها از ماسک می‌زنند؛ درحالی‌که ۸۶ درصد از زنان خانه‌دار گفته‌اند بیرون از خانه همیشه ماسک می‌زنند این نسبت برای شاغلان ۶۹ درصد است.

مدت زمان بیرون از خانه

در موج سوم در فروردین ماه از میزان پایبندی افراد به قرنطیه سؤال شد. اینجا در یک صورت بندی متفاوت از افراد سؤال شد در بیست و چهار ساعت گذشته چند ساعت بیرون از خانه بوده‌اند. نتایج در جدول زیر آمده است.

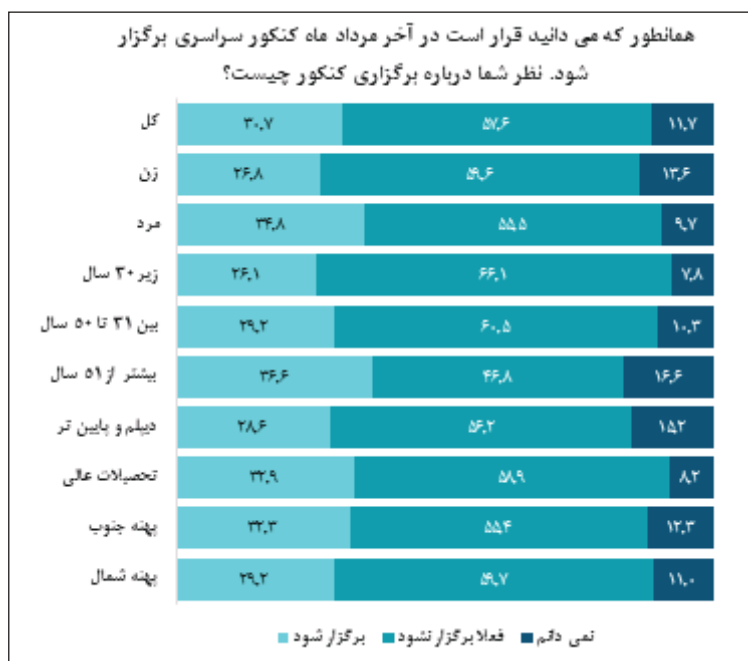
جدول ۲۳ مدت زمان بیرون بودن از خانه در ۲۴ ساعت گذشته

درصد	فراوانی	زمان بیرون از خانه
۲۳	۲۴۸	بیرون نرفته است
۱۴,۹	۱۶۱	یک ساعت و کمتر
۱۸,۱	۱۹۵	دو تا پنج ساعت
۱۹,۲	۲۰۷	شش تا ده ساعت
۱۳,۴	۱۴۵	یازده تا پانزده ساعت
۴,۷	۵۱	بالای ۱۶ ساعت
۶,۸	۷۳	بی‌پاسخ
۱۰۰,۰	۱۰۸۰	جمع

بر اساس نتایج به‌دست آمده بطور میانگین در بیست و چهار ساعت قبل پاسخگویان ۵ ساعت و ۱۵ دقیقه خارج از منزل بوده‌اند. میانه نیز سه ساعت است. مردان به‌طور متوسط هفت ساعت و جهل دقیقه و زنان دو ساعت و سی و پنج دقیقه از خانه بیرون بوده‌اند. همان‌طور که در جدول نیز دیده می‌شود ۲۳ درصد از پاسخگویان در بیست و چهار ساعت قبل از منزل خارج نشده‌اند.

برگزاری کنکور

برگزاری کنکور سراسری در روزهای انتهایی مرداد ماه از جمله موضوعات محل مناقشه در مرداد ماه بود. در سؤالی نظر شهروندان در این مورد پرسیده شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

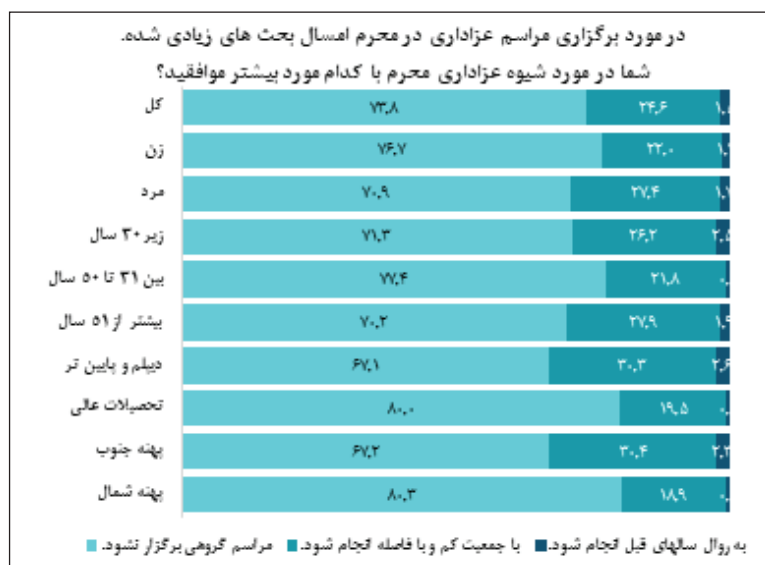

نمودار ۸۴ برگزاری کنکور سراسری

همان طور که در نمودار دیده می شود ۵۸ درصد از پاسخگویان با برگزاری کنکور در پایان مرداد مخالفند. زنان بیش از مردان و افراد با تحصیلات عالی بیش از دیگران مخالف برگزاری کنکور سراسری هستند. در سؤالی دیگر از افراد سؤال شد آیا در خانواده شان دانش آموزی هست که امسال کنکور داشته باشد. بیست درصد از پاسخگویان به این سؤال پاسخ مثبت دادند. میان کسانی که دانش آموز کنکوری دارند و آن ها که ندارند تفاوت معناداری در نظر درباره زمان برگزاری کنکور وجود ندارد.

مراسم عزاداری محرم

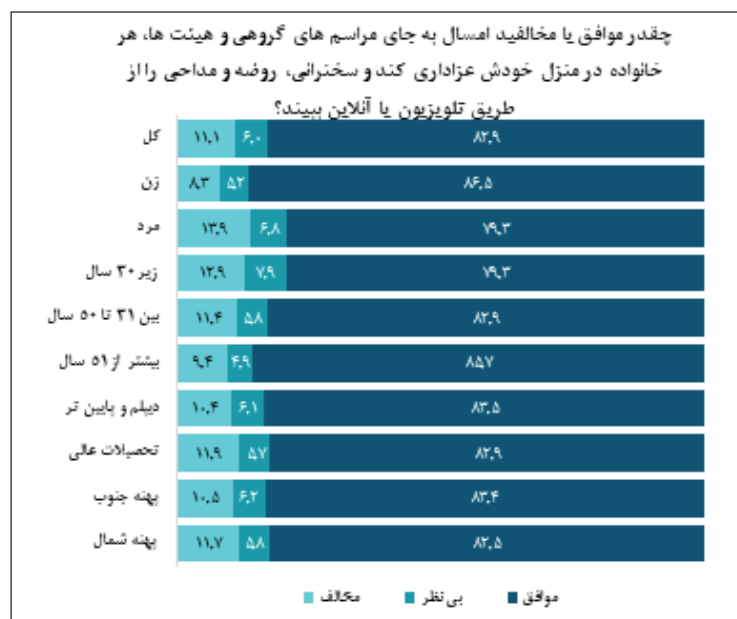
مهم ترین مسئله در مورد کرونا در مرداد ماه برگزاری مراسم عزاداری ماه محرم بود. بسیاری نگران بودند اجتماعات باعث رشد مجدد کرونا شود. در موج هفتم چهار سؤال درباره مراسم عزاداری محرم پرسیده شد. سؤال اول به چگونگی برگزاری مراسم عزاداری بطور کلی مربوط بود و افراد خواسته شد بین سه گزینه عدم برگزاری مراسم گروهی، مراسم با جمعیت کم و فاصله گذاری و نهایتاً برگزاری به روال سابق یکی را انتخاب کنند. نتیجه در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۸۵ نگرش به برگزاری مراسم محرم

مطابق نمودار بالا ۷۴ درصد مردم با برگزاری مراسم گروهی موافق نیستند و ۲۵ درصد نیز با آن به شرط رعایت دستورالعمل های بهداشتی موافقت می کنند. زنان بیش از مردان، افراد با تحصیلات عالی بیش از افراد با مدرک دیپلم و پایین تر و ساکنان پهنه شمال بیش از ساکنان پهنه جنوب با برگزاری مراسم گروهی مخالفند.

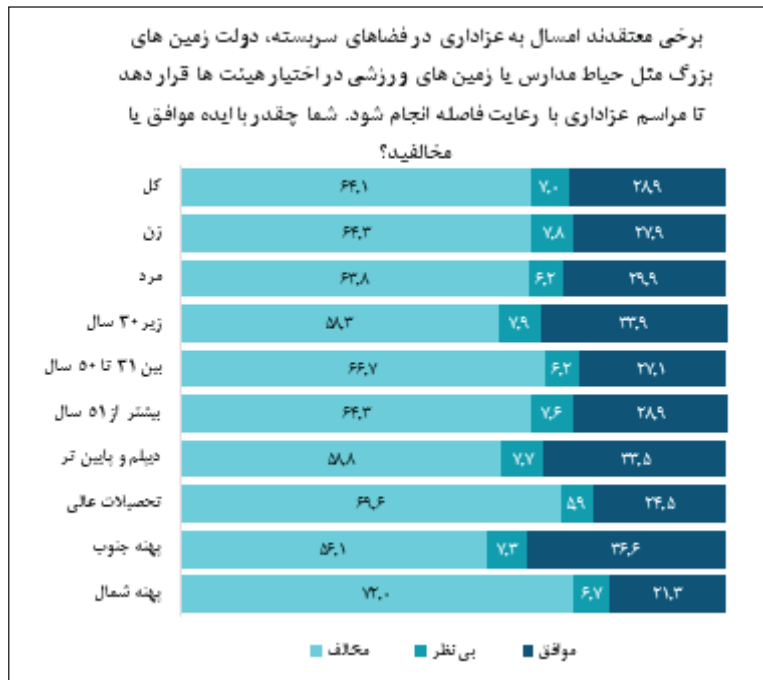
یکی از پیشنهادها برای برگزاری مراسم محرم این بود که خانواده ها در منزل عزاداری کنند و نوحه و روضه را از صداوسیما و اینترنت ببینند (موسوم به طرح هر خانه یک حسینیه). نظر مردم درباره این ایده در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۸۶ نگرش به طرح هر خانه یک حسینیه

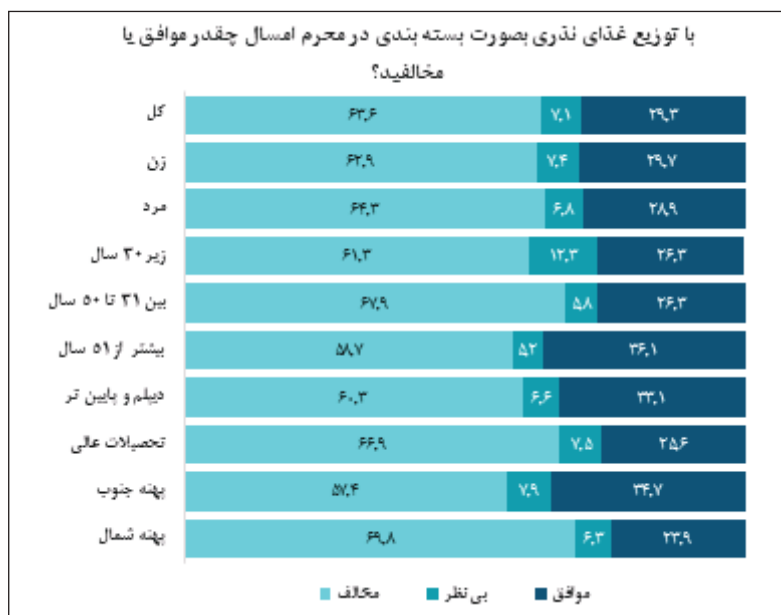

همان‌طور که دیده می‌شود ۸۳ درصد مردم با این ایده موافق‌اند. زنان بیش از مردان با ایده هر خانه یک حسینیه موافق بوده‌اند. نظر درباره این ایده در میان دیگر گروه‌ها تفاوت معناداری ندارد. برای رعایت فاصله‌گذاری در مراسم عزاداری یک پیشنهاد اختصاص زمین‌های بزرگ و باز به هیئت‌ها بود. نظر مردم در این باره در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۸۷ اختصاص زمین‌های باز برای برگزاری مراسم عزاداری

مطابق نمودار بالا ۶۴ درصد از مردم با این ایده برای برگزاری مراسم عزاداری مخالف و حدود ۲۹ درصد موافقند. افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر و ساکنان پهنه جنوب بیش از دیگران با این شیوه از عزاداری موافقند. ۱۴ درصد از کسانی که با عزاداری جمعی مخالف بودند با این ایده موافق‌اند. نهایتاً از شهروندان در مورد غذای نذری و توزیع آن بصورت بسته‌بندی در ایام محرم سؤال شد. نتایج در نمودار بعدی آمده است.

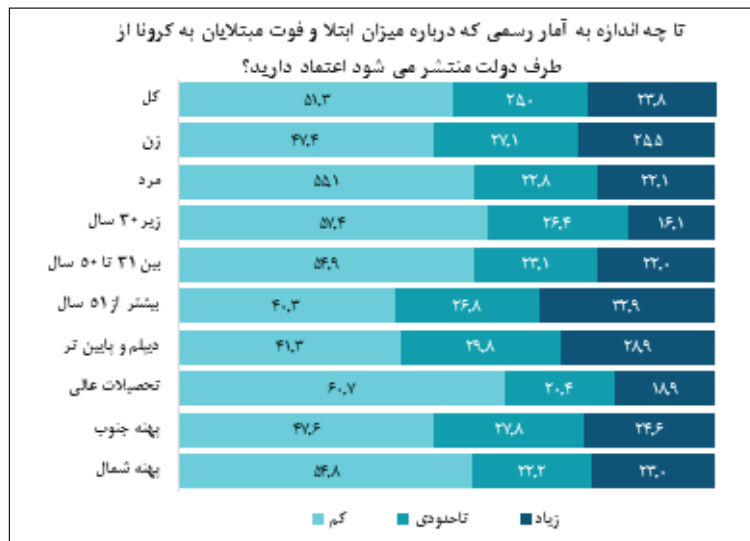

نمودار ۸۸ توزیع غذای نذری در ایام محرم

۶۴ درصد از پاسخگویان با توزیع غذای نذری در محرم امسال مخالفانند. میزان مخالفت در میان افراد با تحصیلات عالی بیش از دیگران است. در پهنه جنوب نسبت بیشتری از مردم موافق توزیع نذری هستند. نگرش به توزیع نذری در بین مردان و زنان و گروههای سنی تفاوت معناداری ندارد.

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

در موج های قبلی نشان داده شد بسیاری از شهروندان به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا بی اعتمادند. چند روز قبل از اجرای موج هفتم یک شبکه خبری فارسی زبان خارج از کشور مدعی شد به اسنادی دست یافته که نشان می دهد آمار مرگومیر کرونا در ایران بیش از سه برابر اعداد رسمی است؛ رویدادی که بر بی اعتمادی موجود دامن زد. در این شرایط سؤال مربوط به اعتماد به آمار در موج هفتم نیز مطرح شد که نتایج آن در زیر آمده است.

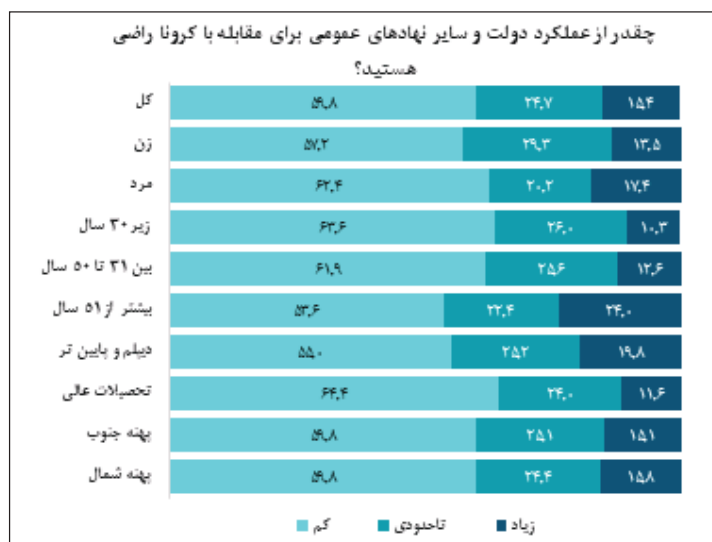

نمودار ۸۹ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

مطابق نمودار بالا ۵۱ درصد از شهروندان اعتماد پایینی به آمار رسمی دارند که نسبت به نسبت به موج قبل ۷ درصد افزایش داشته است. میزان اعتماد بر حسب جنسیت، سن و تحصیلات معنادار است؛ مردان بیشتر از زنان، افراد با تحصیلات دانشگاهی بیش از افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر و جوانان بیش از مسن ترها نسبت به آمار رسمی بی اعتمادند.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

رضایت از اقدامات دولت در مقابله با کرونا در این موج نیز پرسیده شده است. نتایج در نمودار زیر مشاهده می شود.

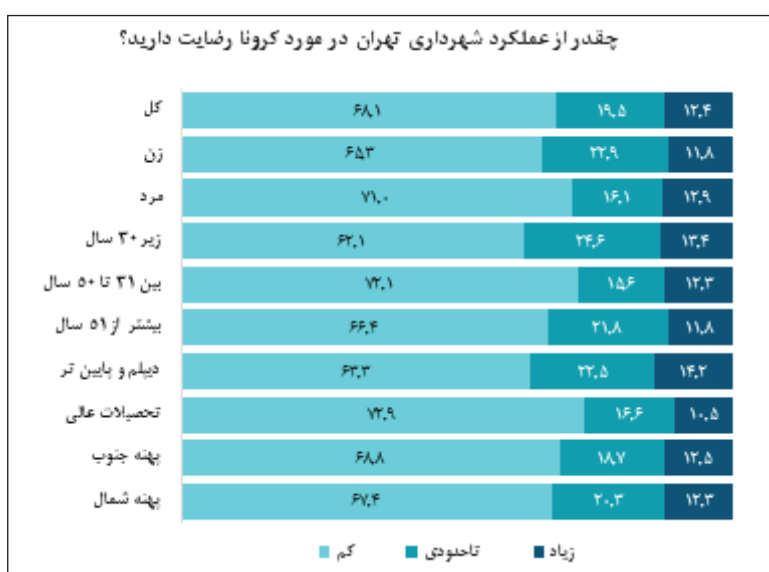

نمودار ۹۰ رضایت از عملکرد دولت و نهادهای عمومی

میزان نارضایتی از دولت و دیگر نهادهای عمومی در مقابله با کرونا در این موج به ۶۰ درصد رسیده که نسبت به موج قبل افزایش بسیار چشمگیری نشان می‌دهد و حدود ۲۰ درصد افزایش داشته است. افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر و همچنین مسن‌ترها رضایت بیشتری از دولت نسبت به بقیه دارند.

رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

رضایت از عملکرد شهرداری در این موج نیز از شهروندان پرسیده شده که نتایج آن در نمودار زیر مشاهده می‌شود.

نمودار ۹۱ رضایت از عملکرد شهرداری تهران

میزان نارضایتی از شهرداری تهران به بالاترین حد خود از روزهای پایانی اسفند رسیده است و ۶۸ درصد از پاسخگویان ابراز نارضایتی کرده‌اند. میزان رضایت اقدامات شهرداری تفاوت معناداری در میان گروه‌های مختلف ندارد.

موج هشتم

۲۷ آبان تا ۲ آذر ۱۳۹۹

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج هشتم نظرسنجی کرونا در از ۲۷ آبان تا ۲ آذر و در زمان روند رو به رشد ابتلا و مرگ از کرونا و به اصطلاح پیک همه‌گیری اجرا شد. در این مقطع تعداد کل مبتلایان به کووید ۱۹ از ۷۷۵ هزار نفر پیشی گرفت و نزدیک به ۴۲ هزار نفر نیز تا این زمان جان خود را از دست دادند. در روز ۲۷ آبان یعنی شروع این نظرسنجی تعداد افراد فوت‌شده از کرونا بیش از ۴۸۰ نفر بود که نشان می‌دهد کشور در یکی از سخت‌ترین دوره‌های خود به سر می‌برد. نتایج این موج تحت تأثیر این وضعیت در کشور حاکی از سطح بالای نگرانی در جامعه از کرونا و اوج گرفتن نارضایتی عمومی از عملکرد دولت است. در چنین شرایطی موج هشتم با نمونه ۱۰۷۷ نفر در تهران و به صورت تلفنی اجرا شد. مشخصات نمونه تحقیق در زیر آمده است.

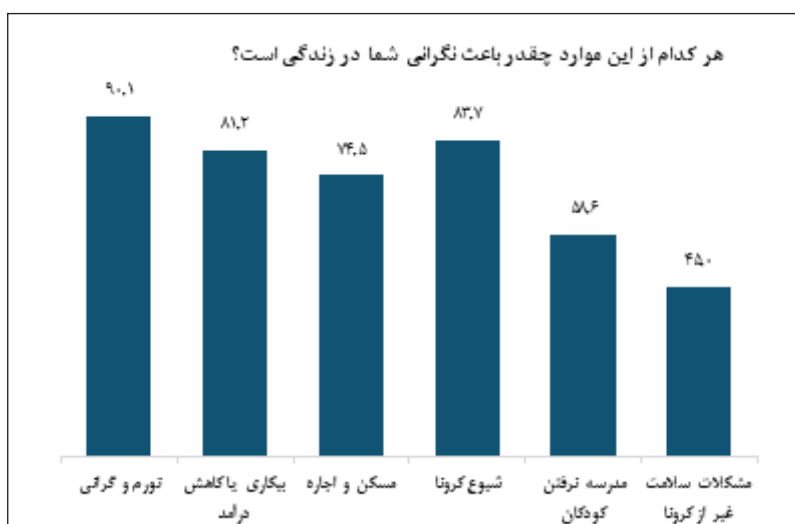
جدول ۲۴ مشخصات جمعیت‌شناختی پاسخگویان - موج هشتم

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۵۰,۲	۵۴۱	جنسیت	
		مرد	
۴۹,۸	۵۳۶	زن	
		سن	
۲۸,۳	۳۰۵	۱۸ - ۲۹ سال	
۴۵,۷	۴۹۲	۳۰ - ۴۹ سال	
۲۵,۹	۲۷۹	۵۰ و بالاتر	
۴۹,۲	۵۲۹	تحصیلات	
		دیپلم و زیر دیپلم	
		تحصیلات عالی	
۵۰,۸	۵۴۶	بی‌پاسخ	
۰,۱	۱	وضعیت تأهل	
		مجرد	
		متأهل	
۶۹,۴	۷۴۷	بدون همسر(فوت- طلاق)	
۴,۶	۵۰	پهنه سکونت	
۴۸,۴	۵۲۲	پهنه جنوب	
۵۱,۶	۵۵۵	پهنه شمال	

در این موج هم تعداد زن و مرد در نمونه کنترل شد و در نتیجه تعداد این دو گروه با هم برابر است. حدوداً نیمی از جمعیت دارای تحصیلات عالی و نیمی دیپلم و کمتر دارند. به‌علاوه حدوداً نیمی از نمونه ساکن پهنه شمال تهران و نیم دیگر ساکن پهنه جنوب هستند.

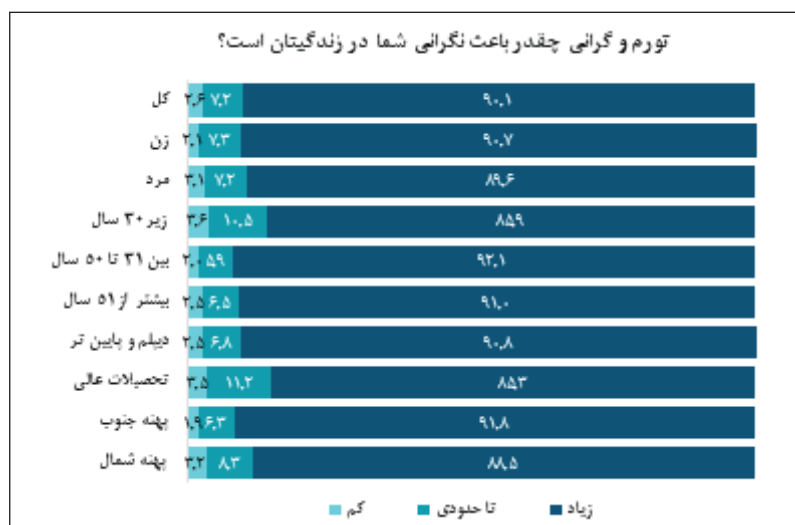
مهم‌ترین نگرانی در زندگی

در موج هشتم در ابتدای پرسشنامه از مهم‌ترین نگرانی‌های افراد در زندگی سؤال شد. در این بخش شش مسئله اصلی طرح شده و از افراد خواسته شد بگویند هر کدام چقدر مایه نگرانی آن‌ها در زندگی است. نتایج در نمودارهای زیر آمده است.

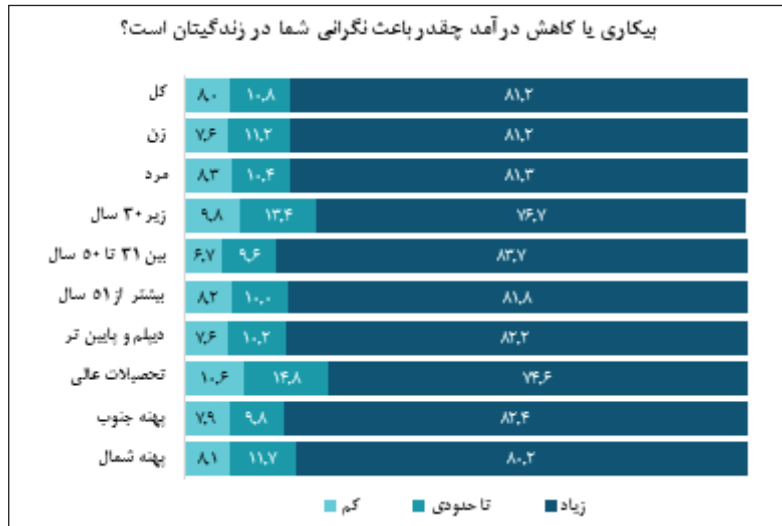
نمودار ۹۲ مهم‌ترین نگرانی‌ها در زندگی

در نمودار بالا هر شش آیتم با یکدیگر مقایسه شد و نسبت کسانی که نگرانی زیادی در مورد هر یک دارند آمده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود ۹۰ درصد شهروندان نسبت به تورم و گرانی سطح نگرانی زیادی اعلام کرده‌اند. در ادامه هریک از این آیتم‌ها به تفکیک بررسی می‌شود.

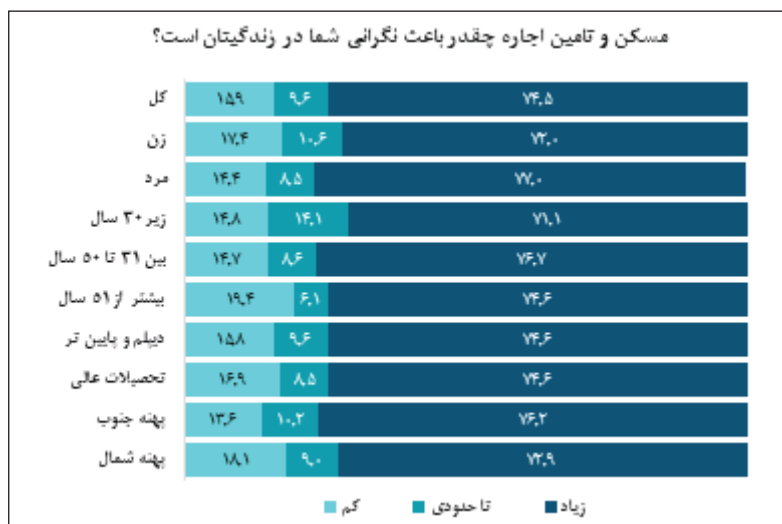
نمودار ۹۳ نگرانی از تورم و گرانی

برای ۹۰ درصد پاسخگویان تورم و گرانی یکی از نگرانی‌های اصلی در زندگی است. نگرانی از تورم و گرانی در بین افراد زیر ۳۰ سال و افراد دارای تحصیلات عالی از دیگران کمتر است.

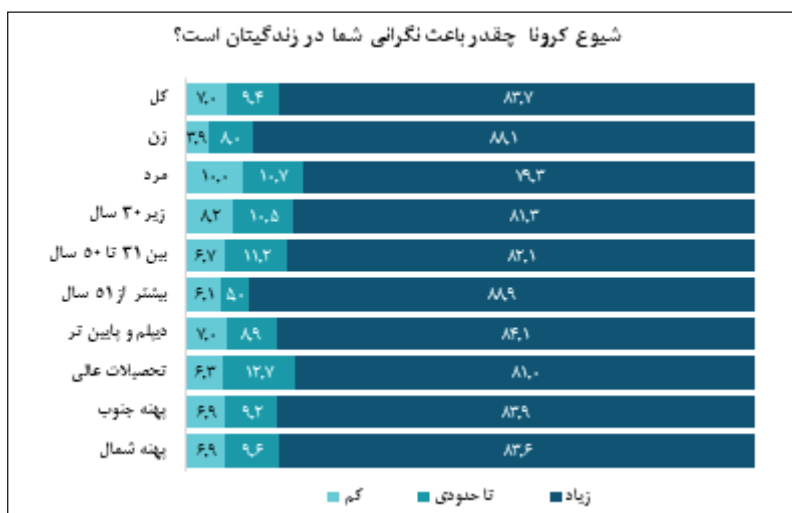
نمودار ۹۴ نگرانی از بیکاری یا کاهش درآمد

۸۱ درصد از شهروندان نگرانی خود از بیکاری یا کاهش درآمد را زیاد توصیف کرده‌اند. کسانی که تحصیلات کمتری دارند بیشتر نگران بیکاری یا کاهش درآمد هستند.

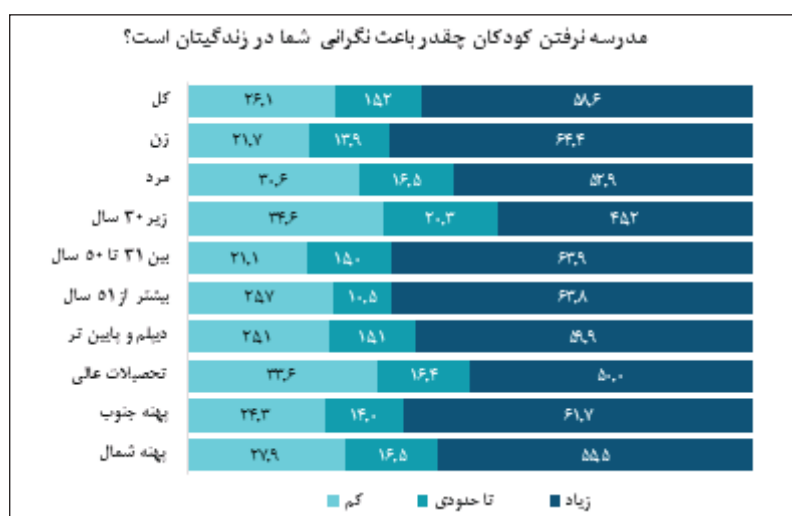
نمودار ۹۵ نگرانی از تأمین مسکن و اجاره

برای ۷۵ درصد پاسخگویان مسکن و تأمین اجاره یکی از نگرانی‌های اصلی در زندگی است. نگرانی در این مورد در پهنه جنوب اندکی بیش از پهنه شمال است.

نمودار ۹۶ نگرانی از شیوع کرونا

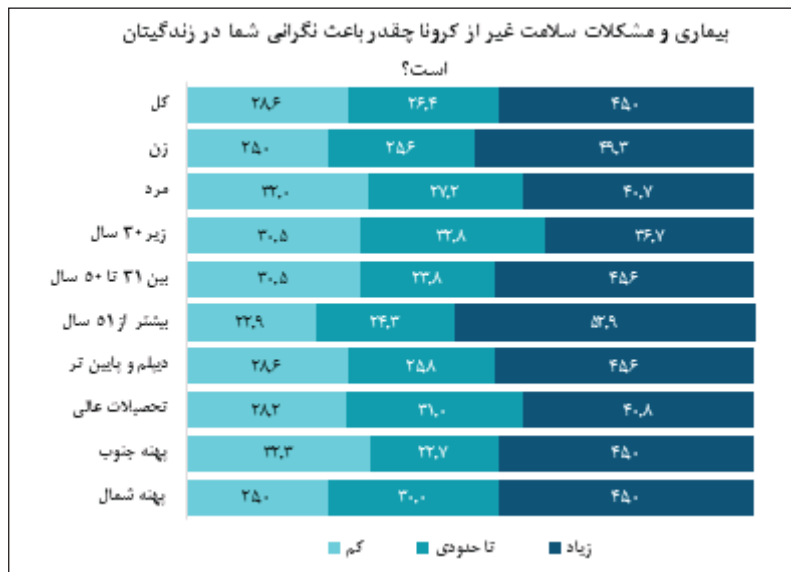
نمودار بالا نشان می‌دهد برای ۸۴ درصد از پاسخگویان نگرانی یک نگرانی مهم در زندگی است. در مقایسه با سه سؤال پیشین، کرونا نسبت به تورم و گرانی نگرانی کمتری ایجاد کرده اما از بیکاری و مسکن نگرانی مهم‌تری است.

نمودار ۹۷ نگرانی از تعطیلی مدارس

برای نزدیک به ۶۰ درصد از پاسخگویان مدرسه نرفتن کودکان یک دغدغه جدی است. در میان زنان، افراد با تحصیلات کمتر و در پهنه جنوب این نگرانی بالاتر است.

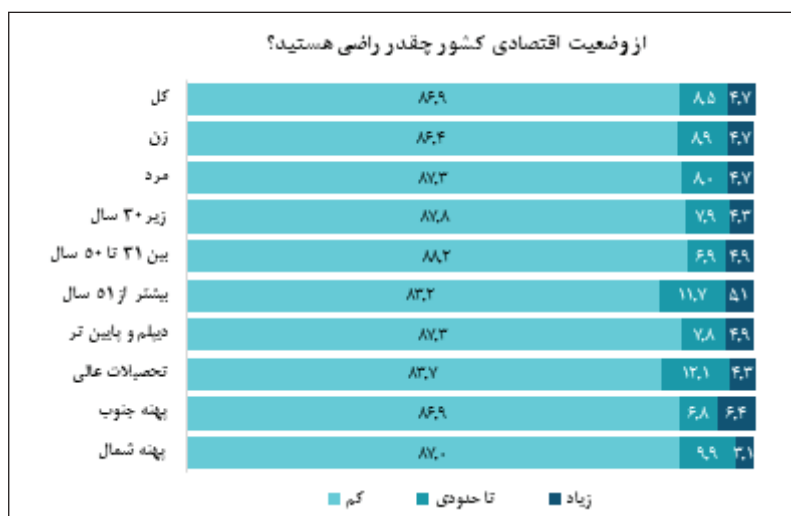

نمودار ۹۸ نگرانی از وضعیت سلامت فردی

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود ۴۵ درصد از پاسخگویان با مشکلی از جهت سلامت فردی مواجه‌اند که باعث نگرانی آن‌ها در زندگی است.

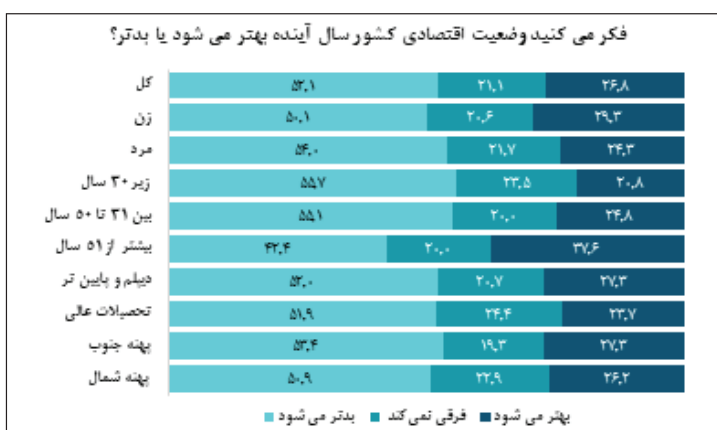
رضایت از وضعیت اقتصادی کشور

در موج هشتم در سؤالی کلی از پاسخگویان درباره رضایت آن‌ها از وضعیت اقتصادی کشور سؤال شد که نتیجه آن در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۹۹ رضایت از وضعیت اقتصادی کشور

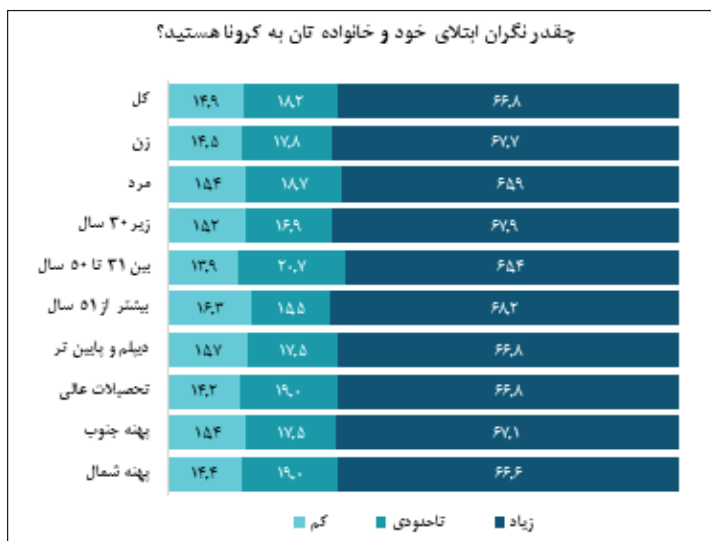
۸۷ درصد از پاسخگویان رضایت خود از وضعیت اقتصادی کشور را کم اعلام کرده‌اند. در سؤالی دیگر از پاسخگویان در مورد چشم‌انداز وضعیت اقتصادی در سال آینده پرسیده شد. همان‌طور که در نمودار زیر دیده می‌شود ۲۷ درصد معتقد بودند که وضعیت بهتر می‌شود و بقیه معتقدند شرایط تغییر نمی‌کند یا بدتر می‌شود. باید توجه شود در این مقطع پیروزی بایدن در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا این امید را با کاهش تحریم‌های بین‌المللی وضعیت اقتصادی کشور بهتر می‌شود را تقویت کرده بود.

نمودار ۱۰۰ چشم‌انداز آینده اقتصاد کشور

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

در این موج نیز از میزان نگرانی مردم از ابتلا به کرونا سؤال شد. در موج قبل ۵۱ درصد از مردم نگرانی خود را زیاد اعلام کرده بودند اما در این موج و به‌واسطه رشد شدید همه‌گیری در این مقطع زمانی نگرانی مردم افزایش چشمگیری نشان می‌دهد.

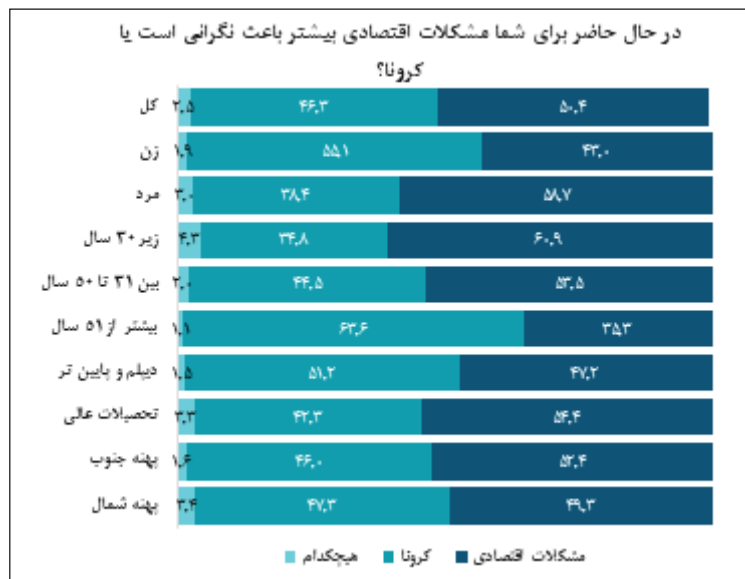

نمودار ۱۰۱ نگرانی از ابتلای خود و خانواده به کرونا

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود میزان نگرانی به حدود ۶۷ درصد در کل جمعیت رسیده است. میزان نگرانی بین گروه‌های مختلف تفاوت معناداری نشان نمی‌دهد.

کرونا یا مشکلات اقتصادی؟

گرچه در ابتدای پرسشنامه درباره نگرانی‌های مختلف سؤال شد اما یک بار دیگر به‌طور صریح از افراد سؤال شد میان مشکلات اقتصادی و کرونا کدام‌یک برایشان مهم‌تر است. توجه شود که این سؤال در یکی از دوره‌های پیک همه‌گیری در این کشور پرسیده شده است.

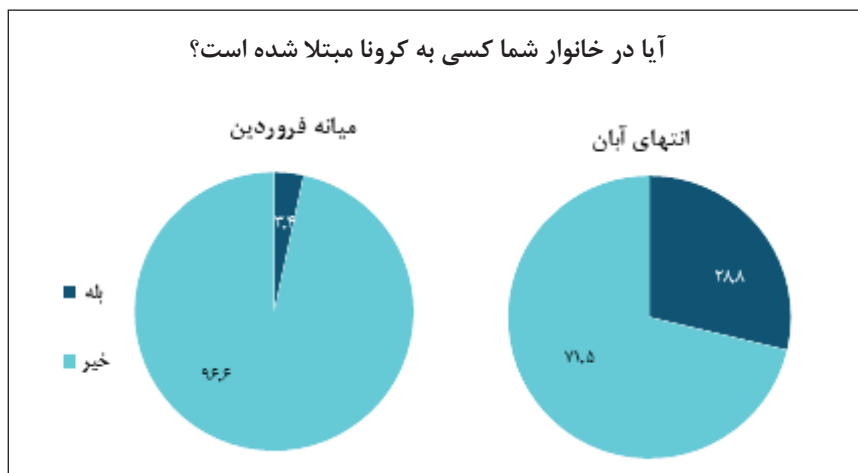

نمودار ۱۰۲ کرونا یا مشکلات اقتصادی

اگر قرار به انتخاب میان مشکلات اقتصادی و کرونا به‌عنوان نگرانی اصلی در زندگی باشد، ۵۰ درصد مشکلات اقتصادی و ۴۶ درصد کرونا را انتخاب می‌کنند. هم در پهنه جنوب تهران و هم پهنه شمال (مرز: خط خیابان انقلاب) مشکلات اقتصادی برای مردم اندکی مهم‌تر از کروناست. اما اولویت برحسب جنسیت تفاوت دارد؛ برای ۵۹ درصد مردان مشکلات اقتصادی نگرانی مهم‌تری است اما برای ۴۳ درصد از زنان این موضوع صدق می‌کند. در مقابل ۵۵ درصد از زنان کرونا را نگرانی مهم‌تری می‌دانند (در برابر ۳۸ درصد از مردان).

ابتلا به کرونا در خانوار

در میانه فروردین در موج سوم نظرسنجی وقتی از افراد سؤال شد که در خانوار آن‌ها کسی به کرونا مبتلا شده یا خیر، ۳٫۴ درصد به این سؤال پاسخ مثبت دادند. در این موج این سؤال دوباره تکرار شد و نتایج نشان می‌دهد ۲۸٫۵ درصد گفته‌اند در خانوار آن‌ها مورد ابتلا به کرونا وجود داشته است.

نمودار ۱۰۳ مبتلا به کرونا در خانوار

وقتی از افراد سؤال شده چند نفر در خانوارشان مبتلا شده‌اند، ۴۲ درصد از پاسخگویان گفته‌اند یک نفر مبتلا داشته‌اند، ۲۹ درصد دو نفر و بقیه سه نفر و بیشتر. همان‌طور که در نمودار زیر دیده می‌شود ۷۲ درصد از کسانی که حداقل یکی از اعضای خانوارشان به کرونا مبتلا شده، توانسته‌اند قرنطینه فرد بیمار را تا حد زیادی اعمال کنند. در مقابل ۱۶ درصد در این کار موفق نبوده‌اند. در پهنه شمال و جنوب تفاوتی از این جهت وجود ندارد.

نمودار ۱۰۴ رعایت قرنطینه بیمار

در سؤالی دیگر از افرادی که تجربه ابتلای یکی از اعضای خانوار را داشته‌اند پرسیده شده که تا چه اندازه با مشکلات مالی برای درمان مواجه بوده‌اند. ۴۰ درصد از پاسخگویان گفته‌اند مشکلات مالی زیادی داشته و ۴۲ درصد هم مشکل چندانی نداشته‌اند. سن، جنسیت و پهنه سکونت تفاوتی در نحوه پاسخ به این سؤال ایجاد نمی‌کند.

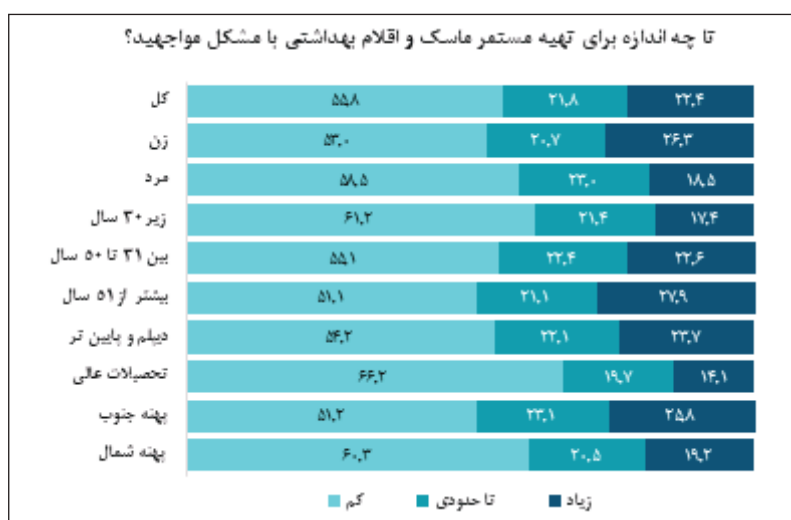

نمودار ۱۰۵ تأمین هزینه درمان کرونا

در پاسخ به این سؤال که در میان افراد خانوار یا بستگان درجه اول شما کسی هم از کرونا فوت کرده یا خیر، ۹ درصد پاسخ مثبت داده‌اند.

دسترسی به اقلام بهداشتی

در موج‌های اولیه نظرسنجی با توجه به کمبود و گرانی اقلام بهداشتی مانند ماسک و مواد ضدعفونی از دسترسی افراد سؤال شد. در این موج یک بار دیگر همین سؤال از پاسخگویان پرسیده شد که نتایج در نمودار زیر آمده است.

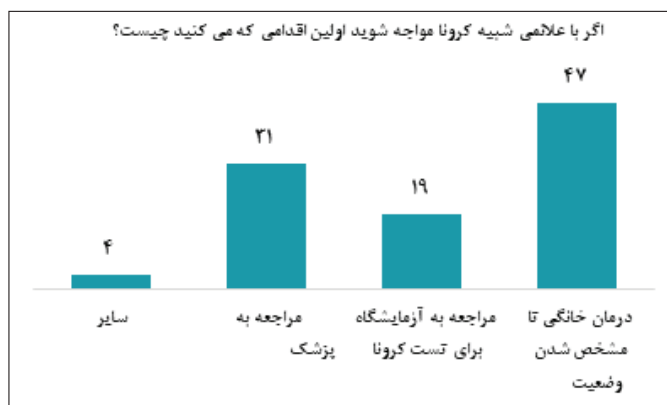

نمودار ۱۰۶ دسترسی به اقلام بهداشتی

۲۲ درصد از شهروندان گفته‌اند برای تهیه اقلام بهداشتی با مشکل مواجه‌اند. این مسئله در پهنه جنوب بیش از شمال شایع است.

اولین اقدام در صورت مواجه شدن با علائم

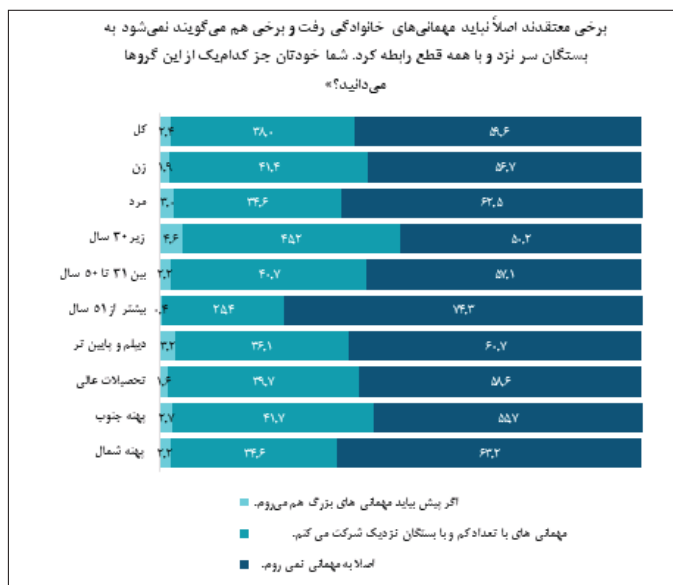
در موج اول نظرسنجی (اسفند ۱۳۹۸) و با توجه به ابهام در مورد بیماری از افراد سؤال شد در صورت مواجهه با علائم شبیه به کرونا چه می‌کنند. در آن زمان ۴۲ درصد گفته بودند تا مشخص تر شدن وضعیت درمان خانگی می‌کنند، ۲۱ درصد به پزشک مراجعه می‌کنند و ۳۶ درصد هم مراجعه به بیمارستان را انتخاب کرده بودند. تکرار این سؤال در موج هشتم نشان می‌دهد کماکان مردم رفتار واحدی در این مورد از خود نشان نمی‌دهند

نمودار ۱۰۷ اولین اقدام در مواجهه با کرونا

کرونا و مهمانی‌های خانوادگی

«برخی معتقدند اصلاً نباید مهمانی‌های خانوادگی رفت و برخی هم می‌گویند نمی‌شود به بستگان سر نزد و با همه قطع رابطه کرد. شما خودتان جز کدام یک از این گروه‌ها می‌دانید؟» همان‌طور که در نمودار زیر دیده می‌شود در پاسخ به این سؤال ۶۰ درصد گفته‌اند اصلاً به مهمانی نمی‌روند، ۳۸ نیز در مهمانی‌ها با تعداد کم شرکت می‌کنند.

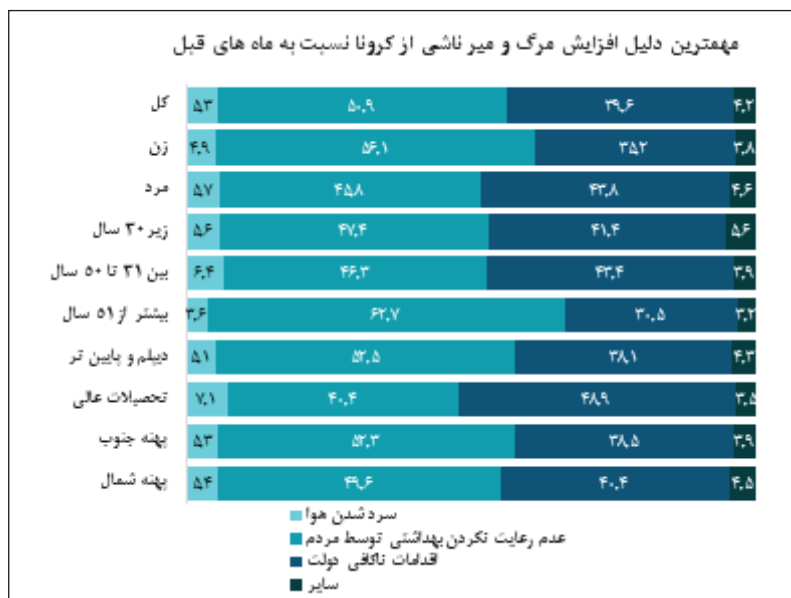

نمودار ۱۰۸ مهمانی‌های خانوادگی و کرونا

افراد بالای ۵۰ سال به مراتب بیش از دیگران گفته‌اند اصلاً به مهمانی نمی‌روند (۷۴ درصد). زنان اندکی بیش از مردان تمایل به مهمانی‌های خانوادگی با تعداد محدود دارند و تحصیلات هم متغیر اثرگذاری در نحوه رفتار افراد نیست.

علت افزایش مرگ‌ومیر

با توجه به رشد آمار مرگ‌ومیر کرونا از پاسخگویان سؤال شد مهم‌ترین دلیل آن را چه می‌دانند. در نمودار زیر توزیع پاسخ شهروندان آمده است.

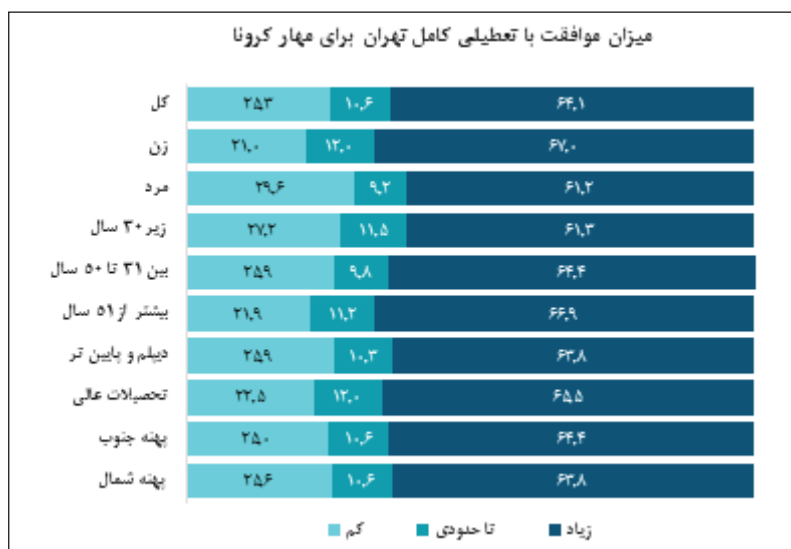

نمودار ۱۰۹ علت افزایش مرگ‌ومیر از کرونا

نیمی از پاسخگویان رعایت نکردن اصول بهداشتی و پروتکل‌ها را علت شیوع بیشتر بیماری در این مقطع می‌دانند. کسانی که تحصیلات عالی دارند دولت را بیشتر از مردم مقصر می‌پندارند؛ ۴۰ درصد آن‌ها تقصیر به گردن مردم می‌اندازند و ۴۹ درصد اقدامات ناکافی دولت را علت مسئله می‌دانند.

تعطیلی دو هفته‌ای تهران

با افزایش تعداد بیماران و آمار فوت از کرونا مجدداً این موضوع مطرح شد که برای قطع زنجیره ابتلا باید تهران دو هفته تعطیل شود تا بیماری به کنترل درآید. در نمودار زیر میزان موافقت شهروندان با این پیشنهاد آمده است.

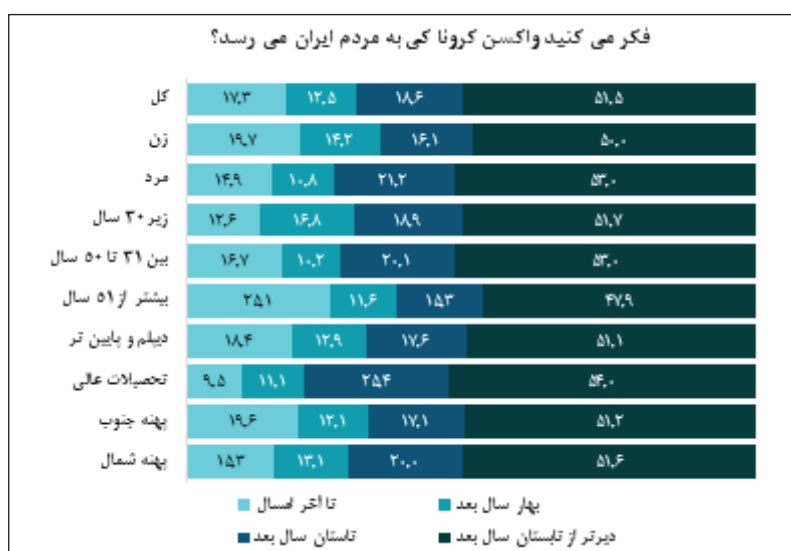

نمودار ۱۱۰ تعطیل شدن کرونا برای مه‌ار پاندمی

اکثریت شهروندان با تعطیلی دوهفته‌ای تهران موافق‌اند و تنها یک‌چهارم آن‌ها چندان موافق نیستند. زنان بیش از مردان با تعطیل شدن شهر اعلام موافقت کرده‌اند.

چشم‌انداز واکسن کرونا

واکسن کرونا از موضوعاتی است که در این زمان مطرح بود و با توجه به شروع واکسیناسیون در جهان بسیاری منتظر بودند این فرایند در ایران هم آغاز شود. در سؤالی از مردم پرسیده شد فکر می‌کنند چه زمانی واکسن به مردم ایران می‌رسد.

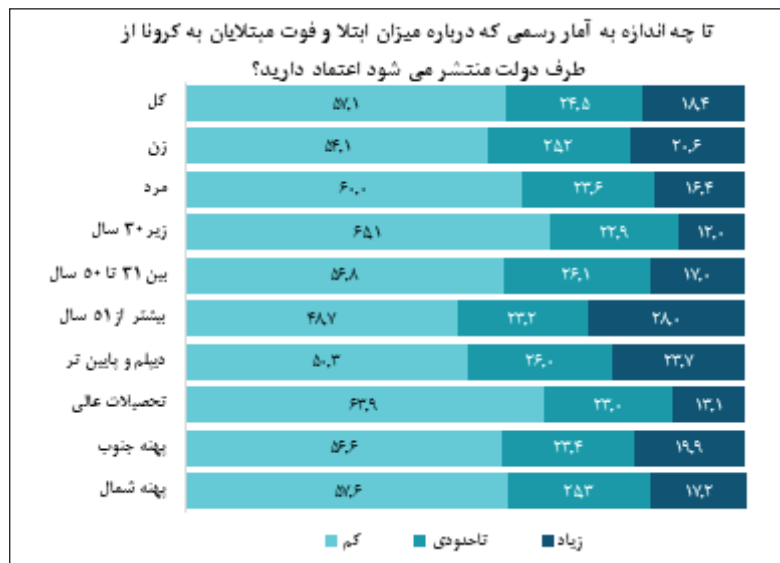
نمودار ۱۱۱ چشم‌انداز در دسترس قرار گرفتن واکسن

نیمی از پاسخگویان امید ندارند تا تابستان ۱۴۰۰ به مردم ایران واکس برسد اما نیمی دیگر انتظار دارند تا قبل از آن مردم واکسینه شوند.

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا از جمله مواردی است که در همه نظرسنجی‌ها تکرار شده و در این موج هم از مردم سؤال شد.

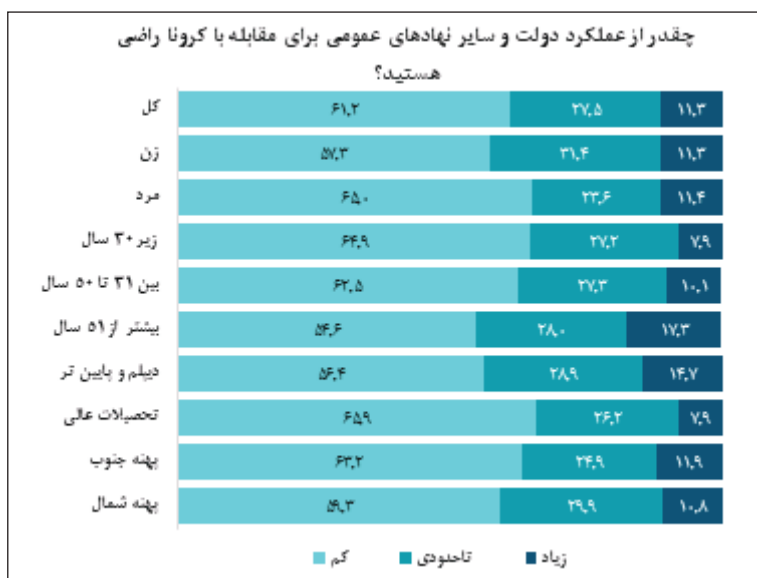

نمودار ۱۱۲ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

۵۷ درصد از تهرانی اعتمادشان به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا را «کم» اعلام کرده‌اند. ۲۵ درصد تا حدی اعتماد دارند و ۱۸ درصد نیز میزان اعتمادشان زیاد است. میزان بی‌اعتمادی به آمار رسمی نسبت به ماه‌های قبل افزایش یافته است. افراد با تحصیلات عالی اعتماد کمتری نسبت به دیگران به آمار رسمی دارند (۶۴ درصد).

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

در این موج همانند موج‌های قبلی درباره رضایت مردم از اقدامات دولت و دیگر نهادهای عمومی در مقابله با کرونا سؤال شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

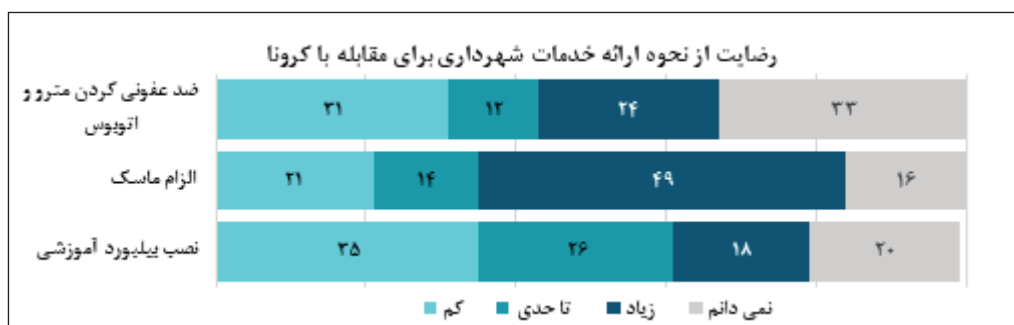

نمودار ۱۱۳ رضایت از عملکرد دولت و نهادهای عمومی در مقابله با کرونا

رضایت از عملکرد دولت در مقابله با کرونا تفاوت چندانی با نیمه مرداد ندارد. ۶۱ درصد از پاسخگویان میزان رضایت خود را پایین اعلام کرده‌اند. افراد با تحصیلات بیش از دیگران از عملکرد دولت ناراضی‌اند (۶۶ درصد).

رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

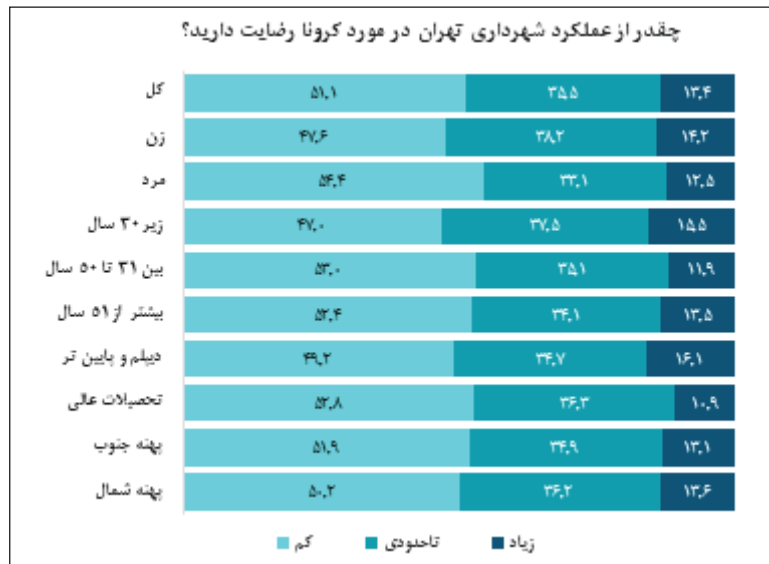
رضایت از عملکرد شهرداری در این موج نیز از شهروندان پرسیده شده که نتایج آن در نمودارهای زیر مشاهده می‌شود. ابتدا از شهروندان درباره برخی اقدامات اصلی شهرداری درباره کرونا سؤال شد.

نمودار ۱۱۴ رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با کرونا

بیشترین میزان رضایت مربوط به الزام ماسک در مترو (۴۹ درصد رضایت) و بیشترین نارضایتی مربوط به بیلبردهای آموزشی (۳۵ درصد نارضایتی) است. یک‌سوم شهروندان نیز از ضدعفونی شدن وسایل حمل‌ونقل عمومی بی‌اطلاع‌اند.

در نهایت از شهروندان سؤال شده به‌طور کلی چقدر از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با کرونا رضایت دارید. ۵۱ درصد شهروندان رضایت خود را «کم»، ۳۶ درصد «متوسط» و ۱۳ درصد «زیاد» اعلام کرده‌اند. رضایت از شهرداری در پهنه شمال و جنوب تفاوتی ندارد. میزان نارضایتی از شهرداری تهران نسبت به مرداد کاهش یافته است

نمودار ۱۱۵ رضایت مردم از شهرداری تهران

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

موج نهم نظرسنجی کرونا در از ۱۶ تا ۲۲ دی در زمانی اجرا شد که موضوع واکسیناسیون داغ‌ترین موضوع مورد بحث در مورد کرونا در کشور بود. بخش اصلی مباحث مربوط به این دوره ساخت واکسن داخلی یا وارد کردن واکسن بود که هر یک از سوی گروهی مطرح می‌شد. این موج با نمونه ۱۰۳۳ نفر در تهران و به صورت تلفنی اجرا شد. مشخصات نمونه تحقیق در زیر آمده است.

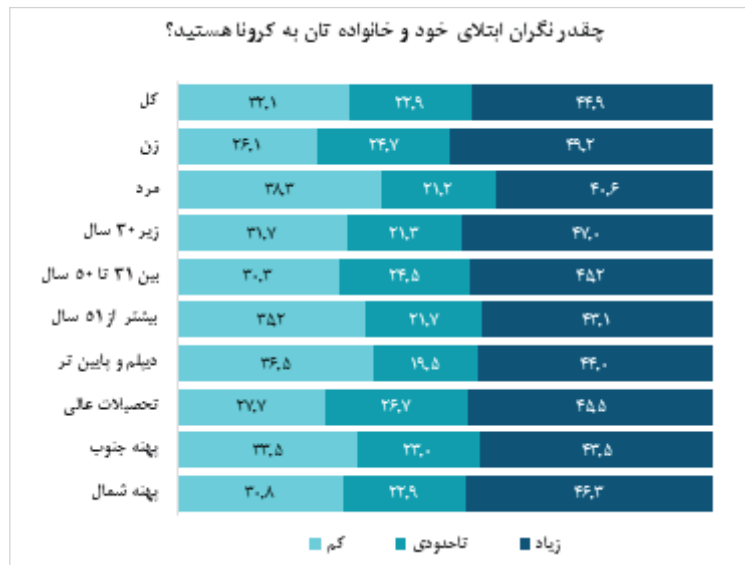
جدول ۲۵ مشخصات جمعیت‌شناختی پاسخگویان - موج نهم

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۴۹,۹	۵۱۵	جنسیت	
		مرد	
۵۰,۱	۵۱۸	زن	
		سن	
۲۲,۳	۲۳۰	۱۸-۲۹ سال	
۴۷,۰	۴۸۵	۳۰-۴۹ سال	
۳۰,۸	۳۱۸	۵۰ و بالاتر	
۵۰,۶	۵۲۳	تحصیلات	
		دیپلم و زیر دیپلم	
		تحصیلات عالی	
۰,۵	۵	بی‌پاسخ	
۲۸,۲	۲۹۱	وضعیت تأهل	
		مجرد	
		متأهل	
۶۶,۰	۶۸۲	بدون همسر(فوت- طلاق)	
۵,۵	۵۷	بی‌پاسخ	
۰,۳	۳	بی‌پاسخ	
۵۰,۳	۵۲۰	پهنه سکونت	
		پهنه جنوب	
۴۹,۷	۵۱۳	پهنه شمال	

نمونه این موج از نظر ساختار کلی تفاوت چندانی با موج‌های قبلی ندارد. سهم افراد دارای تحصیلات عالی و افراد با مدرک دیپلم یا کمتر برابر است و دوسوم پاسخگویان را افراد متأهل تشکیل می‌دهند. با توجه به کنترل جنسیت و منطقه محل سکونت نسبت مردان و زنان و همچنین ساکنان پهنه شمال و جنوب برابر است.

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

با کاهش آمار مرگ‌ومیر کرونا نسبت به زمان اجرای موج پیشین در این موج همان‌طور که در نمودار زیر دیده می‌شود میزان نگرانی کاهش یافته است.

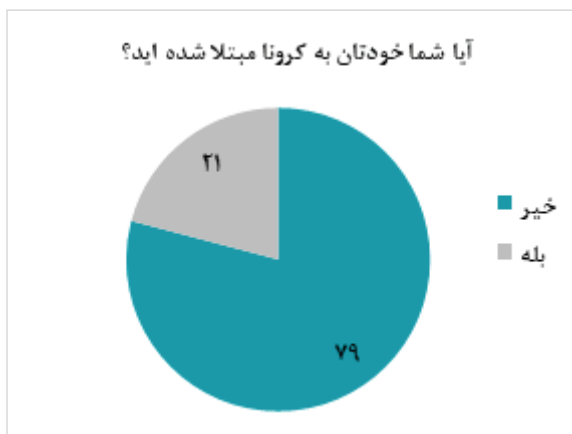

نمودار ۱۱۶ نگرانی از ابتلا به کرونا

نتایج موج نهم نشان می‌دهد میزان نگرانی مردم از ابتلا به کرونا نسبت به اواخر آبان ماه به طرز قابل توجهی کاهش یافته است. در این موج ۴۵ درصد نگرانی‌شان را «زیاد»، ۲۳ درصد «متوسط» و ۳۲ درصد «کم» اعلام کرده‌اند. همچون موج‌های قبلی زنان بیش از مردان نگران ابتلا خود یا خانواده‌شان به کرونا هستند.

ابتلای فرد به کرونا

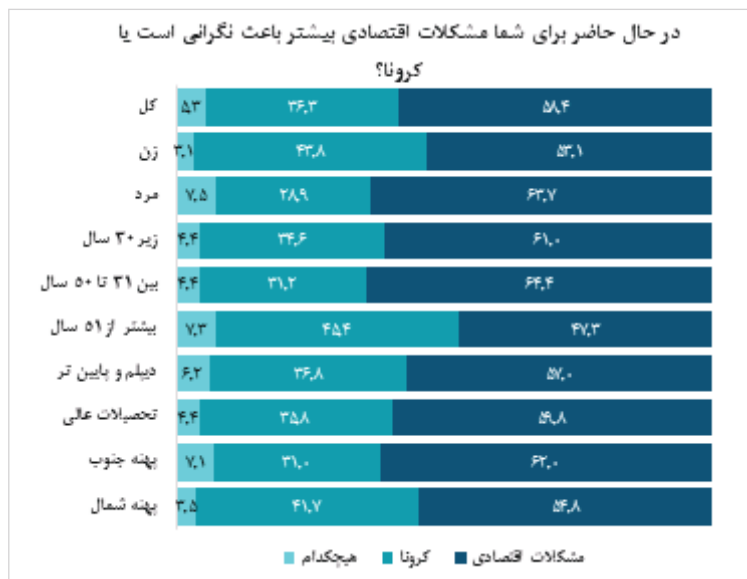
در موج نهم نظرسنجی از افراد سؤال شده که آیا تاکنون به کرونا مبتلا شده‌اند یا خیر. ۲۱ درصد از پاسخگویان به این سؤال پاسخ مثبت داده‌اند. از کسانی که گفته‌اند به کرونا مبتلا شده‌اند سؤال شده که آیا با تست PCR مطمئن شدند کرونا گرفته‌اند یا از شواهد دیگر. نیمی از افراد مبتلا شده از طریق تست کرونا به بیماری پی برده‌اند. به این ترتیب از کل پاسخگویان ده درصد اعلام کرده‌اند با نتیجه مثبت تست PCR مطمئن شده‌اند کرونا گرفته‌اند و ده درصد نیز از روی علائم به ابتلایشان به کرونا پی برده‌اند.

نمودار ۱۱۷ ابتلا به کرونا

کرونا یا مشکلات اقتصادی؟

همچون موج قبلی در اینجا هم در مورد کرونا و مشکلات اقتصادی از مردم سؤال شد و از آن پرسیده شد کدام یک برایشان دغدغه جدی‌تری است. نتایج در نمودار زیر آمده است.

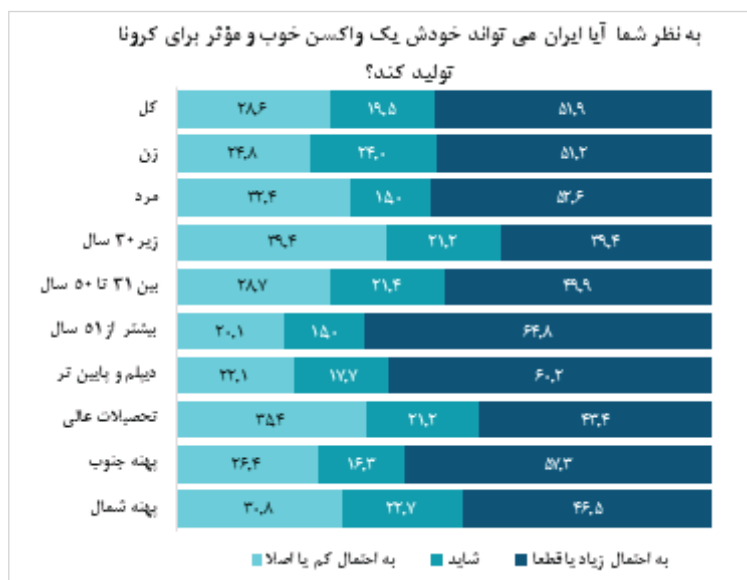

نمودار ۱۱۸ کرونا یا مشکلات اقتصادی

اگر قرار به انتخاب میان مشکلات اقتصادی و کرونا به‌عنوان نگرانی اصلی در زندگی باشد، ۵۸ درصد مشکلات اقتصادی و ۳۶ درصد کرونا را انتخاب می‌کنند. نسبت به موج قبل نگرانی نسبت به مسائل اقتصادی ۷ درصد افزایش و نگرانی از کرونا ۱۱ درصد کاهش یافته است. می‌توان گفت با کاهش آمار رسمی کرونا در این مدت، از میزان نگرانی مردم از کرونا کاسته شده و مشکلات اقتصادی اهمیت بیشتری یافت است. در افراد بالای ۵۰ سال نگرانی از کرونا نگرانی و مشکلات اقتصادی تقریباً برابر است اما در افراد جوان‌تر مشکلات اقتصادی اهمیت بیشتری دارد.

امید به تولید واکسن کرونا در کشور

با توجه به بحث تولید واکسن داخلی در این موج از انتظار مردم برای تولید واکسن در کشور سؤال شد. نظر شهروندان در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۱۱۹ نگرش به واکسن داخلی

۵۲ درصد از شهروندان نسبت به تولید واکسن مؤثر داخلی کاملاً خوش بین هستند. در مقابل ۲۹ درصد نیز امیدی به تولید واکسن ندارند و ۲۰ درصد نیز در میانه طیف قرار دارند. افراد با تحصیلات عالی نسبت به افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر امید پایین تری به موفقیت واکسن داخلی دارند؛ ۶۰ درصد از افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر گزینه «قطعاً» و «به احتمال زیاد» را انتخاب کرده اند اما در میان افراد با تحصیلات عالی ۴۳ درصد این گزینه ها را انتخاب کرده اند. زنان و افراد سالمند نیز بیش از دیگران به تولید واکسن خوش بین هستند.

چشم انداز تولید واکسن داخلی

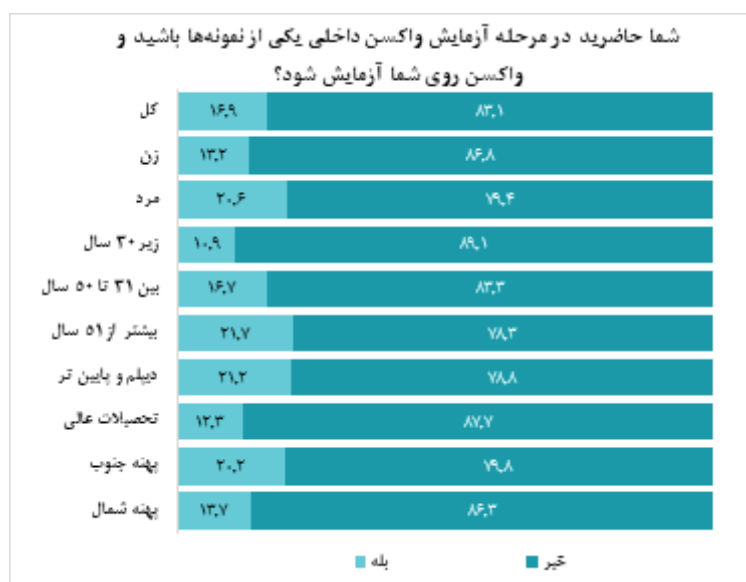
یکی از پرسش های مطرح شده در موج نهم این بود که چه زمان انتظار دارید واکسن داخلی در اختیار مردم قرار گیرد که نتایج آن در نمودار زیر قابل مشاهده است.

نمودار ۱۲۰ چشم انداز تولید واکسن داخلی

همان‌طور که در نمودار دیده می‌شود ۱۸ درصد از پاسخگویان امیدوارند تا پایان سال واکسن ایرانی وارد بازار شود. ۱۳ درصد هم چشم‌اندازی برای زمان ورود واکسن ندارند. کسانی که تحصیلات کمتری دارند، زنان و سالمندان نسبت به دیگران بیشتر خوش‌بین هستند که واکسن ایرانی زودتر آماده شود.

تمایل به داوطلب شدن برای تست واکسن داخلی

یکی از نشانه‌های میزان اعتماد به واکسن داخلی آمادگی برای داوطلب شدن در فرایند آزمایش آن است. از افراد سؤال شد تا چه اندازه حاضرند در مراحل اولیه داوطلب شوند که نتیجه در زیر آمده است.

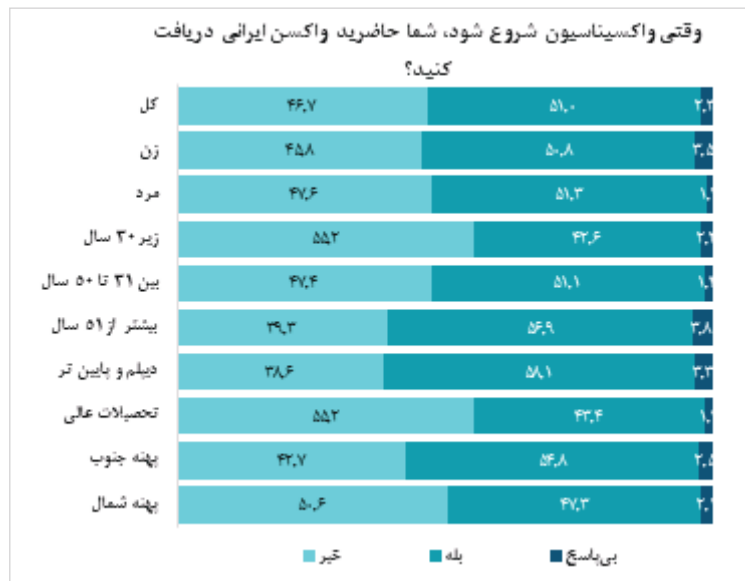
نمودار ۱۲۱ تمایل به داوطلب شدن برای واکسن داخلی

۱۷ درصد از پاسخگویان گفته‌اند حاضرند داوطلب شوند تا واکسن داخلی بر روی آن آزمایش شود. مردان، افراد با تحصیلات کمتر و افراد با سن بالاتر بیشتر از دیگران تمایل دارند داوطلب آزمون واکسن شوند. از میان کسانی که گفته‌اند «قطعاً» یا به «احتمال زیاد» باور دارند ایران به واکسن مؤثر کرونا دست می‌یابد ۲۸ درصد حاضرند واکسن بر روی آن‌ها تست شود.

تمایل به استفاده از واکسن داخلی

از پاسخگویان پرسیده شد اگر واکسیناسیون در ایران آغاز شود آیا حاضرند از واکسن ایرانی استفاده کنند. همان‌طور که در نمودار دیده می‌شود ۵۱ درصد به این سؤال پاسخ مثبت داده‌اند.

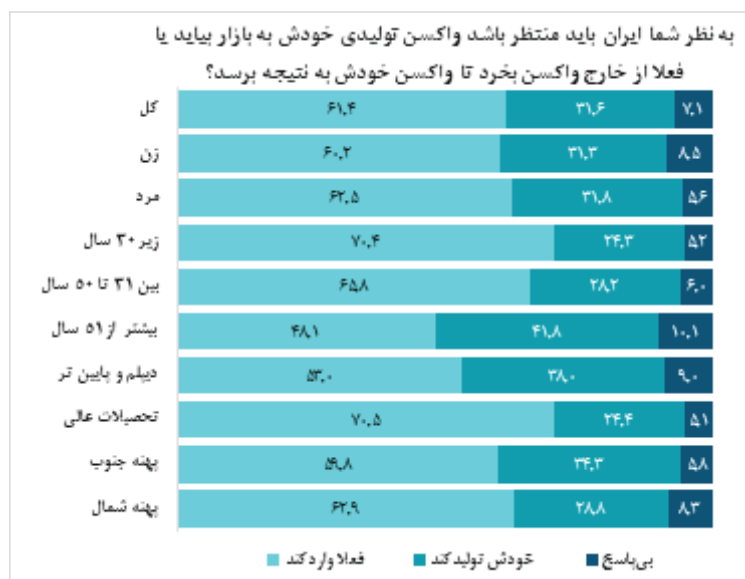

نمودار ۱۲۲ تمایل به دریافت واکسن داخلی

تحصیلات متغیر تأثیرگذاری در این انتخاب است؛ در بین افراد با تحصیلات عالی ۴۳ درصد حاضرند واکسن ایرانی دریافت کنند و در افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر ۵۸ درصد. هر چه سن بالاتر باشد تمایل به دریافت واکسن ایرانی بالاتر است اما جنسیت اثری بر پاسخ به این سؤال ندارد.

واردات واکسن

با توجه به مباحث مربوط به واردات واکسن و تولید داخلی از مردم سؤال شد ترجیح می‌دهند دولت فقط بر تولید داخلی تمرکز کند یا تا زمان به نتیجه رسیدن واکسن واردات را دستور کار قرار دهد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

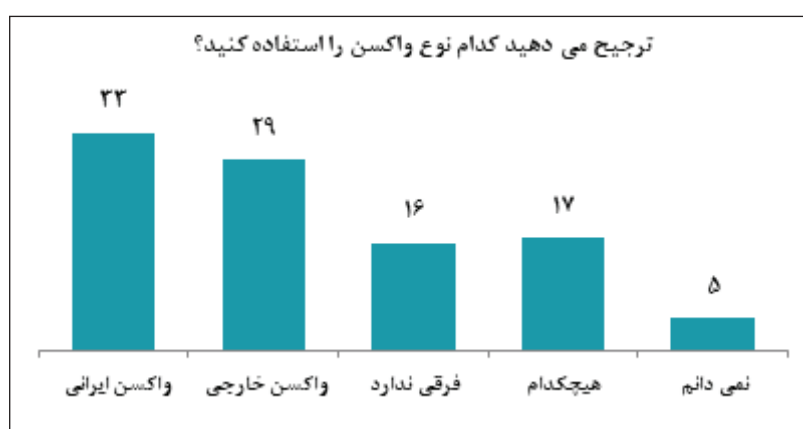

نمودار ۱۲۳ واردات واکسن یا تمرکز بر تولید داخل

همان‌طور که دیده می‌شود ۳۴ درصد گفته‌اند ایران باید خودش واکسن تولید کند و ۶۶ درصد هم معتقدند تا آماده شدن واکسن بهتر است ایران از خارج واکسن بخرد. جنسیت، سن و تحصیلات در نحوه پاسخ به این سؤال اثری ندارد.

انتخاب میان واکسن ایرانی و خارجی

در این موج از پاسخگویان سؤال شد ترجیحشان بین واکسن ایرانی و خارجی چیست. در نمودار و جدول زیر توزیع پاسخ‌ها آمده است.

نمودار ۱۲۴ ترجیح واکسن داخلی یا خارجی

جدول ۲۶ ترجیح واکسن داخلی یا خارجی بر حسب متغیر زمینه‌ای

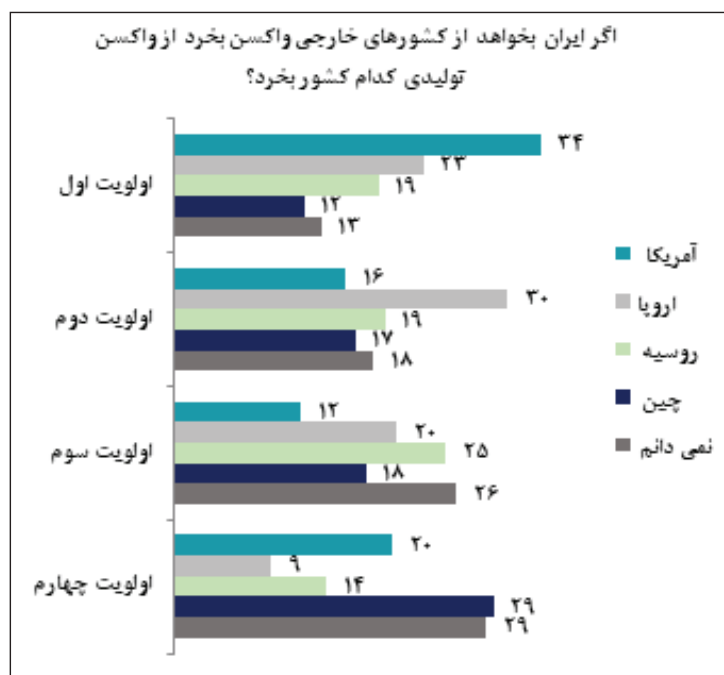
متغیر زمینه‌ای	واکسن ایرانی	واکسن خارجی	فرقی ندارد	هیچکدام	نمی‌دانم	
جنسیت	مرد	۳۴,۶	۳۲,۳	۱۴,۸	۴,۳	
	زن	۳۱,۳	۲۵,۴	۱۷,۷	۲۰,۰	۵,۶
سن	۱۸-۲۹ سال	۲۲,۴	۳۶,۸	۱۷,۱	۱۸,۹	۴,۸
	۳۰-۴۹ سال	۳۱,۱	۳۲,۶	۱۵,۵	۱۶,۵	۴,۳
	۵۰ و بالاتر	۴۳,۴	۱۷,۴	۱۶,۸	۱۶,۵	۶,۰
تحصیلات	دیپلم و زیر دیپلم	۳۹,۰	۲۱,۹	۱۶,۱	۱۷,۹	۵,۲
	تحصیلات عالی	۲۶,۲	۳۶,۲	۱۶,۵	۱۶,۳	۴,۸
پهنه سکونت	پهنه جنوب	۳۶,۴	۲۵,۲	۱۷,۶	۱۷,۸	۲,۹
	پهنه شمال	۲۹,۵	۳۲,۴	۱۴,۹	۱۶,۲	۶,۹

۳۳ درصد واکسن داخلی و ۲۹ درصد واکسن خارجی را انتخاب کرده‌اند. تحصیلات در انتخاب میان واکسن داخلی و خارجی اهمیت دارد؛ در بین افراد با تحصیلات عالی، ۳۶ درصد واکسن

خارجی و ۲۶ درصد واکسن داخلی را انتخاب کرده‌اند و در بین افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر، ۲۲ درصد واکسن خارجی و ۴۰ درصد واکسن داخلی را ترجیح می‌دهند. همان‌طور که مشاهده می‌شود ۱۷ درصد از پاسخگویان گفته‌اند از هیچ‌کدام از این واکسن‌ها استفاده نخواهند کرد. زنان بیش از مردان نسبت به هر نوع واکسن بدبین هستند.

اولویت‌بندی کشورها برای خرید واکسن

از پاسخگویان پرسیده اگر بنا بر خرید واکسن باشند ترجیح می‌دهند از کدام کشورها واکسن وارد شود. آمریکا، اروپا، چین و روسیه گزینه‌های اصلی بوده‌اند و از پاسخگویان خواسته شده آن‌ها را اولویت‌بندی کنند. ۳۴ درصد پاسخگویان آمریکا را به‌عنوان اولویت اول خود برگزیده‌اند و ۲۳ درصد نیز اروپا را انتخاب کرده‌اند. چین برای ۱۲ درصد پاسخگویان انتخاب اول است. در بین افراد با تحصیلات عالی ۳۹ درصد و در بین افراد با تحصیلات دیپلم و پایین‌تر ۲۹ درصد آمریکا را به‌عنوان اولویت اول برگزیده‌اند. البته برای هر دو گروه تحصیلی، آمریکا بیش از دیگر کشورها، اولویت اول انتخاب شده است.

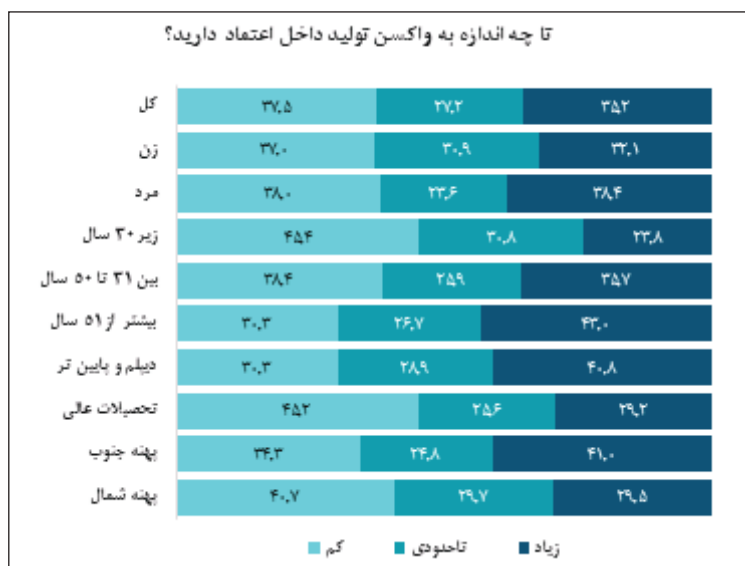
نمودار ۱۲۵ اولویت خرید واکسن از کشورهای جهان

در افراد زیر ۳۰ سال ۴۱ درصد آمریکا را انتخاب اول می‌دانند و ۱۲ درصد چین را انتخاب کرده‌اند. در بین افراد بالای ۵۰ سال ۲۳ درصد آمریکا و ۱۳ درصد چین را اولویت اول می‌دانند. در این گروه سنی اروپا با ۲۵ درصد بالاتر از دیگران قرار می‌گیرد. اگرچه در انتخاب اولویت اول تفاوت‌هایی برحسب برخی متغیرهای زمینه‌ای مانند سن وجود دارد اما در مورد انتخاب چین به‌عنوان انتخاب آخر تفاوتی میان گروه‌های مختلف دیده نمی‌شود. قبلاً گفته شد که ۳۴ درصد

از پاسخگویان معتقدند ایران باید خودش واکسن تولید کند و نباید واکسن از خارج وارد شود. اگر بنا بر خرید واکسن باشد این گروه روسیه را بیشتر از بقیه کشورها به عنوان اولویت اول انتخاب کرده است (۳۱ درصد). اروپا، چین و آمریکا در رده های بعدی اند. در بین ۶۵ درصدی که معتقد به لزوم خرید واکسن است، ۴۳ درصد آمریکا را اولویت اول انتخاب کرده اند. اروپا، روسیه و چین در رده های بعدی هستند.

اعتماد به واکسن داخلی

اعتماد به واکسن تولید داخل از جمله پرسش های مطرح شده در موج نهم نظرسنجی کروناست که توزیع پاسخ مردم در نمودار زیر مشاهده می شود.

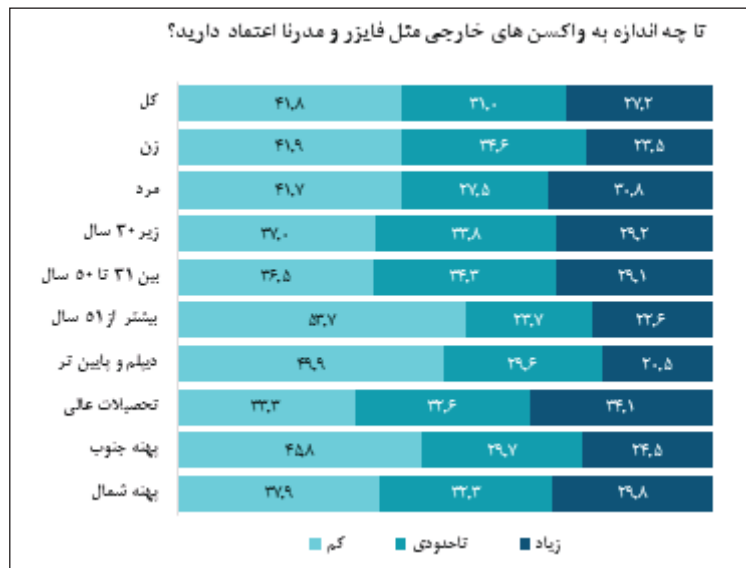

نمودار ۱۲۶ اعتماد به واکسن داخلی

در بین افراد با تحصیلات عالی ۴۵ درصد به واکسن داخلی بی اعتمادند و ۲۹ درصد به آن اعتماد زیادی دارند. در بین افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر ۳۰ درصد نسبت به واکسن داخلی بی اعتماد و ۴۱ درصد اعتماد زیادی دارند.

اعتماد به واکسن خارجی

در سؤالی دیگر از افراد پرسیده شد تا چه اندازه به واکسن تولید خارج اعتماد دارند. پاسخ مردم در نمودار زیر آمده است.

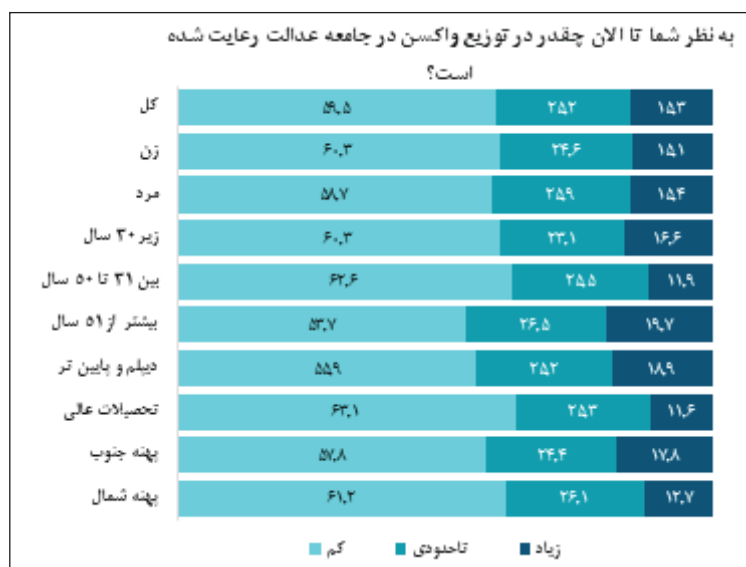

نمودار ۱۲۷ اعتماد به واکسن خارجی

۳۴ درصد افراد با تحصیلات عالی اعتمادشان به واکسن های خارجی زیاد است و ۳۳ درصد اعتمادشان کم است. در بین افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر ۵۰ درصد نسبت به واکسن خارجی بی اعتمادند و ۲۰ درصد نیز اعتمادشان زیاد است.

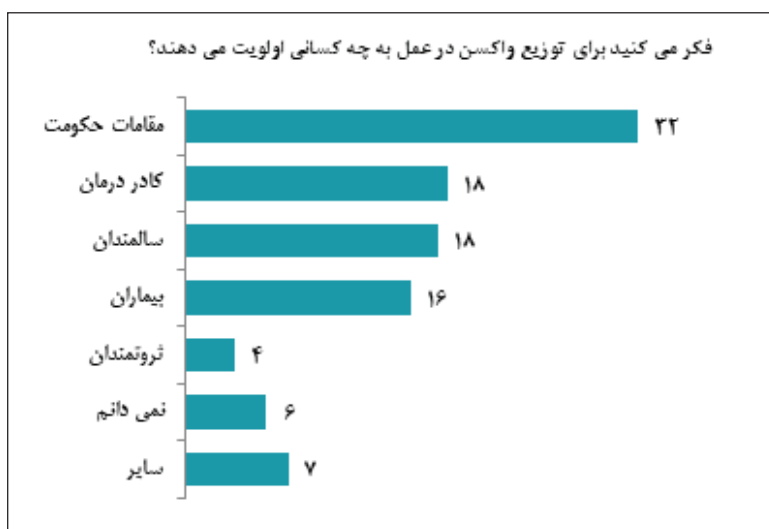
توزیع عادلانه واکسن

با توجه به شروع فرایند واکسیناسیون یکی از موضوعات مهم شیوه توزیع واکسن و احساس عدالت در فرایند واکسیناسیون است. نگرش مردم به میزان عادلانه بودن فرایند واکسیناسیون در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۱۲۸ توزیع عادلانه واکسن در جامعه

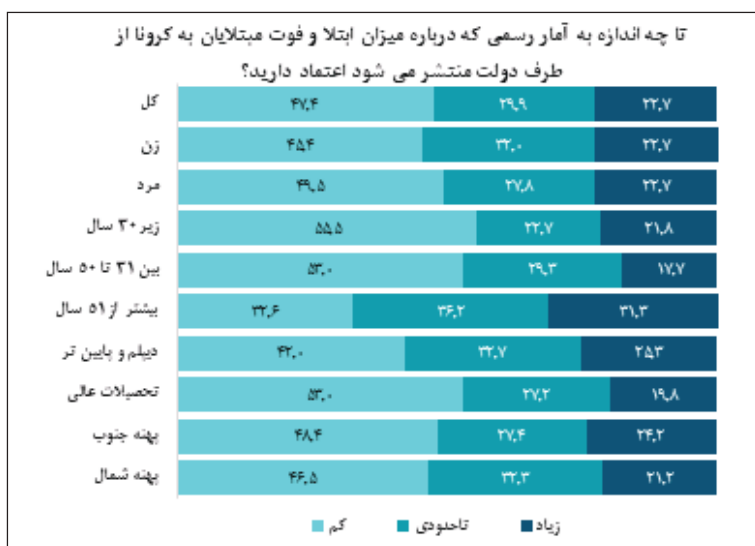
همان‌طور که در نمودار دیده می‌شود حدود ۶۰ درصد از پاسخ‌گویان امید ندارند واکسن در صورت تولید یا ورود به کشور عادلانه توزیع شود. افراد با تحصیلات عالی و جوان‌ترها در این مورد بدبین‌تر از دیگران هستند. در سؤالی باز از پاسخ‌گویان پرسیده تصور می‌کنند اولین گروهی که واکسن دریافت می‌کند چه کسانی هستند. همان‌طور که دیده می‌شود ۳۲ درصد معتقدند مقامات حکومت اولین گروه دریافت‌کننده واکسن هستند. پس‌از آن کادر درمان، سالمندان و بیماران قرار دارند.

نمودار ۱۲۹ اولویت دریافت واکسن از نگاه مردم

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا در این موج هم از مردم سؤال شد. توزیع پاسخ مردم در نمودار زیر آمده است.

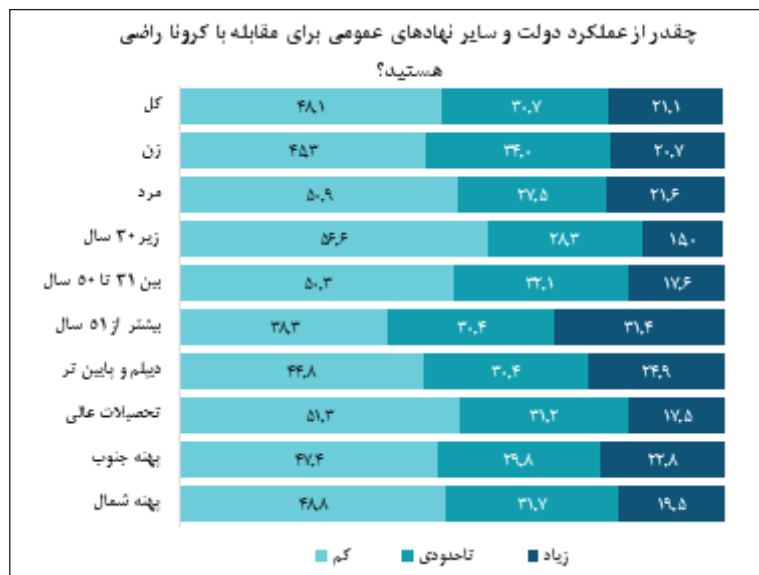

نمودار ۱۳۰ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

۴۷ درصد از تهرانی اعتمادشان به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا را «کم» اعلام کرده‌اند. ۳۰ درصد تا حدی اعتماد دارند و ۲۳ درصد نیز میزان اعتمادشان زیاد است. میزان بی‌اعتمادی به آمار رسمی نسبت به ماه قبل کاهش یافته است.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

در این موج همانند موج‌های قبلی درباره رضایت مردم از اقدامات دولت و دیگر نهادهای عمومی در مقابله با کرونا سؤال شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

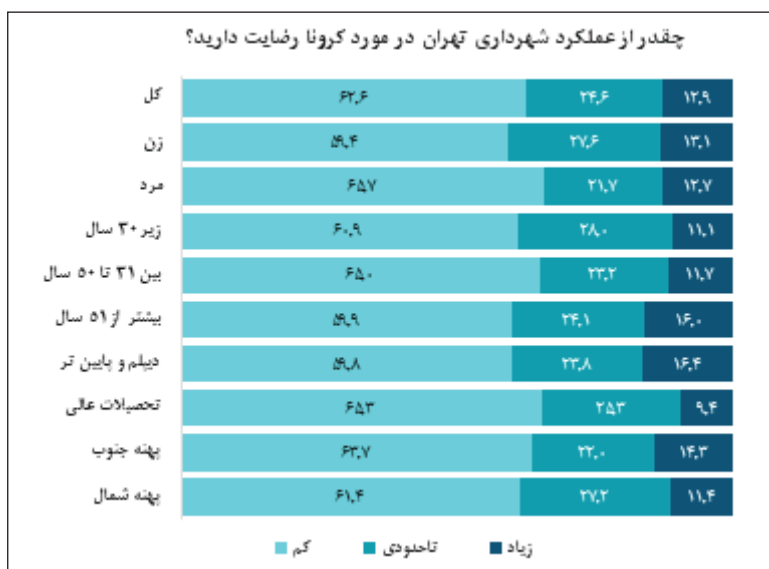

نمودار ۱۳۱ رضایت از عملکرد دولت و نهادهای عمومی در مقابله با کرونا

همان‌طور که در نمودار دیده می‌شود نارضایتی از عملکرد دولت در مقابله با کرونا نسبت به موج قبل کاهش یافته است. ۴۸ درصد از پاسخگویان میزان رضایت خود را پایین اعلام کرده‌اند و ۲۱ درصد نیز اعتمادشان زیاد است.

رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

رضایت از عملکرد شهرداری در این موج نیز از شهروندان پرسیده شده که نتایج آن در نمودارهای زیر مشاهده می‌شود.

نمودار ۱۳۲ رضایت از عملکرد شهرداری در مقابله با کرونا

مطابق نمودار بالا ۶۱ درصد شهروندان رضایت خود را «کم»، ۲۵ درصد «متوسط» و ۱۴ درصد «زیاد» اعلام کرده‌اند. میان پهنه شمال و جنوب تفاوت معناداری در قضاوت نسبت به عملکرد شهرداری وجود ندارد.

موج دهم

۱۱ تا ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۰

معرفی نظرسنجی و نمونه تحقیق

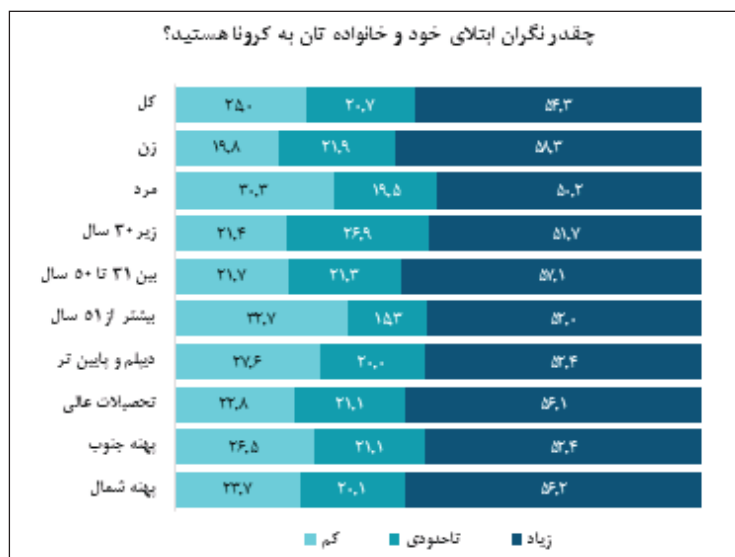
موج دهم نظرسنجی کرونا ۱۱ تا ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۰ در زمانی اجرا شد که کماکان موضوع واکسیناسیون مهم‌ترین موضوع مورد بحث در مورد کرونا در کشور بود. روند واکسیناسیون به‌کندی پیش می‌رفت و تداوم همه‌گیری یکی از نگرانی‌های اصلی مردم محسوب می‌شد. این موج با نمونه ۱۰۳۹ نفر در تهران و به‌صورت تلفنی اجرا شد. مشخصات نمونه تحقیق در زیر آمده است.

مشخصات جمعیت‌شناختی پاسخگویان - موج نهم

درصد	فراوانی	متغیر زمینه‌ای	
۴۹,۹	۵۱۸	مرد	جنسیت
۵۰,۱	۵۲۱	زن	
۲۲,۹	۲۳۸	۱۸-۲۹ سال	سن
۴۶,۲	۴۸۰	۳۰-۴۹ سال	
۳۰,۹	۳۲۱	۵۰ و بالاتر	
۴۷,۱	۴۸۹	دیپلم و زیر دیپلم	تحصیلات
۵۲,۴	۵۴۴	تحصیلات عالی	
۰,۶	۶	بی‌پاسخ	
۲۷,۳	۲۸۴	مجرد	وضعیت تأهل
۶۷,۰	۶۹۶	متأهل	
۵,۷	۵۹	بدون همسر (فوت- طلاق)	
۵۱,۲	۵۳۲	پهنه جنوب	پهنه سکونت
۴۸,۷	۵۰۶	پهنه شمال	

همان‌طور که در جدول دیده می‌شود نسبت زنان و مردان برابر است و نیمی از نمونه ساکن پهنه شمال و نیمی ساکن پهنه جنوب هستند. دوسوم نمونه را افراد متأهل تشکیل می‌دهند.

نگرانی از ابتلای خود یا خانواده به کرونا

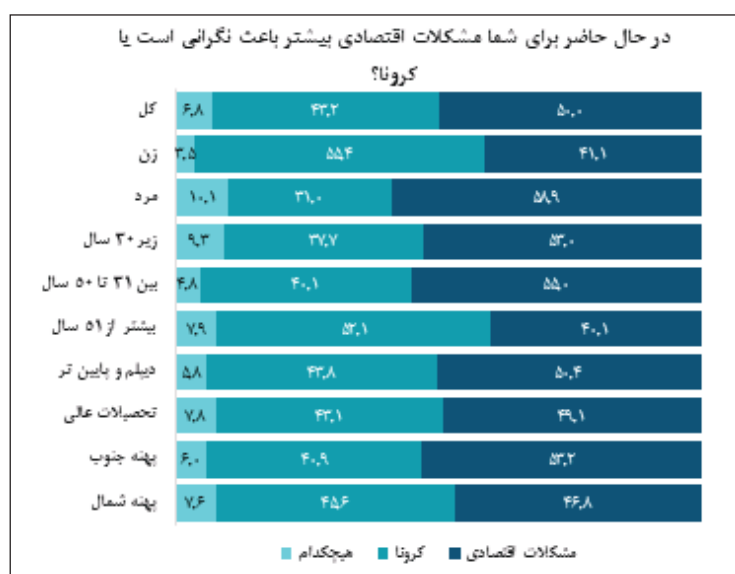

نمودار ۱۳۳ نگرانی از ابتلا به کرونا

در این موج ۵۴ درصد نگرانی‌شان را «زیاد»، ۲۱ درصد «متوسط» و ۲۵ درصد «کم» اعلام کرده‌اند. زنان بیش از مردان نگران ابتلا خود یا خانواده‌شان به کرونا هستند.

کرونا یا مشکلات اقتصادی؟

در این موج نیز درباره اولویت کرونا یا مشکلات اقتصادی سؤال شده است. نتایج را در نمودار زیر می‌توان دید.

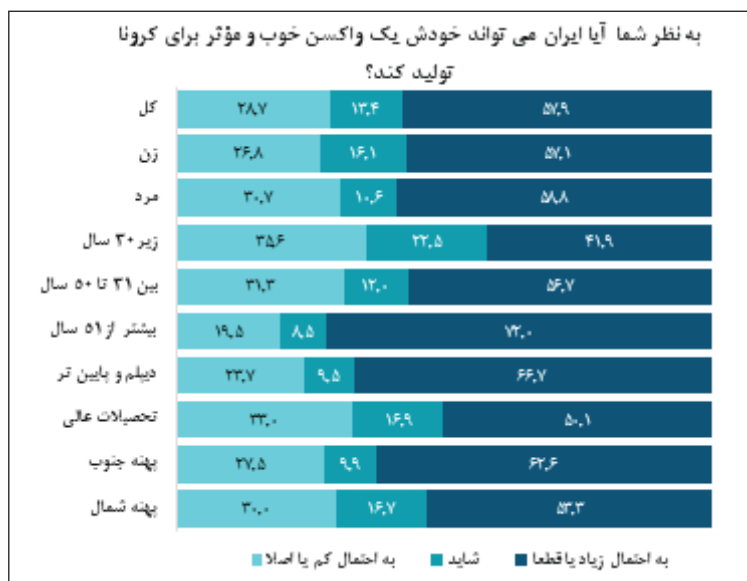

نمودار ۱۳۴ کرونا یا مشکلات اقتصادی

۵۰ درصد مشکلات اقتصادی و ۴۳ درصد کرونا را انتخاب می‌کنند. نسبت به موج قبل نگرانی نسبت به مسائل اقتصادی ۷ درصد کاهش و نگرانی از کرونا ۷ درصد افزایش یافته است. با توجه به روند در موج‌های قبلی می‌توان گفت انتخاب میان کرونا و مشکلات اقتصادی تابع شدت کرونا یا به عبارت دقیق‌تر آمار رسمی مرگ‌ومیر است. در مقطعی که دوران پیک کرونا محسوب می‌شود نگرانی افزایش یافته و به تبع آن تعداد بیشتری کرونا را نسبت به مشکلات اقتصادی مسئله‌ای جدی‌تر می‌دانند. میان پهنه شمال و جنوب تهران از جهت این انتخاب تفاوتی وجود ندارد.

امید به تولید واکسن کرونا در کشور

با توجه به اهمیت موضوع واکسیناسیون و مباحث مربوط با تولید داخلی واکسن و واردات آن از پاسخگویان درباره امیدشان به تولید واکسن داخلی موثر سؤال شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

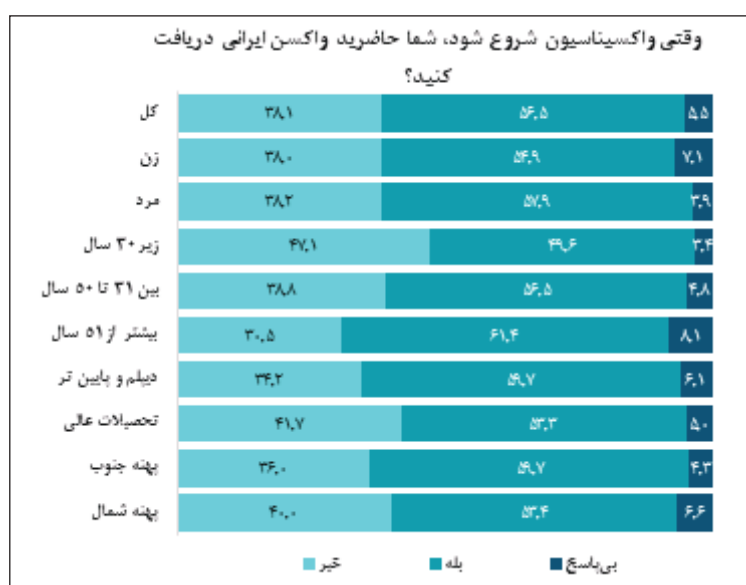

نمودار ۱۳۵ نگرش به تولید واکسن داخلی

نسبت به چهار ماه گذشته میزان خوش‌بینی نسبت به تولید واکسن داخلی افزایش داشته است. در این موج ۴۰ درصد از پاسخگویان مطمئن هستند ایران به واکسن مؤثر کرونا دست می‌یابد. ۴۷ درصد افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر قطعاً می‌گویند ایران واکسن مؤثر تولید می‌کند در حالی که این نسبت برای افراد با تحصیلات عالی ۳۳ درصد است.

تمایل به استفاده از واکسن داخلی

از پاسخگویان پرسیده شد اگر واکسیناسیون در ایران آغاز شود آیا حاضرند از واکسن ایرانی استفاده کنند. همان‌طور که در نمودار زیر دیده می‌شود ۶۰ درصد به این سؤال پاسخ مثبت داده‌اند که ۸ درصد بیشتر از دی ۱۳۹۹ است.

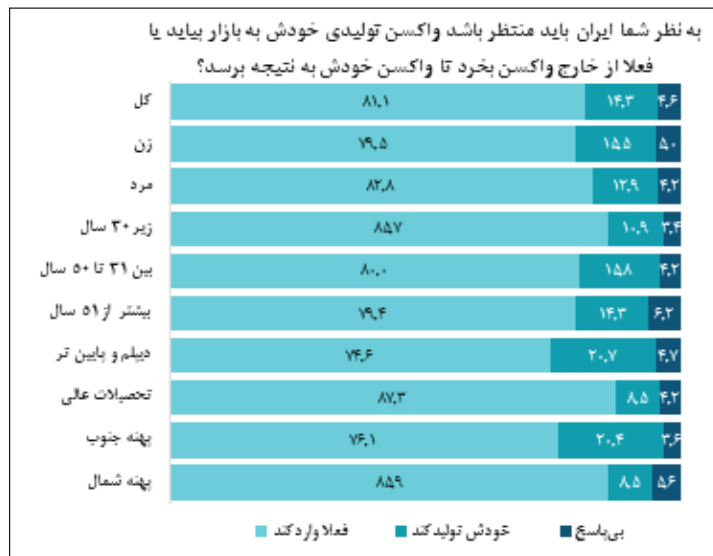

نمودار ۱۳۶ تمایل به استفاده از واکسن داخلی

تحصیلات متغیر تأثیرگذاری در انتخاب واکسن داخلی است؛ در بین افراد با تحصیلات عالی ۵۶ درصد حاضرند واکسن ایرانی دریافت کنند و در افراد با تحصیلات دیپلم و کمتر ۶۴ درصد. جنسیت اثری بر نحوه پاسخ به این سؤال ندارد.

واردات واکسن

همچون موج قبل از مردم درباره بهترین سیاست برای واکسیناسیون سؤال شد. همان‌طور که در نمودار زیر دیده می‌شود اکثریت جامعه معتقدند تا زمان تولید واکسن داخلی بهتر است دولت واکسن از خارج وارد کند.

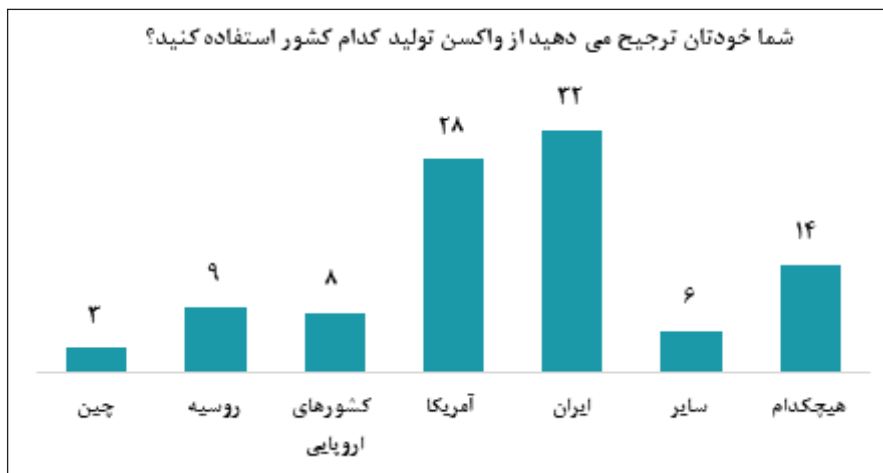

نمودار ۱۳۷ واردات واکسن یا تمرکز بر تولید داخل

همان‌طور که در نمودار بالا دیده می‌شود ۱۵ درصد گفته‌اند ایران باید خودش واکسن تولید کند و واکسن وارد نکند اما در مقابل ۸۵ درصد هم معتقدند تا آماده شدن واکسن بهتر است ایران از خارج واکسن بخرد. نسبت به چهار ماه گذشته تقاضا برای وارد کردن واکسن افزایش چشمگیری داشته و حدود ۲۰ درصد افزایش یافته است.

انتخاب میان واکسن ایرانی و خارجی

از پاسخگویان سؤال شد ترجیح می‌دهند از کدام نوع واکسن استفاده کنند که نتیجه در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۱۳۸ ترجیح استفاده از واکسن داخلی یا خارجی

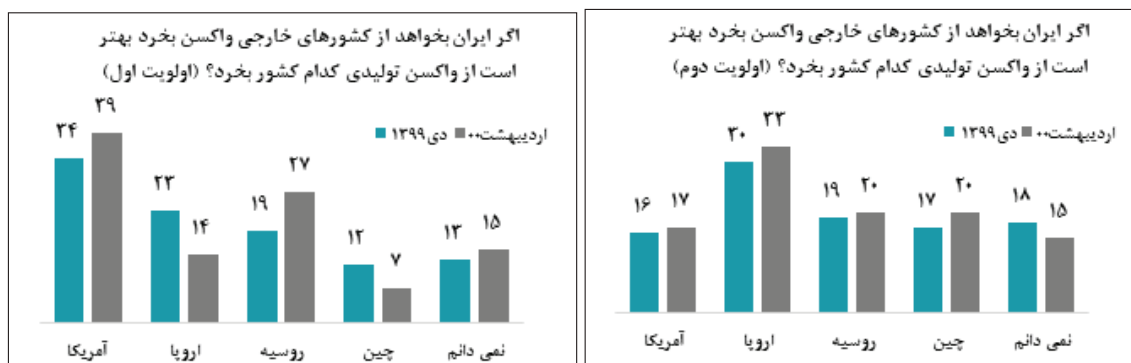
در پاسخ به این سؤال که واکسن تولید کدام کشور را ترجیح می‌دهید ۳۲ درصد واکسن ایرانی را انتخاب کرده‌اند. پس از آن آمریکا با ۲۸ درصد در رده دوم قرار دارد. بقیه کشورها با فاصله در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. ۱۴ درصد هم گفته‌اند هیچ واکسنی را استفاده نمی‌کنند. در موج قبل هم ۱۷ درصد از پاسخگویان گفته بودند از هیچ کدام از این واکسن‌ها اعم از داخلی و خارجی استفاده نخواهند کرد. همان‌طور که در جدول زیر دیده می‌شود افراد با تحصیلات عالی نسبت به افراد با تحصیلات پایین‌تر به واکسن آمریکایی تمایل بیشتری نشان می‌دهند (۳۷ درصد در برابر ۱۸ درصد).

جدول ۲۷ ترجیح واکسن تولید کشورهای مختلف

متغیر زمینه‌ای	ایران	آمریکا	اروپا	روسیه	چین	سایر	هیچ کدام
جنسیت	مرد	۳۲٫۹	۲۹٫۹	۸٫۱	۸٫۱	۲٫۶	۴٫۵
	زن	۳۱٫۳	۲۶٫۷	۷٫۸	۹٫۴	۳٫۸	۶٫۶
سن	۱۸ - ۲۹ سال	۲۳٫۷	۳۴٫۱	۱۱٫۲	۶٫۵	۳٫۹	۶٫۹
	۳۰ - ۴۹ سال	۳۱٫۳	۲۸٫۷	۸٫۱	۱۱٫۹	۲٫۸	۲٫۸
	۵۰ و بالاتر	۳۹٫۶	۲۳٫۴	۵٫۲	۵٫۵	۳٫۲	۸٫۸
تحصیلات	دیپلم و زیر دیپلم	۴۱٫۰	۱۸٫۳	۵٫۳	۷٫۶	۳٫۸	۷٫۰
	تحصیلات عالی	۲۴٫۳	۳۷٫۱	۱۰٫۳	۹٫۶	۲٫۶	۴٫۱
پهنه سکونت	پهنه جنوب	۳۷٫۹	۲۲٫۸	۶٫۹	۸٫۵	۳٫۰	۵٫۰
	پهنه شمال	۲۶٫۳	۳۳٫۷	۹٫۰	۹٫۰	۳٫۳	۶٫۰

اولویت‌بندی کشورها برای خرید واکسن

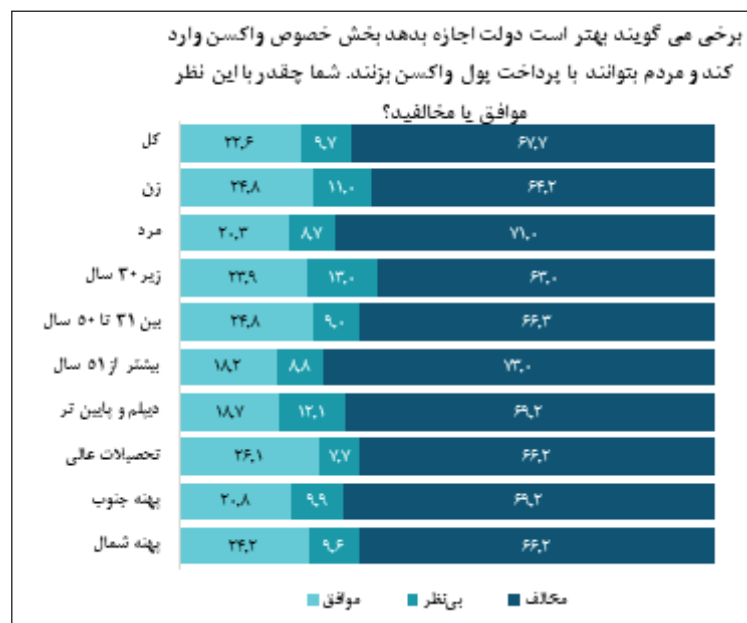
از پاسخگویان سؤال شد اگر قرار بر واردات واکسن باشد ترجیح می‌دهند دولت از کدام کشور واکسن وارد کند. نتایج در نمودار زیر آمده است.

از پاسخگویان پرسیده اگر بنا بر خرید واکسن باشند ترجیح می‌دهند از کدام کشورها واکسن وارد شود. آمریکا، اروپا، چین و روسیه گزینه‌های اصلی بوده‌اند و از پاسخگویان خواسته شده آن‌ها را اولویت‌بندی کنند. ۳۹ درصد پاسخگویان آمریکا را به‌عنوان اولویت اول خود برگزیده‌اند که نسبت به چهار ماه قبل ۵ درصد رشد داشته است. ۲۳ درصد نیز اولویت اولشان اروپاست. نسبت به چهار ماه گذشته طرفداران اروپا به‌عنوان اولویت اول کمتر شده و به روسیه اضافه شده است.

واردات واکسن توسط بخش خصوصی

در زمان اجرای موج دهم یکی از موضوعات مناقشه برانگیز در مورد واکسن وارد شدن بخش خصوصی به موضوع واردات واکسن بود. فرایند واکسیناسیون در اغلب نقاط دنیا بر عهده دولت‌هاست اما در ایران برخی به‌واسطه تحریم‌های بین‌المللی بر این باور بودند که بخش خصوصی می‌تواند با واردکردن واکسن به این فرایند کمک کند. نظر مردم در این باره در نمودار زیر آمده است.

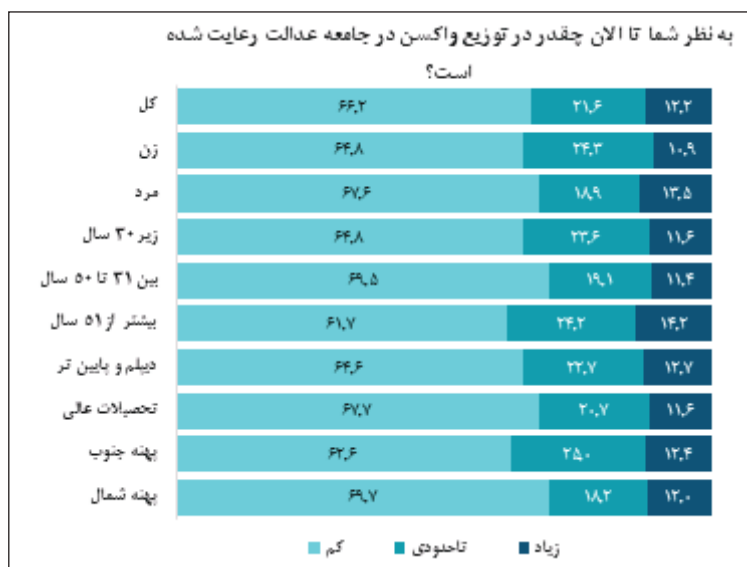

نمودار ۱۳۹ واردات واکسن توسط بخش خصوصی

همان‌طور که مشاهده می‌شود ۶۸ درصد از پاسخگویان با واردات واکسن از طریق بخش خصوصی و پولی شدن آن مخالف‌اند. مردان بیش از زنان با این روش مخالف‌اند اما تحصیلات اثری در نگرش به واکسن پولی ندارد.

توزیع عادلانه واکسن

با توجه به شروع فرایند واکسیناسیون یکی از موضوعات مهم شیوه توزیع واکسن و احساس عدالت در فرایند واکسیناسیون است. نگرش مردم به میزان عادلانه بودن فرایند واکسیناسیون در نمودار زیر آمده است.

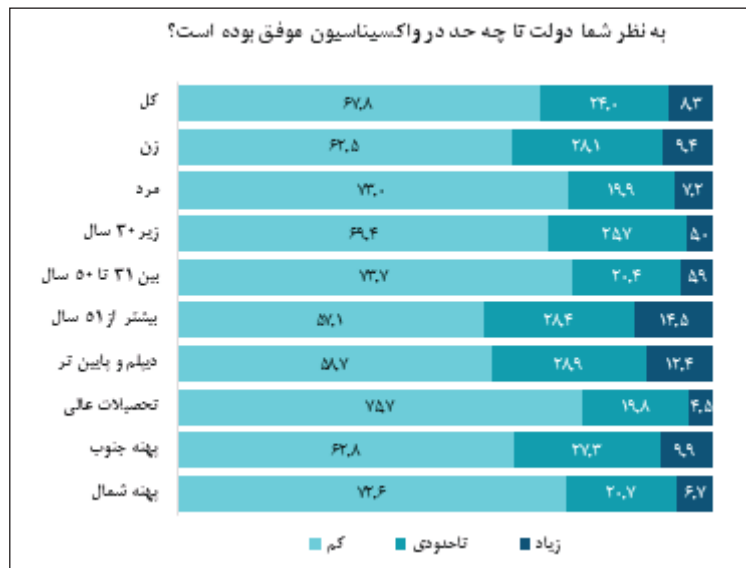
نمودار ۱۴۰ عدالت در توزیع واکسن

۶۶ درصد از پاسخگویان معتقدند در توزیع واکسن در کشور عدالت «کم» رعایت شده است. در موج قبل وقتی از افراد سؤال شده بود فکر می‌کنند با شروع واکسیناسیون چقدر عدالت رعایت می‌شود ۶۰ درصد گزینه «کم» را انتخاب کرده بودند. جنسیت و تحصیلات تغییری در نحوه پاسخ به این سؤال ایجاد نمی‌کند.

موفقیت دولت در واکسیناسیون

یکی از پرسش‌های مطرح‌شده در موج دهم میزان رضایت پاسخگویان از روند واکسیناسیون در کشور بود. همان‌طور که در نمودار زیر دیده می‌شود افکار عمومی چندان از عملکرد دولت در واکسینه کردن مردم راضی نیست.

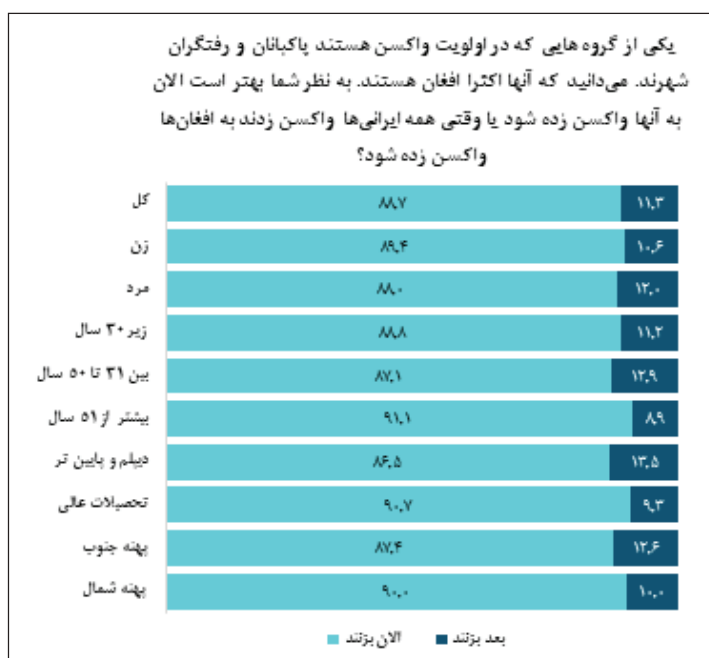

نمودار ۱۴۱ ارزیابی از موفقیت دولت در واکسیناسیون

کسانی که تحصیلات بیشتری دارند نگاه منفی تری به عملکرد دولت دارند و ۷۶ درصد از افراد با تحصیلات عالی موفقیت دولت را کم می‌دانند. در پهنه شمال تهران هم نگرش به عملکرد دولت نسبت به پهنه جنوب منفی تر است.

واکسن برای پاكبانان افغانستانی

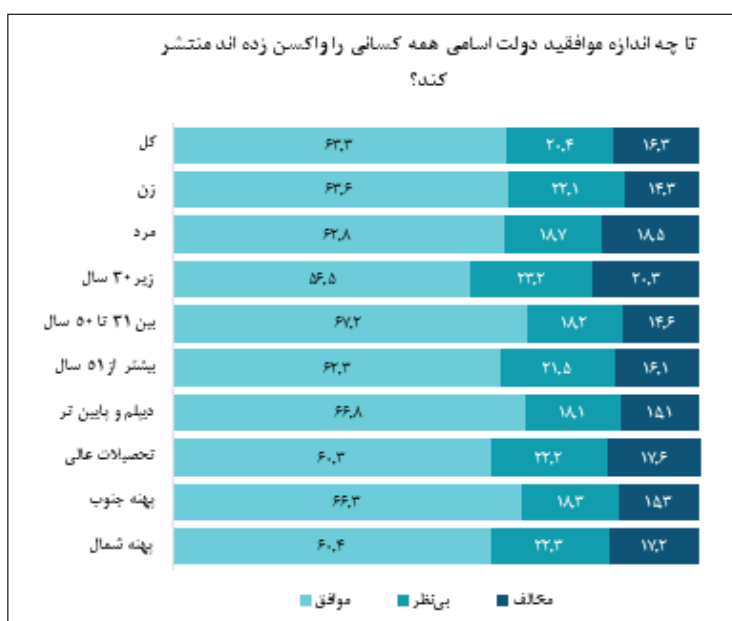
واکسیناسیون کارگران افغانستانی به یکی از چالش‌های نظام درمان تبدیل شده است. این گروه با آنکه در معرض خطر بسیار است اما بسیاری از آن‌ها به واسطه فقدان مدارک شناسایی امکان برخورداری از واکسن را ندارند. اما همان‌طور که نمودار زیر نشان می‌دهد از نگاه اکثریت مردم (۸۹ درصد) آن‌ها به واسطه افغانستانی بودن نباید مورد تبعیض قرار گیرند و باید واکسن دریافت کنند.

نمودار ۱۴۲ واكسن برای پاكبانا شهر

انتشار اسامی واكسینه شدگان

شفافیت راهکار جلوگیری از سوءاستفاده در فرایند واکسیناسیون دانسته می‌شود. در شرایطی که بسیاری نسبت به توزیع عادلانه واکسن بدبین هستند انتشار اسامی دریافت‌کنندگان واکسن یکی از روش‌هایی است که برای تضمین سلامت این فرایند پیشنهاد می‌شود. البته انتشار اسامی از جهت لزوم حفظ محرمانگی مورد تأیید بسیاری نیست و در نتیجه توافق چندانی بر روی آن وجود ندارد. در نمودار زیر نظر مردم تهران درباره انتشار اسامی افرادی که واکسن زده‌اند آمده است.

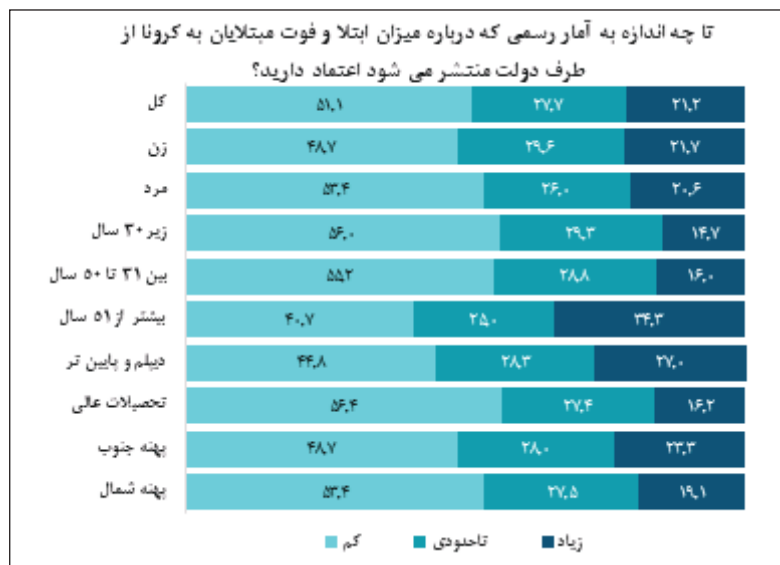

نمودار ۱۴۳ انتشار عمومی اسامی واکسن زدگان

بیش از ۶۰ درصد پاسخگویان با انتشار اسامی واکسینه شده موافقاند. افراد زیر ۳۰ سال کمتر از دیگر گروه‌ها با این کار موافق هستند.

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا از جمله مواردی است که در همه نظرسنجی‌ها تکرار شده و در این موج هم از مردم سؤال شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

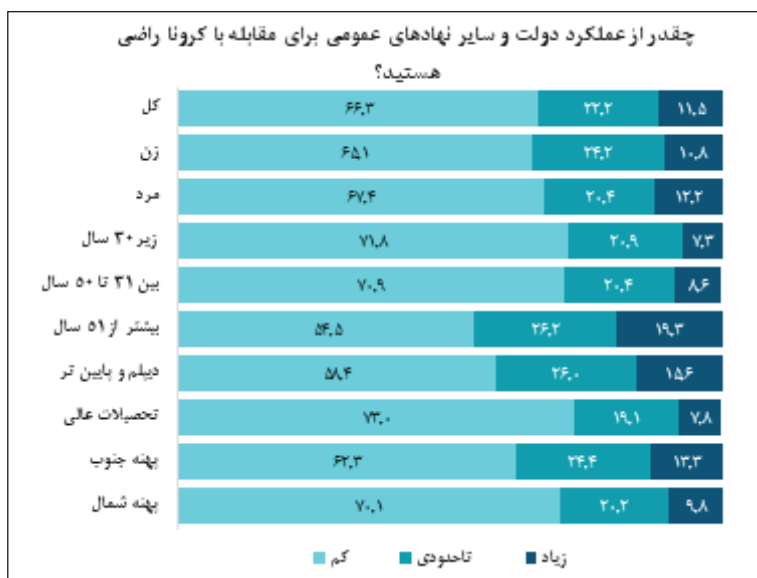

نمودار ۱۴۴ اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

۵۱ درصد از تهرانی اعتمادشان به آمار رسمی فوت و ابتلا به کرونا را «کم» اعلام کرده‌اند. ۲۸ درصد تا حدی اعتماد دارند و ۲۱ درصد نیز میزان اعتمادشان زیاد است. میزان بی‌اعتمادی به آمار رسمی نسبت به ماه قبل اندکی افزایش یافته است.

رضایت از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی

در این موج همانند موج‌های قبلی درباره رضایت مردم از اقدامات دولت و دیگر نهادهای عمومی در مقابله با کرونا سؤال شد. نتایج در نمودار زیر آمده است.

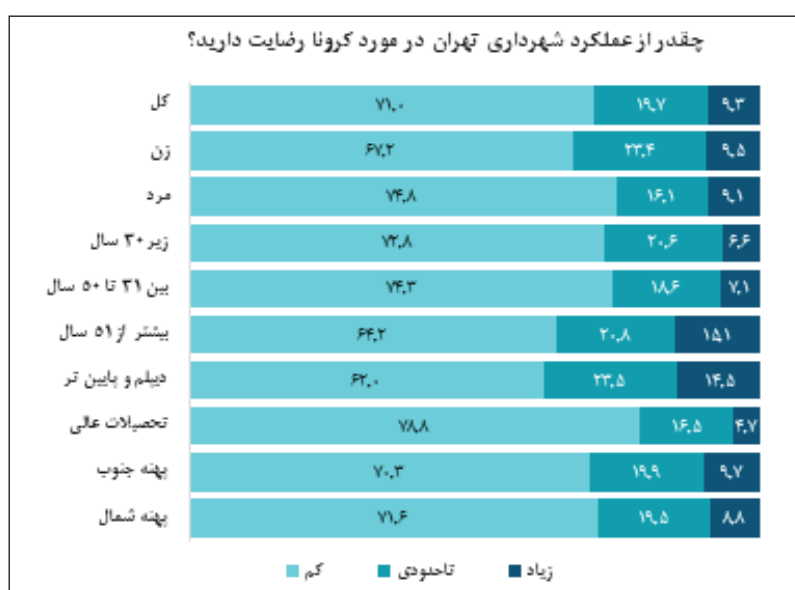

نمودار ۱۴۵ رضایت از عملکرد دولت و نهادهای عمومی

در این مقطع نارضایتی از عملکرد دولت در مقابله با کرونا نسبت به موج قبل افزایش چشمگیری یافته است و به سطح روزهای نخست کرونا رسیده است. ۶۶ درصد از پاسخگویان میزان رضایت خود را پایین اعلام کرده‌اند و تنها ۱۲ درصد نیز رضایتشان زیاد است.

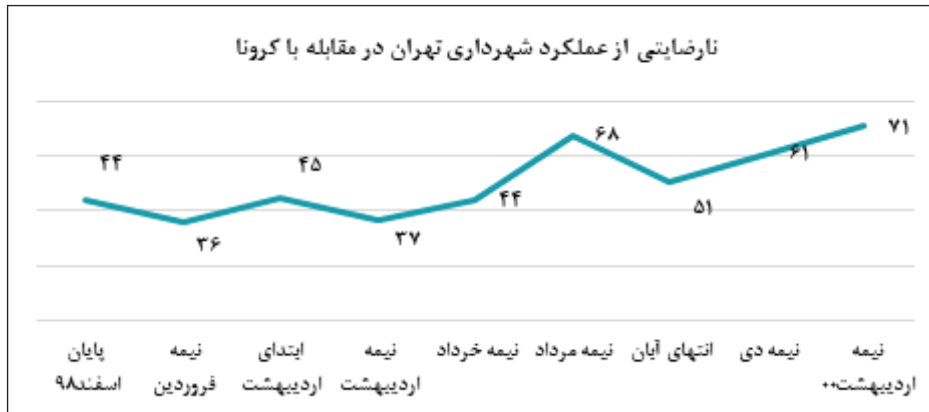
رضایت از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا

رضایت از عملکرد شهرداری در این موج نیز از شهروندان پرسیده شده که نتایج آن در نمودارهای زیر مشاهده می‌شود.

نمودار ۱۴۶ رضایت از عملکرد شهرداری در مقابله با کرونا

مطابق نمودار بالا ۷۱ درصد شهروندان رضایت خود را «کم»، ۲۰ درصد «متوسط» و ۹ درصد «زیاد» اعلام کرده‌اند. تغییرات میزان نارضایتی از شهرداری در طول موج های قبلی در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۱۴۷ تغییرات نارضایتی از شهرداری در مقابله با کرونا

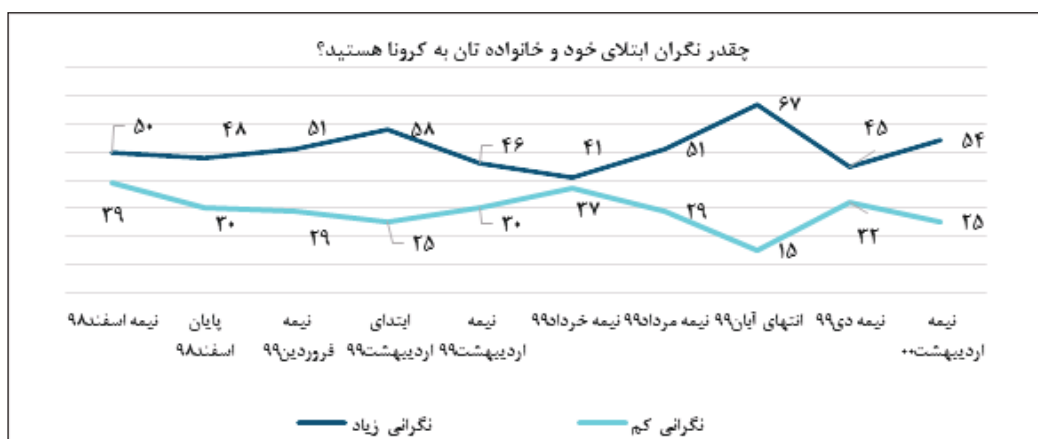
جمع‌بندی و تحلیل روندها

مقدمه

نتایج ده موج نظرسنجی انجام‌شده درباره کرونا در شهر تهران در کنار نظرسنجی‌های ملی می‌تواند به شناخت نحوه مواجهه جامعه با پدیده کرونا و تحولات افکار عمومی در زمان شروع و همه‌گیر شدن آن در کشور کمک کند. معمولاً در ایران در زمان انتخابات نظرسنجی‌های پیاپی برای بررسی تغییرات در افکار عمومی صورت می‌گیرد و شاید این نخستین بار بود که نظر مردم در جریان یک پدیده اجتماعی به‌طور منظم رصد شد. نتایج نظرسنجی‌ها می‌تواند تحولات افکار عمومی را در جریان یک تهدید واقعی در برابر جان انسان‌ها، تصورات و انتظارات آنان را روشن کند. در این بخش بر اساس آنچه در موج‌های مختلف به دست آمد تلاش خواهد شد مهم‌ترین یافته‌ها به‌طور خلاصه ارائه و سیر تغییرات نشان داده شود.

نگرانی از ابتلای خود و خانواده به کرونا

یکی از موضوعات مطرح در سطح سیاست‌گذاری خصوصاً در ماه‌های اولیه جدی نگرفتن بیماری از سوی مردم بود. هشدار به مردم در مورد خطرات این بیماری و لزوم رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی از همان روزهای نخست آغاز شد. در موج اول وقتی ۵۰ درصد میزان نگرانی خود را «زیاد» اعلام کردند، نتیجه بیشتر از این جنبه موردتوجه قرار گرفت که نیمی از مردم تهران این بیماری را جدی نگرفته‌اند. روند تغییرات این متغیر در طی این ده نظرسنجی در نمودار زیر آمده است.

نمودار ۱۴۸ تغییرات نگرانی از ابتلا به کرونا

همان‌طور که مشاهده می‌شود نسبت افرادی که سطح نگرانی بالایی داشته‌اند در سه موج اول تقریباً ثابت و حدود ۵۰ درصد است. در ابتدای اردیبهشت نگرانی افزایش یافته و به ۵۸ درصد رسیده سپس به ۴۶ و ۴۱ درصد کاهش یافته است. بیشینه نگرانی زمانی است که دولت پس از تعطیلی نسبی شهر در دهه آخر فروردین بازگشایی را آغاز کرده است. میزان نگرانی که با سیر

نزولی مبتلایان در خردادماه کاهش یافته بود با شروع موج دوم در تابستان مجدد باعث افزایش نگرانی مردم شد. در آبان ماه وقتی میزان مرگ از کرونا روزانه بیش از ۴۰۰ نفر بود میزان نگرانی در افکار عمومی از ابتلا به کرونا اوج گرفت.

پیامدهای اقتصادی کرونا بر خانوار

اثرات اقتصادی کرونا بر معیشت خانوار در چندین موج موردتوجه قرار گرفت. پاسخ شهروندان به این سؤالات در موج‌های مختلف نشان‌دهنده پیامدهای قابل توجه اقتصادی بر خانواده‌های تهرانی است. در موج دوم در اواخر اسفندماه از اثر کرونا بر کاهش درآمد خانوار سؤال شد؛ ۷۱ درصد از کاهش درآمد خانوار گفته بودند و ۲۹ درصد نیز درآمدشان تغییری نکرده بود. این سؤال در موج هفتم مجدداً با همین صورت‌بندی تکرار شد که نتایج چندان متفاوت نبود؛ ۶۵ درصد از کاهش درآمد گفتند و ۳۳ درصد نیز درآمدشان تغییر نکرده است.

در موج سوم و در زمان تعطیلی بسیاری کسب‌وکارها از میزان تاب‌آوری اقتصادی خانواده‌ها پرسیده شد. ۳۴ درصد از شهروندان در آن زمان گفتند همین‌ان هم در تأمین مخارج خانواده به مشکل برخوردانند و تنها ۲۲ درصد گفته بودند پنج ماه و بیشتر می‌توانند این وضعیت را تحمل کنند. بیشتر نگرانی در میان گروه‌های شغلی نیز به کارکنان مستقل تعلق داشت که ۵۰ درصدشان اعلام کرده‌اند همین‌ان هم از نظر اقتصادی مشکل دارند.

در موج چهارم از چشم‌انداز افراد در سال جاری سؤال شد. ۵۸ درصد پاسخگویان معتقدند به احتمال زیاد کرونا باعث کاهش درآمد خانوار آن‌ها در سال جاری شود. در موج پنجم نیز ۶۴ درصد از پاسخگویان گفته بودند نگرانی‌شان از بروز مسائل معیشتی برای خانوار خود در سال جاری زیاد است. در همین موج ۴۳ درصد از افراد از افزایش مخارج خانوار از زمان شیوع کرونا گفته بودند و ۳۵ درصد نیز در خانواده‌شان کسی بوده که به خاطر کرونا شغلش را از دست داده است.

دوراهی قرنطینه و اقتصاد

کووید ۱۹ به‌سان یک بحران سلامت و پزشکی بروز یافت اما اثرات اجتماعی-اقتصادی آن بلافاصله ظاهر شد و جهان را تحت تأثیر خود قرار داد. برای ما در ایران، شیوع کرونا و تبعات اقتصادی آن با مسائل کلان کشور و تحریم‌های بین‌المللی گره خورد تا فشار این همه‌گیری بر جامعه و خصوصاً فرودستان دوچندان باشد. مردم از یک‌سو نگران گسترش بیماری در صورت تردد در شهر، استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی و از سر گرفتن فعالیت عادی‌اند اما درعین‌حال بسیاری شغل‌هایشان را از دست داده‌اند، درآمدهایشان کاهش یافته و در نتیجه تداوم در خانه ماندن برایشان ممکن نیست. به همین سبب است که رئیس‌جمهور نیز در اواسط تیرماه در برابر اصرار وزارت بهداشت برای اعمال مجدد محدودیت‌ها از احتمال «بیرون ریختن مردم» در صورت تداوم تعطیل نگه‌داشتن کسب‌وکارها سخن گفت. نتایج نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد این دوراهی در

افکار عمومی هم وجود دارد اما در طول سه ماه اسفند تا خرداد همواره طرفداران محدودیت‌های تردد و فعالیت اکثریت بوده‌اند. تنها در موج آخر موافقان سیاست بازگشایی دولت با مخالفان برابر شدند. این مسئله در حالی است که اکثریت مردم از کاهش درآمد خانوار به سبب کرونا گفته بودند و چشم‌انداز امیدوارکننده‌ای هم نسبت به آینده نداشتند.

در همان موج اول ۶۰ درصد تهرانی‌ها با قرنطینه شدن تهران موافق بودند. باید توجه شود که در آن مقطع قرنطینه کردن تهران اقدامی رادیکال محسوب می‌شد و حتی روزنامه همشهری در چاپ خبر نتایج موج اول نظرسنجی در لحظه آخر تیتراژ «موافقت مردم تهران با قرنطینه» را از صفحه اول خود حذف کرد. تا پیش از نوروز اکثریت از لزوم کاهش تردد و فعالیت‌ها حمایت می‌کردند و پس از تعطیلات این بار اکثریت مخالف بازگشایی و بازگشت به روال عادی بودند. در موج سوم در سؤالی کاملاً صریح از مردم سؤال شد: بعضی‌ها می‌گویند باید خانه‌نشینی مردم آن‌قدر ادامه پیدا کند که بیماری از بین برود. بعضی‌ها هم می‌گویند بهتر است حتی با وجود کرونا فعالیت‌ها زودتر شروع شود تا مردم درآمد و شغلشان را از دست ندهند. شما با کدام عقیده بیشتر موافقت می‌کنید؟ ۷۵ درصد مردم در پاسخ به این سؤال تداوم خانه‌نشینی را انتخاب کردند. این در حالی است که در همان نظرسنجی ۳۴ درصد از مردم گفته بودند «همین‌الان هم در تأمین مخارج خانواده به مشکل دارم» و ۳۵ درصد هم گفته‌اند نهایتاً یکی دو ماه دوام می‌آورند. بخشی از دلیل این تعارض در انتخاب را می‌توان این دانست که نیمی از مردم در آن مقطع زمانی یعنی اواسط فروردین تصور می‌کردند تا پایان تیرماه کرونا مهار می‌شود. برخی نیز احتمالاً چشم به کمک دولت به خانوارها برای گذار از این شرایط داشتند.

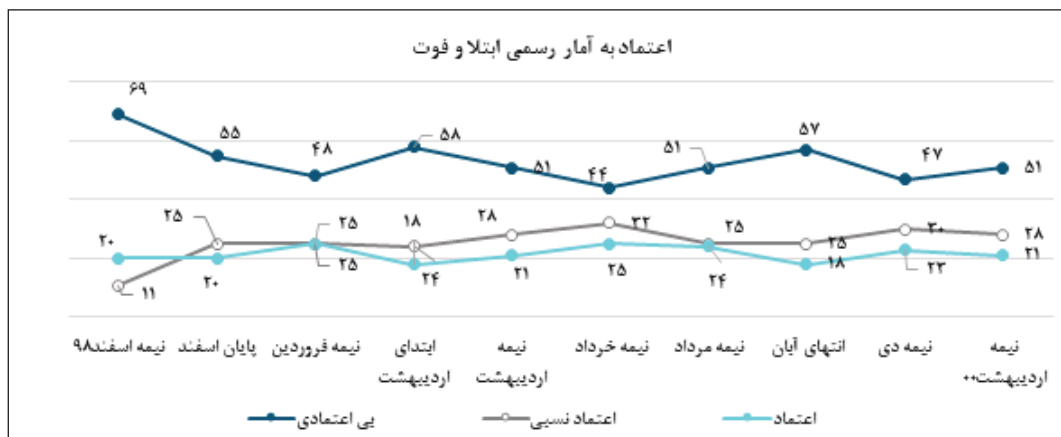
در موج چهارم ۵۰ درصد مردم با تصمیم دولت برای رفع محدودیت‌های کرونایی مخالف بودند در حالی که در همان موج ۵۸ درصد از مردم نگرانی زیادی از جهت کاهش درآمد در سال پیش رو داشتند. در میانه اردیبهشت بود که موافقان تصمیم دولت و مخالفان با هم برابر شدند و به تدریج مقوله اقتصاد واقعیت تلخ را به افکار عمومی تحمیل کرد. اما در مجموع کرونا در افکار عمومی ایران حداقل در شش ماه اول بروز آن بیشتر به مثابه یک تهدید جان و سلامت مطرح بود. در مردادماه زمانی که کرونا مجدداً اوج گرفت این سؤال صریحاً از مردم پرسیده شد که مرگومیر انسان‌ها آنان را بیشتر نگران می‌کند یا اثرات کرونا بر اقتصاد کشور که اکثریت بیشتر نگران اولی بیشتر بودند.

فهم این نوع مواجهه مردم با موضوع کرونا بسیار مهم است. اکثر مردم تهران در شش ماه نخست ورود کرونا، نگران سلامت خود و خانواده‌شان بودند و حتی با وجود مشکلات اقتصادی و کاهش درآمد و از دست دادن شغل در یکی از سخت‌ترین سال‌ها به لحاظ وضعیت اقتصادی، مهار بیماری اولویتشان بود.

اعتماد به آمار رسمی

در نمودار زیر اعتماد شهروندان به آمار رسمی فوت ناشی از کرونا و ابتلا به آن در طی این بازه سه‌ماهه آمده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود قریب به ۷۰ درصد از شهروندان در میانه اسفند میزان اعتماد خود را به آمار رسمی را «کم» اعلام کرده بودند که در میانه خرداد به ۴۴ درصد کاهش یافته و مجدداً در مرداد افزایش به ۵۱ درصد یافته است.

نمودار ۱۴۹ تغییرات اعتماد به آمار رسمی فوت و ابتلا

بیشترین بی‌اعتمادی در هفته‌های نخست است. تصور پنهان‌کاری در اعلام ورود بیماری و موارد ابتلا فضای سنگین بی‌اعتمادی را حاکم کرده بود. به تدریج از میزان بی‌اعتمادی کاسته شد اما نسبت کسانی که اعتماد بالایی به آمار دارند هیچ‌گاه از ۲۵ درصد فراتر نرفت. در ابتدای اردیبهشت یک جهش در بی‌اعتمادی قابل توجه است. تشکیک در آمار رسمی فوت ناشی از کرونا از سوی برخی چهره‌های شناخته‌شده شورای شهر تهران نیز که با استناد به آمار دفن در بهشت‌زها وارد چالش مستقیم با دولت شدند و رسانه‌ای شدن آن در افزایش خواست عمومی برای ارائه آمار دقیق‌تر و افزایش بی‌اعتمادی در این مقطع بی‌تأثیر نبود. انتشار آمار فوت از کرونا در یک شبکه خبری فارسی‌زبان که تعداد مرگ‌ومیر را بیش از سه برابر آمار رسمی نشان می‌داد در افزایش مجدد بی‌اعتمادی در مردادماه مؤثر بود. در آبان ماه در پیک چهارم بیماری مجدداً بی‌اعتمادی به آمار رسمی افزایش یافت.

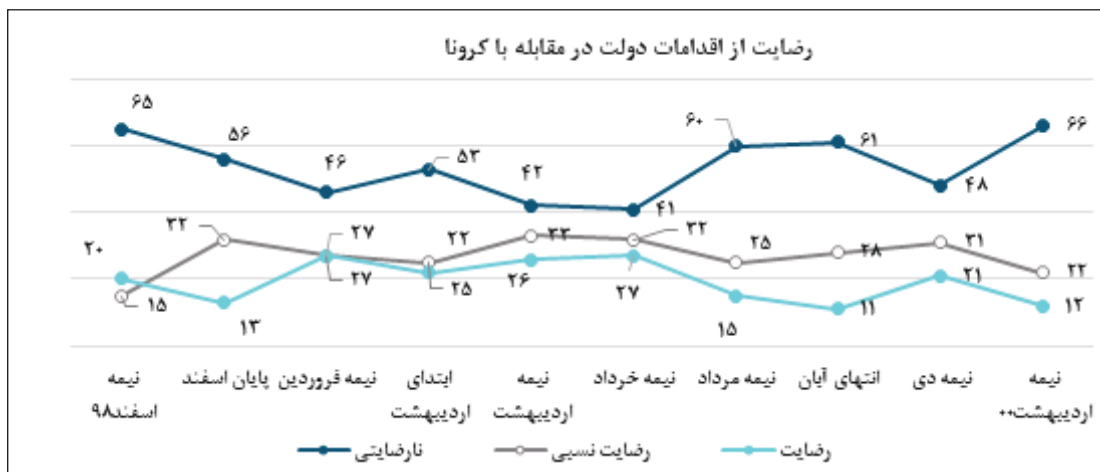
کرونا و رسانه‌های جمعی

موضوع رسانه به‌طور مشخص در دو موج اول و ششم مورد توجه قرار گرفت. در موج اول از منابع اصلی مردم برای کسب اطلاعات بهداشتی در مورد کرونا سؤال شد. در آن موج ۶۵ درصد مردم صداوسیما را یکی از مراجع کسب اطلاعات خود معرفی کردند. ۳۷ درصد نیز شبکه‌های اجتماعی و ۱۰ درصد هم شبکه‌های ماهواره‌ای در منابع کسب اطلاعات آنها قرار دارد. در موج ششم موضوع رسانه از جهت اعتماد به اخبار کرونا مورد توجه قرار گرفت. نتایج نشان داد صداوسیما نسبت به

شبکه‌های اجتماعی و شبکه‌های ماهواره‌ای بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد. البته باید توجه کرد ۲۹ درصد از شهروندان اعتماد زیادی به اخبار کرونا در این رسانه دارند. مردان نسبت به زنان، جوانان نسبت به دیگر گروه‌های سنی، افراد دانشگاهی نسبت به افراد غیردانشگاهی اعتمادشان به اخبار مربوط به کرونا در صداوسیما کمتر است. ۴۴ درصد افرادی که تحصیلات عالی دارند میزان اعتمادشان به اخبار صداوسیما پایین است. میزان کسانی که اعتماد زیادی به شبکه‌های اجتماعی و شبکه‌های ماهواره‌ای دارند به ترتیب ۱۱ و ۱۳ درصد است.

رضایت از عملکرد دولت و نهادهای عمومی

رضایت از دولت در مهار کرونا یکی از سؤالاتی بود که در هر ده موج تکرار شد. در نمودار زیر تغییرات میزان رضایت در این بازه سه‌ماهه آمده است؛ در میانه اسفندماه، ۶۵ درصد شهروندان تهرانی از عملکرد دولت در مواجهه با کرونا ناراضی، ۱۵ درصد تا حدی راضی و ۲۰ درصد راضی بوده‌اند. در طی دو موج بعدی ناراضی‌تی به تدریج کاهش یافته و در میانه فروردین به ۴۶ درصد رسیده است. این روند کاهشی در پایان فروردین‌ماه قطع شده و ابتدا ناراضی‌تی افزایش و سپس مجدداً کاهش یافته است. در مرداد هم یک جهش چشمگیر در ناراضی‌تی مردم قابل مشاهده است.

نمودار ۱۵۰ رضایت از عملکرد دولت و دیگر نهادهای عمومی

اولین موج نظرسنجی در میانه اسفند زمانی اجرا شد که ایران، چین و تا حدی ایتالیا کشورهای اصلی درگیر با کرونا بودند. انگشت اتهام بسیاری از مردم در آن مقطع به سبب عدم کنترل مسافران ورودی از چین و همچنین قرنطینه نشدن شهر قم متوجه حاکمیت بود. در آن زمان ۳۷ درصد از شهروندان تهرانی، تداوم تردد مسافر از چین و ۱۶ درصد قرنطینه نشدن قم را دلیل اصلی شیوع بیماری در کشور می‌دانستند (۲۲ درصد به ضعف مدیریت دولت در درمان، ۱۲ درصد عدم توجه مردم به توصیه‌های بهداشتی و بقیه به ترکیبی از این عوامل اشاره کرده بودند). کمبود

مواد ضد عفونی، ماسک و دستکش هم در این نگرانی جمعی اثرگذار بود؛ یافته‌های نظرسنجی نشان می‌داد ۶۳ درصد مردم به این وسایل دسترسی کافی نداشتند. علت کاهش نارضایتی و افزایش اعتماد از میانه اسفند تا بعد از تعطیلات نوروز را می‌توان در سه عامل اصلی خلاصه کرد. عامل اول همه‌گیر شدن کرونا در جهان و درگیر شدن کشورهای صنعتی بود. در ابتدای شیوع بیماری در ایران عموماً تصور می‌شد کرونا به سبب سهل‌انگاری دولت وارد ایران شده است و بقیه کشورها از آن مصون مانده‌اند. با همه‌گیر شدن کرونا از خشم عمومی نسبت به دولت تا حدی کاسته شد. عامل دوم خارج شدن از شوک اولیه و آمادگی بیشتر دولت برای پیشگیری و درمان مبتلایان بود. افزایش ظرفیت بیمارستان‌ها، بهبود اطلاع‌رسانی در مورد بیماری، بالا رفتن آمار رسمی مرگ و ابتلا که نشانه‌ای از واقعی‌تر شدن آن بود و نهایتاً بهبود تدریجی دسترسی به ماسک و مواد ضد عفونی (حداقل برای اقشاری که توان مالی خرید آن را داشتند) در افزایش رضایت عمومی مؤثر بود؛ گرچه هنوز نیمی از جامعه نارضاضی بودند. عامل سوم شروع محدودیت‌های کسب‌وکار و کاهش تردهای شهری و بین‌شهری بود که اکثریت انتظار داشتند دولت آن را اجرایی کند. در نیمه دوم اسفند و پس از آن در نیمه اول فرودین و شروع تعطیلات نوروز با تعطیلی یا کاهش ساعات کار ادارات و بخش خصوصی، از میزان اضطراب عمومی برای رعایت نشدن فاصله‌گذاری فیزیکی کاسته شد.

در ابتدای اردیبهشت‌ماه گرچه مردم با تصمیم دولت برای بازگشایی موافق نبودند و نارضایتی از دولت افزایش یافت اما به دوباره نارضایتی رو به کاهش گذاشت. در میانه اردیبهشت و خرداد با گذشت زمان ظاهراً مردم با تصمیم دولت برای بازگشایی کسب‌وکارها بیشتر کنار آمده‌اند و از حجم نارضایتی و بی‌اعتمادی تا حدی کاسته شده است. اما با بروز موج دوم بیماری و افزایش شدید نرخ ابتلا و مرگ از کرونا نارضایتی از دولت در هفتمین موج نظرسنجی به یک‌باره افزایش یافت. در واقع در شرایطی که در خردادماه به نظر می‌رسید وضعیت به سمت عادی شدن حرکت می‌کند و تا حدی از التهاب افکار عمومی کاسته شده بود اما با آغاز موج دوم بیماری شرایط دگرگون شد.

در آخرین موج بازهم نارضایتی از دولت اوج گرفت که این امر تا حد زیادی ناشی از فرایند نامناسب واکسیناسیون و فاصله داشتن آن با انتظارات مردم است.

مؤخره

خوانندگان این گزارش احتمالاً نقدهای جدی بر این مجموعه نظرسنجی‌ها و به‌ویژه نحوه طراحی پرسشنامه دارند. بسیاری سؤالات می‌توانست به شکل دیگری جمله‌بندی شود و به متغیرهای دیگری هم می‌شد در نظرسنجی‌ها پرداخت که در این ده موج از آن‌ها غفلت شده است. دفتر مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران قطعاً از شنیدن نقد اصحاب علم و معرفت به این گزارش استقبال می‌کند و آماده شنیدن دیدگاه صاحب‌نظران است. در اینجا به‌طور خلاصه به چند مورد از محدودیت‌ها در اجرای این مطالعه اشاره می‌شود که ضروری است در ارزیابی این

نظرسنجی‌ها مورد توجه باشد. اول اینکه امروز به واسطه شناخت بهتر از مسئله راحت تر می‌توان در مورد طراحی پرسشنامه در اسفند ۱۳۹۸ نظر دارد اما در آن زمان در بحبوحه ورد بیماری به کشور و سردرگمی جامعه تصویر چندان روشن نبود و بخشی از ایرادهای احتمالی را باید به حساب ابهام آن مقطع زمانی گذاشت. نکته دوم این است که این نظرسنجی‌ها باید به نوعی به مسائل روز کرونا توجه می‌کرد تا برای مدیران و سیاست‌گذاران جذابیت و کاربرد داشته باشد. از یک سو از طرف نهادهای سیاست‌گذار کرونا سؤالات تخصصی در مورد کرونا پیشنهاد می‌شد که در بسیاری موارد اساساً امکان پرسش آن‌ها از مردم وجود نداشت و از سوی دیگر تلاش بر این بود نظرسنجی‌ها با نگاهی اجتماعی به فهم افکار عمومی در بحبوحه این بیماری کمک کند. تمام تلاش طراحان تحقیق حفظ توازن میان این دو رویکرد در اجرای نظرسنجی بود. این جهت‌گیری کلی در طراحی تحقیق با توجه به محدودیت تعداد سؤال و اقتصاد پرسشنامه سبب شد سؤالات تکرارشونده کاهش یابد و بسیاری متغیرها در نظرسنجی‌ها وارد نشوند. محدودیت سوم این بود که برای امکان مقایسه میان موج‌ها جمله‌بندی پرسش‌ها نباید تغییر می‌کرد. در نتیجه در مواردی با آنکه تشخیص داده شد صورت سؤال بهتر است تغییر کند اما برای حفظ مقایسه پذیری تکرار همان پرسش ترجیح داده شد. بدیهی است انتشار نتایج این نظرسنجی احتمالاً سؤالاتی در خواننده ایجاد می‌کند که پاسخ آن با تحلیل آماری بر فایل داده امکان‌پذیر است. تلاش بر این است با انتشار داده‌های خام، امکان بررسی دقیق‌تر محققان و تحلیل علمی نتایج آن فراهم شود. این پروژه بدون انتشار عمومی داده‌های خام کامل نخواهد شد.

پرسشنامه موج اول سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ده دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ما بوده و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

- ۱- مهم‌ترین منبع شما برای اطلاع از توصیه‌های بهداشتی در مورد کرونا چیست؟ (بیش از یک گزینه می‌تواند انتخاب شود)
  - ۰ صداوسیما
  - ۱ شبکه‌های اجتماعی مانند اینستاگرام و تلگرام
  - ۲ شبکه‌های ماهواره‌ای
  - ۳ دوستان و آشنایان
  - ۴ متخصصان و پزشکان
  - ۵ روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها
  - ۶ بروشورهای آموزشی کاغذی
  - ۷ سایر: .....
- ۲- آیا تاکنون آموزش‌های بهداشتی در مورد پیشگیری از کرونا در بیلوردهای سطح شهر را دیده‌اید؟
  - ۰ بله
  - ۱ خیر (برو به سؤال ۴)
- ۳- تا چه اندازه موارد آموزش ارائه‌شده در این بیلوردهای بهداشتی برای شما مفید بوده است؟
  - ۰ خیلی کم
  - ۱ کم
  - ۲ تا حدودی
  - ۳ زیاد
  - ۴ خیلی زیاد
- ۴- در صورت مواجه شدن با علائم شبیه به بیماری کرونا چه اقدامی انجام می‌دهید؟
  - ۰ مراجعه به بیمارستان‌های تعیین شده برای کرونا
  - ۱ مراجعه به سایر بیمارستان‌ها
  - ۲ مراجعه به مطب پزشک
  - ۳ درمان خانگی تا مشخص شدن بیشتر وضعیت
  - ۴ سایر: .....
- ۵- به نظر شما مهم‌ترین دلیل شیوع کرونا در کشور چیست؟
  - ۰ عدم کنترل ورودی از کشور چین
  - ۱ عدم رعایت توصیه‌های بهداشتی توسط مردم
  - ۲ قرنطینه نشدن قم در ابتدای شیوع بیماری
  - ۳ مدیریت ضعیف دولت در درمان مبتلایان
  - ۴ سایر: .....
- ۶- تا چه اندازه نگران ابتلای خود یا خانواده‌تان به کرونا هستید؟
  - ۰ خیلی کم
  - ۱ کم
  - ۲ تا حدودی
  - ۳ زیاد
  - ۴ خیلی زیاد
- ۷- تا چه اندازه با قرنطینه شدن تهران موافق یا مخالفید؟ یعنی ورود و خروج به تهران محدود شود، شهر تعطیل شود و مردم جز برای کار ضروری از خانه بیرون نیایند.
  - ۰ خیلی مخالف
  - ۱ مخالف
  - ۲ بی‌نظر
  - ۳ موافق
  - ۴ خیلی موافق
- ۸- آیا شما و خانواده‌تان به اقلام بهداشتی مانند مواد شوینده و ضدعفونی‌کننده، ماسک و دستکش به میزان لازم دسترسی دارید؟
  - ۰ بله (برو به سؤال ۱۰)
  - ۱ خیر
- ۹- دلیل اصلی اینکه دسترسی نداشته‌اید کدام است؟
  - ۰ در فروشگاه‌ها موجود نیست.
  - ۱ قیمت آن بالاست.
  - ۲ سایر: .....
- ۱۰- تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارید؟
  - ۰ خیلی کم
  - ۱ کم
  - ۲ تا حدودی
  - ۳ زیاد
  - ۴ خیلی زیاد
- ۱۱- به اعتقاد شما خدمات درمانی برای تشخیص و درمان مبتلایان به کرونا تا چه اندازه میان مردم و مسئولین عادلانه تقسیم شده است؟

۱۰- خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
۱۲- در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟

۱۰- خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

مشخصات پاسخگو:

-
- ۱- جنسیت: ۰- زن ۱- مرد
۲- چند سال دارید؟..... سال
۳- میزان تحصیلات: ۰- بی سواد ۱- ابتدایی ۲- راهنمایی ۳- متوسطه ۴- دیپلم ۵- کاردانی ۶- کارشناسی
۷- کارشناسی ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی
۴- منطقه محل زندگی:.....
۵- شماره تماس پاسخگو:.....

پرسشنامه موج دوم سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

۱- شهرداری تهران برای پیشگیری از شیوع کرونا چند اقدام انجام داده که برایتان می‌خوانم. شما بگویید از هر کدام چقدر راضی هستید؟

ردیف	اقدام	زیاد	تا حدودی	کم	اطلاعی ندارم.
۱	ضد عفونی کردن مترو و اتوبوس				
۲	ضد عفونی کردن معابر پر تردد شهری				
۳	تعطیلی مراکز ورزشی و استخرها				
۴	نصب یلبوردهای آموزشی درباره کرونا				

۲- در مجموع چقدر از عملکرد شهرداری تهران در مقابله با گسترش شیوع کرونا رضایت دارید؟

کم تا حدودی زیاد

۳- شما چقدر می‌تسید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟

کم تا حدودی زیاد

۴- شیوع کرونا چه تأثیری بر درآمد خانوار شما داده است؟

کاهش یافته تغییری نکرده افزایش یافته

۵- آیا در بستگان نزدیک شما کسی هست که به کرونا مبتلا شده باشد؟

بله خیر

۶- تا چه اندازه با قرنطینه شدن شهرهای با شیوع بیشتر کرونا موافق یا مخالفید؟ یعنی ورود و خروج به این شهرها محدود شود، شهر تعطیل شود و مردم جز برای کار ضروری از خانه بیرون نیایند.

مخالف بی‌نظر (خوانده نشود) زیاد

۷- تا چه اندازه میزان تردد خودتان و خانواده‌تان را در شهر کاهش داده‌اید؟

کم تا حدودی زیاد قرنطینه کامل هستم

۸- آیا برنامه‌ای برای مسافرت در ایام پیش رو و نوروز دارید؟

بله خیر مشخص نیست

۹- آیا شما و خانواده‌تان به اقلام بهداشتی مانند مواد شوینده و ضد عفونی کننده، ماسک و دستکش به میزان لازم دسترسی دارید؟

بله (برو به سؤال ۱۱) خیر

۱۰- دلیل اصلی اینکه دسترسی نداشته‌اید کدام است؟

در فروشگاه‌ها موجود نیست قیمت آن بالاست. سایر:.....

۱۱- تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارید؟

کم (۰) تا تا حدودی (۲) زیاد

۱۲- در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟

کم (۰) تا تا حدودی (۲) زیاد

مشخصات پاسخگو:

۱۳- جنسیت: مرد - زن

۱۴- چند سال دارید؟..... سال

۱۵- میزان تحصیلات: بی‌سواد - ۱- ابتدایی - ۲- راهنمایی - ۳- متوسطه - ۴- دیپلم - ۵- کاردانی - ۶- کارشناسی - ۷-

کارشناسی ارشد - ۸- دکتری - ۹- حوزوی

۱۶- منطقه محل زندگی:.....

۱۷- شماره تماس پاسخگو:.....

پرسشنامه موج سوم طرح سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

- 1- تعطیلی پارک‌ها، ضدعفونی اتوبوس و مترو و خیابان برخی اقداماتی است که شهرداری درباره کرونا انجام داده. شما در مجموع چقدر از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا راضی هستید؟
 (۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- 2- به نظر شما چرا کرونا در ایران و جهان شایع شده است؟
 (۰) خشم و غضب الهی (۱) توطئه برخی کشورها (۳) عدم رعایت بهداشت توسط مردم (۴) ضعف دولت‌ها در کنترل بیماری (۵) پدیده‌ای طبیعی است. (۶) سایر
- 3- شما چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟
 (۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- 4- بعضی‌ها می‌گویند باید خانه‌نشینی مردم آن‌قدر ادامه پیدا کند که بیماری از بین برود. بعضی‌ها هم می‌گویند بهتر است حتی با وجود کرونا فعالیت‌ها زودتر شروع شود تا مردم درآمد و شغلشان را از دست ندهند. شما با کدام عقیده بیشتر موافقت می‌کنید؟ (فقط یک گزینه انتخاب شود)
 (۰) تعطیل ماندن تا از بین رفتن کامل کرونا (۱) شروع فعالیت‌های اقتصادی حتی با وجود کرونا
- 5- می‌توانم پرسم خانوار شما چند نفر است؟.....
- 6- آیا کسی در خانواده شما به کرونا مبتلا شده؟
 (۰) بله (۱) خیر
- 7- چند نفر؟ .....
- 8- در صورتی که تعطیلی شهر به خاطر کرونا ادامه داشته باشد فکر می‌کنید به لحاظ اقتصادی تا چه زمانی می‌توانید این وضعیت را تحمل کنید؟
 (۰) همین الان هم نمی‌توانم (۱) یکی دو ماه (۳) سه چهار ماه (۴) پنج ماه و بیشتر
- 9- به‌طور متوسط در سه روز اخیر چند ساعت بیرون از خانه بوده‌اید؟ ....
- 10- حالا که مردم بیشتر در خانه مانده‌اند، بین بعضی از خانواده‌ها اختلافات و دعوا و مرافعه زیاد شده است. در خانواده شما هم چنین مشکلی پیش آمده؟
 (۰) بله (۱) خیر (برو به سؤال ۱۲)
- 11- بین چه کسانی بوده؟ (بیش از یک گزینه می‌تواند انتخاب شود)
 (۰) بین زن و شوهر/پدر و مادر (۱) والدین با فرزندان (۲) فرزندان با یکدیگر (۳) سایر اعضا
- 12- فکر می‌کنید کرونا چه زمانی کنترل می‌شود و زندگی به حالت عادی برمی‌گردد؟
 (۰) تا پایان فروردین (۱) تا پایان اردیبهشت (۲) تا پایان خرداد (۳) تا پایان تیر (۴) مرداد به بعد
- 13- برخی می‌گویند برای درمان کرونا به جای علم پزشکی باید به طب اسلامی مراجعه کرد. شما تا چه اندازه با این حرف موافقت می‌کنید؟
 (۰) اصلاً (۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد

۱۴- تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارید؟

۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد

۱۵- در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟

۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد

۱۶- برخی می‌گویند اگر کشور تحریم نبود کرونا بهتر مدیریت شده بود. شما با این نظر چقدر موافق یا مخالفید؟

۰ خیلی مخالف ۱ مخالف ۲ بی نظر ۳ موافق ۴ خیلی موافق

مشخصات پاسخگو:

۱- جنسیت: ۰ مرد ۱ زن

۲- چند سال دارید؟..... سال

۳- وضعیت تأهل؟ ۰ مجرد ۱ متأهل ۲ بدون همسر (طلاق-فوت)

۴- میزان تحصیلات: ۰ بی سواد ۱ ابتدایی ۲ راهنمایی ۳ متوسطه ۴ دیپلم ۵ کاردانی ۶ کارشناسی ۷ کارشناسی

ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی

۵- وضعیت فعالیت: ۱ شاغل ۲ بیکار جویای کار ۳ خانه‌دار ۴ در حال تحصیل ۵ بازنشسته ۶

دارای درآمد بدون کار ۷ سایر

۶- شغل: ۱- کارمند دولت ۲- حقوق‌بگیر بخش خصوصی ۳- کارفرما ۴- کارکن مستقل.. ۵- کارکن فامیلی

۷- منطقه محل زندگی:.....

۸- شماره تماس پاسخگو:.....

پرسشنامه موج چهارم سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

- ۱- تعطیلی پارک‌ها، ضدعفونی اتوبوس و مترو و خیابان برخی اقداماتی است که شهرداری درباره کرونا انجام داده. شما در مجموع چقدر از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا راضی هستید؟
 ۰ کم ۱ کم ۲ تا حدودی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۲- شما چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟
 ۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدودی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۳- با توجه به آنچه در این دو ماه گذشته دیده‌اید و شنیده‌اید به نظرتان کرونا یک خطر واقعی است یا بیش از اندازه بزرگ شده؟
 ۰ خطر واقعی است ۱ بیش از اندازه بزرگ شده ۲ نمی‌دانم
- ۴- تا چه اندازه با تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب و کارها موافق یا مخالفید؟
 ۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدودی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۵- به نظر شما در هفته‌های آینده در تهران کرونا کاهش می‌یابد یا بیشتر خواهد شد؟
 ۰ کاهش می‌یابد ۱ تغییری نمی‌کند ۲ بیشتر خواهد شد
- ۶- آیا در دو ماه گذشته پیش آمده که به هر دلیل به بیمارستان مراجعه کرده باشید؟
 ۰ بله ۱ خیر (برو به سؤال ۷)
- ۷- تا چه اندازه از برخورد و رسیدگی کادر درمانی رضایت داشتید؟
 ۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدودی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۸- چقدر انتظار دارید امسال درآمد خانوار شما به خاطر کرونا کاهش یابد؟
 ۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدودی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۹- حالا که مردم بیشتر در خانه مانده‌اند، بین بعضی از خانواده‌ها اختلافات زیاد شده و در بعضی هم روابط بین اعضا بهتر شده است. در خانواده شما چطور؟
 ۰ روابط بهتر شده ۱ فرقی نکرده ۲ تنش‌ها بیشتر شده
- ۱۰- آیا در خانواده دانش آموز هم دارید؟
 ۰ بله ۱ خیر (برو به سؤال ۱۳)
- ۱۱- اگر از ابتدای خرداد دولت مدارس را باز کند، آیا خانواده شما حاضر است بچه‌ها را به مدرسه بفرستد؟
 ۰ بله ۱ خیر ۳ نمی‌دانم.
- ۱۲- آیا به امکانات لازم مثل گوشی هوشمند و اینترنت را برای آموزش دانش آموز در منزل دسترسی کافی دارید؟

- ۱۳- با باز شدن اماکن مذهبی و زیارتگاه‌ها در ماه رمضان موافقت یا مخالف؟
 (۰ مخالف (برو به سؤال ۱۳) ۱ بی‌نظر (برو به سؤال ۱۳) ۲ موافق
- ۱۴- آیا خودتان در صورت باز شدن به اماکن مذهبی خواهید رفت؟
 (۰ بله ۱ خیر
- ۱۵- در مورد برگزاری لیگ فوتبال با کدام تصمیم بیشتر موافقت می‌کنید؟
 (۰ پایان دادن لیگ و ادامه ندادن مسابقات ۱ ادامه مسابقات در استادیوم خالی
 (۲ ادامه مسابقات با تماشاگر ۳ نظری ندارم
- ۱۶- تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارید؟
 (۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۱۷- در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟
 (۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۱۸- از عملکرد کادر درمانی کشور در مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟
 (۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۱۹- به نظر شما کدام یک از موارد زیر مشکل بزرگتری برای کشور در سال ۹۹ است؟
 (۰ ضعف مدیریت در کشور ۱ پایین آمدن قیمت نفت ۲ تحریم‌های بین‌المللی ۳ بیماری کرونا

مشخصات پاسخگو:

- ۱- جنسیت: ۰- مرد ۱- زن
- ۲- چند سال دارید؟..... سال
- ۳- وضعیت تأهل؟ ۰- مجرد ۱- متأهل ۲- راهنمایی ۳- متوسطه ۴- دیپلم ۵- کاردانی ۶- کارشناسی ۷- کارشناسی ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی
- ۵- وضعیت فعالیت: ۱. شاغل ۲. بیکار جویای کار ۳. خانه‌دار ۴. در حال تحصیل ۵. بازنشسته
- ۶- دارای درآمد بدون کار ۷. سایر
- ۶- شغل: ۱- کارمند دولت ۲- حقوق‌بگیر بخش خصوصی ۳- کارفرما ۴- کارکن مستقل: ..... ۵- کارکن فامیلی
- ۷- هزینه ماهانه خانوار: ..... تومان
- ۸- منطقه محل زندگی: .....
- ۹- شماره تماس پاسخگو: .....

پرسشنامه موج پنجم سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می شوم. می خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

- ۱- به نظر شما در هفته های آینده در تهران کرونا کمتر می شود یا زیادتر؟
 ۰ کاهش می یابد ۱ تغییر نمی کند ۲ بیشتر خواهد شد
- ۲- تا چه اندازه با تصمیم دولت برای شروع فعالیت کسب و کارها موافق یا مخالفید؟
 ۰ خیلی مخالف ۱ مخالف ۲ بی نظر ۳ موافق ۴ خیلی موافق
- ۳- چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده تان به کرونا مبتلا شوید؟
 ۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدودی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۴- چقدر دستورالعمل ها و پروتکل های بهداشتی و فاصله گذاری اجتماعی را رعایت می کند؟
 ۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدودی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۵- چقدر نگران پیش آمدن مشکلات اقتصادی برای خانواده تان در ماه های آینده هستید؟
 ۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدودی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد
- ۶- آیا در خانواده شما کسی هست که به خاطر کرونا شغلش را از دست داده باشد و بیکار شده باشد؟
 ۰ بله ۱ خیر
- ۷- در این دو ماهی که کرونا آمده مخارج و هزینه های خانوار شما چه تغییری کرده است؟
 ۰ کمتر شده ۱ فرقی نکرده ۲ بیشتر شده
- ۸- بعضی ها می گویند سینماها از عید فطر به بعد باز شوند، شما چقدر با این نظر موافق یا مخالفید؟
 ۰ مخالف ۱ بی نظر ۲ موافق
- ۹- همان طور که می دانید در ایام کرونا طرح ترافیک در تهران به خاطر کرونا اجرا نشده. شما چقدر با این تصمیم موافق یا مخالفید؟
 ۰ خیلی مخالف ۱ مخالف ۲ بی نظر ۳ موافق ۴ خیلی موافق
- ۱۰- نظرتان در این مورد چیست که طرح ترافیک به طور کلی برداشته شود؟
 ۰ خیلی مخالف ۱ مخالف ۲ بی نظر ۳ موافق ۴ خیلی موافق
- ۱۱- برای شما پیش آمده در سال جدید در ساعت اداری به محدوده طرح ترافیک رفته باشید؟
 ۰ بله ۱ خیر
- ۱۲- بعضی نظرشان این است که مساجد و زیارتگاه های تهران در شب های قدر باز شود. شما چقدر با این نظر موافق یا مخالفید؟
 ۰ مخالف ۱ بی نظر ۳ موافق
- ۱۳- تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می شود اعتماد دارید؟
 ۰ خیلی کم ۱ کم ۲ تا حدی ۳ زیاد ۴ خیلی زیاد

- ۱۴- در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟
 خیلی کم کم (۱) کم (۲) تاحدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۵- در طول ماه‌های گذشته شهرداری اقداماتی برای مقابله با کرونا انجام داده مثل ضدعفونی اتوبوس و مترو و معابر پرتردد. شما در مجموع چقدر از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا راضی هستید؟
 خیلی کم کم (۱) کم (۲) تاحدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۶- از نظافت شهر و جمع‌آوری زباله در ایام کرونا چقدر رضایت دارید؟
 خیلی کم کم (۱) کم (۲) تاحدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۷- به نظر شما عملکرد شهرداری تهران در دوره کرونا نسبت به قبل چه تغییری کرده؟ بدتر شده، بهتر شده یا فرقی نکرده؟
 بهتر شده (۱) فرقی نکرده (۲) بدتر شده

مشخصات پاسخگو:

- ۱۸- جنسیت: مرد زن
- ۱۹- چند سال دارید؟..... سال
- ۲۰- وضعیت تأهل؟ مجرد ۱- متأهل ۳- بدون همسر (طلاق-فوت)
- ۲۱- میزان تحصیلات: بی‌سواد ۱- ابتدایی ۲- راهنمایی ۳- متوسطه ۴- دیپلم ۵- کاردانی ۶- کارشناسی ۷- کارشناسی ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی
- ۲۲- وضعیت فعالیت: ۱. شاغل ۲. بیکار جویای کار ۳. خانه‌دار ۴. در حال تحصیل ۵. بازنشسته ۶. دارای درآمد بدون کار ۷. سایر
- ۲۳- شغل: ۰- دولتی-دارای مسئولیت ۱- دولتی-کارمند ۲- خصوصی-کارفرما ۳- خصوصی-حقوق‌بگیر ۴- عنوان دقیق شغلی .....
- ۲۵- هزینه ماهانه خانوار: ..... تومان
- ۲۶- منطقه محل زندگی: .....
- ۲۷- شماره تماس پاسخگو: .....

پرسشنامه موج ششم سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

- ۱- چقدر اخبار مربوط به کرونا را از رسانه‌ها دنبال می‌کنید؟
 خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۲- نسبت به یکی دو ماه قبل بیشتر خبرهای کرونا را دنبال می‌کنید یا کمتر؟
 کمتر از قبل دنبال می‌کنم (۱) فرقی نکرده (۲) بیشتر از قبل دنبال می‌کنم
- ۳- به اخبار هر کدام از این رسانه‌ها درباره کرونا چقدر اعتماد دارید؟

خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم	
					صدا و سیما
					فضای مجازی مثل اینستاگرام و تلگرام
					شبکه‌های ماهواره ای

- ۴- چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟
 خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۵- به نظرتان مردم نسبت به یکی دو ماه قبل دستورالعمل‌های بهداشتی فردی مثل شستن دست و زدن ماسک را بیشتر رعایت می‌کنند یا کمتر؟
 کمتر از قبل رعایت می‌کنند. (۱) فرقی نکرده (۲) بیشتر از قبل رعایت می‌کنند.
- ۶- خود شما چطور؟ نسبت به یکی دو ماه قبل بیشتر رعایت می‌کنید یا کمتر؟
 کمتر از قبل رعایت می‌کنم (۱) فرقی نکرده (۲) بیشتر از قبل رعایت می‌کنم
- ۷- با توجه به آنچه در این دو سه ماه گذشته دیده‌اید و شنیده‌اید به نظرتان کرونا یک خطر واقعی است یا بیش از اندازه بزرگ شده؟
 خطر واقعی است (۱) بیش از اندازه بزرگ شده (۲) نمی‌دانم
- ۸- برخی معتقدند کرونا فقط یک بیماری ساده نبود و زندگی ما را از این به بعد تغییر می‌دهد. به نظر شما کرونا چه اثراتی بر زندگی ما می‌گذارد؟
 .....
- ۹- از نظر وضعیت شغلی شما در کدام دسته قرار می‌گیرید؟
 شاغل بخش دولتی (برو به ۱۱) شاغل بخش خصوصی بیکار جویای کار (برو به ۱۲) خانه‌دار (برو به ۱۲)
- (۴) در حال تحصیل (برو به ۱۲) (۵) بازنشسته (برو به ۱۲) (۶) سایر (برو به ۱۲)
- ۱۰- فقط از شاغلان بخش خصوصی پرسیده شود [کرونا تا چه اندازه بر جایی که کار می‌کنید اثر منفی اقتصادی داشته؟]
 اصلا (۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد
- ۱۱- [از کلیه شاغلان پرسیده شود] تا چه اندازه فعالیت کاری و شغلی شما به روال عادی قبل از کرونا برگشته است؟

- ۱۰) اصلاً (۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد
- ۱۲- همان طور که می دانید طرح ترافیک از زمان شیوع کرونا اجرا نمی شود. نظرتان چیست از هفته آینده طرح ترافیک دوباره شروع شود؟
 (۰) خیلی مخالف (۱) مخالف (۲) بی نظر (۳) موافق (۴) خیلی موافق
- ۱۳- تا چه اندازه با بازگشایی باشگاهها و سالن های ورزشی از هفته آینده موافقت می کنید؟
 (۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۴- نظرتان چیست استفاده از ماسک در فضاهای عمومی برای همه افراد اجباری شود؟
 (۰) خیلی مخالف (۱) مخالف (۲) بی نظر (۳) موافق (۴) خیلی موافق
- ۱۵- تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می شود اعتماد دارید؟
 (۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۶- در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟
 (۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۷- در طول ماه های گذشته شهرداری اقداماتی برای مقابله با کرونا انجام داده مثل ضد عفونی اتوبوس و مترو و معابر پرتردد. شما در مجموع چقدر از عملکرد شهرداری تهران در مورد کرونا راضی هستید؟
 (۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- مشخصات پاسخگو:

- ۱۸- جنسیت: ۰- مرد ۱- زن
- ۱۹- چند سال دارید؟..... سال
- ۲۰- وضعیت تأهل؟ ۰- مجرد ۱- متأهل ۲- بدون همسر (طلاق-فوت)
- ۲۱- میزان تحصیلات: ۰- بی سواد ۱- ابتدایی ۲- راهنمایی ۳- متوسطه ۴- دیپلم ۵- کاردانی ۶- کارشناسی ۷- کارشناسی ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی
- ۲۲- هزینه ماهانه خانوار: ..... تومان
- ۲۳- منطقه محل زندگی:.....
- ۲۴- محله یا خیابان اصلی:.....
- ۲۵- شماره تماس پاسخگو:.....

پرسشنامه موج هفتم سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

- ۱- چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟
 کم (۱) کم تا حدودی (۲) زیاد (۳) خیلی زیاد (۴)
- ۲- به نظر شما کرونا کی مهار می‌شود و زندگی به حالت عادی بر می‌گردد؟
 ۰ تا پایان تابستان (۱) تا پایان پاییز (۲) تا پایان تابستان (۲) سال آینده به بعد
- ۳- شما فکر می‌کنید مرگ و میر کرونا در چند ماه آینده نسبت به الان بیشتر می‌شود یا کمتر؟
 کمتر می‌شود (۱) تغییری نمی‌کند (۲) بیشتر می‌شود.
- ۴- کرونا هم باعث مرگ و میر انسانها شده و هم به اقتصاد کشورها ضربه زده است. در ایران کدامیک شما را بیشتر نگران می‌کند؟
 مرگ و میر مردم (۱) ضربه کرونا به اقتصاد کشور (۲) نمی‌دانم.
- ۵- همانطور که می‌دانید قرار است در آخر مرداد ماه کنکور سراسری برگزار شود. برخی مردم مخالف برگزار شدن کنکور هستند و برخی موافقند. نظر شما درباره برگزاری کنکور چیست؟
 ۰ در زمان مقرر برگزار شود. ۱ فعلا برگزار نشود. ۲ نمی‌دانم
- ۶- آیا شما خودتان در خانواده کسی را دارید که امسال کنکور داشته باشد؟
 بله (۱) خیر
- ۷- شیوع کرونا چه تاثیری بر درآمد خانوار شما داشته است؟
 ۰ درآمد کاهش یافته (۱) تغییری نکرده (۲) درآمد افزایش یافته
- ۸- در هفت روز گذشته بطور متوسط روزی چند ساعت بیرون از خانه بودید؟ .....ساعت
- ۹- وقتی بیرون از خانه اید چقدر از ماسک استفاده می‌کنید؟
 ۰ اصلا (۱) به ندرت (۲) گاهی (۳) بیشتر وقت ها (۴) همیشه
- ۱۰- آیا در خانواده شما کسی هست که به کرونا مبتلا شده باشد؟
 بله (۱) خیر
- ۱۱- در مورد برگزاری مراسم عزاداری در محرم امسال بحث‌های زیادی شده. شما در مورد شیوه عزاداری محرم با کدام مورد بیشتر موافقید؟
 ۰ امسال عزاداری گروهی اصلا برگزار نشود. (۱) عزاداری‌ها با جمعیت کم و با رعایت فاصله برگزار شود. (۲) به روال سال‌های قبل برگزار شود.
- ۱۲- پخت و توزیع غذای نذری در ایام محرم بسیار مرسوم است. با توزیع غذای نذری بصورت بسته بندی در محرم امسال چقدر موافق یا مخالفید؟
 ۰ خیلی مخالف (۱) مخالف (۲) بی‌نظر (۳) موافق (۴) خیلی موافق

۱۳- یک پیشنهاد برای محرم امسال این است که جای مراسم های گروهی و هیئت ها، هر خانواده در منزل خودش عزاداری کند و سخنرانی، روضه و مداحی را از طریق تلویزیون یا آنلاین ببیند. شما چقدر با ایده موافق یا مخالفید؟
 (۰) خیلی مخالف (۱) مخالف (۲) بی نظر (۳) موافق (۴) خیلی موافق

۱۴- برخی معتقدند امسال به عزاداری در فضاهای سر بسته، دولت زمین های بزرگ مثل حیاط مدارس یا زمین های ورزشی در اختیار هیئت ها قرار دهد تا مراسم عزاداری با رعایت فاصله انجام شود. شما چقدر با ایده موافق یا مخالفید؟
 (۰) خیلی مخالف (۱) مخالف (۲) بی نظر (۳) موافق (۴) خیلی موافق

۱۵- تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می شود اعتماد دارید؟

(۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

۱۶- در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟

(۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

۱۷- از عملکرد شهرداری تهران برای مقابله با کرونا راضی هستید؟

(۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

مشخصات پاسخگو:

۹- جنسیت: مرد زن

۱۰- چند سال دارید؟..... سال

۱۱- وضعیت تأهل؟ مجرد متأهل بدون همسر (طلاق-فوت)

۱۲- میزان تحصیلات: بی سواد ۱- ابتدایی ۲- راهنمایی ۳- متوسطه ۴- دیپلم ۵- کاردانی ۶- کارشناسی ۷- کارشناسی ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی

۱۳- وضعیت فعالیت: ۱. شاغل ۲. بیکارجویای کار ۳. خانه دار ۴. در حال تحصیل ۵. بازنشسته ۶. دارای درآمد بدون کار ۷. سایر

۱۴- شغل: ۱- کارمند دولت ۲- حقوق بگیر بخش خصوصی ۳- کارفرما ۴- کارکن مستقل ۵- کارکن فامیلی

۱۵- هزینه ماهانه خانوار: ..... تومان

۱۶- منطقه محل زندگی: .....

۱۷- شماره تماس پاسخگو: .....

پرسشنامه موج هشتم سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

۱- من چند مشکل امروز جامعه را برایتان می‌خوانم بگویید هر کدام چقدر باعث نگرانی شما در زندگیتان است؟

مشکل	خیلی کم	کم	تاحدی	زیاد	خیلی زیاد
۱ تورم و گرانی					
۲ بیکاری یا کاهش درآمد					
۳ مسکن و تامین اجاره					
۴ شیوع کرونا					
۵ مدرسه نرفتن بچه‌ها به خاطر کرونا					
۶ بیماری و مشکلات سلامت غیر از کرونا					

۲- در حال حاضر برای شما مشکلات اقتصادی بیشتر باعث نگرانی است یا کرونا؟ (یک مورد انتخاب شود)

مشکلات اقتصادی کرونا هیچکدام

۳- از وضعیت اقتصادی کشور چقدر راضی هستید؟

خیلی کم کم تا حدی زیاد خیلی زیاد

۴- فکر می‌کنید سال آینده وضعیت اقتصادی بهتر می‌شود یا بدتر؟

بدتر می‌شود فرقی نمی‌کند بهتر می‌شود

۵- چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟

خیلی کم کم تا حدودی زیاد خیلی زیاد

۶- تا چه اندازه برای تهیه مستمر ماسک و اقلام بهداشتی با مشکل مواجهید؟

خیلی کم کم تا حدی زیاد خیلی زیاد

۷- خانوار شما چند نفره است؟ (چند نفر با هم در یک خانه زندگی می‌کنید؟) ..... نفر

۸- در این مدتی که کرونا آمده آیا کسی در خانوار شما به کرونا مبتلا شده؟

بلی خیر

۹- چند نفر؟ .....

۱۰- از کسانی که فرد مبتلا در خانوار داشته‌اند تا چه حد توانستید قرنطینه را بطور کامل رعایت کنید و فرد مبتلا از دیگران جدا باشد؟

خیلی کم کم تا حدی زیاد خیلی زیاد

۱۱- { از کسانی که فرد مبتلا در خانوار داشته اند } تا چه اندازه برای تامین هزینه های تشخیص و درمان مشکل مالی داشتید؟

خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

۱۲- اگر با علائمی شبیه کرونا مواجه شوید اولین اقدامی که می کنید چیست؟

درمان خانگی تا مشخص شدن وضعیت (۱) مراجعه به آزمایشگاه برای تست کرونا (۲) مراجعه به پزشک (۳) سایر...

۱۳- آیا در بین اعضای خانوار یا بستگان درجه اول شما کسی از کرونا فوت کرده است؟

بله (۱) خیر (۰)

۱۴- برخی معتقدند اصلا نباید مهمانی های خانوادگی رفت و برخی هم می گویند نمی شود به بستگان سر نزد و با همه قطع رابطه کرد. شما خودتان

جز کدامیک از این سه دسته هستید؟

اصلا به مهمانی نمی روم. (۱) مهمانی های با تعداد کم و با بستگان نزدیک شرکت می کنم. (۲) اگر پیش بیاید مهمانی های بزرگ هم می روم.

۱۵- همانطور که می دانید طبق آمار رسمی مرگ و میر کرونا الان نسبت به ماههای قبل افزایش یافته. به نظر شما مهمترین دلیل آن چیست؟ (یک مورد انتخاب شود)

سرد شدن هوا (۱) عدم رعایت نکات بهداشتی توسط مردم (۲) اقدامات ناکافی دولت (۴) سایر

۱۶- برخی مردم با وجود همه هشدارها بازم پروتکل های بهداشتی را رعایت نمی کنند و مثلا ماسک نمی زنند و فاصله را رعایت نمی کنند یا مهمانیهای خانوادگی های برگزار می کنند. به نظر شما دلیلش چیست؟

برخی معتقدند برای مهار کرونا تهران باید دو هفته بطور کامل تعطیل شود. شما با این کار چقدر موافق یا مخالفید؟

خیلی مخالف (۱) مخالف (۲) بی نظر (۳) موافق (۴) خیلی موافق

۱۸- تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می شود اعتماد دارید؟

خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

۱۹- در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟

خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

۲۰- از زمان شروع کرونا شهرداری تهران برخی خدمات را برای مقابله با کرونا انجام داده است. من چند مورد را می خوانم شما بگویید از هر کدام چقدر راضی هستید؟

ردیف	اقدام	خیلی کم	کم	تا حدی	زیاد	خیلی زیاد	نمی دانم
۱	نصب بیلبردهای آموزشی در سطح شهر						
۲	الزام ماسک در وسایل حمل و نقل عمومی						
۳	ضد عفونی وسایل حمل و نقل عمومی						

۲۱- در مجموع تا چه اندازه از عملکرد شهرداری تهران برای مقابله با کرونا راضی هستید؟

خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

مشخصات پاسخگو:

- ۱۸- جنسیت: ۰- مرد ۱- زن
- ۱۹- چند سال دارید؟..... سال
- ۲۰- وضعیت تأهل؟ ۰- مجرد ۱- متأهل ۳- بدون همسر (طلاق-فوت)
- ۲۱- میزان تحصیلات: ۰- بی سواد ۱- ابتدایی ۲- راهنمایی ۳- متوسطه ۴- دیپلم ۵- کاردانی ۶- کارشناسی ۷- کارشناسی ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی
- ۲۲- وضعیت فعالیت: ۱. شاغل ۲. بیکار جویای کار ۳. خانه دار ۴. در حال تحصیل ۵. بازنشسته ۶. دارای درآمد بدون کار ۷. سایر
- ۲۳- شغل: ۱- کارمند دولت ۲- حقوق بگیر بخش خصوصی ۳- کارفرما ۴- کارکن مستقل: ..... ۵- کارکن فامیلی
- ۲۴- هزینه ماهانه خانوار: .....
- ۲۵- منطقه محل زندگی: .....
- ۲۶- شماره تماس پاسخگو: .....

پرسش‌نامه موج نهم سنجش دیدگاه شهروندان تهرانی در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

- ۱) در حال حاضر برای شما مشکلات اقتصادی بیشتر باعث نگرانی است یا کرونا؟ (یک مورد انتخاب شود)
  - ۰) مشکلات اقتصادی (۱) کرونا (۲) هیچ کدام
- ۲) چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟
  - ۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۳) شما چقدر پروتکل‌های بهداشتی را برای پیشگیری از کرونا رعایت می‌کنید؟
  - ۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۴) آیا شما خودتان به کرونا مبتلا شده‌اید؟
  - ۰) خیر (برو به ۶) (۱) بله
- ۵) آیا با آزمایش و تست PCR متوجه شدید کرونا گرفتید؟
  - ۰) خیر (۱) بله
- ۶) تا به حال در اقوام و آشنایان شما کسی به خاطر کرونا فوت کرده است؟
  - ۰) خیر (۱) بله
- ۷) در بسیاری کشورها واکسن زدن برای کرونا شروع شده. در ایران هم اعلام شده در حال تولید واکسن هستیم. به نظر شما آیا ایران می‌تواند یک واکسن مؤثر تولید کند؟
  - ۰) قطعاً (۱) به احتمال زیاد (۲) شاید (۳) به احتمال کم (۴) اصلاً
- ۸) فکر می‌کنید واکسن ایران چه زمانی وارد بازار می‌شود؟
  - ۰) تا یک ماه (۱) تا آخر سال (۲) تا بهار (۳) تا تابستان (۴) بعد از تابستان
- ۹) شما حاضرید در مرحله آزمایش واکسن داخلی یکی از نمونه‌ها باشید و واکسن روی شما آزمایش شود؟
  - ۰) بله (۱) خیر
- ۱۰) وقتی واکسیناسیون شروع شود، شما حاضرید واکسن ایرانی دریافت کنید؟
  - ۰) بله (۱) خیر
- ۱۱) به نظر شما ایران باید منتظر باشد واکسن تولیدی خودش به بازار بیاید یا فعلاً از خارج واکسن بخرد تا واکسن خودش به نتیجه برسد؟
  - ۰) خودش تولید کند (۱) فعلاً از خارج واکسن بخرد
- ۱۲) شما ترجیح می‌دهید کدام واکسن را استفاده کنید؟
  - ۰) واکسن خارجی (۱) واکسن ایرانی (۲) فرقی ندارد (۳) هیچ کدام
- ۱۳) اگر ایران بخواهد از کشورهای خارجی واکسن بخرد از واکسن تولیدی کدام کشور بخرد؟ (اولویت‌ها تعیین شود)
  - ۰) آمریکا (۱) روسیه (۲) چین (۳) اروپا
- ۱۴) تا چه اندازه به واکسن تولید داخل اعتماد دارید؟
  - ۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

- ۱۵) به واکسن های شرکت های خارجی مثل فایزر و مدرنا چقدر اعتماد دارید؟
 (۰ خیلی کم (۱ کم (۲ تا حدودی (۳ زیاد (۴ خیلی زیاد
- ۱۶) اگر واکسن وارد شود یا تولید شود چقدر امیدوارید که در جامعه عادلانه توزیع شود؟
 (۰ خیلی کم (۱ کم (۲ تا حدودی (۳ زیاد (۴ خیلی زیاد
- ۱۷) چقدر احتمال می دهید شما از کسانی باشید که همان ابتدا واکسن دریافت می کنید؟
 (۰ خیلی کم (۱ کم (۲ تا حدودی (۳ زیاد (۴ خیلی زیاد
- ۱۸) فکر می کنید برای توزیع واکسن در عمل به چه کسانی اولویت می دهند؟ .....
- ۱۹) تا چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می شود اعتماد دارید؟
 (۰ خیلی کم (۱ کم (۲ تا حدودی (۳ زیاد (۴ خیلی زیاد
- ۲۰) در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟
 (۰ خیلی کم (۱ کم (۲ تا حدودی (۳ زیاد (۴ خیلی زیاد
- ۲۱) تا چه اندازه از عملکرد شهرداری تهران برای مقابله با کرونا راضی هستید؟
 (۰ خیلی کم (۱ کم (۲ تا حدودی (۳ زیاد (۴ خیلی زیاد

مشخصات پاسخگو:

- ۱ جنسیت: ۰- مرد ۱- زن
- ۲ چند سال دارید؟..... سال
- ۳ وضعیت تأهل؟ ۰- مجرد ۱- متأهل ۳- بدون همسر (طلاق-فوت)
- ۴ میزان تحصیلات: ۰- بی سواد ۱- ابتدایی ۲- راهنمایی ۳- متوسطه ۴- دیپلم ۵- کاردانی ۶- کارشناسی ۷- کارشناسی ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی
- ۵ وضعیت فعالیت: ۱. شاغل ۲. بیکار جویای کار ۳. خانه دار ۴. در حال تحصیل ۵. بازنشسته ۶. دارای درآمد بدون کار ۷. سایر
- ۶ شغل: ۱- کارمند دولت ۲- حقوق بگیر بخش خصوصی ۳- کارفرما ۴- کارکن مستقل: ..... ۵- کارکن فامیلی
- ۷ هزینه ماهانه خانوار: ..... تومان
- ۸ منطقه محل زندگی: .....
- ۹ شماره تماس پاسخگو: .....

پرسشنامه موج دهم سنجش دیدگاه شهروندان تهران در خصوص بیماری کرونا

همشهری عزیز،

سلام. روز شما به خیر. از طرف یک نهاد پژوهشی برای یک نظرسنجی در مورد کرونا مزاحم شما می‌شویم. می‌خواهیم نظر شما را درباره این بیماری و اقدامات لازم برای مقابله با آن بدانیم. این گفتگو ۵ دقیقه بیشتر وقت شما را نمی‌گیرد ولی کمک بسیار بزرگی به ماست و نتایج آن می‌تواند به کنترل این بیماری کمک کند.

- (۱) در حال حاضر برای شما مشکلات اقتصادی بیشتر باعث نگرانی است یا کرونا؟ (یک مورد انتخاب شود)
۰ (مشکلات اقتصادی ۱) کرونا ۲) هیچ کدام
- (۲) چقدر نگران هستید خودتان یا خانواده‌تان به کرونا مبتلا شوید؟
۰ (خیلی کم ۱) کم ۲) تا حدودی ۳) زیاد ۴) خیلی زیاد
- (۳) خانوار شما چند نفر است؟ یعنی چند نفر با هم در یک خانه زندگی می‌کنند؟.....
- (۴) در بین کسانی که در یک خانه زندگی می‌کنند آیا تا به حال کسی به کرونا مبتلا شده؟
۰ (بله ۱) خیر (برو به سؤال..)
- (۵) چند نفر؟ .....
- (۶) به نظر شما آیا ایران می‌تواند خودش یک واکسن خوب و مؤثر برای کرونا تولید کند؟
۰ (قطعاً ۱) به احتمال زیاد ۲) شاید ۳) به احتمال کم ۴) اصلاً
- (۷) وقتی واکسیناسیون با واکسن ایرانی شروع شود، شما حاضرید واکسن ایرانی دریافت کنید؟
۰ (بله ۱) خیر
- (۸) شما خودتان ترجیح می‌دهید از واکسن تولید کدام کشور استفاده کنید؟
۰ (چین ۱) روسیه ۲) کشورهای اروپایی ۳) آمریکا ۴) ایران ۵) سایر ۶) هیچ کدام
- (۹) به نظر شما ایران باید منتظر باشد واکسن تولیدی خودش به بازار بیاید یا فعلاً از خارج واکسن بخرد تا واکسن خودش به نتیجه برسد؟
۰ (خودش تولید کند ۱) فعلاً از خارج واکسن بخرد
- (۱۰) اگر ایران بخواهد از کشورهای خارجی واکسن بخرد بهتر است از واکسن تولیدی کدام کشور بخرد؟ (اولویت‌ها تعیین شود)
۰ (آمریکا ۱) روسیه ۲) چین ۳) اروپا
- (۱۱) برخی می‌گویند بهتر است دولت اجازه بدهد بخش خصوص واکسن وارد کند و مردم بتوانند با پرداخت پول واکسن بزنند. شما چقدر با این نظر موافق یا مخالفید؟
O (خیلی مخالف ۱) مخالف ۲) بی‌نظر ۳) موافق ۴) خیلی موافق
- (۱۲) به نظر شما تا الان چقدر در توزیع واکسن در جامعه عدالت رعایت شده است؟
O (خیلی کم ۱) کم ۲) تا حدی ۳) زیاد ۴) خیلی زیاد
- (۱۳) یکی از گروه‌هایی که در اولویت واکسن هستند پاكبانان و رفتگران شهرند. میدانید که آنها اکثراً افغانی هستند. به نظر شما بهتر است الان به آنها واکسن زده شود یا وقتی همه ایرانی‌ها واکسن زدند به افغانی‌ها واکسن زده شود؟
۰ (ان بزنند ۱) بعد از ایرانی‌ها به آنها بزنند

- ۱۴) هفته پیش معلوم شد در یکی از مناطق شهرداری تهران برخی کارمندان از سهمیه واکسن پاکبانان برای خودشان استفاده کرده‌اند. شما تا چه حد در جریان اخبار قرار گرفتید؟
 ۰) کاملاً مطلع شدم (۱) چیزهایی شنیدم (۳) نشنیدم (برو به ...)
- ۱۵) تا چه حد از اقدامات شهرداری تهران در واکنش به این اتفاق مثل عزل مدیران متخلف رضایت دارید؟
 ۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۶) تا چه اندازه موافقت دولت اسامی همه کسانی را واکسن زده‌اند منتشر کند؟
 ۰) خیلی مخالف (۱) مخالف (۲) بی‌نظر (۳) موافق (۴) خیلی موافق
- ۱۷) چه اندازه به آمار رسمی که درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا از طرف دولت منتشر می‌شود اعتماد دارید؟
 ۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۸) در مجموع از عملکرد دولت و سایر نهادهای عمومی برای مقابله با کرونا چقدر راضی هستید؟
 ۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۱۹) به نظر شما دولت تا چه حد در واکنش‌های موفقی بوده است؟
 ۰) (خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدودی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد
- ۲۰) تا چه اندازه از عملکرد شهرداری تهران برای مقابله با کرونا راضی هستید؟
 ۰) خیلی کم (۱) کم (۲) تا حدی (۳) زیاد (۴) خیلی زیاد

مشخصات پاسخگو:

- ۱ جنسیت: ۰- مرد ۱- زن
- ۲ چند سال دارید؟..... سال
- ۳ وضعیت تأهل؟ ۰- مجرد ۱- متأهل ۲- بدون همسر (طلاق-فوت)
- ۴- میزان تحصیلات: ۰- بیسواد ۱- ابتدایی ۲- راهنمایی ۳- متوسطه ۴- دیپلم ۵- کاردانی ۶- کارشناسی ۷- کارشناسی ارشد ۸- دکتری ۹- حوزوی
- ۵ وضعیت فعالیت: ۱. شاغل ۲. بیکار جویای کار ۳. خانهدار ۴. در حال تحصیل ۵. بازنشسته ۶. دارای درآمد بدون کار ۷. سایر
- ۶ شغل: ۱- کارمند دولت ۲- حقوق‌گیر بخش خصوصی ۳- کارفرما ۴- کارکن مستقل: ..... ۵- کارکن فامیلی
- ۷ هزینه ماهانه خانوار: ..... تومان
- ۸ منطقه محل زندگی: .....
- ۹ شماره تماس پاسخگو: .....

همه‌گیری کرونا به مثابه یک خطر برای جان انسان‌ها و پیامدهای اجتماعی و اقتصادی آن زندگی بشر را دستخوش تغییراتی شگرف کرده است. ایران نیز در زمره جوامعی است که این خطر را در مقیاسی بزرگ تجربه کرده است. نتایج ده‌موج نظرسنجی انجام‌شده درباره کرونا در شهر تهران از اسفند ۱۳۹۸ تا اردیبهشت ۱۴۰۰ در کنار نظرسنجی‌های ملی می‌تواند به شناخت نحوه مواجهه جامعه با این پدیده و تحولات افکار عمومی از زمان شروع و همه‌گیر شدن آن در کشور کمک کند. این نظرسنجی‌ها با همکاری شهرداری تهران و مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا) انجام شده و به مقولاتی چون نگرش مردم به این بیماری، علل شیوع، رضایت از اقدامات دولت و پیامدهای اقتصادی آن بر خانوار می‌پردازد.

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

مرکز رصد فرهنگی کشور

www.ircud.ir